

Tiszaújváros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó Vizsgálata

ITS 2014 Konzorcium:

Tervező, Építő és Kereskedelmi Kft.

OPUS TEAM
PÁLYÁZZON, NYERJEN, FEJLŐDJEN VELÜNK!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Regionális
Fejlesztési Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Külzetlap

BELÜGYMINISZTERIUM

Tiszaújváros Város Integrált Településfejlesztési Stratégiájának Megalapozó Vizsgálata

Helyzetfeltáró, Helyzetelemző és
Helyzetértékelő munkarészek

2015. év

Készítették az „ITS 2014 Konzorcium” tagjai:

ÉARFÜ Észak-Alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség
Közhasznú Nonprofit Korlátolt Felelősségű Társaság

Berki Judit

ügyvezető

ART VITAL Tervező, Építő és Kereskedelmi Korlátolt
Felelősségű Társaság

Végh József

ügyvezető

OPUS TEAM Üzleti Tanácsadó Korlátolt Felelősségű Társaság

Virágh Péter

ügyvezető

Aláírólap

Régiós koordinátor:

Dr. habil. Mező Ferenc

Megyei koordinátor:

Klein György

*okleveles építésmérnök
É/05-0070; TT 05-0070*

Felelős tervező:

Trenka Zoltán

*magasépítő üzem mérnök, tervező szakmérnök
É/1 15-0119*

Településtervező:

Végh József

*okleveles építésmérnök, városépítési és
városgazdasági szakmérnök
É/1 15-0124; TT 15-0124*

Labbancz András

*okleveles településmérnök
TT 15-0378*

Energiaközmű szakági tervező:

Fekete Ferenc

*villamosmérnök, vezető tervező
TE 04-0239 - Településtervezési energia-közmű
szakértő*

Közlekedésági szakági tervező:

Verba József

üzemmérnök

TE 15-0289 Településtervezési energia-közmű
szakértő

TH 15-0289 Településtervezési hírközlési
szakértő

Viziközmű szakági tervező:

Dr. Vincze János

okl. építőmérnök

Tkő 05-0506 Településtervezési közlekedési
szakértő

Környezetvédelmi szakági tervező:

Dr. Vincze János

okl. építőmérnök

Tkő 05-0506 Településtervezési közlekedési
szakértő

Zöldfelületi és tájrendezési szakági tervező:

Szalai Sándor

környezetmérnök

SZKV-1.2. 15/0640 Levegőtisztaság-védelem
szakértő

SZKV-1.4. 15/0640 Zaj- és rezgésvédelem
szakértő

Régészeti szakértő:

Czernyinyák Attila

okl. tájépítésmérnök

TK 15-0357

Dr. Bálint Marianna

régészeti szakértő

Műemléki szakértő:

Szilágyi- Fekete Anikó
műemléki szakértő

Társadalompolitikai szakértő:

Húse Lajos
társadalompolitikai szakértő

Gazdasági szakértő:

Szőke Barbara
gazdasági szakértő

Anti-szegregációs szakértő:

Észik Édua
anti-szegregációs szakértő

Közreműködők:

Bráz György
*Tiszaújváros Város
polgármestere*

Varga Zsuzsa
települési koordinátor

Durbák György
főépítész

TARTALOMJEGYZÉK

1.	HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ.....	10
1.1.	TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK	10
1.2.	A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL (ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓVAL ÉS A TERÜLETILEG RELEVÁNS MEGYEI, VALAMINT TÉRSÉGI TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓKKAL ÉS PROGRAMOKKAL) VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	13
1.2.1.	EU 2020 stratégia	13
1.2.2.	Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió (OFTK)	14
1.2.3.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programja (2014-2020).....	17
1.3.	A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA	19
1.3.1.	Országos területrendezési terv	19
1.3.2.	Borsod-Abaúj-Zemplén Megye területrendezési Terve (MTrT)	20
1.4.	A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEINEK – AZ ADOTT TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ – VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI	31
1.5.	HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA	34
1.5.1.	A hatályos településfejlesztési koncepció, integrált településfejlesztési stratégia vonatkozó megállapításai.....	34
1.5.2.	Hatályos településfejlesztési és településrendezési szerződések.....	43
1.6.	A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA	44
1.6.1.	A hatályban lévő településrendezési eszközök	44
1.6.2.	A hatályos településszerkezeti terv megállapításai, megvalósult elemek	44
1.7.	A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA.....	48
1.7.1.	Demográfia, népesség, nemzetiségi összetétel, képzettség, foglalkoztatottság, jövedelmi viszonyok, életminőség	48
1.7.2.	Térbeli-társadalmi rétegződés, konfliktusok, érdekviszonyok	67
1.7.3.	Települési identitást erősítő tényezők	67
1.8.	A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA	76
1.8.1.	Humán közszolgáltatások (oktatás, egészségügy stb.).....	76
1.8.2.	Esélyegyenlőség biztosítása	83
1.9.	A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA	85
1.9.1.	A település gazdasági súlya, szerepköre	85
1.9.2.	A település főbb gazdasági ágazatai, jellemzői	86
1.9.2.1.	Meghatározó iparágak	86
1.9.2.2.	Turizmus	87
1.9.3.	A gazdasági szervezetek jellemzői, fontosabb beruházásai települést érintő fejlesztési elképzelése	91
1.9.4.	A gazdasági versenyképességet befolyásoló tényezők (elérhetőség, munkaerő képzettsége, K+F, stb.)	97
1.9.4.1.	Elérhetőség.....	97
1.9.4.2.	Munkaerő képzettsége.....	97
1.9.4.3.	K+F	98
1.9.5.	Ingatlanpiaci viszonyok (kereslet-kínálat)	99
1.10.	AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE	101
1.10.1.	Költségvetés, vagyongazdálkodás, gazdasági program.....	101
1.10.2.	Az önkormányzat településfejlesztési tevékenysége, intézményrendszere	104
1.10.3.	Gazdaságfejlesztési tevékenység	106
1.10.4.	Foglalkoztatáspolitikai.....	107

1.10.5.	Lakás- és helyiséggazdálkodás.....	107
1.10.6.	Intézményfenntartás	111
1.10.7.	Energiagazdálkodás	112
1.11.	TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK.....	115
1.12.	A TÁJ ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA.....	118
1.12.1.	Természeti adottságok	118
1.12.2.	Tájhasználat, tájszerkezet	120
1.12.2.1.	Tájtörténeti vizsgálat.....	120
1.12.2.2.	Tájhasználat értékelése	121
1.12.3.	Védett, védendő táji-, természeti értékek, területek.....	122
1.12.3.1.	Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek	122
1.12.3.2.	Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék.....	123
1.12.3.3.	Ökológiai hálózat	126
1.12.4.	Tájhasználati konfliktusok és problémák értékelése.....	127
1.13.	ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA	128
1.13.1.	A települési zöldfelületi rendszer elemei	128
1.13.1.1.	Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek.....	128
1.13.1.2.	Zöldfelületi ellátottság értékelése.....	130
1.13.2.	A zöldfelületi rendszer konfliktusai és problémái	130
1.14.	AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA	131
1.14.1.	Területfelhasználás vizsgálat.....	131
1.14.1.1.	A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata	131
1.14.1.2.	Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok.....	131
1.14.1.3.	Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek	132
1.14.1.4.	Funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatok)	133
1.14.1.5.	Alulhasznosított barnamezős területek	134
1.14.1.6.	Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület	134
1.14.2.	A telekstruktúra vizsgálata	134
1.14.2.1.	Telekmorfológia és telekméret vizsgálat.....	134
1.14.2.2.	Tulajdonjogi vizsgálat.....	135
1.14.3.	Önkormányzati tulajdon kataszter	136
1.14.4.	Az épületállomány és a környezet geodéziai felmérése	136
1.14.5.	Az építmények vizsgálata	138
1.14.5.1.	Funkció, kapacitás	138
1.14.5.2.	Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség, magasság, szintszám, tetőidom).....	139
1.14.5.3.	Magasság, szintszám, tetőidom.....	141
1.14.5.4.	Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok.....	141
1.14.6.	Az épített környezet értékei	141
1.14.6.1.	Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag	141
1.14.6.2.	Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület	143
1.14.6.3.	Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők.....	144
1.14.6.4.	Világörökségi, és világörökségi várományos terület	144
1.14.6.5.	Műemlék, műemlékegyüttes	144
1.14.6.6.	A műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely	145
1.14.6.7.	Műemléki terület, történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet.....	145
1.14.6.8.	Nemzeti emlékhely.....	145
1.14.6.9.	Helyi védelem	145

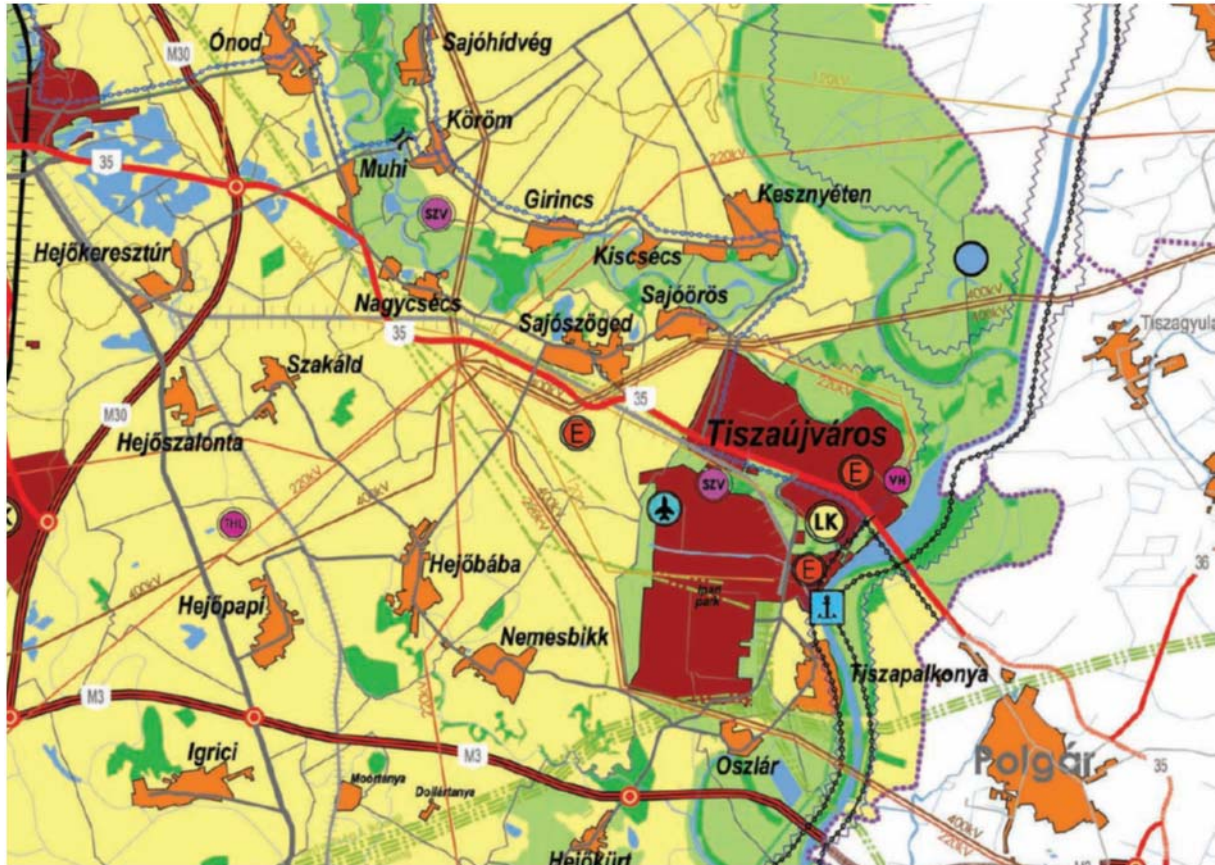
1.15.	KÖZLEKEDÉS	146
1.15.1.	Hálózatok és hálózati kapcsolatok	146
1.15.2.	Közúti közlekedés	146
1.15.3.	Közösségi közlekedés	149
1.15.3.1.	Közúti közlekedés	149
1.15.3.2.	Kötőtpályás közlekedés.....	149
1.15.4.	Kerékpáros és gyalogos közlekedés	149
1.15.5.	Parkolás	149
1.16.	KÖZMŰVESÍTÉS	151
1.16.1.	Víziközművek.....	151
1.16.1.1.	Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)	151
1.16.1.2.	Szennyvízelvezetés	153
1.16.1.3.	Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés	154
1.16.2.	Energia.....	156
1.16.2.1.	Energiagazdálkodás és energiaellátás (villamos energia, közvilágítás, gázellátás, távhőellátás és más ellátórendszerek).....	156
1.16.2.2.	Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei.....	161
1.16.2.3.	Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése	161
1.16.3.	Elektronikus hírközlés (vezetékes elektronikus hálózat, vezetékek nélküli hírközlési építmények.....	161
1.17.	KÖRNYEZETVÉDELEM (ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS)	162
1.17.1.	Talaj	162
1.17.2.	Felszíni és a felszín alatti vizek	162
1.17.3.	Levegőtisztaság és védelme	163
1.17.4.	Zaj- és rezgésterhelés.....	163
1.17.5.	Sugárzás védelem.....	164
1.17.6.	Hulladékkezelés.....	164
1.17.7.	Vizuális környezetterhelés.....	165
1.17.8.	Árvízvédelem.....	165
1.17.9.	Fennálló környezetvédelmi konfliktusok, problémák	166
1.18.	KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK)	167
1.18.1.	Építésföldtani korlátok	167
1.18.1.1.	Alábányászott területek, barlangok és pincék területei.....	167
1.18.1.2.	Csúszás-, süllyedésveszélyes területek.....	167
1.18.1.3.	Földrengés veszélyeztetett területei.....	168
1.18.2.	Vízrajzi veszélyeztetettség.....	169
1.18.2.1.	Árvízveszélyes területek	169
1.18.2.2.	Belvízveszélyes területek.....	170
1.18.2.3.	Mély fekvésű területek.....	170
1.18.2.4.	Árvíz és belvízvédelem	170
1.18.3.	Egyéb	171
1.18.3.1.	Kedvezőtlen morfológiai adottságok	171
1.18.3.2.	Mélységi, magassági korlátozások	172
1.18.3.3.	Tevékenységből adódó korlátozások	172
1.19.	ÁSVÁNYI NYERSANYAGLELŐHELY	174
1.20.	VÁROSI KLÍMA.....	175
1.20.1.	A városi klíma kialakulásának tényezői	175
1.20.2.	Tiszaújváros városi klímáját befolyásoló tényezők.....	176
1.20.3.	A klímabarát város kialakításának alapvetései, ajánlások.....	178

2.	HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ.....	181
2.1.	A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE.....	181
3.	HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ	185
3.1.	A HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS	185
3.1.1.	A folyamatok értékelése.....	185
3.1.2.	A település és környezetének fejlesztését befolyásoló külső és belső tényezők összefoglaló értékelése	185
3.1.3.	A településfejlesztés és –rendezés kapcsolata.....	191
3.2.	PROBLÉMATÉRKÉP	192
3.3.	ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK.....	197
3.3.1.	Településrészek kijelölése, pontos lehatárolása, a lehatárolás indoklása, térképi ábrázolása, a lehatárolt településrészek rövid bemutatása.....	197
3.3.2.	Szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek).....	214
3.3.3.	Egyéb szempontból beavatkozást igénylő területek lehatárolása, térképi ábrázolása és helyzetelemzése (potenciális akcióterületek)	217

1. HELYZETFELTÁRO MUNKARÉSZ

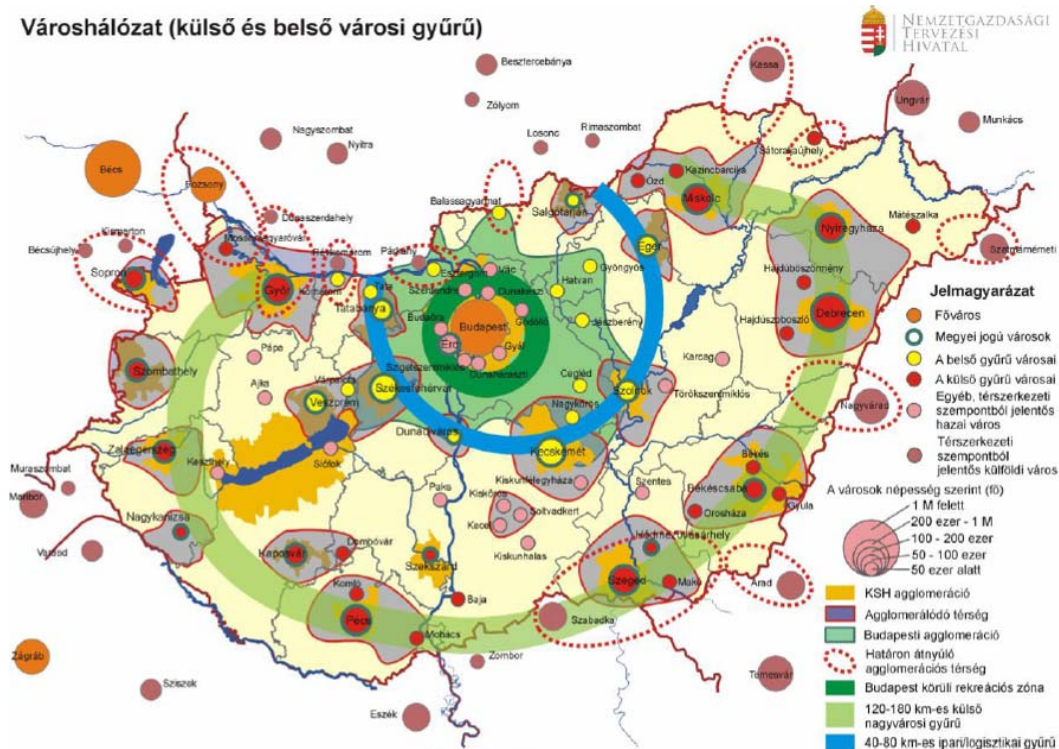
1.1. TELEPÜLÉSHÁLÓZATI ÖSSZEFÜGGÉSEK, A TELEPÜLÉS HELYE A TELEPÜLÉSHÁLÓZATBAN, TÉRSÉGI KAPCSOLATOK

Tiszaújváros Borsod-Abaúj-Zemplén megye déli részén, a Sajó és a Tisza találkozásánál, az Alföld és a Bükk kapujában helyezkedik el.

Tiszaújváros fontos térszerkezeti vonalak, közlekedési tengelyek metszéspontjában helyezkedik el. A város a nyugati-keleti irányú európai tengely irányában haladó M3-as autópálya közvetlen szomszédságában fekszik. A kiépült gyorsforgalmi úthálózatnak köszönhetően Budapest (176 km), Debrecen (67 km), Miskolc (40 km) és Nyíregyháza (60 km) is könnyen elérhető Tiszaújvárosból. A keleti országrész két meghatározó fejlesztési pólusa, Miskolc és Debrecen között összeköttetést teremtő 35-ös számú főút vonal pedig áthalad a településen.

Városhálózat (külső és belső városi gyűrű)

2. térkép - (Forrás: Országos Fejlesztési koncepció és Területfejlesztési koncepció)

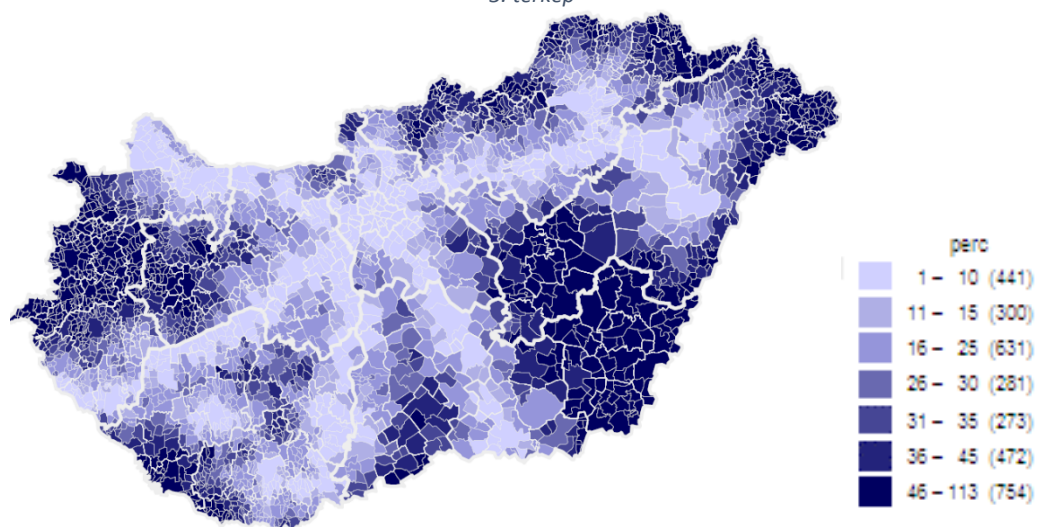
A kedvező közlekedés-földrajzi adottságoknak köszönhetően Tiszaújvárosból lényegében azonos idő alatt közelíthető meg Miskolc, Debrecen és Nyíregyháza is. E közeli regionális fejlesztési pólusok alkotta háromszögben elhelyezkedő, az ország szempontjából stratégiai fontosságú iparral rendelkező Tiszaújváros jövőbeni fejlődési lehetőségeit nagymértékben befolyásolja a felsorolt megyeszékhelyek, pólusvárosok kisugárzó hatása. A Tisza partján fekvő város számára a folyó ma még sok tekintetben kihasználatlan vízi útvonala meghatározó táj- és térformáló erőként szintén sajátos fejlesztési lehetőségeket hordozója.

Az Országos Területfejlesztési koncepció országos jelentőségű területi célkitűzéseire igazodva a Tisza-menti területek fejlesztési irányai a Tiszaújvárosi kistérség vonatkozásában is mérvadóak. Elsősorban a vízi- és kerékpáros turizmus, a tiszai hajózás fejlesztésének, a holtágak turisztikai célú hasznosításának van létjogosultsága. A szomszédos kistérségek a Miskolci kistérség kivételével mind hátrányos helyzetűek. Tiszaújváros szűkebb és tágabb környezetében elhelyezkedő hátrányos helyzetű települések és kistérségek elmaradottságának leküzdésében – az Országos Területfejlesztési koncepció célkitűzéseivel összhangban – a városban generált munkahelyteremtő, ipari beruházásoknak, szolgáltatásbővítő fejlesztéseknek, a térségi megközelíthetőség folyamatos javításának kiemelt szerep jut. Tiszaújváros a szomszédos Polgár és Mezőcsát kistérségi központokkal alkotva egy olyan versenyképes városhálózatot, amely nemcsak a benne részt vevő városok 30.000 lakosa számára kínál előnyöket, hanem a vonzáskörzetük által lefedett mintegy 60.000 fős térség ellátásában, jövedelemszerzési lehetőségeinek kibővítésében is fontos szerepet játszhat. Valamennyi város rendelkezik olyan adottságokkal, amelyek együttműködés keretében jobban kihasználhatóak és mozgósíthatóak lennének az általuk körülzárt térség gazdaságának fejlődése érdekében. Az érintett városok önkormányzatainak, vállalkozásainak és civil szervezeteinek kooperációjából megfogalmazhatóak közös fejlesztési igények, amelyek megvalósulásából a dél-borsodi kistérség egésze profitálhat. Tiszaújváros szempontjából a Polgárral való kapcsolat sarkalatos pontja a turizmus összehangolt fejlesztése. A két várost összekötő Tisza idegenforgalmi potenciálja szinte teljes mértékben kiaknázatlan, ezen a helyzeten sokat javíthat majd az a Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezet, amelynek mindkét település tagja. Partnerségben építhető ki a két várost összekötő kerékpárút, amely turisztikai jelentősége mellett azért is lényeges projekt, mert Polgár jelentős számban ingázó lakosai számára meg-

könnyítené a tiszaujvárosi munkahelyekre való bejárást. Mezőcsát mai állapotában kevésbé iparosodott, inkább vidékies hangulatú város, magán hordozza a mezővárosi múlt sajátosságos jegyeit. A Borsodi Mezőség kiváló talajadottságaira alapozva egészséges élelmiszerek, helyi termékek termelhetők, Mezőcsát és térsége elsősorban az élelmiszerellátás terén lehet képes előnyökhöz juttatni a városhálózat többi tagját és az általuk képviselt térséget. A regionális fejlesztési pólusokkal (Debrecen, Miskolc, Nyíregyháza) kialakításra kerülő együttműködési formákból Tiszaújváros lakossága, vállalkozásai „profitálhatnak”, a közlekedés infrastrukturális hátterének fejlődésével elérhető közelségbe kerültek a nagyvárosi munkahelyek, szolgáltatások, csúcstechnológiákat gyártó és forgalmazó cégek.

Autópálya-lehajtó közúti elérhetősége

3. térkép

(Forrás: KSH)

1.2. A TERÜLETFEJLESZTÉSI DOKUMENTUMOKKAL (ORSZÁGOS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓVAL ÉS A TERÜLETILEG RELEVÁNS MEGYEI, VALAMINT TÉRSÉGI TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓKKAL ÉS PROGRAMOKKAL) VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.2.1. EU 2020 STRATÉGIA

Az EU 2020 stratégia sikeres megvalósításában a városoknak kiemelkedő szerep jut. A jövőbeni kohéziós politika célul tűzi ki az integrált várospolitikát, amely elősegíti a fenntartható városfejlesztést, s ezzel erősíti a városok kohéziós politikában betöltött szerepét. Alapvetően fogalmazódik meg, hogy az Európai Regionális Fejlesztési Alapnak olyan integrált stratégiákat kell támogatnia a fenntartható városfejlődés érdekében, amely célul tűzi ki a várostérségeket érintő gazdasági, környezeti, éghajlattal összefüggő és társadalmi problémák kezelését.

Az elv jelentése kétszeres: egyrészt kimondja, hogy a forrásokat integrált módon kell koncentrálni a városfejlesztési kihívásokkal küzdő területekre, másrészt, hogy az ERFA által támogatott városfejlesztési projekteket integrálni kell az operatív programok tágabb céljai közé.

Az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre vonatkozó EU stratégiához, illetve az egyes alapok célkitűzéseire, többek között a gazdasági, társadalmi és területi kohézióhoz történő hozzájárulás érdekében minden egyes európai strukturális és beruházási alap a következő **tematikus célkitűzéseket** támogatja:

- (1) a kutatás, a technológiai fejlesztés és az innováció erősítése;
- (2) az IKT-hoz való hozzáférésnek, azok használatának és minőségének a javítása;
- (3) a kkv-k, (az EMVA esetében) a mezőgazdasági, illetve (az ETHA esetében) a halászati és akvakultúra-ágazat versenyképességének a növelése;
- (4) az alacsony szén-dioxid-kibocsátású gazdaság felé történő elmozdulás támogatása minden ágazatban;
- (5) az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás, a kockázatmegelőzés és -kezelés előmozdítása;
- (6) a környezet megóvása és védelme és az erőforrás-felhasználás hatékonyságának előmozdítása;
- (7) a fenntartható közlekedés előmozdítása és szűk keresztmetszetek megszüntetése a kulcsfontosságú hálózati infrastruktúrákban;
- (8) a fenntartható és minőségi foglalkoztatás, valamint a munkavállalói mobilitás támogatása;
- (9) a társadalmi befogadás előmozdítása és a szegénység, valamint a hátrányos megkülönböztetés elleni küzdelem;
- (10) az oktatásban, és a képzésben, többek között a szakképzésben történő beruházás a készségek fejlesztése és az egész életen át tartó tanulás érdekében;
- (11) a hatóságok és az érdekelt felek intézményi kapacitásának javítása és hatékony közigazgatáshoz történő hozzájárulás.

Hangsúlyos uniós elvárás, mely összhangban áll a hazai városfejlesztési prioritásokkal és hazai elvárás a fenti tematikus célokban belül az alábbi négy beruházási alcélhoz kapcsolódó beavatkozások vizsgálata és megjelenítése:

- ✓ kiemelten az alacsony szén-dioxid kibocsátású fejlesztési stratégiák támogatása (helyi zöld gazdaság fejlesztése, a város gazdaságszervező szerepének elősegítése a helyi foglalkoztatás ösztönzése érdekében);

- ✓ a városi környezet javítása, beleértve a barnamezős területek rehabilitációja és a levegőszennyezés mérséklése;
- ✓ a fenntartható városi közlekedés elősegítése;
- ✓ a hátrányos helyzetű városi és vidéki területek fizikai és gazdasági megújítása.

Tiszaújváros Integrált Városfejlesztési Stratégiájában felállított célok és az EU 2020 Stratégiában lefektetett tematikus célok közötti kapcsolat és összhang biztosított. A kapcsolódási pontokat az alábbi táblázat szemlélteti:

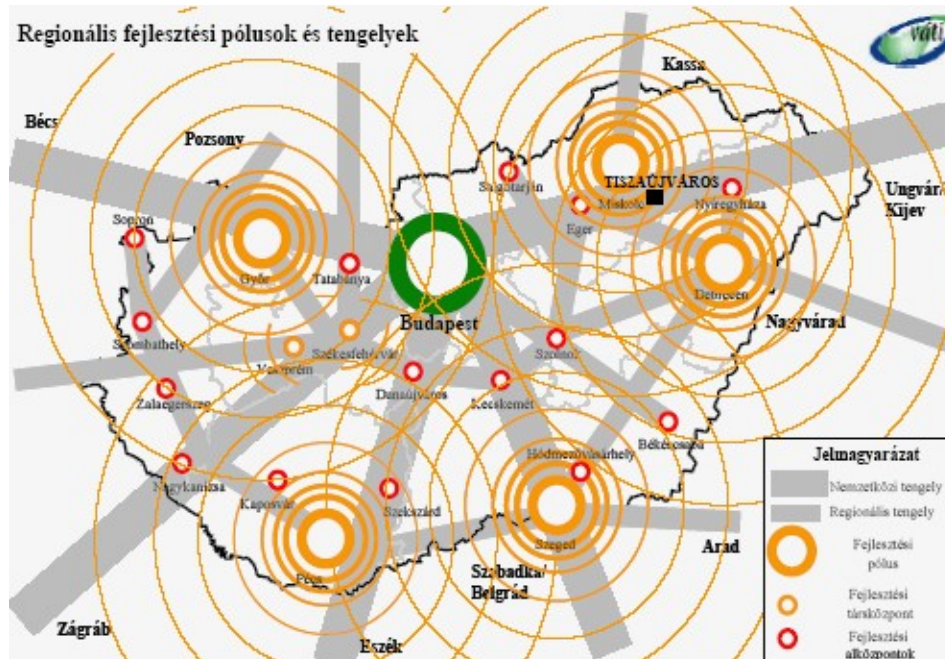
1. táblázat –IVS illeszkedése az EU 2020 Stratégiához

IVS-ben meghatározott fejlesztési célok	Felsorolt 11 db EU 2020 Stratégiai tematikus célokhoz való kapcsolódások
Lakóterület fejlesztés	5, 6, 7,
Szolgáltatásfejlesztés	1, 2, 3, 11,
Környezetvédelem, zöldterület fejlesztés	4, 6,
Turizmusfejlesztés	3, 2, 4,
Iparfejlesztés	1, 2, 3,
Út, tömegközlekedés	7,
Közművesítés	6,

1.2.2. ORSZÁGOS FEJLESZTÉSI ÉS TERÜLETFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ (OFTK)

Az Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció (OFTK) az ország társadalmi, gazdasági, valamint ágazati és területi fejlesztési szükségleteiből kiindulva egy 2014-2020 közötti időszakra vonatkozóan határozza meg Magyarország legfontosabb fejlesztéspolitikai céljait és elveit. A Koncepció a nemzeti fejlesztéspolitika és azzal egyenrangúan a területfejlesztési politika egészét foglalja keretbe. Két fő tematikai részből áll, amelyek egymással összhangban vannak:

- *ágazati fejlesztéspolitikai koncepció:* a szakpolitikai fejlesztési irányokat, prioritásokat rögzíti, megalapozva a 2014-2020 közötti szakterületi operatív programokat, országos fejlesztési szempontokat adva az ágazati stratégiák számára.
- *területi fejlesztéspolitikai koncepció:* az átfogó területpolitikai és területfejlesztési, vidékfejlesztési célkitűzéseket, prioritásokat, a beavatkozási térségtípusokat és azok fejlesztési irányait rögzíti, megalapozva a 2014-2020 közötti operatív programok térségi beavatkozásait és tartalmát, a területi fejlesztésekre irányuló operatív programokat, illetve a területi stratégiákat.

4. térkép - (Forrás: Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió)

A Konceptió kialakítása nemzetstratégiai céljainkból indul ki, de mozgásterét a forrásokon és az EU szintű célokon keresztül meghatározzák az Európai Unió fejlesztés- és támogatáspolitikai keretét jelentő közösségi politikák. Ennek EU szintű stratégiai keretét az Európa 2020 stratégia képezi. A Konceptió jövőképeben és célrendszerében illeszkedik a kiemelt nemzeti és nemzetgazdasági stratégiai tervdokumentumokhoz és kapcsolódik a szakpolitikai stratégiai tervdokumentumokhoz. Az OFTK országos célrendszerét és fejlesztéspolitikai feladatait szervesen kiegészítik a megyék területfejlesztési koncepciói és területfejlesztési programjai, melyeket az OFTK célkitűzéseire igazodva, a helyi, térségi fejlesztési igényeket és specifikumokat megjelenítve a megyei önkormányzatok állítanak össze.

Az OFTK négy hosszú távú, 2030-ig szóló átfogó fejlesztési célt fogalmaz meg:

1. **Értékteremtő, foglalkoztatást biztosító gazdaság és növekedés:** A nemzetstratégiai ágazatokban történő beruházások és vállalkozásfejlesztés támogatása jelenti a gerincét a fejlesztési célnak, amelyben, a kis- és középvállalkozások, az önellátást elősegítő és családi gazdaságok, a nemzeti vállalatok megerősítése kapja az elsődleges fókuszot. Kiemelt területek a piaci lehetőségeik szélesítése a nemzeti szolgáltatási piacok visszaszerzése, a biztonságos élelmiszerellátás, a helyi gazdaság megerősítésével a helyi közösségek autonóm, önfenntartó, öngondoskodó erejének a helyreállítása.
2. **Népessési fordulat, egészséges és megújuló társadalom:** A népességszám növelése, a gyermekek születésének ösztönzése, a népesség szellemi, erkölcsi, tudásban, készségekben és értékekben való gyarapodásának elősegítése. A közép- és az alsó- közép-osztály, valamint a közösségek és családok megerősítése, a nemzeti, közösségi és egyéni felelősségvállalás és értékátadás ösztönzése. A társadalmi megújulás és gyógyulás elősegítése, az egészséges életmód, a sport és a mozgás, a kultúrához való hozzáférés és a közművelődés biztosítása, valamint az egészséges táplálkozás ösztönzése, az egészségi állapot javítása, a hatékony közegészségügy és egészségügyi szolgáltatások fejlesztése, a megelőzés és rekreáció biztosítása. A kulturális és épített örökség megőrzése.
3. **Természeti erőforrásaink fenntartható használata, értékeink megőrzése és környezettünk védelme:** természeti erőforrásainkkal való fenntartható gazdálkodás megteremtése; az erőforrások megőrzése a jövő generációk számára; az élelmiszer-, az energia-, a környezet-,

valamint a klímabiztonság megteremtése; az egészséges ivóvíz ellátás, a biodiverzitás, a tájak és az élővilág sokféleségének megőrzése; az egészséges élet környezeti feltételeinek és jobb minőségének biztosítása; a fenntartható életmód, termelés és fogyasztás elősegítése.

4. **Térségi potenciálokra alapozott, fenntartható térszerkezet:** Az ország Budapest központúságának oldása, a gazdasági növekedés és beruházások területi terítése. A térségi versenyképességet és növekedést segítő térszerkezet létrehozása. A térségi kapcsolatok kialakítása, erősítése, a települési és térségi kapcsolatok, területi együttműködés és integráció erősítése, a város-vidék kapcsolatok megújítása. A térségi autonómia, önálló és önfenntartó képesség erősítése. Az elmaradott térségek felzárkóztatása, a térségi sajátosságoknak megfelelő térségi fejlődési pályák kialakítása

Az átfogó célok elérése érdekében az OFTK tizenkét, az átfogó céloknál egyenként jóval szűkebb tárgykörű specifikus célt tűz ki. E specifikus célok nemzeti jelentőségű ágazati és területi tématerületeket ölelnek fel:

1. **Gazdasági növekedés, versenyképes, exportorientált, innovatív gazdaság:** A magyar gazdaság újra-pozicionálása, külpiazi és belpiazi pozícióinak visszaszerzése, erősítése. A nemzetstratégiai ágazatokra és erőforrásaink, értékeink fenntartható használatára alapozva gazdasági versenyképességünk növelése. Az importkiváltó gazdasági termelés ösztönzése.
2. **Gyógyuló és gyógyító Magyarország, egészséges társadalom (egészség- és sportgazdaság):** A gyógyító és gyógyuló Magyarország megteremtése az egészségügyi szolgáltatások és ellátás, egészséges életmód, kiemelten a sport és az egészséges táplálkozás, valamint a rekreáció ösztönzésével
3. **Élhető és életképes vidék, egészséges élelmiszer-termelés és ellátás:** A vidéki térségek népességeltartó és népességmegtartó képességének javítása, ennek érdekében tájaink természeti értékeinek, erőforrásainak megőrzése, a sokszínű és életképes agrártermelés, az élelmezési és élelmiszerbiztonság, a vidéki gazdaság létalapjainak biztosítása, a vidéki foglalkoztatás növelése, a vidéki közösségek megerősítése, a vidéki népesség életminőségének javítása.
4. **Kreatív tudástársadalom, korszerű gyakorlati tudás, K+F+I:** A nemzeti kreatív képességeinkre, tudástőkénkre és tudáserőforrásainkra építő értékteremtés. Ennek érdekében az infó-kommunikációs háttér javítása, a gazdasági és társadalmi megújulást és a megélhetést biztosító képzési rendszer kialakítása, a fejlesztéseknek kedvező szellemi, innovációs környezet biztosítása, piacképes, szükség esetén mobil, egész életen át tartó tanulásra képes, kreatív, kezdeményező, fejlett munkakultúrájú munkaerő-piaci kínálat megteremtése.
5. **Közösségi megújulás, értéktudatos és szolidáris öngondoskodó társadalom, romaintegráció:** a gyarapodó, szolidáris, felelős és összetartó, értékeit ismerő, értéktudatos társadalom és helyi közösségek kialakítása.
6. **Jó állam: nemzeti közművek és közszolgáltatások, szolgáltató állam és biztonság:** A magyar közsféra hatékonyabb szerepvállalása a közjó, a munka, a rend, a biztonság, a tudás és a munka szolgálatában.
7. **Nemzeti stratégiai erőforrások megőrzése, fenntartható használata, és környezetünk védelme:** A természeti erőforrásokkal való takarékos és hatékony gazdálkodás, a fenntartható energiagazdálkodás, a zöldgazdaság-fejlesztés. A stratégiai természeti erőforrások, a víz, a talaj, az ásványkincsek fenntartható használata. A biodiverzitás megőrzése, a természeti értékek védelme, a környezetminőség javítása, környezetbiztonság erősítése, a fenntartható életmód, fogyasztás és termelés elterjesztése, a környezettudatosság erősítése.

8. **Az ország makroregionális gazdasági és térszerkezeti csomópont:** Az ország központi fekvéséből (Európa közepe) adódó fejlesztési potenciál kibontakoztatása, makroregionális csomóponti funkcióinak erősítése, a fenntarthatóság figyelembevételével.
9. **Többközpontú növekedésünk motorjai: városok és gazdasági térségek:** A településhálózat egységes elvek alapján történő fejlesztése, a többszintű településhálózati kapcsolatok kiegyensúlyozott működtetése, korszerű várospolitikai és városfejlesztés, városhálózati kapcsolatrendszer javítása, a térszerkezet funkcionális fejlesztése
10. **Vidéki térségek értékalapú felemelése:** A vidéki térségek táji és közösségi értékeire, természeti erőforrásaira, épített örökségi értékeire alapozott fejlesztése, a speciális térségi vidékfejlesztési problémák kezelése, az elmaradott vidéki térségek felzárkóztatása, a közszolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása, a foglalkoztatás növelése a hátrányos helyzetű vidéki térségekben.
11. **Egységes és integrálódó társadalom és gazdaság és egyenlő létfeltételek az ország egész területén:** A leszakadó, hátrányos helyzetű térségek, külső és belső perifériák fejlesztése, az eddigieknél sokszínűbb eszközök alkalmazásával, például speciális gazdaságpolitikai eszközökkel, saját meglévő társadalmi és gazdasági erőforrásaik kibontakoztatásával, valamint a közszolgáltatásokhoz, a tudáshoz, a közművelődéshez, az értékekhez való hozzáférés biztosítása, elérhetővé tételével
12. **Elérhetőség és mobilitás megújuló rendszere:** Helyi szinten a hatékony és fenntartható városon belüli, illetve a város és vonzáskörzete közötti mobilitás biztosítása, térségi szinten a foglalkoztatási központok elérhetőségének biztosítása, országos szinten a többközpontú fejlődés elve alapján a centralizáltság oldása, a transzverzális kapcsolatok erősítése, hazánk erősen differenciált településhálózatának figyelembe vétele a hagyományostól eltérő megoldások alkalmazásával.

Régiók fejlesztési irányai:

- Észak-Magyarország (Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Heves megye, Nógrád megye)
A régió célja olyan társadalmi-gazdasági térszerkezet létrehozása, mely biztosítja regionális versenyképességüket, kiegyensúlyozott településrendszerre épül, szervesen és hatékonyan illeszkedik az európai térbe. A közszolgáltatások és életkörülmények tekintetében a régión belül mérsékli, vagy megszünteti az elfogadhatatlan területi egyenlőtlenségeket.

Tiszaújváros Integrált Városfejlesztési Stratégiájában felállított célok és az OFTK-ban lefektetett átfogó célok közötti kapcsolat és összhang biztosított. A kapcsolódási pontokat az alábbi táblázat szemlélteti:

2. táblázat – IVS illeszkedése az OFTK-hoz

IVS-ben meghatározott fejlesztési célok	OFTK-ban átfogó célokhoz való kapcsolódások
Lakóterület fejlesztés	2, 8, 10, 11,
Szolgáltatásfejlesztés	1, 2, 3, 4, 10, 11,
Környezetvédelem, zöldterület fejlesztés	7,
Turizmusfejlesztés	10,
Iparfejlesztés	1, 3, 4,
Út, tömegközlekedés	8, 9, 10, 12,
Közművesítés	6,

1.2.3. BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE TERÜLETFEJLESZTÉSI PROGRAMJA (2014-2020)

A megye fejlesztésének átfogó céljai

A megye kitűzött átfogó célja, hogy ipari hagyományaira, potenciális munkaerő-kínálatára, kiváló természeti adottságaira és erőforrásaira fenntartható módon építve, földrajzi elhelyezkedéséből adódó előnyeit kihasználva elérje, hogy a megye versenyképessége 2020-ig a megyék átlaga feletti mértékben erősödjön, ennek keretében a megyében:

1. Jelentősen bővüljön a foglalkoztatás, mind a növekvő számú, a nemzetközi munkamegosztásban exportteljesítménye, vagy beszállítói kapcsolatai miatt résztvevő KKV-k, mind a betelepülő nemzetközi vállalatok, illetve a jövedelembővülés multiplikátor hatásaként az elsődlegesen helyi piacra termelő, illetve szolgáltató vállalkozások tevékenysége nyomán. A megye megtartja a jól képzett közép- és felsőfokú végzettségű munkaerőt, ami a foglalkoztatás-bővülés alappillére jelenti. A vállalkozások fokozatosan növekvő mértékben vonják be a munka világába a megye külső és belső periferiáin élő hátrányos helyzetben levő társadalmi csoportokat is. („Foglalkoztatás bővítése”) - A munkanélküliségi ráta a megyében 13% alatt legyen 2020-ra
2. Növekedjék a megyében megtelepedő vállalkozások innovációs teljesítménye, ezen keresztül elsősorban a hagyományokkal rendelkező feldolgozóipari ágazatok (gépipar, vegyipar, mechatronika, szén és energiaipar, elektrotechnika) vállalkozásai által teremtett gazdasági érték („A gazdaság teljesítőképességének javítása”) – Az egy főre jutó bruttó hozzáadott érték 2020-ra legalább az országos átlag 75%-át érje el. (2010-ben az országos átlag 61%-a). A cél, hogy az egy főre jutó SZJA alapnak a megye és az ország közötti különbsége megszűnjön 2020-ra (2010-ben az országos átlag 90%-a.)
3. Jelentősen javuljon a túlnyomórészt a külső és belső (pl. nagyvárosi) periferiákon élő, halmozottan hátrányos helyzetű csoportok képessége és kompetenciaszintje (képzettsége, tudása, egészségi és mentális állapota, motivációja) arra, hogy érdemi szereplőivé válhassanak a bővülő munkaerőpiacnak. Fontos a szegénység és a szociális kizáródás újratermelődésének megakadályozása, illetve a területi, környezeti hátrányok és a szegregációs jelenségek mérséklése. („Társadalom alkalmazkodó képességének javítása”) – Cél: az ezer foglalkoztatottra vetített szociális segélyezettek számának megfelelése az országos átlaghoz viszonyítva. Csökkenjen a szegénységben és társadalmi kirekesztődésben élők aránya, különös tekintettel a roma népességre.
4. Fenntartható és integrált módon kerüljenek megőrzésre, védelemre és hasznosításra a gazdag természeti és épített környezet, valamint a kulturális örökség elemei és gyűjteményei, kiemelten az energiatermelés, a turizmus, valamint a mezőgazdaság és élelmiszeripar

Tiszaújváros Integrált Városfejlesztési Stratégiájában felállított célok és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megye Területfejlesztési Programjában lefektetett átfogó célok közötti kapcsolat és összhang biztosított. A kapcsolódási pontokat az alábbi táblázat szemlélteti:

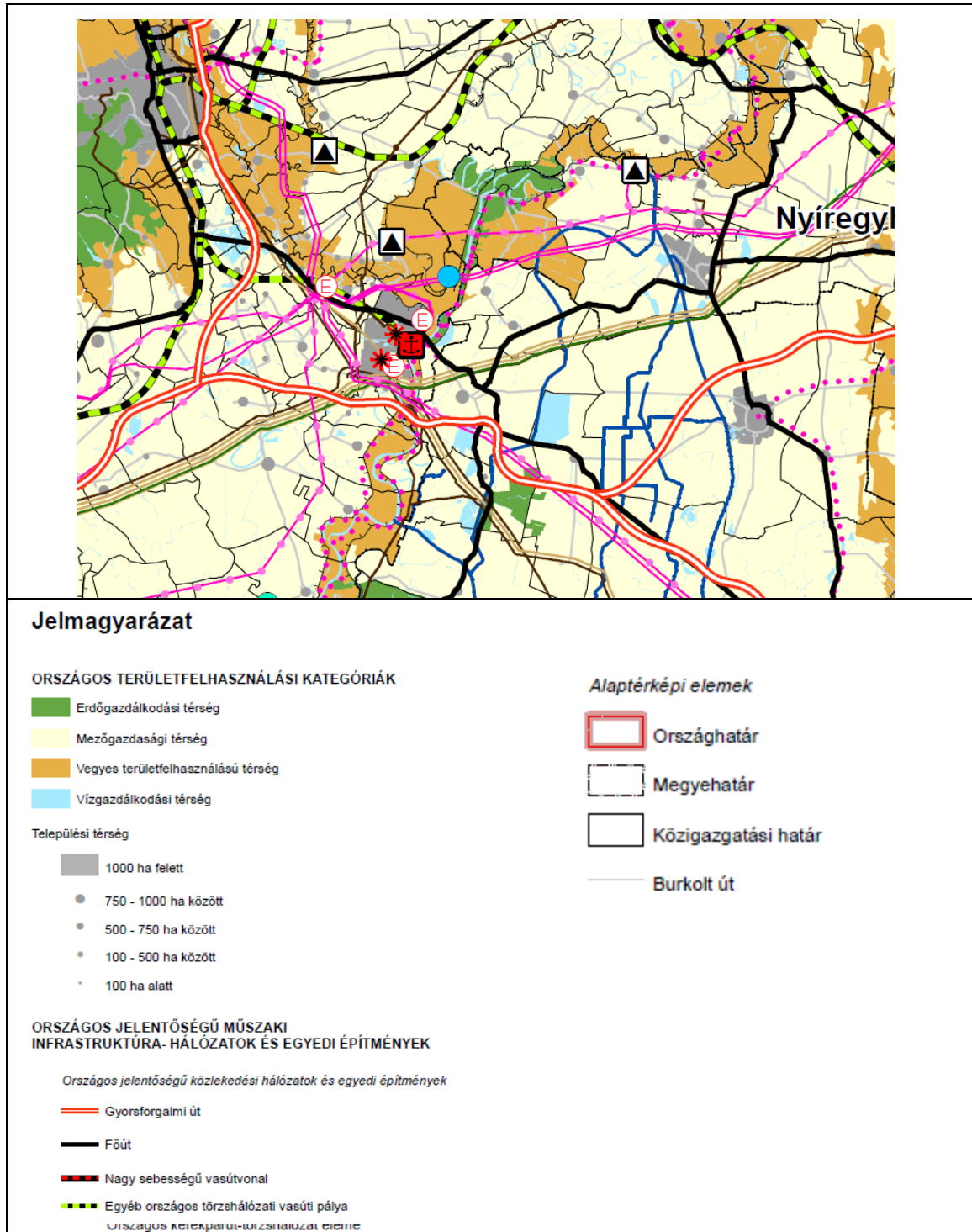
3. táblázat – IVS illeszkedése a BAZ Megyei Területfejlesztési Programhoz

IVS-ben meghatározott fejlesztési célok	BAZ Megyei Területfejlesztési Program átfogó céljaihoz való kapcsolódások
Lakóterület fejlesztés	1, 3,
Szolgáltatásfejlesztés	1, 3,
Környezetvédelem, zöldterület fejlesztés	4,
Turizmusfejlesztés	1, 2,
Iparfejlesztés	1, 2,
Út, tömegközlekedés	4,
Közművesítés	4,

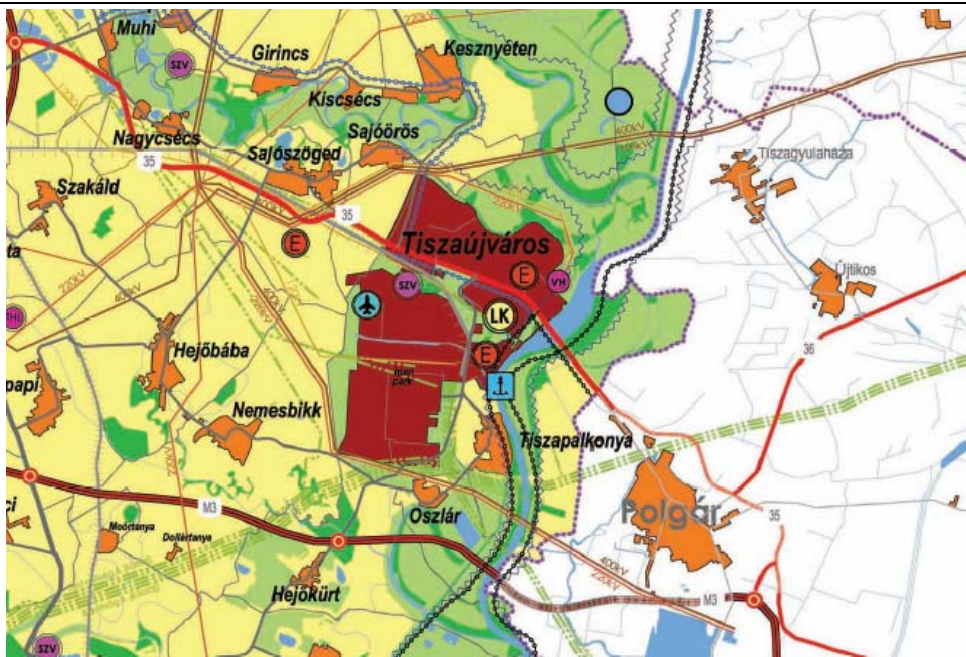
1.3. A TERÜLETRENDEZÉSI TERVEKKEL VALÓ ÖSSZEFÜGGÉSEK VIZSGÁLATA

1.3.1. ORSZÁGOS TERÜLETRENDEZÉSI TERV

5. térkép - (Forrás: OTrT - Országos Szerkezeti Terv részlet)

1.3.2. BORSOD-ABAÚJ-ZEMPLÉN MEGYE TERÜLETRENDEZÉSI TERVE (MTRT)

JELMAGYARÁZAT

TERÜLETFELHASZNÁLÁS RENDSZERE

	Erdőgazdálkodási térség
	Mezőgazdasági térség
	Vegyes területfelhasználású térség
	Vízgazdálkodási térség
	Városias települési térség
	Hagyományosan vidéki települési térség

ÉPÍTMÉNYEK ÁLTAL IGÉNYBEVETT TÉRSÉG

	Egyéb erőmű
	Térségi kiserőmű
	Térségi jelentőségű logisztikai központ
	Veszélyes hulladék ártalmatlanító
	Térségi jelentőségű hulladéklerakó
	Kereskedelmi (nemzetközi) repülőtérrel fejlesztendő repülőtér
	Térségi jelentőségű nyilvános kereskedelmi repülőtér
	Közforgalmú nemzetközi és országos jelentőségű kikötő
	Térségi jelentőségű közforgalmú kikötő
	Térségi jelentőségű rév- és kompátkelő
	Gyorsforgalmi- és főúthálózaton lévő határáttépi pontok
	Térségi jelentőségű határáttépi pontok
	Vasúti hálózaton lévő határáttépi pontok
	Folyami nagyműhely
	Gyorsforgalmi úton és főúton tervezett nagyhidak
	Tervezett térségi jelentőségű híd

	Meglévő különbsztű csomópont
	Térségi jelentőségű szennyvíztisztító telep
	10 millió m ³ -i meghaladó térfogattal tervezhető tározási lehetőség
	1 millió m ³ -nél nagyobb tározási lehetőség
	A VTI I. ütemében megvalósuló ártal tározó
	Gyorsforgalmi út
	Főút
	Térségi jelentőségű mellékút
	A transzeurópai vasúti áruszállítási hálózat részeként működő országos társzálhálózati vasútvonal
	Egyéb országos társzálhálózati vasútvonal
	Vasúti mellékvonat
	Országos kerékpárúti társzálhálózat
	Térségi jelentőségű kerékpárút
	400 kV-os átviteli hálózat távvezeték elemel
	220 kV-os átviteli hálózat távvezeték elemel
	120 kV-os elosztó hálózat távvezeték elemel
	Nemzetközi és hazai szénhidrogén szállítószerkezet
	Térségi szénhidrogén hálózat
	Előrendű árvízvédelmi fővonal

ALAPTÉRKÉPI ELEMÉK

	Országhatár
	Megyehatár, közigazgatási határ
	Vízfolyások, csatornák, tavak
	Egyéb mellékúthálózati elemek
	Színvonal

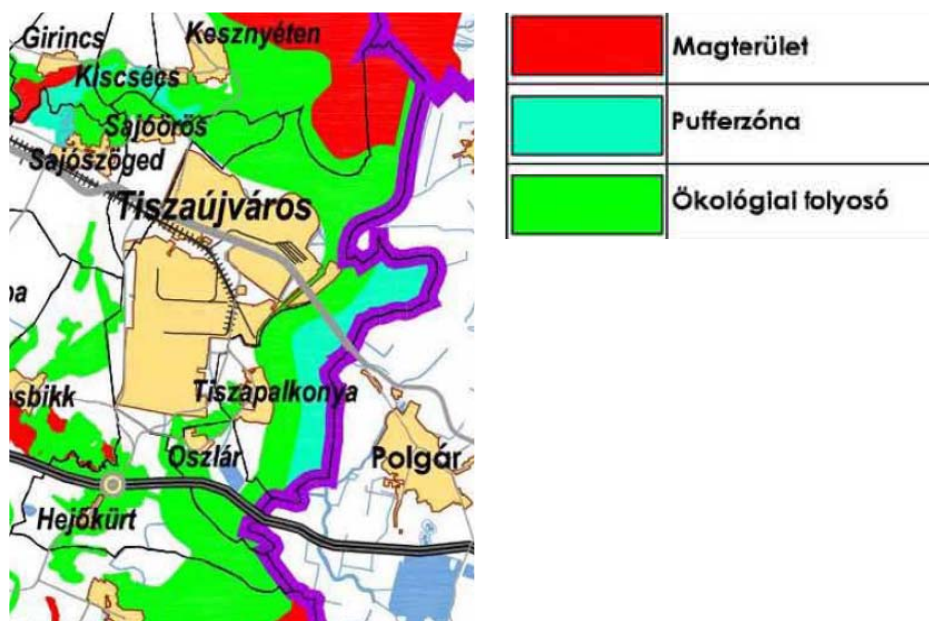
6.térkép - (Forrás: MTRT – Térségi Szerkezeti Terv részlet)

A település közigazgatási területét a városias térség övezet jellemzi alapvetően. Kiemelt gazdasági tevékenységi körét számos térségi jelentőségű műszaki létesítménnyel erősíti (logisztikai központ, erőmű, közforgalmú kikötő, szennyvíztisztító, kereskedelmi repülőtér, ...stb.).

1.3.2.1. MTrT térségi övezetek érintettsége, a város közigazgatási területére

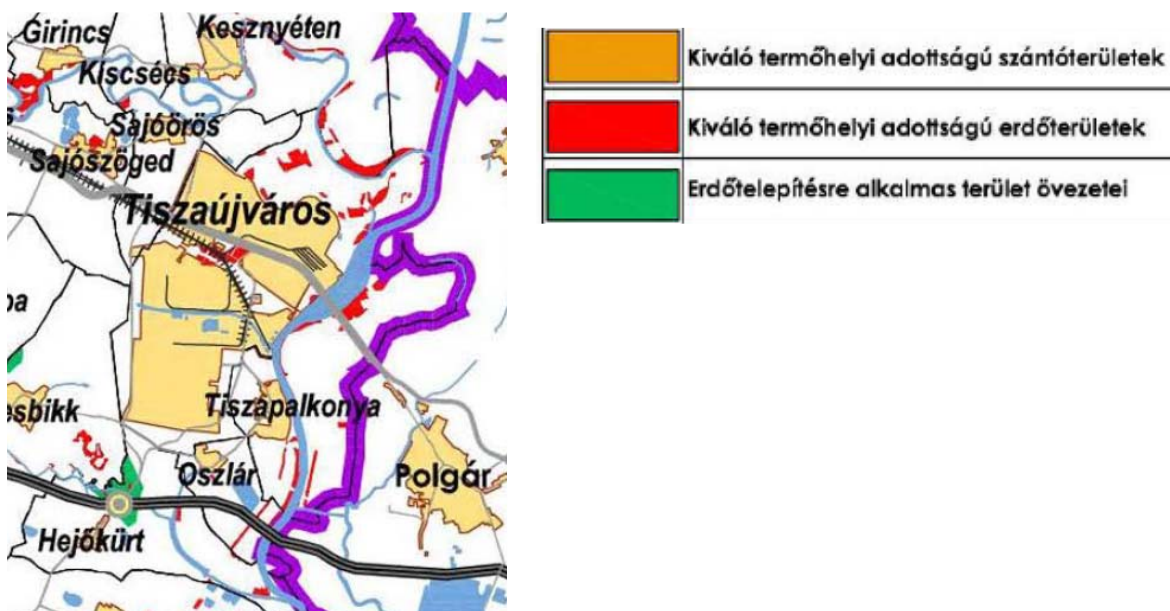
7. térkép - (Forrás MTrT – Melléklet részlet)

Magterület, pufferzóna, ökológiai folyosó övezetei

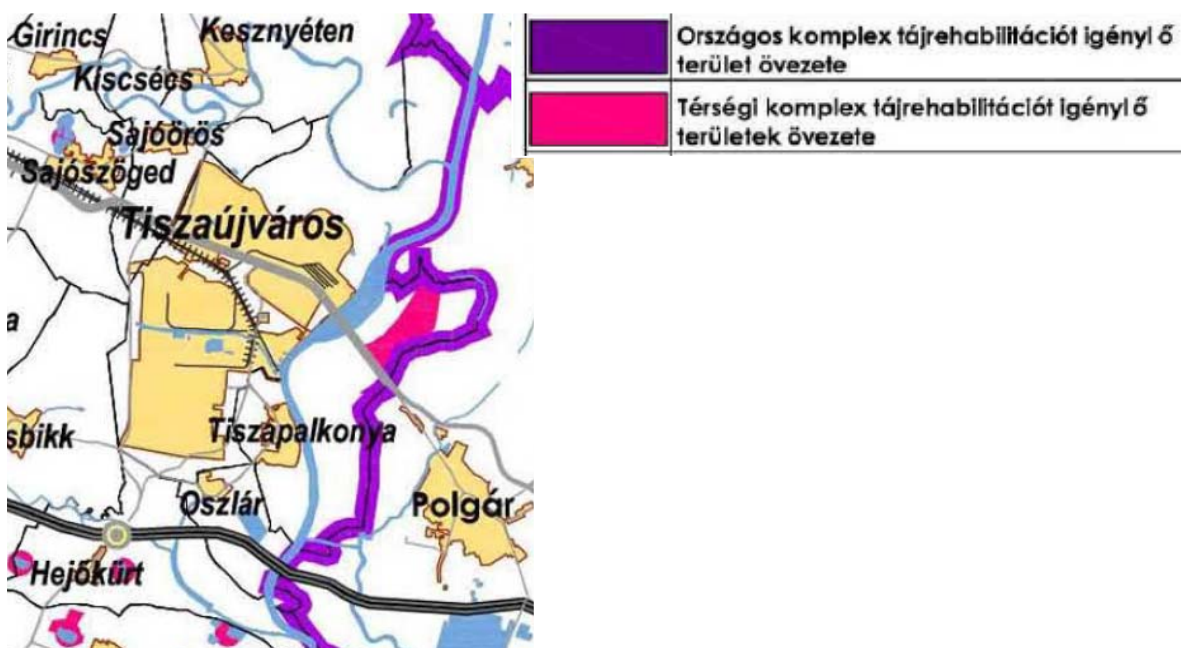
A belterülettől északi és keleti irányba - a Tisza és a Sajó területeinél - összpontosul az ökológiai hálózat mindhárom érintett alövezete.

Kiváló termőhelyi adottságú szántóterületek, kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek, erdőtelepítésre alkalmas terület övezetei

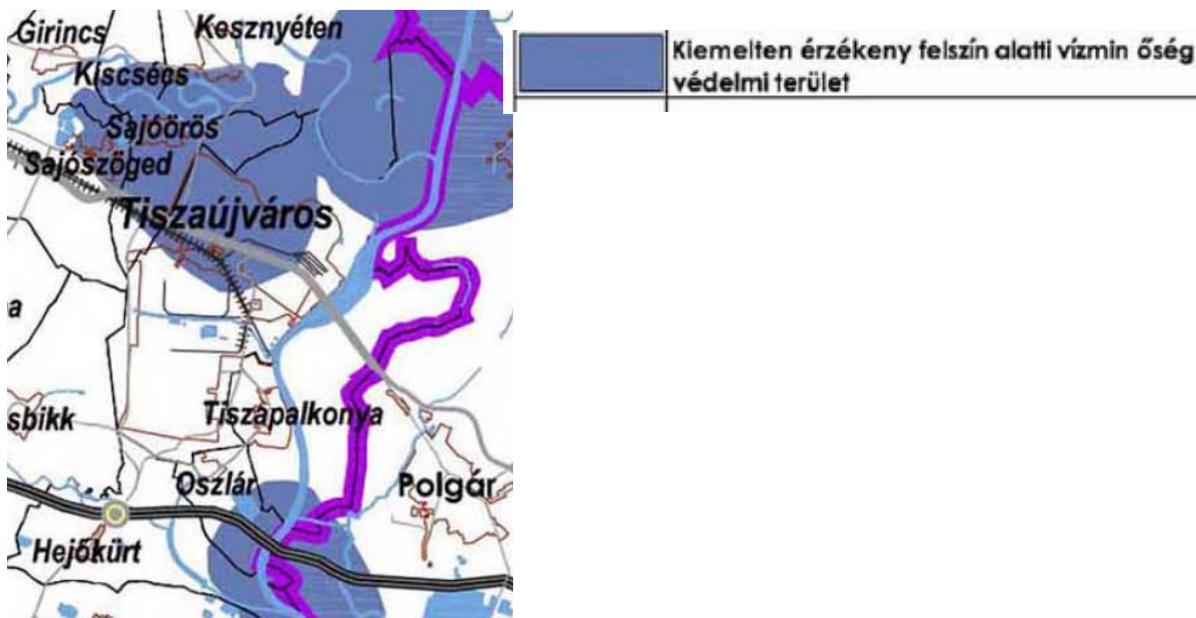
Jellemzően a már meglévő, az Országos Erdő Adattárban is szereplő területek jelöltek a kiváló termőhelyi adottságú erdőterületek övezetével.

Országos és térségi komplex tájrehabilitációt igénylő területek övezete

Térségi komplex táj rehabilitációt igénylő terület a tározó területe az árvízvédelmi töltés keleti oldalán, a 35-ös úttól északra.

Kiemelten érzékeny felszín alatti vízminőség-védelmi terület övezete

A város északi részét érinti az övezet, ahol jellemzően lakó és nem gazdasági területek vannak.

Ásványi nyersanyag-gazdálkodási területek övezete

Ásványi nyersanyag gazdálkodási
területek övezete

Megkutatott ásványi anyag lelőhellyel érintett a közigazgatási terület, ezért tartozik az övezetébe.

Rendszeresen belvízjárta terület

Rendszeresen belvízjárta terület

A Tisza völgyében érintett településként, itt is visszatérő jelenség a belvíz.

Nagyvízi meder övezete

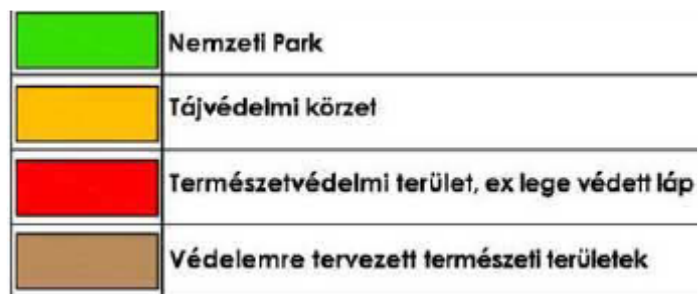

A Tisza és a Sajó valamint azok árvízvédelmi létesítményei által érintett terület övezete.

1.3.2.2. A megyei övezetekre vonatkozó irányelvek, ajánlások

8. térkép - (Forrás MTrT – Melléklet részlet)

Védett természeti területek

Védelemre tervezett természeti területek a Tisza menti területeken.

Kiemelten fontos érzékeny természeti terület övezete

	Kiemelten fontos érzékeny természeti területek által érintett települések
---	---

A közigazgatási terület érintett az övezettel. Pontosítani szükséges a terület kiterjedését. (Valószínűleg a Sajó és a Tisza menti területekre koncentrálódik az övezet)

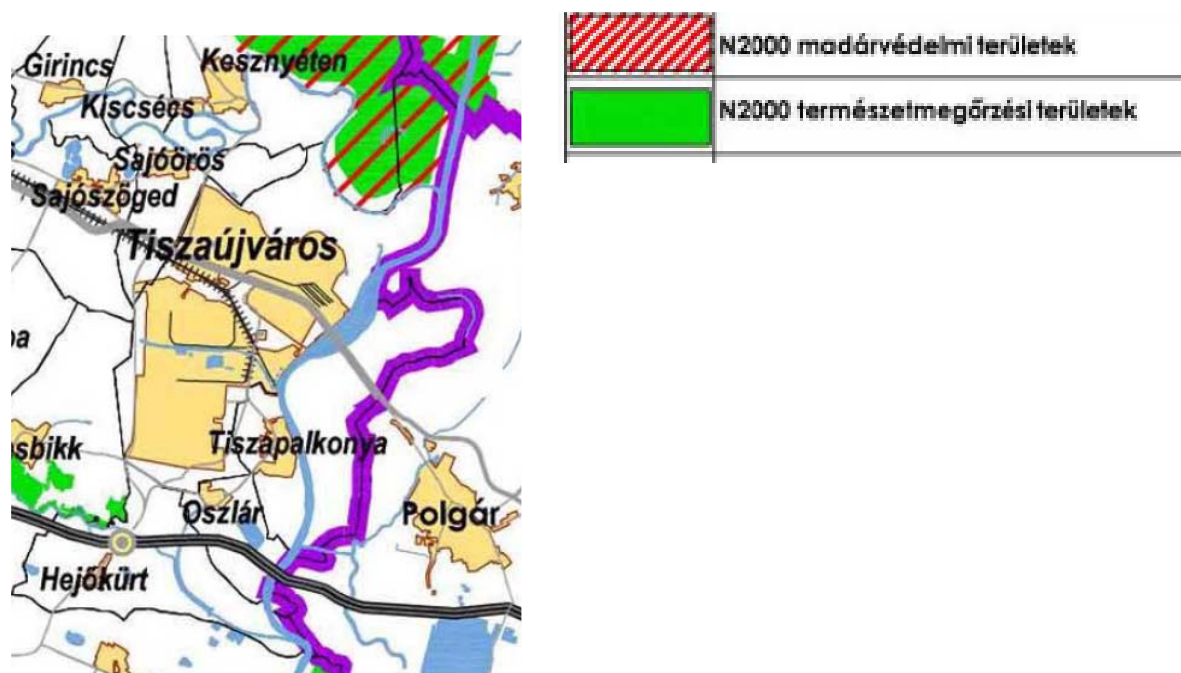
Komplex tájgazdálkodást igénylő térségek

	Pusztai tájgazdálkodás térsége
	Dombvidéki tájgazdálkodás térsége
	Történelmi ártéri tájgazdálkodás térsége

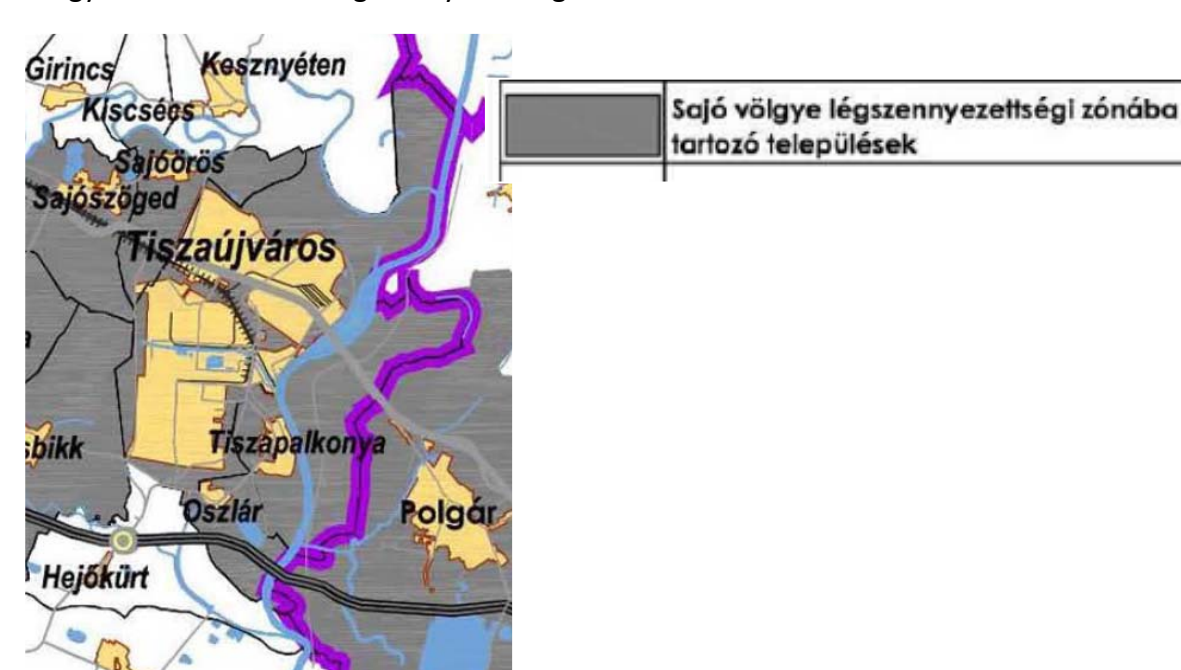
Történelmi ártéri tájgazdálkodás térségének övezetével érintve a Sajó északi oldalán.

Natura 2000 területek

NATURA2000 területek csak a Sajó északi oldalán, a közigazgatási területtől "elszakadó" területen található.

A megye területét érintő légszennyezettségi zóna

A Sajó völgye légszennyezettségi zónába tartozó település.

Nitrátérzékeny települések

A nitrátérzékeny területen lévő települések

A Sajó és Tisza völgyi területekhez hasonlóan a település is a Nitrát érzékeny települések közé tartozik.

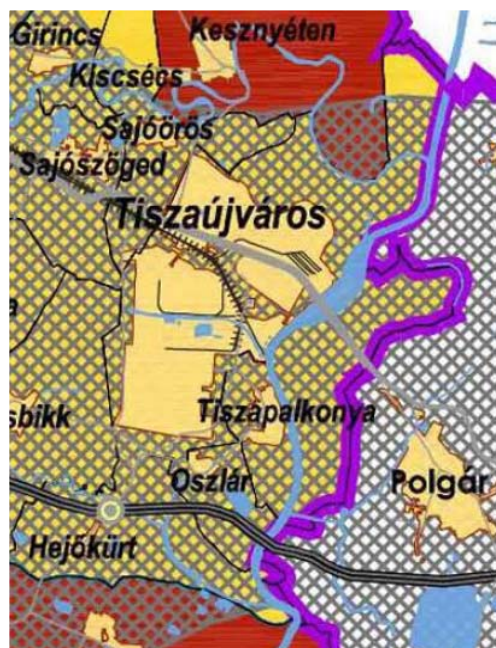
Kedvező termőhelyi adottságú mezőgazdasági terület

Kedvező termőhelyi adottságú
mezőgazdasági terület

Viszonylag kis sávban, a belterület körül elhelyezkedő övezet. Jellemzően mezőgazdasági általános besorolású területek.

Települési területek övezetei

	Fokozottan érzékeny települési területek
	Érzékeny települési területek
	Településhálózati csomópont területe
	Összefüggő zártkertes területek

Településhálózati csomópont területe, a Miskolci központú Kazincbarcika - Tiszaújváros - Mezőkövesd "háromszög" egyik pillére.

Ipari parkok és logisztikai központok

	Ipari parkok
	Logisztikai központok (meglévő országos /tervezett térségi)
	Agrárlogisztikai központok (tervezett)

A főút északi oldalán létesített ipari park valamint a vegyipari tevékenység koncentrációja által érintett.

Turisztikai központok

	Szervezőközpont és turisztikai térségközpont
	Tájéközpont
	Kirándulóközpont
	Gyógyhely

Szervezőközpont és turisztikai térségközpont elsősorban a környező települések hálózatában betöltött szerepe miatt.

Szélerőmű elhelyezéséhez vizsgálat alá vonható terület

	Szélerőmű elhelyezéséhez vizsgálat alá vonható terület
---	--

A megújuló energiák felkutatásához és felhasználásához felhasználható területek a belterület körül helyezkednek el.

Kiemelt térségek által érintett területek

	Mátra-Bükk Üdülőkörzet
	Bükk Nemzeti Park és térsége
	Aggteleki Nemzeti Park és térsége
	Tisza-tó Üdülőkörzet
	Hortobágyi Nemzeti Park és térsége

Hortobágyi Nemzeti Park és térsége területéhez tartozik.

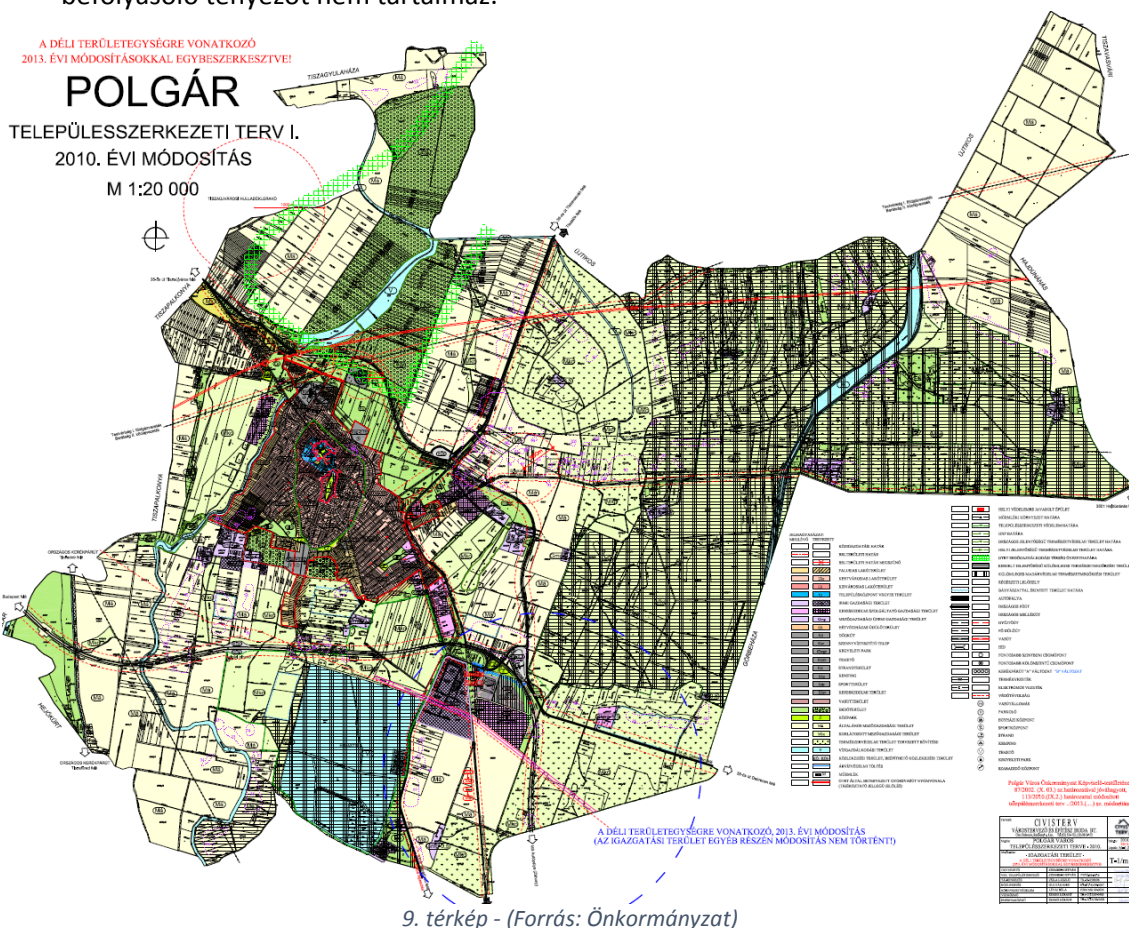
Tervezett egyéb mellékúthálózati elemek

	Tervezett egyéb mellékúthálózati elem
--	---------------------------------------

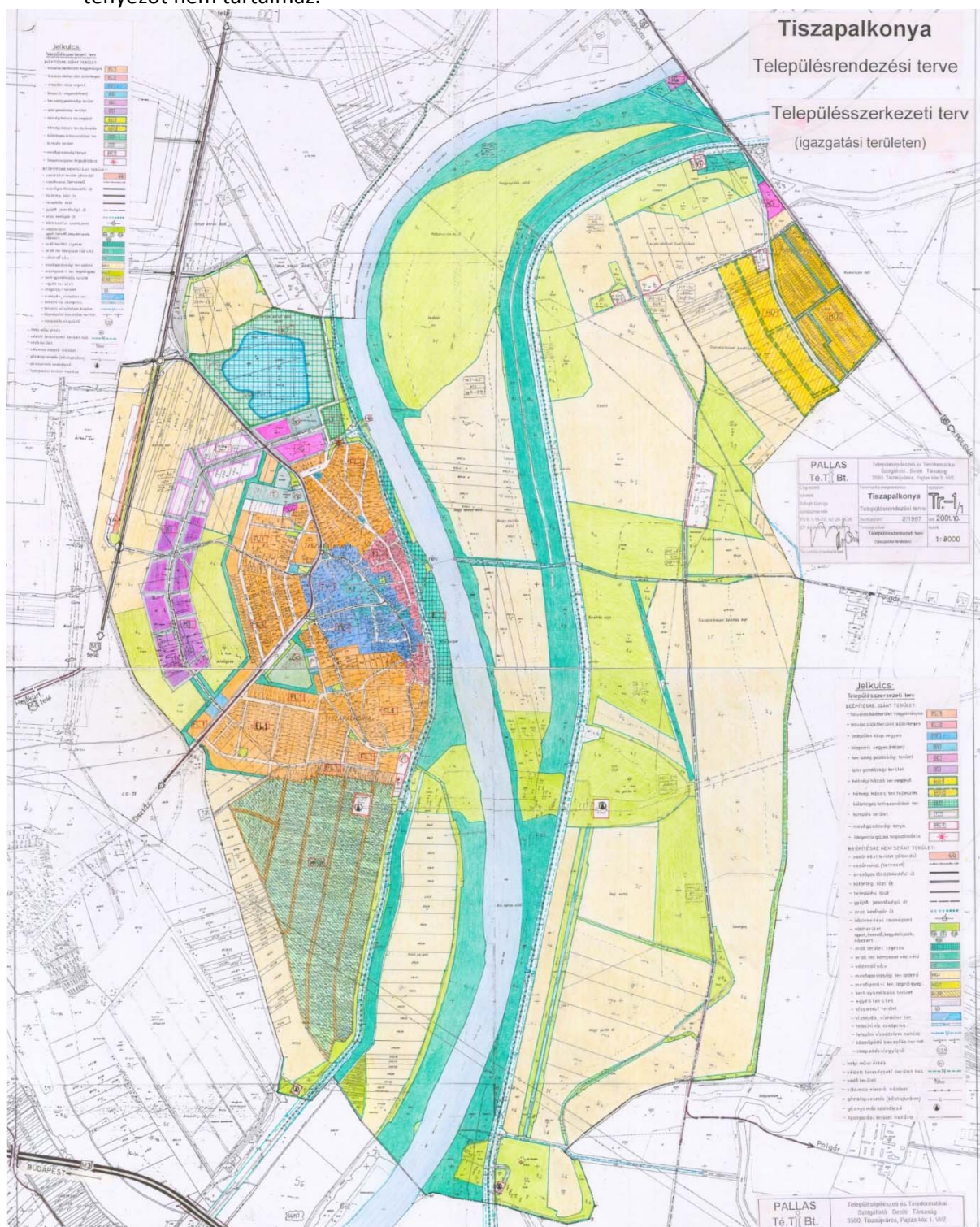
1.4. A SZOMSZÉDOS TELEPÜLÉSEK HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERVEINEK – AZ ADOTT TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ – VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

- Kesznyéten község: A hatályos településrendezési tervet a 4/2002. (IV. 18.) számú Önkormányzati rendelettel és 19/2002. (IV. 17.) számú Képviselőtestületi határozattal hagytak jóvá. Tiszaújvárosra vonatkozóan befolyásoló tényezőt nem tartalmaz.
- Tiszadob nagyközség: A hatályos településrendezési tervet a 1/2008. (II. 15.) számú Önkormányzati rendelettel és 8/2008. (II. 14.) számú Képviselőtestületi határozattal hagytak jóvá, melyet a Régió Városépítészeti és Műemléki Tervező Kft. készített. Tiszaújvárosra vonatkozóan befolyásoló tényezőt nem tartalmaz.
- Polgár város: A hatályos településrendezési tervet a 17/2004. (IV. 28.) számú Önkormányzati rendelettel és 19/2002. (VII. 02.) számú Képviselőtestületi határozattal fogadták el, melyet a Budapest Fővárosi Városépítési Tervező Kft. készített. Tiszaújvárosra vonatkozóan befolyásoló tényezőt nem tartalmaz.

- Hejőkürt község: A hatályos településrendezési tervet a 4/2003. (IV.28.) számú Önkormányzati rendelettel és a 14/2003. (IV. 28.) számú Képviselőtestületi határozattal fogadták el. Tiszaújvárosra vonatkozóan befolyásoló tényezőt nem tartalmaz.
- Tiszapalkonya község: A hatályos településrendezési tervet a 14/2012. (XI.29.) számú Önkormányzati rendelettel és a 57/2012. (XI. 28.) számú Képviselőtestületi határozattal

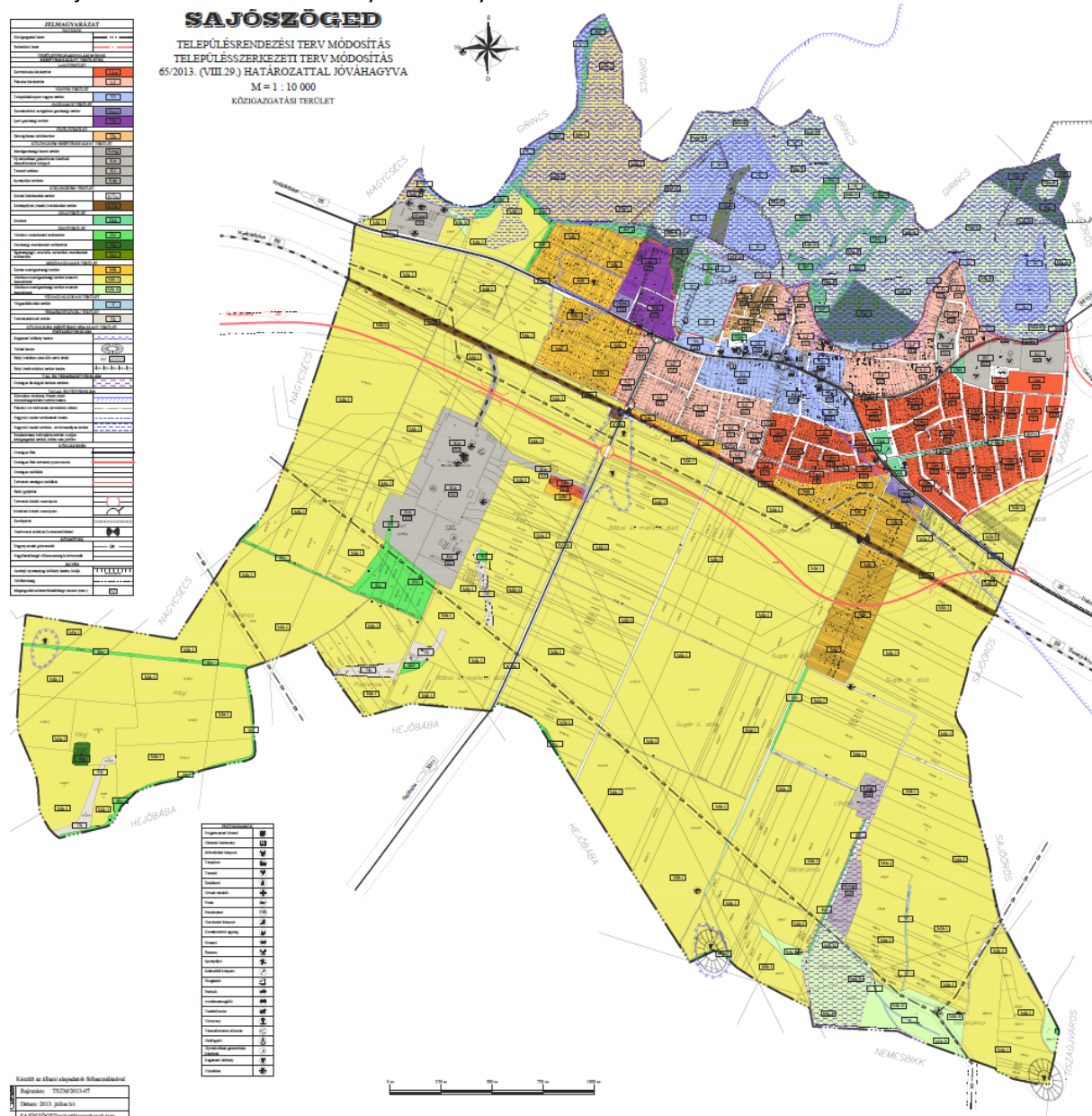
fogadták el. melyet a Pallas Té.Ti Bt. készített. Tiszaújvárosra vonatkozóan befolyásoló tényezőt nem tartalmaz.

10. térkép - (Forrás: Önkormányzat)

- Nemesbikk község: A hatályos településrendezési tervet a 8/2002. (VIII. 28.) számú Önkormányzati rendelettel és 6/2005. (III. 01.) számú Képviselőtestületi határozattal fogadták el. Tiszaújvárosra vonatkozóan befolyásoló tényezőt nem tartalmaz.
- Sajószöged község: A hatályos településrendezési tervet a 10/2013. (VIII.30.) számú Önkormányzati rendelettel és a 65/2013. (VIII. 29.) számú Képviselőtestületi határozattal

fogadták el. melyet a Provincia Területfejlesztési és Építészeti Tervező Kft. készített. Tiszaújvárosra vonatkozóan befolyásoló tényezőt nem tartalmaz.

1.5. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI DÖNTÉSEK BEMUTATÁSA

1.5.1. A HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI KONCEPCIÓ, INTEGRÁLT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI STRATÉGIA VONATKOZÓ MEGÁLLAPÍTÁSAI

Tiszaújváros 1883-49/2009.1/Ökth. határozattal elfogadott Településfejlesztési koncepciójának megállapításai:

TISZAÚJVÁROS FEJLESZTÉSÉNEK STRATÉGIAI FŐIRÁNYAI

„I” ÉLHETŐSÉGI (LAKOSSÁGMEGTARTÓ) STRATÉGIAI FŐIRÁNY

I/1. CIVIL FELKÉSZÍTÉS, FELKÉSZÜLÉS

- Nyitottság, megújuló képesség, kreativitás
- Esélyegyenlőség, antiszegregáció

I/2. KÖZÖSSÉGÉPÍTÉS, TÁRSADALMI KOHÉZIÓ, SZOLIDARITÁSERŐSÍTÉS

- Közösségépítés, közösségfejlesztés
- Egészségügyi ellátás
- Szociális ellátás
- Ifjúságpolitika
- Kultúrpolitika

I/3. ARCULATÉPÍTÉS, VONZERŐFORMÁLÁS, MINŐSÉGI FEJLESZTÉS

- Környezeti-természeti, települési/térségi-táji arculat
- Társadalmi arculat, közbiztonság
- Önkormányzati (képviselőtestületi, polgármesteri-hivatali) imázs

„II” VERSENYKÉPESSÉGI STRATÉGIAI FŐIRÁNY

II/1. INNOVÁCIÓ, GAZDASÁGI KOHÉZIÓ, GAZDASÁGI STRUKTÚRAFEJLESZTÉS II/2. PIACORIENTÁCIÓ

- Környezeti-természeti, társadalmi-gazdasági, települési/térségi-táji kínálati/keresleti piac-orientáció
- Integrált városi, térségi marketing és kommunikáció (piacok és partnerek felé)
- Marketing partnerség kialakítása

II/3. MUNKAHELYGAZDÁLKODÁS

- Munkahely megtartás
- Munkahelyteremtés

„III” FENNTARTHARTÓSÁGI STRATÉGIAI FŐIRÁNY

III/1. VÁROSI ÉRTÉKGAZDÁLKODÁS, DIPLOMÁCIA, LOBBY

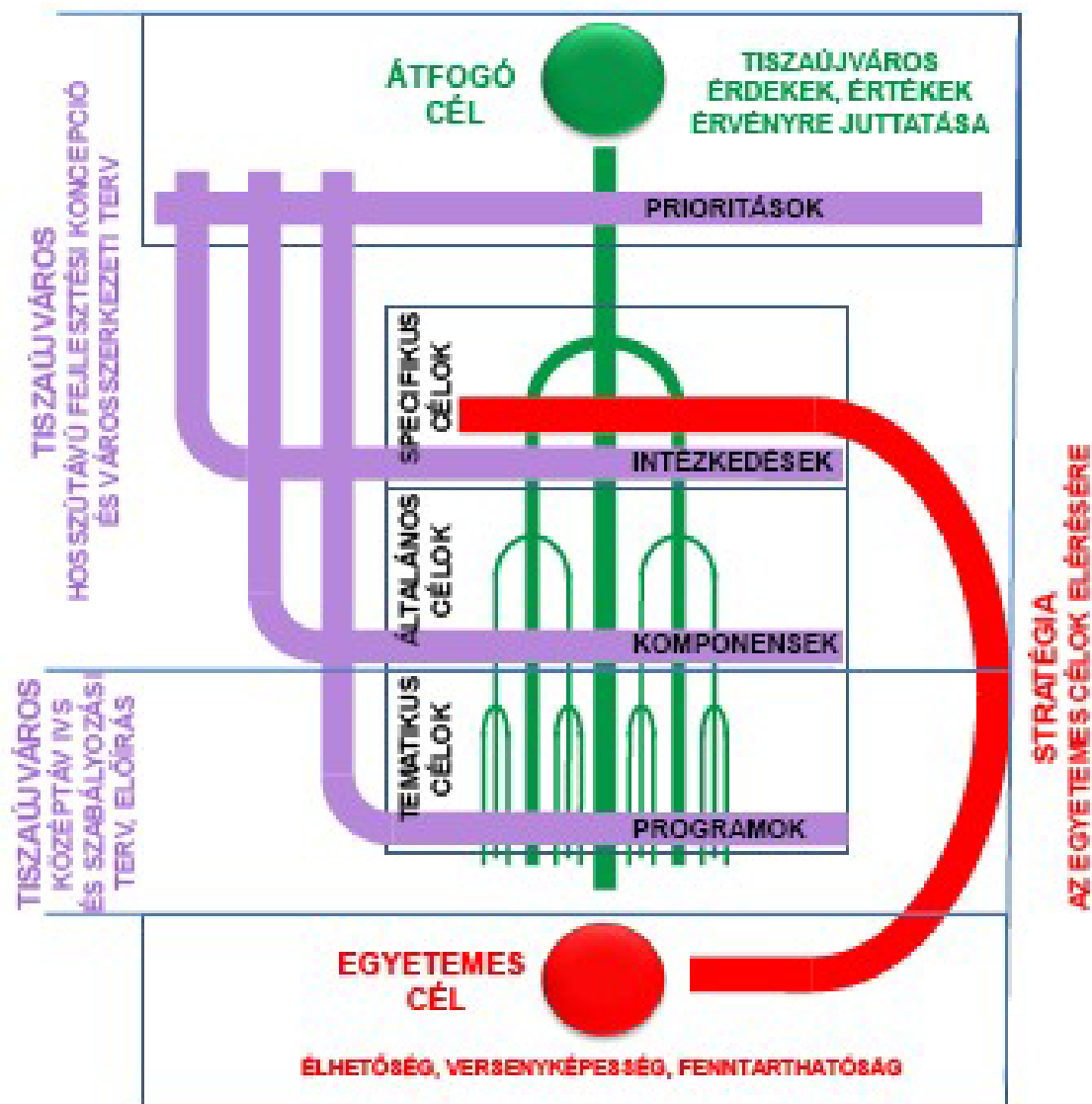
- Gazdálkodás a város környezeti és természeti, társadalmi és gazdasági települési/térségi és táji értékeivel
- Városi diplomácia: a város érdekeinek navigálása az egyetemes (környezeti, természeti), valamint a társadalmi, a gazdasági, a települési és a térségi szabályozási/érdek környezetben
- Lobby programok: harmonizáció az igazgatási (állam/közigazgatás) és a menedzselési (nagypolitika, település/térségpolitika, civilpolitika) döntésekkel, a város pozicionálása, újrapozicionálása

III/2. ÉLHETŐSÉGI ÉS VERSENYKÉPESSÉGI EGYENSÚLYT TÁMOGATÓ STRUKTÚRAFEJLESZTÉS

- Város/tájhasználat fejlesztés
- Város/tájszerkezet fejlesztés
- Infrastruktúra fejlesztés

Tiszaújváros város rendelkezik 2010 decemberében jóváhagyott Integrált Városfejlesztési Stratégiával. Az IVS középtávú fejlesztési céljai a hosszú távú városfejlesztési koncepcióhoz a következő ábrán vázolt módon illeszkednek.

1. ábra – Az IVS és Hosszútávú Fejlesztési Koncepció illeszkedése

(Forrás: Integrált Városfejlesztési Stratégia)

A célrendszer jellegzetessége, hogy a célok és tervezési lépcsők (fejlesztési koncepció és szerkezeti terv, valamint IVS és szabályozási terv és helyi építési szabályzat) párhuzamosan fejlődnek.

Az Integrált Városfejlesztési Stratégiában felvázolt fejlesztések között voltak sikeresen megvalósult projektek. Bizonyos fejlesztéseket csak részben sikerült megvalósítani, illetve vannak olyanok, amelyek megvalósítása, zömében anyagi források hiánya miatt nem valósult meg. Az alábbi táblázat az IVS-ben feltüntetett projekteket mutatja be a fenti kategóriák szerint. A részben vagy még meg nem valósult projektek a következő fejlesztési időszak fejlesztéseinek meghatározásakor figyelembe vételre kerülnek.

VÁROSKÖZPONT

Program megnevezése	Megjegyzés	Megvalósult (IGEN/NEM/RÉSZBEN)
LAKÓTERÜLET FEJLESZTÉS		
Városházpark területi elemeinek egységes városházparkká történő fejlesztése	2008 óta, a panelprogram keretében, tart a városházpark megújítása. Külső tőke segítségével, bevonásával létrejövő fejlesztések, melyek megvalósulását – rendezési tervi módosítással - elősegíti az önkormányzat.	RÉSZBEN
A város területi központjának egységes városházparkká alakítása (Szent István út – Bartók Béla út – Béke út – Rózsa út – Bethlen Gábor út – Lévy út határolta terület. A közterületek tervezett és ütemezett rendbetétele a „Közterület Rehabilitációs Program” megalkotásával és végrehajtásával	E területre elkészítjük a városházpark-fejlesztés programját, a megvalósítás ütemezését, kidolgozzuk a fejlesztés szükséges pénzügyi vonzatát. E programot a településfejlesztés minden elemére (építés- és beruházás-fejlesztés, közlekedés, ezen belül a gyalogos-, gépjármű és tömegközlekedés, zöldterület fejlesztés stb.) meg kell állapítani. A városházpark fejlesztés célterületét a fent határolt területen indokolt megkezdeni, megkeresve a fejlesztési rehabilitációs lehetőségeket. A program elkészült, 2008. óta évi 100.000 E Ft. költségkerettel ütemezetten folyik a kivitelezés (Önkormányzati forrásból megvalósuló beruházás)	RÉSZBEN
SZOLGÁLTATÁS		
Kulturális fejlesztés (Kulturális Központ átépítése) Kistérségi Művelődési Központ létrehozása, a Derkovits Gyula Művelődési Központ és a Városi Könyvtár épületének teljes rekonstrukciója	Pályázati források bevonásával megvalósuló önkormányzati beruházások	RÉSZBEN
Térségi Integrált Egészségügyi Centrum létrehozása: Városi Rendelőintézet „A” épületének rekonstrukciója /épületgépészet, építészet villamossági munkák, orvos-technológia beépítése;/ Városi Rendelőintézet „C” épület melletti parkoló építés /24 db/	Az „A” épületrész 2010-ben részben megvalósult. Pályázati források bevonásával megvalósuló önkormányzati beruházás	IGEN
Hospice szolgáltatás bevezetése a NIKODEMUS Idősek Otthona bővítésével	Pályázati források bevonásával megvalósuló önkormányzati beruházás	NEM
Intézmények felújítása: Az intézmények		IGEN

felújítására a testület évi 100.000 E Ft-ot biztosít, melyek keretében elvégzendő feladatokról, az intézmények igényei alapján, évenként születik döntés. Az utóbbi idők kiemelt feladata, az intézmények energia megtakarítást eredményező felújítása.		
A Tescoval szemben, a 35-ös út túloldalán bevásárlóközpont létesítése Bevásárlóközpont kiépítése, hogy városi és kistérségi járatokkal „rá lehessen hordani” a vásárlókat az üzletközpontra, kerékpárutat kell kiépíteni a városkörnyék bekapcsolására		NEM
OTP székház építése	A telek kialakításra és értékesítésre került, várhatóan 2010-ben megvalósul. (Külső tőke segítségével, bevonásával létrejövő fejlesztések, melyek megvalósulását - rendezési tervi módosítással - elősegíti az önkormányzat.)	IGEN
KÖRNYEZET, ZÖLDTERÜLETEK		
Városközpont fejlesztése Utcabútorok, köztéri WC-k létesítése Várospolitikai megalapozás A városközponti térségben kávéházak, sörözők létesítése	Tiszaújváros főtér rehabilitációja, program	RÉSZBEN
Tiszaújváros főtér rehabilitációja, közterület fejlesztés, környezetrendezés A főtér régi-új funkciórendjének kialakítása, a terület rendezvények fogadására alkalmassá tétele (főtér, a Polgármesteri Hivatal mögötti zöldterület) Gyalogos és pihenőterek formai kialakítása, burkolatfajták rögzítése (a rendezvények terhelési igényének alapján burkolati alapok, burkolatok, kiosztás, mintázat, szín) Új közpark növényanyagának rekonstrukciója (összhangban a főtér új funkcióival): meglévő és megtartandó növényzet alapján növénysszintek összeállítása, biológiai térképezés (aljnövényzet, cserjeszint, fák szintje) Kerti építmények (támfalak, lépcsők, kiemelt virágágyak, növénykazetták, fedett-nyitott kerti építmények, kerítések) elhelyezése Park és utcabútorozás: karakter, funkciórend alapján egyedi tervezésű utcabútorok, világító testek Közművek rekonstrukciója: a park csapadékvíz elvezetése, locsolóhálózatának fejlesztése, parki építmények (állandó és		RÉSZBEN
		RÉSZBEN
		RÉSZBEN

csak a rendezvények időtartamára létesített pavilonok, mellékhelységek) vízellátása, csatornázása, a főtér köz- és díszvilágítása, rendezvényeket ellátó energia ellátás, hírközlés hálózatának kialakítása. Közlekedési utak korszerűsítése a parkot körülölelő térségben: út és parkoló felújítás, bővítés közmű korszerűsítés, vízi közművek, energia ellátás, hírközlés) korszerűsítés-építés		
ÚT, TÖMEGKÖZLEKEDÉS		
Szent István út nyomvonalán kerékpárút építése		NEM
Városfejlesztés Sajószög felé (Szent István és Örösi úttal párhuzamosan (Tesco túloldalán) megközelítő út építése		NEM
Szent István utat Örösig ki kell építeni a városfejlődés elősegítésére		NEM
KÖZMŰVEK		
Panelprogram, fűtéskorszerűsítés (csőhálózat fejlesztés, hő központok felújítása, hőszigetelés, /kb. 5 500 panellakás/, ökoprogram)		IGEN

KERTVÁROS PROGRAMJAI

Program megnevezése	Megjegyzés	Megvalósult (IGEN/NEM/RÉSZBEN)
LAKÓTERÜLET FEJLESZTÉS		
Építési telkek kialakítása az Örösi út melletti területen	Ingatlanfejlesztők bevonása A telkek kialakításra kerültek, utak, közművek megtervezésre kerültek, ezek engedélyezése megtörtént. Megvalósításhoz a finanszírozási lehetőséget kell megteremteni. (Önkormányzati forrásból megvalósuló beruházás)	IGEN
Sajó út térsége: kertváros fejlesztése A város északi lakóterületén,- az Örösi út – Sajó út – gát által határolt területeken önkormányzati és vállalkozói beruházások, fejlesztések útján folytatni kell az építési telkek kialakítását, a terület közművesítését és értékesítését.	Ingatlanfejlesztők bevonása A kialakítás és beépítés kiterjed a TRT-ben (rendezési terv) meghatározott területekre	NEM RÉSZBEN
Az Örösi úttól a gát felé: kertváros fejlesztése		RÉSZBEN
SZOLGÁLTATÁS		
Vállalkozási telkeken további kereskedelmi fejlesztések	Külső tőke segítségével, bevonásával létrejövő fejlesztések, melyek megvalósulását elősegíti az önkormányzat	NEM

KÖRNYEZET, ZÖLDTERÜLETEK		
Közterületek (utak, parkok, járdák) karbantartása A közterületek tervezett és ütemezett rendbetétele a „Közterület Rehabilitációs Program” megalkotásával és végrehajtásával	Önkormányzati forrásból megvalósuló beruházások	IGEN
ÚT, TÖMEGKÖZLEKEDÉS		
A Lévai út helyett új elkerülő út építése		NEM
Kistérségi települések elérhetőségének javítása Tiszaújváros- Sajóörs- Sajószöged településeket összekötő út létesítése	A fejlesztési területek biztosítása érdekében tárgyalásokat kell folytatni az érintett települési önkormányzatokkal.	NEM
Sajószöged, Sajóörs irányába tervezett közlekedési kapcsolatok fejlesztése.	Sajóörs rendezési terve még nem készült el, illetve ezután a kisajátításra a finanszírozást meg kell teremteni.	NEM
KÖZMŰ		
Az északi lakóterület kialakításával összefüggésben jelentkező közműhálózat beruházás.		RÉSZBEN

TISZASZEDERKÉNY PROGRAMJA

Program megnevezése	Megjegyzés	Megvalósult (IGEN/NEM/RÉSZBEN)
LAKÓTERÜLET FEJLESZTÉS		
Lakhatósági feltételek javítása		IGEN
Városképfelújítás, városarculat építés		IGEN
Régi felhagyott és/vagy beépítetlen területek beépítése		NEM
SZOLGÁLTATÁS		
Vállalkozási telkeken további kereskedelmi fejlesztések	Külső tőke segítségével, bevonásával létrejövő fejlesztések, melyek megvalósulását elősegíti az önkormányzat	IGEN
KÖRNYEZET, ZÖLDTERÜLETEK		
Közterületek (utak, parkok, járdák) karbantartása A közterületek tervezett és ütemezett rendbetétele a „Közterület Rehabilitációs Program” megalkotásával és végrehajtásával	Önkormányzati forrásból megvalósuló beruházások	IGEN
TURIZMUS		
Gáton túli terület fejlesztése		NEM
Tisza és a Sajó térség üdülésszervezési területté fejlesztés A Szederkényi-tó, evezőspálya, megvalósítása A városrész aktív közreműködése a vendéglátásban a magán szálláshelyek bővítése, a falusi turizmus kiterjesztése révén. Ezek településszépítő hatása mellett a gazdasági szempont sem elhanyagolható	A Tisza közelség ellenére a városnak nincs kapcsolata a folyóval, Tiszaszederkény bevédelmével a városrészt elvágták a Sajótól Turisztika, rekreációs és beruházási vonzerőfejlesztés	NEM

ÚT, KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS		
Tömegközlekedés fejlesztés, járatszűrités, mikrobuszok beszerzése, út és járda építés és felújítás: Tiszaújváros-Tiszaszederkény Kossuth-Bocskai-Rákóczi utak felújítása; Tiszaújváros-Tiszaszederkény Kossuth-Rákóczi utak járda felújítása; Tiszaújváros-Tiszaszederkény Bocskai uti gyalogátkelőhely építése;		IGEN
ANTISZEGREGÁCIÓS VÁROSFEJLESZTÉS		
Antiszegregációs városfejlesztési programok a szegregáció elkerülésére		IGEN

ÖSSZEKÖTŐ VÁROSRÉSZ PROGRAMJA

Program megnevezése	Megjegyzés	Megvalósult (IGEN/NEM/RÉSZBEN)
ELŐKÉSZÍTŐ MUNKÁK, KOMMUNIKÁCIÓ		
Az idegenforgalom és a fürdőfejlesztés érdekében készüljön el - a Településrendezési Terv alapján - a Vízmű mögötti terület beépítési terve. A beépítési terv lehetőséget biztosít a pályázatokon való részvétel mellett a pénzügyi forrás megteremtéséhez és a befektetőnek, beruházónak történő ajánláshoz. Az élményfürdő megvalósítása differenciált fürdőturizmus kiépítését teszi lehetővé és megteremti a gyógy-, termálturizmust. A kiszolgálói háttér (szállodák, gyógyszállók, panziók, vendéglátó és szórakoztató létesítmények) kialakításával, bővítésével növelhető a város idegenforgalma. A fürdőberuházással egyidejűleg fürdő fejlesztésére pályázatot nyert az üzemeltető. Termálfürdőfejlesztés I. üteme: nyáron üzemeltethető gyógyvizes medencék létesítése.		IGEN
LAKÓTERÜLET FEJLESZTÉS		
A városközpont és Tiszaszederkény között az ipari park átminősítése lakóterületté		RÉSZBEN
SZOLGÁLTATÁS		
Használatcikk-piac fejlesztés		NEM
TURIZMUS, REKREÁCIÓ		
Városkapu alakítása a fürdőtömb térségéhez vezető Szederkényi úton.	Minőségi (és nem mennyiségi) fejlesztés	NEM
Termálfürdő fejlesztés	Vállalkozói partnerek bevonása	IGEN
Balneoterápia magas színvonalon	Fürdőszálló fejlesztése magas színvonalon (konferencia), a szállodaépítés	RÉSZBEN
Fekvőbeteg ellátás min. 20-30 ágygal	Szolgáltatásfejlesztés (étterem, cukrászda), minőségi kereskedelem	
Tiszaújváros termálfürdő fejlesztése		

A fejlesztés alapja a „nemzetközi” besorolású (Észak- Magyarországi Regionális Vonzerő) Tiszaújváros termálfürdő (szolgáltatásai: egész évben működő Gyógyfürdő, nyári szezonban működő Strandfürdő, fiziko- és balneoterápiás részleg). A beruházási program első üteme (2013) 1,4 milliárd Ft. költségigényű 240.000 eFt saját erő, támogatás 500.000 eFt, 700.000 eFt nem támogatott hitel). Élménycsarnok beruházásai: fedett medence bővítése (1142 m2), ezen belül normálvizű kalandmedence élményelemekkel (202 m2), öltözőkapacitás fejlesztése 300 férőhelyes öltöző, mosdó blokkal, szaunapark fejlesztése 10 új szolgáltatási elemmel (600 m2) Északi strandterület beruházásai: új bejárat a Szederkényi útról kabinokkal, babaszervízzel, nyitott gyógymedence (294 m2), belső sétáló korzó kialakítása, parkosítás.		IGEN
		NEM
Szállodaépítés, szálláshely bővítés	Külső tőke segítségével, bevonásával létrejövő fejlesztések, melyek megvalósulását - rendezési tervi módosítással - elősegíti az önkormányzat	RÉSZBEN
Sportcentrum fejlesztés, (női kézilabda, jég tánc, hoki), tömegsport Sportlétesítmények a közép rétegnek (triathlon pálya), sport rekreáció	Vállalkozói partnerek bevonása Szolgáltatásfejlesztés (étterem, cukrászda), minőségi kereskedelem	RÉSZBEN
IPARI PARK		
Ipari park fejlesztése, korszerűsítése Térségi ipari park fejlesztése Virtuális hálózat kiépítése, amely azt jelenti, hogy ipari parkok között kiépítenénk egy informatikai hálózatot. Közvetlenül összekötve az ipari parkokat. Ezáltal a parkok adat szolgáltatása felgyorsul, a befektetés szervezői munka hatékonyabbá, válik. Minimálisan szükséges minden egyes parkban legalább egy számítógép (laptop) beszerzése és szoftver megvásárlása.	A szakképzetlen munkaerő képzése. A vállalkozói partnerség megteremtése, a helyi vállalkozók előnyben részesítése az önkormányzati megrendeléseknél Vállalkozások bevonása, támogatása, (a lakosság megtartó képességnek kulcskérdése a munkahelyek megtartása, és a munkahelyek teremtése	IGEN

TISZA-PARTI VÁROSRÉSZ PROGRAMJAI

Program megnevezése	Megjegyzés	Megvalósult (IGEN/NEM/ RÉSZBEN)
LAKÓTERÜLET FEJLESZTÉS		
Lakóterület rehabilitáció Lakhatósági feltételek javítása		IGEN
Városképfel fejlesztés, városarculatépítés	Az esztétikai minőség pénzügyi értékkel	IGEN

	bír	
Régi felhagyott területek beépítése		NEM
SZOLGÁLTATÁS		
Vállalkozási telkeken további kereskedelmi fejlesztések	Külső tőke segítségével, bevonásával létrejövő fejlesztések, melyek megvalósulását elősegíti az önkormányzat	RÉSZBEN
KÖRNYEZET, ZÖLDTERÜLETEK		
Közterületek (utak, parkok, járdák) karbantartása A közterületek tervezett és ütemezett rendbetétele a „Közterület Rehabilitációs Program” megalkotásával és végrehajtásával	Önkormányzati forrásból megvalósuló beruházások	IGEN
TURIZMUS		
A tiszai hajózás fejlesztésének támogatása, tiszaújvárosi hajókikötő létesítése együttműködve a Tisza-parti kikötő helyekkel. Hajókikötő létesítése Tisza-sziget fejlesztése, vízisport centrum idegenforgalom fejlesztés.		NEM
Gáton túli terület fejlesztése	Gáton túli terület (szabadidő központ, horgászat)	NEM
IPAR		
A Tisza hajózhatóvá tétele, teherkikötő létesítése		NEM
Zagytér kármentesítése A Zagytérről szükséges elszállítani a pernyét, és az így visszamaradó területet rekultiváljuk. A kármentesítés kettős: egyrészt a talajvíz védelme, másrészt a felszálló, szél által elhordott pernye megkötése. 138 ha-nyi terület rekultivációja, környezeti kármentesítése valósulhat meg a projekt által. Szennyvíztelep korszerűsítése	Pályázati források bevonásával megvalósuló önkormányzati beruházások	NEM
ÚT, TÖMEGKÖZLEKEDÉS		
A Tisza-parti városrész fejlesztése (kerékpárút a városközpontból Tiszaszederkényen át a Tisza part városrészbe, a Tisza folyó megközelítési lehetőségének kialakítása stb.)	Önkormányzati forrásból megvalósuló beruházás	IGEN
Tömegközlekedés fejlesztés, járatsűrítés, mikrobuszok beszerzése		IGEN

TVK-MOL IPARTERÜLET PROGRAMJAI

Program megnevezése	Megjegyzés	Megvalósult (IGEN/NEM/
---------------------	------------	------------------------

		RÉSZBEN)
A városrész szabályozási terve előkészítés alatt áll. A városrész programját az önkormányzat és a vállalkozók még nem állították össze.		IGEN

1.5.2. HATÁLYOS TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI ÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI SZERZŐDÉSEK

Jelenleg hatályos településfejlesztési, településrendezési szerződés nincs, a hatályos településfejlesztési dokumentumok és településrendezési eszközök felülvizsgálata elkezdődött.

1.6. A TELEPÜLÉS TELEPÜLÉSRENDEZÉSI TERVI ELŐZMÉNYEINEK VIZSGÁLATA

1.6.1. A HATÁLYBAN LÉVŐ TELEPÜLÉSRENDEZÉSI ESZKÖZÖK

- Tiszaújváros város hatályos településszerkezeti terve VII/307-2/2013.88/Ökth. számú Képviselőtestületi határozattal jóváhagyva.
- Tiszaújváros város hatályos helyi építési szabályzata és szabályozási terve a 10/2013. (VI. 05.) számú Önkormányzati rendelettel jóváhagyva.

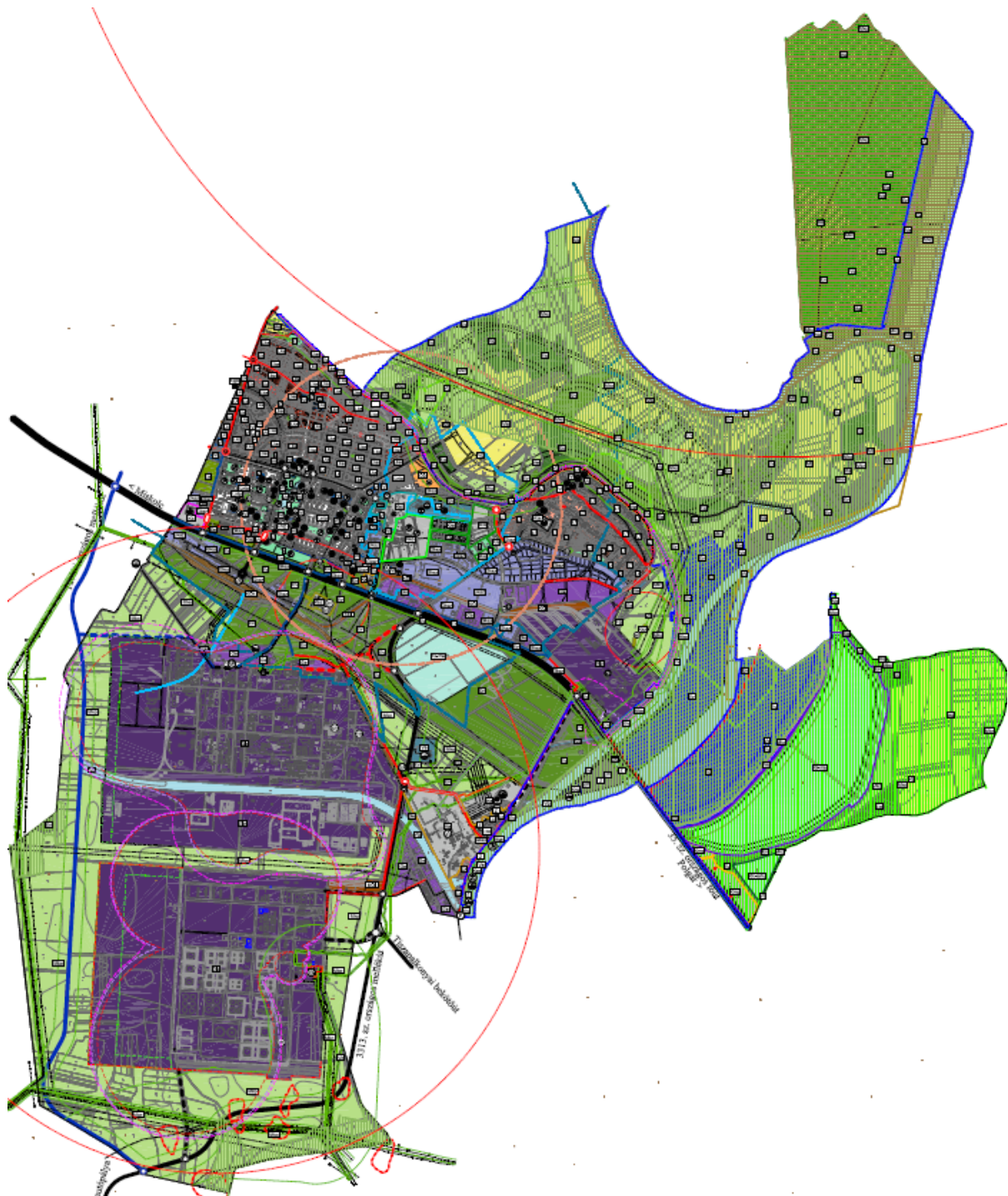
A településrendezési tervek (eszközök) kisebb mértékben aktualizálódnak a stratégia megvalósítása érdekében, a településrendezési tervekben rögzített lehetőségek várhatóan nem akadályozzák a stratégia fejlesztési politikai céljainak megvalósítását. Tiszaújváros rendezési terveinek aktualizálása szükséges lehet a stratégia megvalósíthatósága érdekében.

1.6.2. A HATÁLYOS TELEPÜLÉSSZERKEZETI TERV MEGÁLLAPÍTÁSAI, MEGVALÓSULT ELEMEEK

Tervezett fejlesztések/módosítások:

1. *nagyvárosias lakótelep terület kijelölése:*
 - a) „A” lakótelepegység
 - b) „B” lakótelepegység
 - c) „C” lakótelepegység
 - d) garázstelepek területén
2. *kisvárosias lakóterületek fejlesztése*
 - a) *kertváros*
3. *kertvárosias lakóterületek fejlesztése/módosítása*
 - a) *kertváros*
4. *falusias lakóterületek fejlesztése*
 - a) *Szederkény*
5. *településközpont vegyes területek fejlesztése*
 - a) *kertváros*
 - b) *elszórtan*
6. *kereskedelmi-szolgáltató gazdasági területek fejlesztése*
 - a) *Szederkény közelében*
 - b) *elszórtan*
7. *egyéb gazdasági területek fejlesztése*
 - a) *Ipari Parkban*
 - b) *35. sz. főút K-i végénél*
 - c) *35. sz. főút mentén*
8. *ipari gazdasági területek fejlesztése*
 - a) *iparvasút terhére*

9. *üdülőházas üdülőterületek fejlesztése*
 - a) *kempinghez kapcsolódóan*
10. *beépítésre szánt különleges területek fejlesztése*
 - a) *bevásárló központ céljára*
 - b) *termálstrand céljára*
 - c) *sportterület céljára*
 - d) *autóbusz pályaudvar céljára*
 - e) *erőmű céljára*
 - f) *rekreáció céljára*
 - g) *mezőgazdasági üzemi terület céljára*
11. *zöldterületek fejlesztése*
 - a) *kertváros*
 - b) *Szederkény*
 - c) *Ifjúsági Park*
 - d) *Közlekedési Park*
 - e) *szétszórtan*
12. *erdőterületek fejlesztése*
 - a) *védőerdő*
 - b) *gazdasági erdő*
 - c) *turisztikai erdő*
13. *mezőgazdasági területek fejlesztése*
 - a) *általános mg.-i területek*
 - b) *korlátozott mg.-i területek*
 - c) *kertes mg.-i területek*
14. *vízgazdálkodási területek fejlesztése*
 - a) *vízfolyások, csatornák területei*
 - b) *egyéb vízgazdálkodási területek*
15. *beépítésre nem szánt különleges területek fejlesztése*
 - a) *megújuló energiaforrások hasznosításának céljára*
 - b) *rekultiváció alatt álló hulladéklerakó céljára*

12. térkép - (Forrás: Tiszaújváros Településszerkezeti terv)

VII/307-2/2013, 88/Ökth, számú határozat 1/B, számú melléklete

1.7. A TELEPÜLÉS TÁRSADALMA

1.7.1. DEMOGRÁFIA, NÉPESSÉG, NEMZETISÉGI ÖSSZETÉTEL, KÉPZETTSÉG, FOGLALKOZTATOTTSÁG, JÖVEDELMI VISZONYOK, ÉLETMINŐSÉG

Demográfiai

„Az 1980-as évek eleje óta Magyarország lakóinak száma egyre kevesebb. 1981 és 2012 között közel 750 ezer fővel csökkent a népesség, ebből csaknem 70 ezer főnyi csökkenés a legutóbbi három évben következett be.” (KSH Népességtudományi Kutató Intézet: Demográfiai Portré 2012). Az ország egészére jellemző népességcsökkenés az Észak-Magyarországi Régióban is megfigyelhető, sőt az az országos átlagot is meghaladja.

Tiszaújvárosban a lakónépesség száma szintén csökkenő tendenciát mutat. Összességében elmondható, hogy a 17.620 fős 2000. évi lakónépesség szám 2013-ra 16.473 főre csökkent.

Az 1960-as években a lakosságszám 6000 fő körül alakult. A lakónépesség számának emelkedését az 1950-es években a térségre vonatkozó erőmű, kombinált, és a hozzá kapcsolódó lakóegység építéséről született döntés váltotta ki. Akkoriban a lakosok számának egyharmada 14. év alatti volt. Az átlag életkor pedig 25-26 év körül alakult. A település így érdemelte ki a „fiatalok városa” nevet. A település gyors növekedésnek indult, fejlesztette infrastruktúráját és próbált minél többet tenni a lakosai számára. Az állandó népesség száma 2000-ben már 18.304 fő volt, 17.620 fő pedig a lakónépessége.

A lakónépesség alakulását 2000-2013 között országos, régiós, megyei, illetve települési viszonylatban az alábbi táblázat szemlélteti:

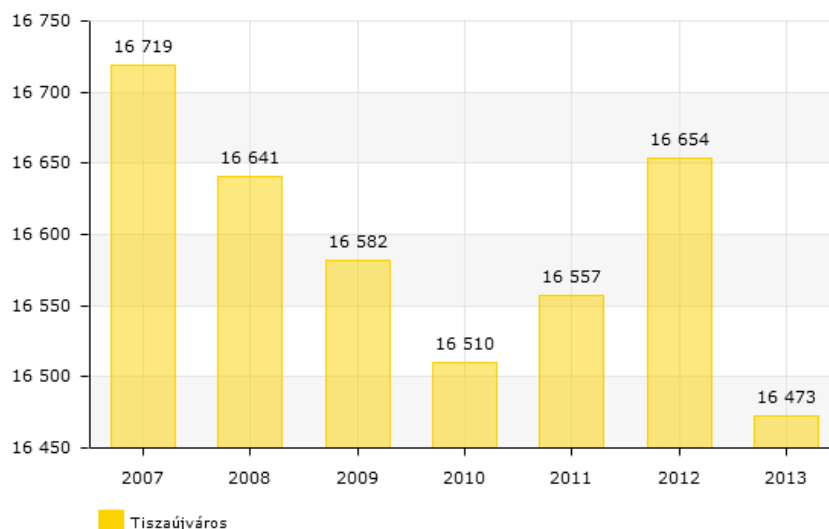
5. táblázat – Lakónépesség száma az év végén

Terület	Lakónépesség száma az év végén							
	2000. évi	2005. évi	2010. évi	2013. évi	Változás (2005/2000) (%)	Változás (2010/2005) (%)	Változás (2013/2010) (%)	Változás (2013/2000) (%)
Magyarország	10 200 298	10 076 581	9 985 722	9 877 365	-1,21%	-0,90%	-1,09%	-3,17%
Észak-Magyarország	1 302 835	1 261 489	1 194 697	1 176 894	-3,17%	-5,29%	-1,49%	-9,67%
Borsod-Abaúj-Zemplén megye	753 497	725 779	684 793	674 999	-3,68%	-5,65%	-1,43%	-10,42%
Heves megye	327 733	320 886	307 985	303 503	-2,09%	-4,02%	-1,46%	-7,39%
Nógrád megye	221 605	214 824	201 919	198 392	-3,06%	-6,01%	-1,75%	-10,47%
Tiszaújváros	17 620	17 024	16 510	16 473	-3,38%	-3,01%	-0,22%	-6,50%

(Forrás: KSH T-Star 2013 TA – saját szerkesztés)

2. ábra – Tiszaújváros lakónépességének alakulása 2007-2013-ig

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Tiszaújváros állandó népességének száma a 2013-as KSH adatok alapján 17 821 fő volt, lakónépessége 16 473 fő. Borsod-Abaúj-Zemplén megye állandó népességének 2,5%-a, lakónépességének 2,4%-a él a településen.

A fenti mutatókból megállapítható, hogy Tiszaújváros lakónépességének alakulása 2000-től vizsgálva a megyei és régiós viszonylatot tekintve is kedvezőbb képet mutat, azonban az országos mutatókhoz viszonyítva elmaradás tapasztalható.

A lakónépesség változásában 6,5 %-os csökkenés következett be a 2000. évi és a 2013. évi népszámlálás között.

A várost eredetileg 40.000 lélekszámmra tervezték, de ezt sosem érte el. Lakosainak számát tekintve Tiszaújváros a középvárosok közé sorolható.

Természetes népmozgalom:

A lakónépesség számának alakulását meghatározó mutatószámok egyike a természetes szaporodás, mely az élveszületések és halálozások különbségéből adódik, másik része a vándorlási egyenleg, mely az állandó és ideiglenes be- és elvándorlások közötti eltérést mutatja.

Az elmúlt évtizedben az élveszületések és a halálozások száma közel hasonló képet mutatott Tiszaújvárosban. A halálozások száma évente 140 és 157 között ingadozott, az élveszületések száma 163 és 151 között volt. Összességében 2000. és 2013-as időszak között az élveszületések száma átlagosan meghaladta halálozások számát.

6. táblázat – Természetes népmozgalom

	2000	2005	2010	2013
Magyarország				
(természetes szaporodás (+), ill. fogyás (-))	-38004	-38236	-40121	-38089
Élveszületések száma (fő)	97597	97496	90335	88689
Halálozások száma (fő)	135601	135732	130456	126778
Észak-Magyarország				
(természetes szaporodás (+), ill. fogyás (-))	-4473	-6016	-6459	-5639
Élveszületések száma (fő)	13396	12383	11012	10963
Halálozások száma (fő)	17869	18399	17471	16602
Borsod-Abaúj-Zemplén megye				
(természetes szaporodás (+), ill. fogyás (-))	-1806	-2925	-3191	-2980

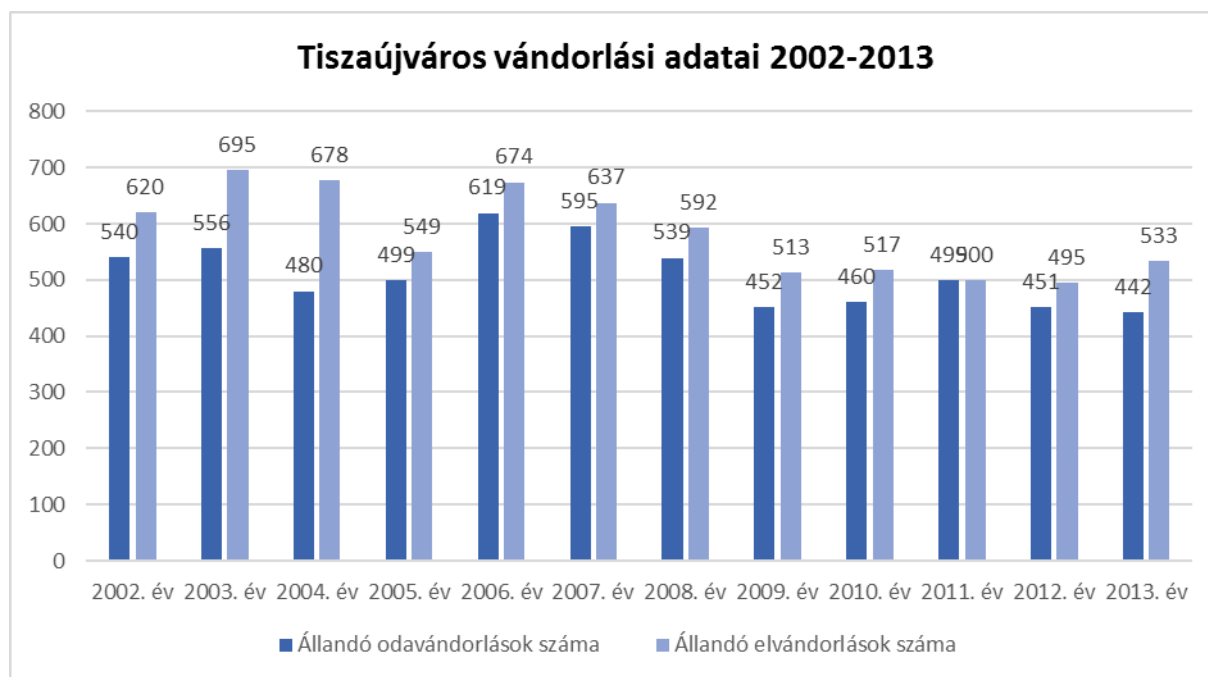
Élveszületések száma (fő)	8209	7442	6686	6652
Halálozások száma (fő)	10015	10367	9877	9632
Tiszaújváros				
(természetes szaporodás (+), ill. fogyás (-))	23	3	14	-6
Élveszületések száma (fő)	163	151	162	151
Halálozások száma (fő)	140	148	148	157

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

Tiszaújváros demográfiai folyamatait tekintve mind az országos, mind a régiós, mind megyei értékek alakulásához viszonyítva kedvezőbb képet mutat. Az alacsony születésszáma mellett alacsony a halálozások száma is. Ez megfelelni látszik a demográfiai átmenet elméletének, amely azt feltételezi, hogy a társadalmak népesedés szempontjából egy magas stationer állapotból (magas születésszám mellett magas a halandóság van jelen, így a népesség alapvetően állandó) alacsony stationer állapotba jutnak. A tényleges szaporodás mutatóit megvizsgálva azonban azt látjuk, hogy a lakosságszám folyamatosan csökken. A csökkenés hátterében valószínűleg a városkörnyéki agglomeráció kialakulását, szomszéd településekre való költözést kell sejtünk.

A városlakók nem feltétlenül észlelik a lakosságszám csökkenését, miután a jellemzően panel város magas népsűrűsége csökken a kertvárosba, városkörnyéki településekre való költözéssel.

3. ábra – Tiszaújváros vándorlási adatai 2002-2013

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

A vándorlási egyenleg (VE) és a természetes szaporodás (TSZ) viszonya szerint megkülönböztethetők azok a térségek, amelyekben:

- (+) VE és (+) TSZ: demográfiai szempontból fejlődő térség
- (-) VE és (-) TSZ: demográfiai szempontból erodáló térség
- (+) VE és (-) TSZ: demográfiai szempontból befogadó térség
- (-) VE és (+) TSZ: demográfiai szempontból kibocsátó térség

Tiszaújváros vándorlási egyenleg és a természetes szaporodás viszonya 2002-től vizsgálva az alábbiak szerint alakult:

7. táblázat – Vándorlási egyenleg

Időszak	Tiszaújváros						
	Élveszületések száma (fő)	Halálozások száma (fő)	Természetes szaporodás (+), fogyás (-)	Állandó odavándorlások száma (eset)	Állandó elvándorlások száma (eset)	Vándorlási különbözet	Tényleges szaporodás (+), fogyás (-)
2002	165	111	54	540	620	-80	-26
2003	142	125	17	556	695	-139	-122
2004	161	122	39	480	678	-198	-159
2005	151	148	3	499	549	-50	-47
2006	171	125	46	619	674	-55	-9
2007	162	161	1	595	637	-42	-41
2008	179	137	42	539	592	-53	-11
2009	155	128	27	452	513	-61	-34
2010	162	148	14	460	517	-57	-43
2011	151	161	-10	499	500	-1	-11
2012	167	131	36	451	495	-44	-8
2013	151	157	-6	442	533	-91	-97

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

A fenti táblázatból látható, hogy Tiszaújváros vándorlási egyenlege és a természetes szaporodás viszonya szerint a demográfiai szempontból kibocsátó térségek közé tartozik, hiszen vándorlási egyenlege 2002-től vizsgálva negatív tendenciát mutat, viszont a természetes szaporulat szempontjából ugyanezen időszakban átlagosan elmondható, hogy pozitív arány tapasztalható.

Tiszaújváros a kedvező várospolitikai intézkedéseknek (első lakáshoz jutók támogatása, bébi kötvény, ösztöndíj rendszer, nyugdíjasok támogatása) köszönhetően kedvező letelepedési feltételeket teremt a lakosság számára. Ezek az intézkedések elsősorban a helyi lakosságot érintik, így a generációk felnőve nem hagyják el a várost, lakást vásárolnak, vagy építkeznek Tiszaújvárosban. Közepesen jellemző, hogy közeli településről családok, egyének Tiszaújvárosba költöznek, mivel a városban működő ipari létesítmények miatt a térségben itt találhatóak a legkedvezőbb munkafeltételek. Külföldről elvétele, távolabbi helyekről, városokból, községekből nem nagyon jellemző a bevándorlás. Tiszaújvárosból a közeli településekre a panelházakban lakók életkörülményeik javítása érdekében költöznek, mivel ott jellemzően alacsonyabbak a házárak, mint Tiszaújvárosban. Akik a megyeszékhelyre, távolabbi városokba, illetve a fővárosba mennek, azok elsősorban felsőfokú tanulmányaik, illetve a munkalehetőségek miatt választják ezeket a településeket. Az utóbbi években felerősödni látszik a külföldre költözés tendenciája, akár családotól is, elsősorban a kedvező munkalehetőségek kihasználása érdekében.

A népesség struktúrája

A 4. számú táblázatból egyértelműen látható, hogy az elmúlt években a gyermekkorúak száma folyamatosan csökkent, az idős népesség száma pedig folyamatosan növekedett, így a lakosság előregedését kell feltételeznünk. Tiszaújváros sajátos korszerkezetét jellemzi, hogy az aktív korúak száma magas, így az adott csoport egyszerre, nagy tömegben fog ráterhelődni nyugdíjazásakor az ellátórendszerre.

Az előregedési folyamat folytatódásával jelentős problémák jelentkezhetnek többek között a munkaerőpiacon, a szűkülő források elosztása generációk közötti feszültségekhez vezethet, valamint az idősellátás, szociális ellátás feladatai, kapacitás- és forrásigénye növekedni fog. A nyugdíjas kort, illetve az öregkort, mint szegénységi kockázatot tartjuk számon.

A születésszám alacsony szinten való állandósulásában jelentős szerepe van a későbbi önállósulásnak, az együttélési formák megváltozásának (az élettársi kapcsolatok és a "szingliség" elterjedése), a tanulási idő meghosszabbodásának és ezekkel összefüggésben a szülések időbeli kitolódásának. A

huszonévesek körében folyamatosan csökken a gyermekvállalási kedv; 2009-ben már nem csak a 20-24 éves nők, hanem a 25-29 évesek szülési gyakorisága is jelentős mértékben csökkent és a 30-34 évesek termékenységének az elmúlt évekre jellemző enyhe növekedése is megállt, a 35-39 évesek továbbra is egyre gyakrabban szülnék a korábbi évekhez képest. 2009-ben Magyarországon a gyermekek 40,8%-a házasságon kívül született, ami az eddigi legmagasabb arány. A teljes termékenységi arányszám csökkent az előző évhez képest; 2008-ban az átlagos gyermekszám 1,35 volt, 2009-ben 1,33, ami messze elmarad a népesség középtávú fennmaradásához szükséges 2,1-es szinttől.

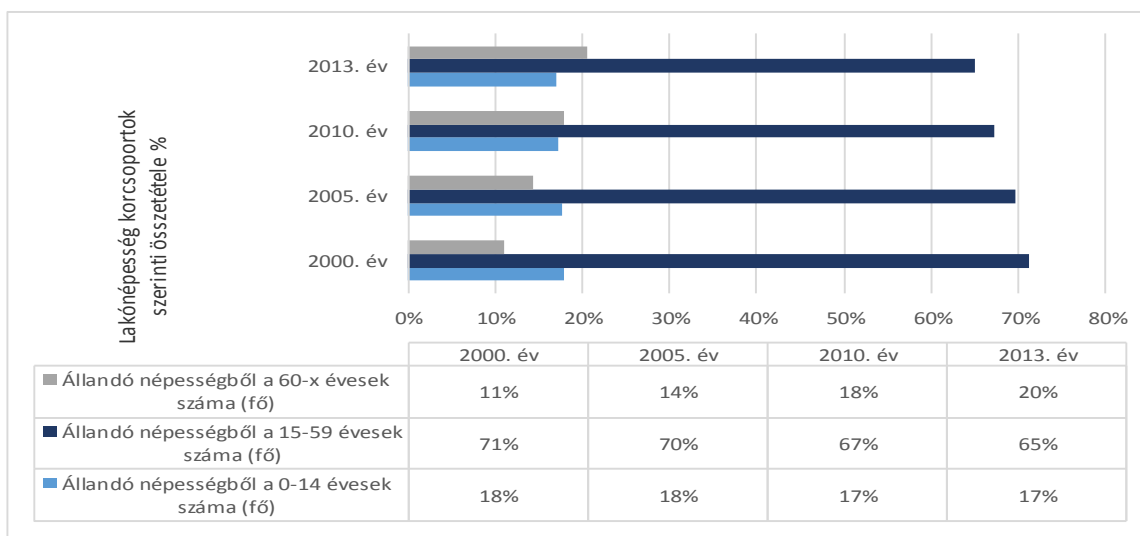
Az 5. számú ábrán egyértelműen látható, hogy Tiszaújvárosban jelentős többségben vannak a nők. Mára a népesség átrendeződött, a korcsoportok eltolódtak, több generáció él a városban. Az egykori fiatalok városának mára szembe kell nézni - ahogyan más régi, nagy múltú városoknak is - az időskorú lakosaiért vállalt közösségi felelősség kihívásaival.

8. táblázat – Állandó népesség kor szerinti megoszlása Tiszaújvárosban 2000-2013

Állandó népesség kor szerinti megoszlása Tiszaújvárosban 2000-2013								
Időszak	Állandó népesség száma (fő)	Állandó népességből a 0-2 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 3-5 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 6-13 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 14 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 15-17 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 18-59 évesek száma (fő)	Állandó népességből a 60-x évesek száma (fő)
2000	18304	529	597	1879	262	889	12129	2019
2001	18329	511	561	1870	257	840	12159	2131
2002	18303	510	546	1846	210	795	12153	2243
2003	18170	479	548	1775	224	714	12074	2356
2004	18042	454	518	1725	227	681	11962	2475
2005	18051	474	513	1680	219	650	11941	2574
2006	18051	503	499	1600	225	655	11877	2692
2007	18039	521	486	1569	207	663	11825	2768
2008	18021	566	474	1500	222	642	11715	2902
2009	17982	545	522	1423	224	631	11575	3062
2010	17934	518	556	1404	187	630	11431	3208
2011	17919	503	581	1401	176	618	11271	3369
2012	17911	514	559	1384	192	573	11165	3524
2013	17821	502	533	1403	165	547	11023	3648

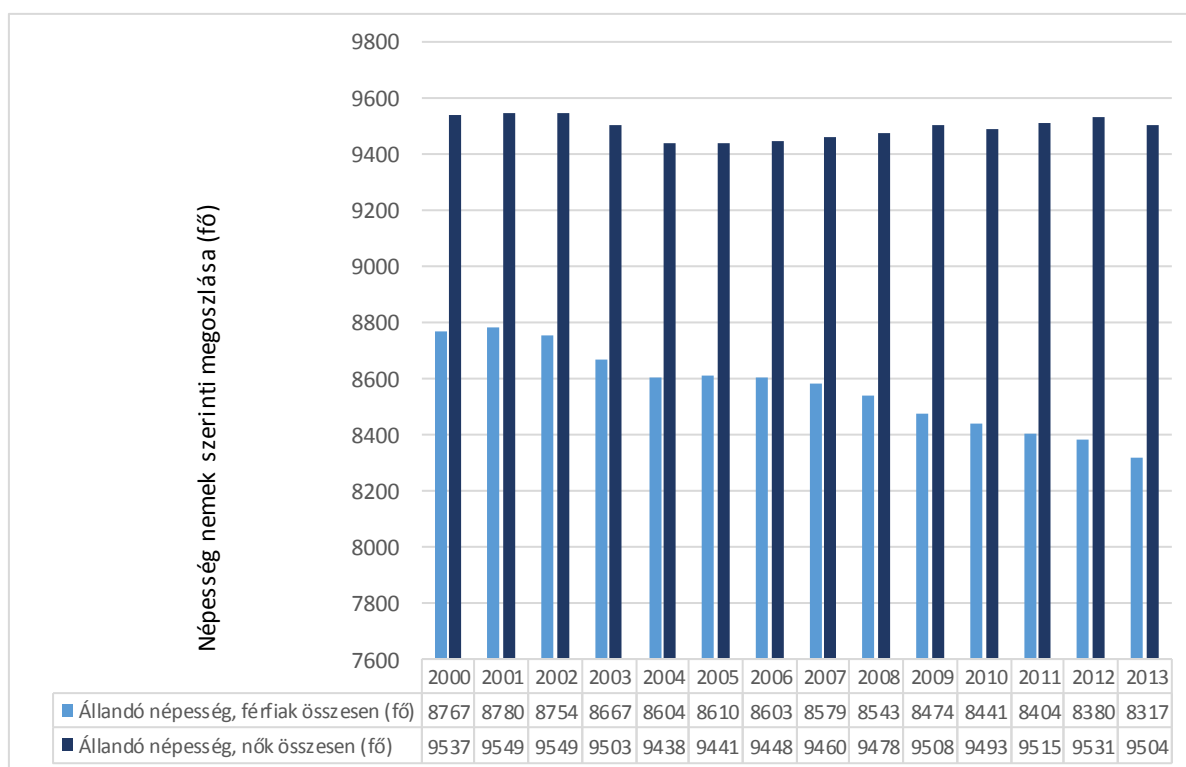
(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

4. ábra – Tiszaújváros korcsoportok szerinti összetétele (%) 2000-2013

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

5. ábra – Tiszaújváros népességének nemek szerinti megoszlása 2000-2013

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

Tiszaújváros állandó népességének nem szerinti megoszlása az országos átlaggal megegyező. Mint ahogy a fenti ábra is jól tükrözi, minden évben magasabb a nők aránya. A vizsgált időszakban a férfiak száma csökkenő tendenciát mutat. 2000. évről 2013. évre a férfiak száma 450 fővel csökkent, mely magasnak mondható, míg a nők számában történő változás ugyanezen időszakban csupán 33 fő volt.

Nemzetiségi összetétel

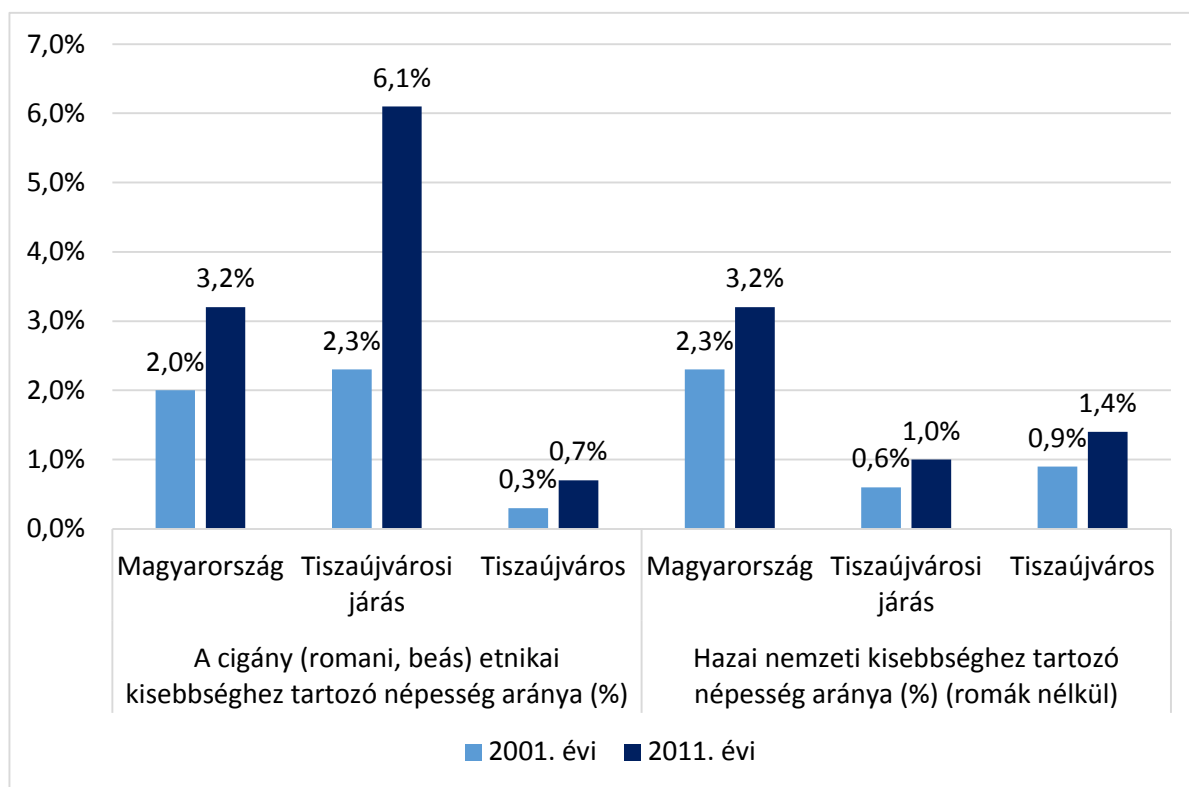
A következő táblázat a megye népességének nemzetiség szerinti megoszlását mutatja. Ezt elemezve elmondható, hogy a megye lakosságának mintegy 10%-a tartozik valamelyik hazai nemzetiséghez: összességében a 2011-es népszámlálás alapján valamely nemzetiséghez tartozónak vallotta magát 66.182 fő. Ez 30%-kal több mint 2001-ben. Ennek 88%-a a cigány nemzetiséghez tartozik. A megye összlakosságából a romák 7,9%-ot képviselnek. Ezek az adatok azt mutatják, hogy a magukat cigányoknak tekintők arány a 25%-kal nőtt 2001-hez képest megyei szinten. A megyeszékhely adatai alapján megállapítható, hogy Miskolc városban a cigány lakosság aránya 3,2%-os. Megyei szinten a romákkal kapcsolatosan az is elmondható, hogy 37%-uk a 14 éves és fiatalabb generációhoz tartozik. A hazai nemzetiségek 3,8%-a a német, 3%-a a szlovák és 2,1%-a a ruszin csoportba tartozik a megyében. A hazai nemzeti kisebbségi csoportok mellett a népszámlálási adatok alapján élnek arabok, oroszok, kínaiak és vietnámiak is.

9. táblázat – Nemzetiségi összetétel 2001,2011

Borsod–Abaúj–Zemplén megye	2001	2011
Magyar	684 418	576 814
Hazai nemzetiségek		
Bolgár	55	196
Cigány (Romani, Beás)	45 525	58 246
Görög	136	176
Horvát	16	38
Lengyel	185	609
Német	1 156	2 509
Örmény	8	133
Román	137	455
Ruszin	168	1 397
Szerb	18	79
Szlovák	1 150	1 991
Szlovén	57	4
Ukrán	285	349
Hazai nemzetiségek együtt	48 896	66 182
Arab	56	128
Kínai	8	87
Orosz	41	166
Vietnami	3	26
Egyéb	1 210	547
Nem kívánt válaszolni, nincs válasz	26 708	89 426
Összesen	761 340	733 376
Népesség	744 404	686 266

(Forrás: TelR 2015 – saját szerkesztés)

6. ábra – Nemzetiségi összetétel 2001,2011

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

A 2001-es népszámlálás adatait összevetve a 2011. évi adatokkal elmondható, hogy a cigány etnikai kisebbséghez tartozó népesség aránya jelentősen emelkedett akár a települési, akár a Tiszaújvárosi járás térségét, vagy akár az országos értékeket vizsgáljuk. A településen a 2,3 szorosára, a járásban 2,6 szorosára, az országban pedig 1,6 szorosára emelkedett az említett mutatóhoz kapcsolódó arány. A hazai nemzeti kisebbséghez tartozó népesség (a romák nélkül) számát vizsgálva szintén emelkedés tapasztalható 2001-ről 2011. évre. A városban 0,5%-kal, a járásban 0,4%-kal, az országban pedig 0,9%-kal emelkedett az arány.

Képzettség

Tiszaújváros lakosságának iskolai végzettség szerinti összetétele az elmúlt évtizedekben kedvezően alakult. A legfeljebb általános iskolát végzettek esetében 6. táblázatban látható, hogy az országos és a járási átlagnál is alacsonyabb az érték, azonban a középfokú -, és felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya meghaladja mind a járási, mind pedig az országos átlagot.

A korábban a létesített gyáraknak köszönhetően szükség volt szakképzett, illetve magasan képzett munkavállalókra, így a városban az iskolai végzettségi mutatók viszonylag magasak voltak. Talán ennek hatására alakult ki az a települési attitűd, amely alapján a képzettségnek, szaktudásnak, kompetenciának abszolút értéke van. Az értelmiség letelepedésének ösztönzése, és megtartása mindig fontos célként deklarálódott. A munkaerőpiacon magas számban képviseltetik magukat a jól képzett személyek, kizorítva ezzel az alacsony iskolai végzettségűeket. Jellemzően a műszaki, gazdasági végzettségek túlsúlya jellemzi a várost. Az önkormányzati intézményekben, szolgáltatásokban, valamint az egészségügyi ellátásban magas a diplomával rendelkezők aránya, a szakképesítési mutatók nemcsak a jogszabályi követelmények megfelelőek, hanem magasnak mondhatók.

Tiszaújvárosban felsőoktatási intézmény nincs, de a közoktatás intézmény rendszere jól kiépített. Személyi, tárgyi, szakmai feltételek vonatkozásában jónak mondható.

A nevelési, oktatási feladatokat a városlakók számára tulajdonképpen három intézmény biztosítja: a Napközi Otthonos Óvoda (4 óvodai intézményegységgel), az Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézmény, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat (7 intézményegységgel) valamint az Eötvös József Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium (2 intézményegységgel).

10. táblázat - Képzettségi mutatók alakulása országos, járási, települési viszonylatban

		2001. évi	2011. évi
Legfeljebb általános iskola 8. osztályát végzettek a 7 éves és idősebbek arányában	Magyarország	26,3%	25,0%
	Tiszaújvárosi járás	24,9%	24,8%
	Tiszaújváros	18,6%	18,5%
Érettségivel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában	Magyarország	20,5%	27,5%
	Tiszaújvárosi járás	20,9%	27,3%
	Tiszaújváros	26,3%	33,4%
Érettségi nélküli középfokú végzettséggel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában	Magyarország	21,1%	19,5%
	Tiszaújvárosi járás	23,8%	21,5%
	Tiszaújváros	25,9%	20,8%
Egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők a 7 éves és idősebbek arányában	Magyarország	9,8%	15,5%
	Tiszaújvárosi járás	8,1%	12,7%
	Tiszaújváros	11,6%	17,5%
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	Magyarország	15,9%	9,4%
	Tiszaújvárosi járás	19,5%	11,9%
	Tiszaújváros	11,2%	6,0%
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebb népesség arányában	Magyarország	12,7%	19,0%
	Tiszaújvárosi járás	10,7%	16,0%
	Tiszaújváros	15,4%	21,1%

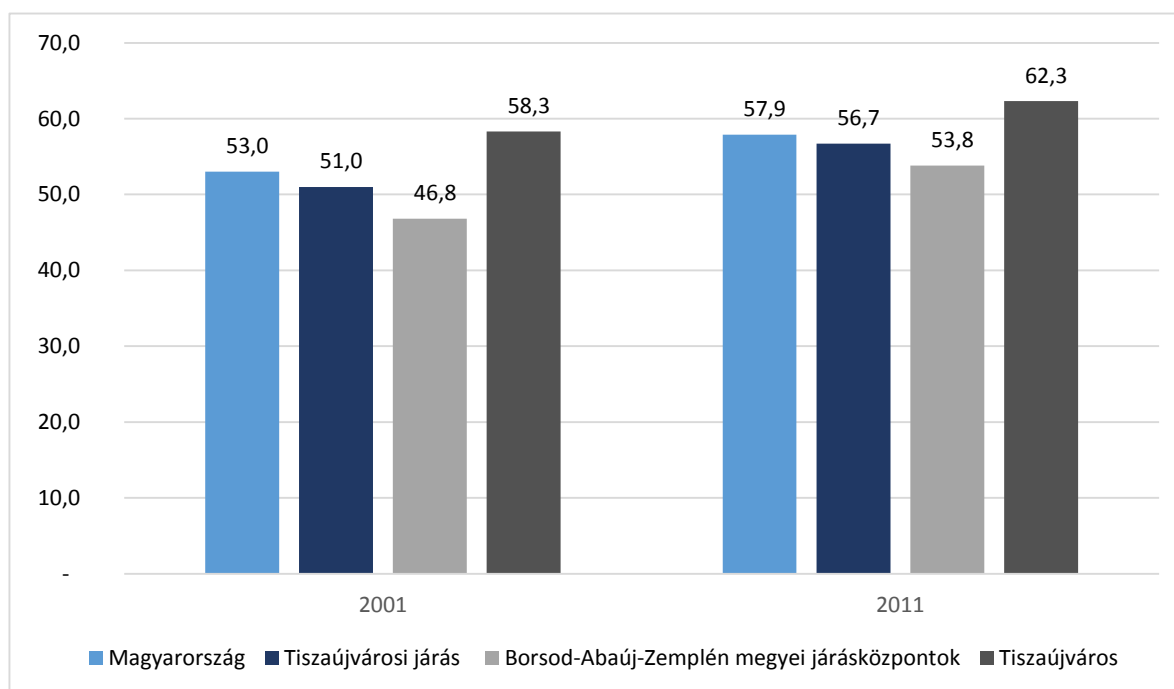
(Forrás: TelR 2015 – saját szerkesztés)

Foglalkoztatottság

A munkaerő-piaci sajátosságok alapvetően meghatározzák egy település lakosságának szociális, egészségi és mentális állapotát, mivel a permanens foglalkoztatási problémák az itt élő emberek szinte mindegyikét érintő, állandóan meglévő feszültségek forrásai.

A foglalkoztatottak számát és összetételét települési szinten a Központi Statisztikai Hivatal kizárólag a népszámlálások alkalmával méri fel, vagyis a 2011-es népszámlálás tekinthető a legfrissebb adatnak. Tiszaújváros munkaképes korú lakossága, azaz a 15-64 éves korúak foglalkoztatottsága az elmúlt tíz évben növekedett. 2001-ben az 58,3%-os arányról a 2011-re 62,3%-ra. Tehát a 2011. évi adatok alapján a lakosság 62,3%-a tartozik foglalkoztatottak közé, mely arány az országos átlagnál 4,4%-kal magasabb. Ez az arány 2001-ben még kedvezőbben alakult, 5,3% volt. A két népszámlálás között eltelt időszakban elsősorban az idősebb korosztály foglalkoztatottságánál tapasztalható egyértelmű növekedés, amely egyrészt a nyugdíj korhatár kitolásával van összefüggésben, másrészt az 50 éven felüliek foglalkoztatásában történt javulás eredményezte. Érdemes megemlíteni, hogy a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei járásközpontok %-os értékéhez képest Tiszaújváros 8,5%-kal kedvezőbb értéket mutat 2011. évben, illetve a Tiszaújvárosi járás adataihoz viszonyítva is 5,6%-kal magasabb a foglalkoztatottak aránya.

7. ábra – Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességén belül (%) 2001,2011

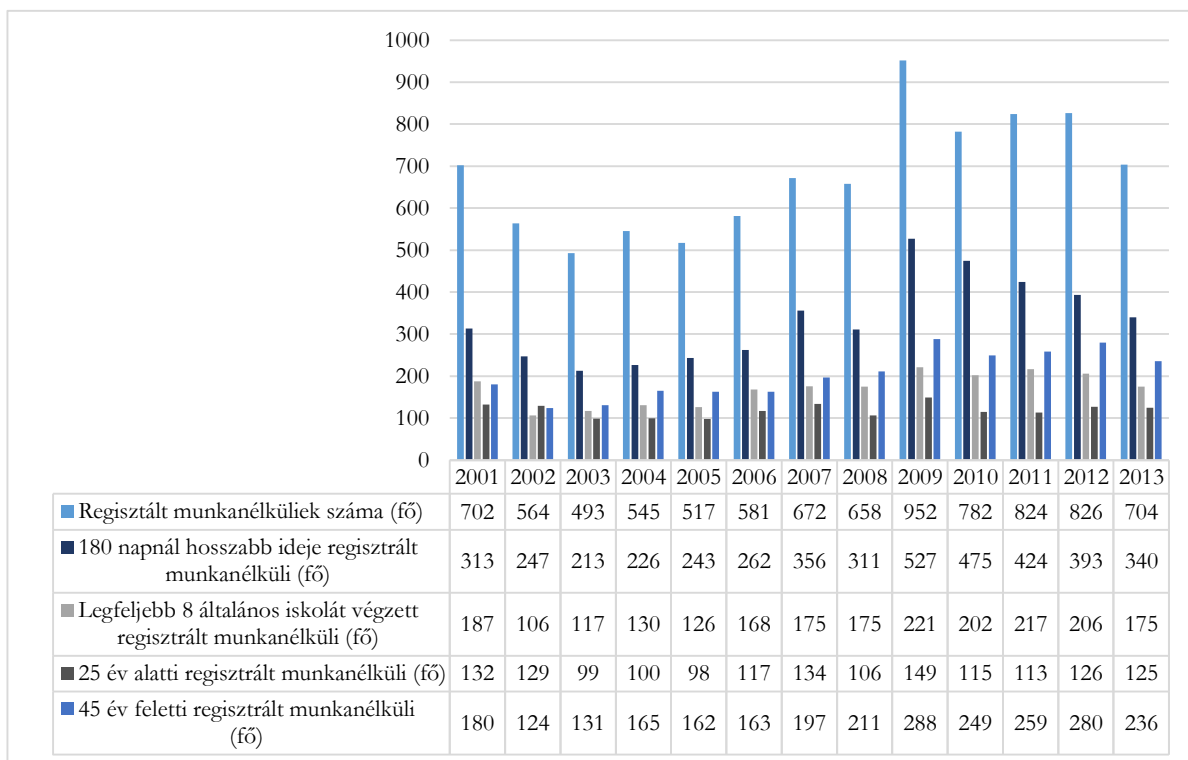

(Forrás: TelR 2015 – saját szerkesztés)

A város munkanélküliségi folyamatait leginkább a regisztrált álláskeresők számának és összetételének alakulásával lehet jellemezni. Tiszaújváros kedvező gazdasági helyzete és sajátos történetéből kifolyólag a munkanélküliség tekintetében mindig elmarad mind a térségi, mind pedig az országos adatoktól.

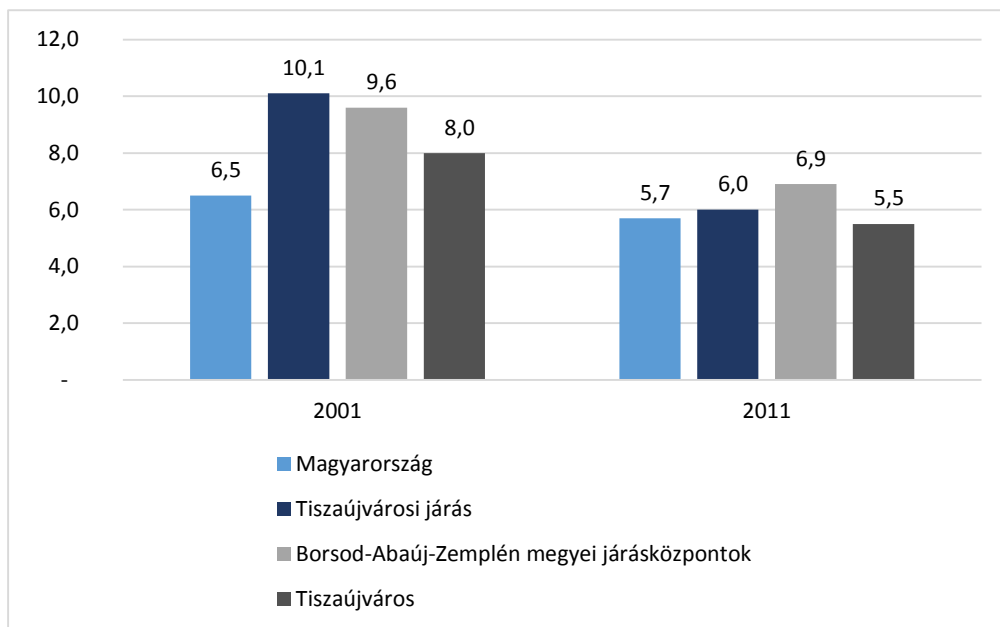
A regisztrált munkanélküliek számát, illetve a munkanélküliek arányát tekintve Tiszaújváros jó foglalkoztatási pozícióban van, illetve a település jó munkaerő-megtartó képességét támasztják alá, hiszen 2011-ben a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei járásközpontok adataihoz viszonyítva 1,4%-kal, a Tiszaújvárosi járáshoz viszonyítva 0,5%-kal, az országos átlaghoz viszonyítva pedig 0,2%-kal kedvezőbbek a mutatók.

8. ábra – Regisztrált munkanélküliek száma és összetétele Tiszaújvárosban 2001-2013

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

9. ábra – Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) 2001,2011

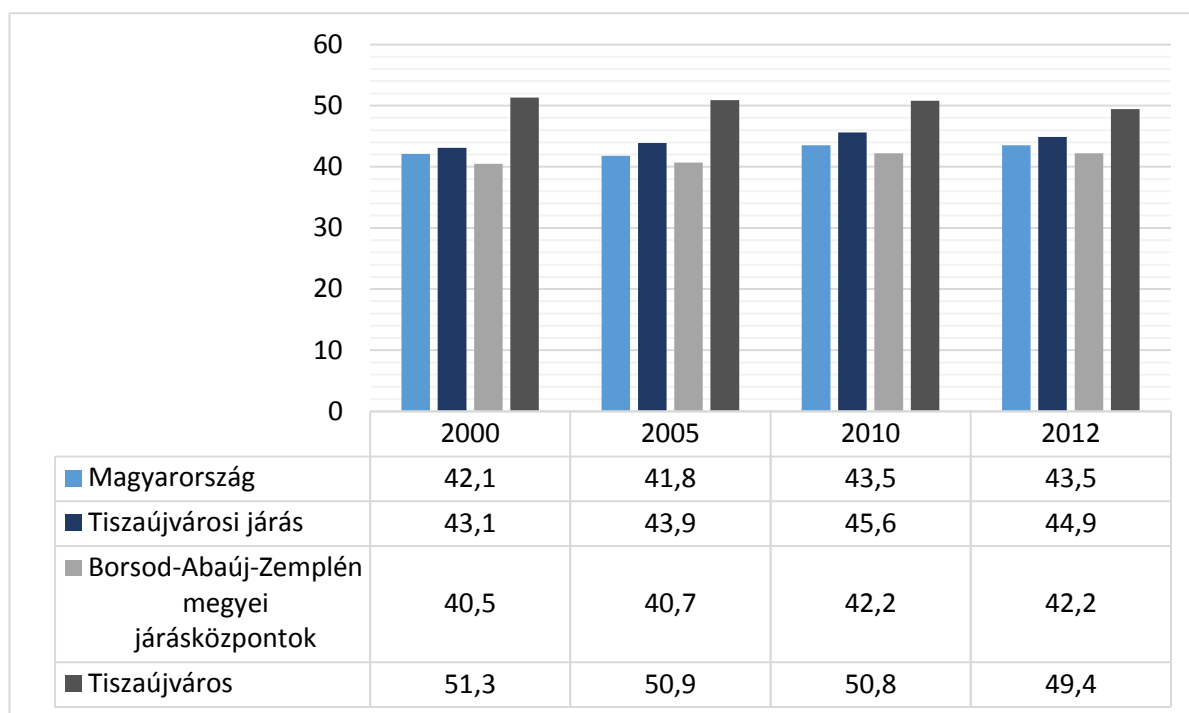
(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

Jövedelmi viszonyok:

A jövedelmi helyzet szorosan összefügg a foglalkoztatottsággal. A legtöbb jövedelem a városban főállásból származik. A lakosság jövedelmi viszonyait alapvetően az adózással kapcsolatos adatok segítségével lehet leírni. Az alábbi mutatókból láthatóak, hogy a száz lakosra jutó adófizetők száma a városban 49,4, míg ez a mutató Magyarországi viszonylatban csupán 43,5, a Tiszaújváros járásban

pedig csak 44,9 a 2012. évi adatok viszonylatában. Az adófizetők számában nagyfokú ingadozások 2000-2012-ig e tekintetben nincsenek.

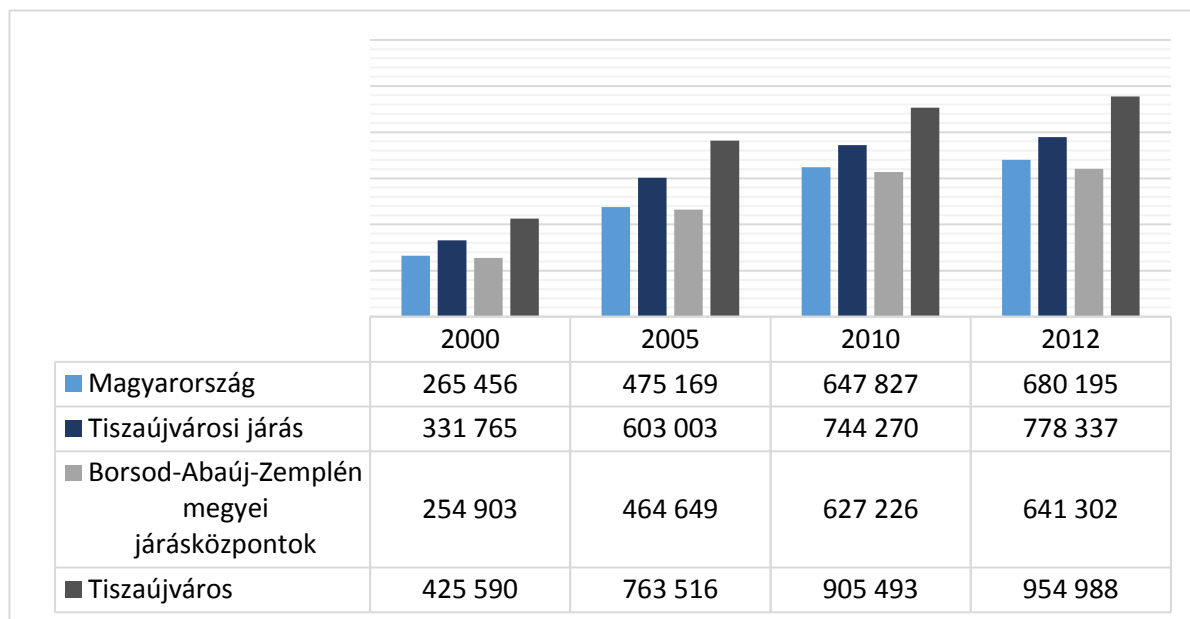
10. ábra – Száz lakosra jutó adófizetők száma (fő) 2000-2012

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

Az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem tekintetében a mutatók hasonlóan kedvező képet mutatnak a KSH adatai alapján, hiszen a térségi és az országos értékekhez viszonyítva is Tiszaújváros kedvezőbb helyzetben van. Míg 2012-ben Magyarországon az egy lakosra jutó nettó jövedelem 680.195 Ft, addig ez az érték Tiszaújvárosban 954.988 Ft volt. Amennyiben az elmúlt évek értékeit vizsgáljuk, szintén kedvezőnek mondhatóak az összegek. A 2000. évi értékhez képest több mint duplájára emelkedett az egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem.

11. ábra – Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft) 2000-2012

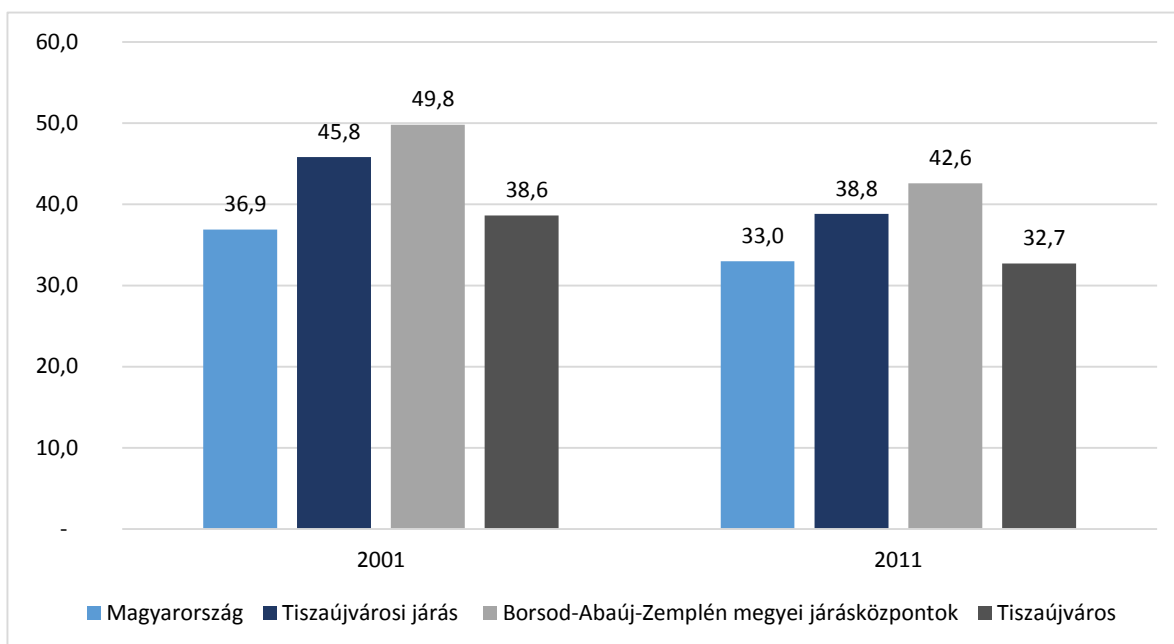
(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

A jövedelmi helyzet tekintetében érdemes vizsgálni azt is, hogy a lakosság összetételéből hányan rendelkeznek, illetve nem rendelkeznek rendszeres munkajövedelemmel, illetve hogy a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők iskolai végzettsége hogyan alakult az elmúlt években.

Tiszaújváros a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők arányát tekintve szintén kedvezőbb helyzetben van. A Borsod-Abaúj-Zemplén megyei járásközpontok átlagához viszonyítva 9,9 %-kal, a Tiszaújvárosi járáshoz képest 6,1%-kal, a Magyarországihoz viszonyítva pedig 0,3%-kal kedvezőbben alakult az átlag érték 2011-ben. A 2001-ben mért értékekhez képest a vizsgált területek tekintetében mindenhol csökkenés figyelhető meg, az arányok az egyes térségek között közel hasonlóan alakultak 2011-ben.

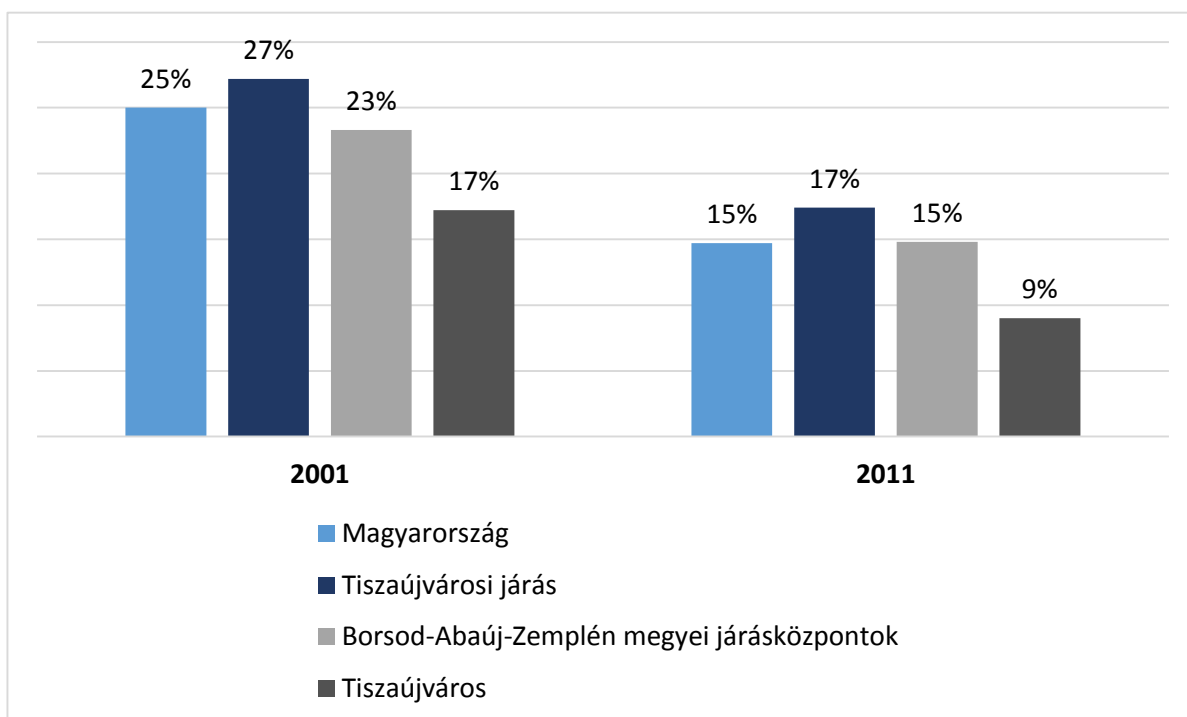
A legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők közül azok, akik rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkeznek mutató tekintetében 2001-hez képest jelentős javulás figyelhető meg. Amíg 2001-ben az érték 17%-volt, addig ez az érték 2011-re 9%-ra csökkent. A térség és országos értékekhez viszonyítva Tiszaújváros jelentősen kedvezőbb helyzetben volt 2001-ben és 2011-ben is.

**12. ábra – Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon
(15-59 éves) belül 2001, 2011**

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

13. ábra – Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 2001, 2011

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

Életminőség

Az életminőség-javítás a modern társadalmakban igen fontos célkitűzéssé vált. Az életminőség-kutatás több tudományterületnek is szerves része lett. Az életminőséget meghatározó, befolyásoló tényezők és hatásai vizsgálatára különböző életminőség-modelleket alkotnak, újabb és újabb egészségmutatókat hoznak létre. Egy város tekintetében mégis a legfőbb célkitűzés, hogy a lakók jól érezzék magukat és ehhez biztosítottak legyenek a megfelelő körülmények.

Egészségi állapot

Az egészségi állapot meghatározó tényezői között komplex kapcsolatrendszer áll fenn, melyben a meghatározó tényezők többnyire nem betegség specifikusak, azaz több megbetegedés kialakulására is hatással bírnak. Az egészségszeterminánsok közül az irodalom kiemelt fontosságot tulajdonít az egyéni életvitelnek (életmódnak).

„A népesség egészségügyi helyzetét alapvetően meghatározza és befolyásolja a munkanélküliek magas száma, a szegények nagy száma és a cigány lakosság hátrányos helyzetű csoportjainak léte. Borsod-Abaúj-Zemplén megyében a halálozások közel felét a keringési rendszer betegségei, egynegyedét a daganatok, 5-10% közötti részét az emésztőrendszer, illetve a légzőrendszer kóros elváltozásai tették ki. 2009-ben összesen 9682 lakos halálozott el, nemi megoszlásuk jelentős különbséget nem mutatott (férfiak köréből került ki az összhálózás 52, a nők köréből pedig 48%-a). A 2008. évi megyei halálzási adatokat elemezve megállapítható, hogy a fő halálloki csoportok közül mindkét nem esetében a keringési rendszer betegségei okozta halálzások dominálnak (nők esetében a keringési betegségek részaránya magasabb, mint a férfiaknál), melyet a daganatos, majd a légzőrendszer (nők) és emésztőrendszer (férfiak) betegségei okozta halálozások követnek. Az összes halálzáson belül kiemelt figyelmet érdemelnek a korai, más néven idő előtt bekövetkezett (65 év alatt) halálozások. Ezen belül a 15 év alatti halálzások köréből az összhálózás mindössze 0,71%-a került csak ki, mely leginkább a külső okok miatt bekövetkező halálzásokra vezethető vissza. A korai halálzás halálloki struktúrája alapján a keringési rendszer betegségei és a daganatok közel azonos súllyal járulnak hozzá az összhálózáshoz megyénkben is, hasonlóan az országos mutatókhoz.”
(Forrás: Borsod-Abaúj-Zemplén megye „A hátrányos helyzetben élők társadalmi felzárkóztatását, mobilitását elősegítő” stratégiája)

A lakosság egészségi állapotára jellemző Tiszaújvárosban is, az ország egészéhez hasonlóan, hogy előregedő társadalmi szerkezettel jellemezhető, így a jelenlegi trendek alapján egyre nagyobb szerep hárul majd a jövőben az egészségügyi ellátórendszerre. A fokozatosan növekvő fizikai és mentális környezeti terhelés és a jellemzően egészségtelen életmód miatt tartósan magas szintű az ún. civilizációs betegségek aránya a lakosok körében. Az országos és megyei átlaghoz hasonlóan a vezető halállokok között a szív- és érrendszeri megbetegedések, daganatos megbetegedések, ischaemiás szívbetegségek szerepelnek, melyet a 7, 8, 9. számú táblázatok egyértelműen be is mutatnak. A fő halálzási okok a táblázatokban kiemelten szerepelnek.

11. táblázat – Egészségi állapot Tiszaújvárosi járás 2013.

2013. év - Járás: Tiszaújvárosi járás - tényleges érték	Férfiak			Nők		
	0-14	15-59	60-	0-14	15-59	60-
Halállok kategória						
Összes halálzás	0	54	151	0	22	150
Fertőző és parazitás betegségek	0	0	0	0	0	0
Humán immunodeficiencia vírus (HIV) betegség	0	0	0	0	0	0
Roszzindulatú daganatok	0	13	48	0	10	30
A gyomor rosszzindulatú daganata	0	0	8	0	1	3
A vastagbél rosszzindulatú daganata	0	0	2	0	1	1
Vastagbél és végbél rosszzindulatú daganata	0	1	4	0	2	2

A gége, a légcső, a hörgő és tüdő rosszindulatú daganata	0	3	16	0	2	6
A bőr rosszindulatú melanómája	0	0	0	0	0	1
Az emlő rosszindulatú daganata	0	0	1	0	2	3
A méhnyak rosszindulatú daganata	0	0	0	0	1	0
A prostata rosszindulatú daganata	0	0	4	0	0	0
A nyirok- és vérképzőszervek és rokon szövetek rosszindulatú daganatai	0	0	2	0	0	1
Mentális és viselkedészavarok	0	3	6	0	1	1
Keringési rendszer betegségei	0	11	60	0	3	90
Ischaemiás szívbetegség	0	5	29	0	2	39
Cerebrovasculáris betegségek	0	3	13	0	1	29
A légzőrendszer betegségei	0	4	15	0	6	8
Idült alsó légúti betegségek	0	3	12	0	6	5
Az emésztőrendszer betegségei	0	5	7	0	0	7
Krónikus májbetegségek és cirrózis	0	3	3	0	0	0
A morbiditás és mortalitás küldő okai	0	13	4	0	1	2
Balesetek	0	3	3	0	1	2
Közlekedési balesetek	0	0	0	0	0	0
Esések	0	0	3	0	1	2
Szándékos önártalom	0	9	1	0	0	0
Testi sértés	0	0	0	0	0	0

(Forrás: www.oefi.hu)

12. táblázat – Egészségi állapot Borsod-Abaúj-Zemplén megye 2013.

2013. év - Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén megye - tényleges érték	Férfiak			Nők		
Halálok kategória	0-14	15-59	60-	0-14	15-59	60-
Összes halálozás	30	1208	3596	28	505	4260
Fertőző és parazitás betegségek	2	7	17	1	7	15
Humán immunodeficiencia vírus (HIV) betegség	0	0	0	0	0	0
Rosszindulatú daganatok	3	355	905	2	214	771
A gyomor rosszindulatú daganata	0	21	65	0	5	57
A vastagbél rosszindulatú daganata	0	19	95	0	13	86
Vastagbél és végbél rosszindulatú daganata	0	30	144	0	15	122
A gége, a légcső, a hörgő és tüdő rosszindulatú daganata	0	135	318	0	60	132
A bőr rosszindulatú melanómája	0	1	2	0	2	12
Az emlő rosszindulatú daganata	0	1	2	0	31	93
A méhnyak rosszindulatú daganata	0	0	0	0	10	11
A prostata rosszindulatú daganata	0	2	69	0	0	0
A nyirok- és vérképzőszervek és rokon szövetek rosszindulatú daganatai	0	17	38	1	9	45
Mentális és viselkedészavarok	0	32	45	0	7	91
Keringési rendszer betegségei	3	358	1813	0	121	2574
Ischaemiás szívbetegség	0	212	1034	0	52	1450

Cerebrovasculáris betegségek	2	55	325	0	31	498
A légzőrendszer betegségei	2	58	331	2	45	286
Idült alsó légúti betegségek	0	42	267	0	44	233
Az emésztőrendszer betegségei	0	158	165	0	35	145
Krónikus májbetegségek és cirrózis	0	130	99	0	25	33
A morbiditás és mortalitás küldő okai	2	181	152	1	43	124
Balesetek	2	81	103	1	15	99
Közlekedési balesetek	0	23	6	1	3	4
Esések	0	15	62	0	3	81
Szándékos önártalom	0	83	39	0	24	16
Testi sértés	0	5	3	0	1	1

(Forrás: www.oefi.hu)

13. táblázat – Egészségi állapot Magyarország 2013

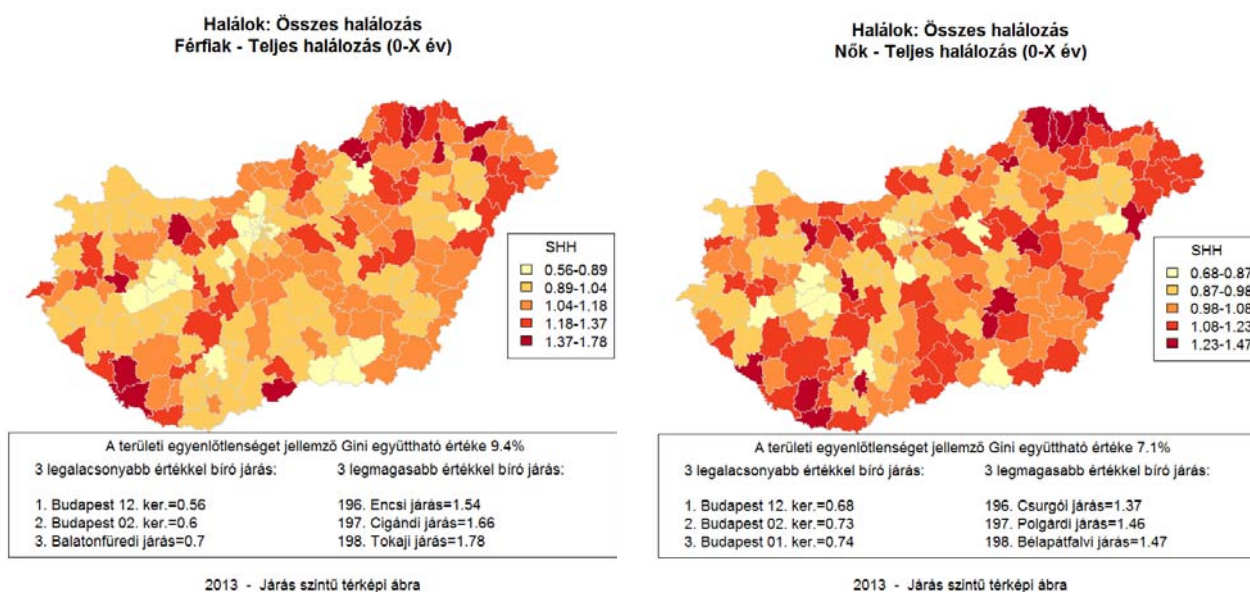
2013. év - Ország: Magyarország - tényleges érték	Férfiak			Nők		
Halálok kategória	0-14	15-59	60-	0-14	15-59	60-
Összes halálozás	263	13537	47985	185	6481	58139
Fertőző és parazitás betegségek	7	121	268	7	71	430
Humán immunodeficiencia vírus (HIV) betegség	0	7	0	0	0	0
Roszcindulatú daganatok	22	4455	13339	22	3040	11870
A gyomor rosszindulatú daganata	0	194	748	0	107	570
A vastagbél rosszindulatú daganata	0	318	1500	0	173	1366
Vastagbél és végbél rosszindulatú daganata	0	526	2339	0	286	1956
A gége, a légcső, a hörgő és tüdő rosszindulatú daganata	0	1640	4255	0	879	2361
A bőr rosszindulatú melanómája	0	64	122	0	35	128
Az emlő rosszindulatú daganata	0	3	24	0	482	1685
A méhnyak rosszindulatú daganata	0	0	0	0	194	211
A prostata rosszindulatú daganata	0	60	1151	0	0	0
A nyirok- és vérképzőszervek és rokon szövetek rosszindulatú daganatai	6	221	689	5	133	745
Mentális és viselkedészavarok	3	197	979	0	87	1840
Keringési rendszer betegségei	8	3984	23607	4	1383	33991
Ischaemiás szívbetegség	1	2113	12520	0	592	16877
Cerebrovasculáris betegségek	5	657	4764	2	313	7086
A légzőrendszer betegségei	13	576	3233	7	357	2823
Idült alsó légúti betegségek	1	415	2580	0	297	2197
Az emésztőrendszer betegségei	1	1375	2365	1	490	2158
Krónikus májbetegségek és cirrózis	0	1010	1274	0	308	532
A morbiditás és mortalitás küldő okai	28	2147	1798	18	577	1546
Balesetek	23	968	1137	15	243	1224
Közlekedési balesetek	6	392	173	4	115	93
Esések	1	170	655	2	30	918
Szándékos önártalom	0	1016	571	1	264	240
Testi sértés	4	39	29	1	30	20

(Forrás: www.oefi.hu)

Standardizált halálozási hányados (SHH): Az SHH a tényleges és a várható halálozás hányadosa, és a várható halálozás kiszámítása pedig az adott év országos halálozási arányszáma alapján és a vizsgált térség évközepi népessége alapján történik nemenként és 5 éves korcsoportonként.

A Tiszaújvárosi járás SHH értéke mind a nők, mind a férfiak esetében kedvezőtlen képet mutat, mindkét esetben az érték az 1,8-1,37 tartományban tartott nyilván.

A térképeken feltüntetett Gini együttható a halandósági térségi egyenlőtlenségek mértékét jellemzi. Az együttható kiszámításakor figyelembe veszik a teljes eloszlást. A Gini együttható értéke 0 és 100% között változhat: 0, azaz teljes az egyenlőség, ha a vizsgált térségekben azonos a halandóság, és 100%, azaz teljes az egyenlőtlenség, ha a vizsgált térségek közül csupán egyben fordult elő halálozás. A szakirodalom a 30% feletti Gini értéket már viszonylag erős egyenlőtlenségként interpretálja.

14. térkép - (Forrás: www.oefi.hu)

Lakásállomány

A településen meglévő lakásállomány 2012-ben a KSH nyilvántartása szerint 7.329 db volt. A lakásállomány évről évre növekedést mutat. 2000. évben a nyilvántartott lakásállomány száma 6.661 db volt, tehát a két időszak között 668 lakásállománnyal gyarapodott a település.

A város korszerű lakásállománnyal rendelkezik. A lakások 98-99 százaléka magántulajdonban van. A 2011. évi KSH adatok alapján Tiszaújváros lakásállományának 98,9 százaléka összkomfortos, a lakásállomány mindössze 1,1%-a volt alacsony komfort fokozatú lakás (félkomfortos, komfort nélküli, szükséglakás), míg ez az érték 2001-ben 2,7%-volt.

75,6%-a távfűtésű korszerű lakás. A városra jellemző, hogy nagyon magas a lakótelepi lakások aránya, így viszonylag kedvező a lakáshelyzete. A lakótelepi lakások aránya 56 %, ami nagyon magas. Az a fejlesztési irány, amit a város mintegy 15 éve elkezdett – a kertvárosi fejlesztés –, nagyon fontos eleme a lakáspolitikának.

Fontos lakáspolitikai kérdés továbbá, hogy van-e kritikus állapotú lakásállomány a városban. A felmérés adatai szerint Szederkényben és a Belvárosban található nagyon rossznak minősített lakásállomány, amely azonban nem jelent többet néhány száz lakásnál.

A lakások jelentős számában volt felújítás 1995 után, ami azt jelzi, hogy a tiszaújvárosiak nagy gondot fordítanak lakásaikra. Ebből a szempontból talán az Erőmű lakótelep a leginkább elhanyagolt rész, ahol 1990 előtti a felújítási munkálatok zöme. Főleg az 1. és a 2. szomszédsági egységben a lakások és épületek felújítási szükséglete igen jelentős. A megkérdezettek véleménye szerint különösen a fűtési rendszer és a szigetelés korszerűsítése jelentene nagy előrelépést. Egyre több lépést szükségeltetik a lakótelepi lakások korszerűsítésének irányába.

A lakások közművel való ellátottsága jónak mondható a 2013. évi KSH adatok alapján:

- közüzemi ivóvízvezeték-hálózatba bekapcsolt lakások aránya 100%,
- közcsatorna hálózatba bekapcsolt lakások aránya 100%,
- háztartási gázbekötéssel rendelkező lakásállomány aránya: 91,5%
- távfűtési rendszerbe bekapcsolt lakások aránya: 75,6%
- a legalább 30 Mbps sávszélességre képes vezetékes internet-hozzáféréssel rendelkező lakosság száma 2013-ban 9770 fő

A lakásállomány általában vett jó színvonala magyarázza, hogy a tiszaujvárosi lakosok elégedettebbek lakásaikkal, mint más városok lakosai.

A lakáskiadások háztartásjövedelmeken belüli súlyát tekintve, a kertvárosiak és az Erőmű lakótelepen élők vannak jobb helyzetben, elsősorban magasabb jövedelmeik miatt. A lakáskiadások a lakás alapterületéhez mérten a Belvárosban a legmagasabbak: másfélszerese a családi házas területen élőkének. A kertvárosi területen nagyon magas értékű lakások vannak, itt élnek a legmagasabb jövedelműek is.

A lakások és felszereltségük

A lakások háromnegyede 1957-1960-ban épült. A városban társasház típusú lakóegységek és családi házak egyaránt találhatók. Az egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül 2011-ben 8,6%. Problémaként a távfűtés említhető.

Új trendeknek megfelelően Tiszaújváros is korszerűsíti lakásállományát nemcsak a családi házak, hanem a 2-3 szintes társasházi lakások tekintetében is. Az település peremén a kertvárosias lakóterületet lehatárolva egyre több új építésű társasház jelenik meg. Manapság napirenden van a panelházak korszerűsítése, mely a korszerűsítés mellett új külsőt kölcsönöz a szürke panelépületeknek, növelve a benne élők komfortérzetét.

Önkormányzati bérlakások

Tiszaújváros önkormányzata bérlakás-állománya elenyésző mértékű. A szolgálati lakások az intézményi foglalkoztatottak segítségét célozza, a fennmaradó lakások szociális bérlakásokként hasznosulnak.

1.7.2. TÉRBELI-TÁRSADALMI RÉTEGZŐDÉS, KONFLIKTUSOK, ÉRDEKVISZONYOK

A KSH adatszolgáltatása a 2001 évi népszámlálási adatok alapján erősen romlott (szegregációval veszélyeztetett területet) és szegregált területet határoz meg Tiszaszederkény városrész területén.

Tiszaújváros az elmúlt tíz évben a szegregációt mérsékelte és felszámolta, a további szegregáció elkerülésére erőfeszítéseket tett I. Tiszaújváros gazdasági programja 2007-2010 (4.2.1. fejezet 100-101. oldal) és hosszú távú városfejlesztési koncepciójának tervezett intézkedései is ezt a célt szolgálják (4.3. fejezet 106-107 oldal):

Társadalmi integráció segítése (I/1.c.1.)

Helyi közösség fejlesztése (I/2.c.2.)

Partnerség, koordináció, integráció megerősítése (I/2.c.3.)

„Szegregált, vagy szegregációval veszélyeztetett területek helyzetértékelése” fejezetben a tervezők a megbírói adatszolgáltatás alapján bizonyították, hogy 2001 és 2010 között a szegregációs veszélyeztetést mérsékeltek illetve felszámolták.

1.7.3. TELEPÜLÉSI IDENTITÁST ERŐSÍTŐ TÉNYEZŐK

A területi/települési identitás egyszerre tudatos és emocionális azonosulás, kötődés egy térséghez/településhez, amely történelmi és területi szocializációs folyamat eredményeképpen jön létre. (Raagmaa, 2002)

Történeti és kulturális adottságok:

A mai Tiszaújváros kialakulásának döntő momentuma volt a II. világháború utáni szocialista ipartelepítési program, melyet 4 elkülöníthető szakaszra lehet felosztani.

- 1952-1970: ipar- és városalapítás időszaka
- 1970-1978: komplex beruházások időszaka
- 1978-1995: továbbfejlesztés időszaka
- 1995-től -: újabb dinamikus fejlődő város időszaka

Tiszaszederkény határában az ötvenes évek elején új ipari létesítmények, gyárak építését határozták meg a döntéshozók a szocialista ipartelepítési program keretében. Az ipari bázis megteremtése egy 20 MW-os hőerőmű építésével kezdődött, mely 1959-re épült fel. Az erőmű közelébe a mai Tiszapart városrészben lakótelep épült.

A villamosenergia-termelés megindítása után a II. ötéves terv egyik legnagyobb vegyipari beruházásaként megkezdődött az akkori nevén Tiszavidéki Vegyi Kombinát építése. A gyár helye Tiszaszederkény határában került kijelölésre. A több éves építkezést követően 1959 októberében kezdte meg működését.

Tiszaújváros múltja és jövője is szervesen kapcsolódik a gyárkomplexumok történetéhez. Az ipari létesítmények építéséhez szükség volt munkaerőre, a dolgozóknak pedig lakásra, így az üzemek létesítésével párhuzamosan a város építése is rohamos ütemben haladt, melyet eredetileg a Tiszai Vegyi Kombinát lakótelepének terveztek. Az első lakást 1957-ben adták át, ekkorra készültek el az első kétszintes épületek.

1961. június 1-én a tiszaszederkényi tanács a faluból az új városrészbe költözött és ezzel a nappal csatolták hivatalosan területileg Tiszaszederkényhez a Tiszapalkonyai Hőerőművet és a közvetlen mellé épült lakótelepet is.

A hatvanas években tovább folytatódott a TVK építése. 1961-ben készült el a Lakkfesték és Műgyantagyár, majd a műtrágyagyártás beindításával a Tiszai Vegyi Kombinátot 1965. november 29-én avatták fel. Egy évvel később már megindult a termelés a Műanyaggyárban is, polietilén feldolgozásával.

A leendő új város beruházási, építési munkálatait a TVK irányította. Az építkezés első ütemben, amely 1962-ig tartott, felépült 16 db két- és többszintes lakóház, melyek alsó részeiben népbolt és postahivatal is működött. Elkészült a mentőállomás és felépült a várost jelképező víztorony is. Az ipari létesítmények fejlesztési tervei miatt módosítani kellett a város terveit is. A városépítés II. ütemének (1962-1965) végén 1464 lakás állt az itt élők rendelkezésére. Ekkor épült az új kenyérgyár, 1964-ben adták át az új üzletsort, s több szolgáltatás is beindult. Bár a település nagysága nem érte el a magyarországi városékét, de a fejlesztési elképzelések és a beruházáspolitikai alapján az Elnöki Tanács 1966. április 1-vel az ország 66. városává nyilvánította Tiszaszederkényt, mely mérföldkő volt a település életében. A hatvanas évek második felében folytatódott a városépítés a III. ütemmel 1966-1970 között, amikor befejeződött az első 10.000 lakost befogadó egység építése. A növekedő gyermeklétszám miatt bővítették az iskola hálózatot két új általános iskolával, a középiskolával és a szakmunkásképző intézettel. Átadták a művelődési központ épületét (1967), önálló épületbe költözött a zeneiskola (1968), valamint új elhelyezést kapott a könyvtár és a rendelőintézet.

A villamosenergia-termelés iránt megnövekedett igény miatt 1971-ben elkezdték építeni a Tiszai Hőerőmű újabb ütemét. A 880 MW-os erőmű első blokkját 1976. augusztus 1-én, a negyediket 1979-ben adták át.

A vegyipari fejlesztésének az olefinprogram adott újabb lendületet. A TVK petrokémiai tevékenysége 1970-ben kezdődött az első kissűrűségű polietilén-gyár (LDPE-1) üzembe helyezésével. Ekkor indult az Olefingyár beruházása is, amely az 1975-ös átadás óta a mai napig a TVK egyik legjelentősebb üzeme. Ezt követték a petrokémiai beruházások és üzemek, amelyek sorában az első az 1976-ban felavatott polipropilén-gyár (PP-1) volt.

Újabb beruházás is indult a Gazdasági Bizottság még 1969 decemberében született határozata alapján, amely Tiszaszederkényt jelölte meg egy új kőolajfinomító helyszínéül. 1973-ban megkezdődött a 3 millió tonna/év kapacitású célfinomító, a TKV Olefin üzem és az épülő erőmű ellátását biztosító Tiszai Kőolajipari Vállalat építése. Az olajfinomító 1973 januárjában alakult meg mindössze 40 szakemberrel és adminisztratív dolgozóval. Először 1974-1975-ben vasúti lefejtőrendszerek, illetve a 40.000 m³-es benzintárolótér készült el. 1978-ban, amikor az első termelőegység üzembe lépett és beindult a kőolajfeldolgozás, már 750-800 főt foglalkoztatott a TIFO. A '70-es évtized az ipari nagyarányú fejlesztés mellett a város fejlődésének is leggyorsabb szakasza volt. 1970. április 22-én, Lenin születésének 100. évfordulóján a Tiszaszederkény nevet Leninvárossá változtatta az Elnöki Tanács.

Az 1973-as kőolajválság Leninvárost egyáltalán nem érintette. 1972-ben kiépült a Barátság II. kőolajvezeték, melyet 1974 októberében kötöttek össze Beregdarócnál, hogy teljes legyen a Leninváros-Kalus közötti 330 km-es csővezeték. Még 1971-ben elkezdődött egy új hőerőmű építése is, melynek első ütemében 4db 215 MW-os blokk létesítése volt a cél.

A város lakossága időközben megduplázódott, és 1974-ben már elérte a 12 ezer főt, majd 1975-ben már a 15 ezret is. Az új városrészben vegyes magasságú panelházakat építettek a miskolci házgyár termékeiből. Az iparban dolgozók száma is szépen gyarapodott, 1978-ban a TVK-nak már közel 6 ezer dolgozója volt, melyből sokan voltak bejárók a környező falvakból is. Ebben az időszakban az egyik kiemelkedő iparágazat a festékipar volt, amely 1976 és 1980 között az akkori magyar festékgyártás 40%-át adta, és 20%-ban külföldre is exportált. Az új hőerőmű 1977-ben került átadásra, melynek összteljesítménye 860MW.

A rendszerváltás következményeképpen a megalakult politikai pártoknak megfelelően Tiszaújvárosban is létrejöttek a helyi politikai szerveződések. Gombamód szaporodni kezdtek az egyéni és társas vállalkozások.

Az 1985-től kiépült kábeltévé-hálózat újabb műholdas csatornákkal bővült, és a Városi Tv is kiterjesztette adási területét. A rendszerváltás új szervezetek megalakulását is maga után hozta, például a Szabadidő Szervező Iroda létrejöttét, mely a város lakosságának rekreációs igényeit hivatott szolgálni. A privatizáció ezt a térséget sem kerülte el, első ízben a TVK festékgyára került külföldi kézre, AKZO néven.

1989-ben Leninváros testvérvárosi kapcsolatot létesített a német Ludwigshafennel a BASF céggel való gazdasági kooperáció jegyében, de ez a kooperáció mind a mai napig nem valósult meg, viszont a két város közötti kulturális együttműködés annál inkább.

A rendszerváltozás egyik nagyon fontos hatása a névváltoztatások voltak. A '90-es évek elején számos utcanevet leváltottak, és a város nevét újra átkeresztelték, mely 1991-től hivatalosan is Tiszaújváros lett. Ennek keretében lebontották az addig a város jelképének számító Lenin szobrot is. Érdekes történet a szavazás a városnevekről, melynek eredményeképp a régi név, Tiszaszederkény csak kevéssel maradt le a győztes Tiszaújváros név mögött, de egyéb nevek is akadtak, mint például Újszederkény, Tiszaújvár, Bélahalma, sőt a lakók sok szellemes nevet is javasoltak: Grószverőce, Gyárvár, Kőhalom, Betoncity stb.

A továbbiakban tervezet született az idegenforgalom további fejlesztésére, az itt található termálvíz ilyen célú hasznosításával kapcsolatban, mely az évtized végére meg is valósult.

A '90-es évek elejének gazdasági válsága a helyi vállalatokat sem kerülte el. A Tiszai Vegyi Kombinát 1992-ben akkora veszteséget termelt, hogy a MOL Rt-nek kellett megmentenie a teljes csődtől, de sok kis helyi gazdasági szervezet ment csődbe ebben az időszakban.

Mivel a városban még akkor sem volt egyetlen templom sem, ezért ezek építése is megkezdődött, és rövid fél évtizeden belül mindhárom fő vallásnak felépült a temploma. 1995-ben a TVK újra a csúcsra került és szerencsére azóta is kisebb-nagyobb eredményekkel, de még mindig az egyik legsikeresebb vállalat az országban.

A privatizáció tovább folytatódott a TVK számos üzemegységének az eladásával és a Tiszai Hőerőműben véghezment tulajdonosváltással. Az ezek után járó privatizációs bevételek, az iparüzési adókból származó megnövekedett bevételek, az értékpapírok eladásából származó jövedelmek és egyéb bevételi források feltámasztották a rendszerváltás után mélyponton lévő önkormányzatot. Ennek köszönhetően indulhatott meg a város példaértékű fejlődése: a városközpont teljes körű felújítása, a Tisza-sziget telkesítése, a kertvárosi rész további fejlesztése, a kerékpárút-hálózat bővítése, az új, a város mai idegenforgalmát meghatározó létesítmények (Termálfürdő, Sportcentrum) építése, a színvonalas rendezvények szervezése, az új ipari ágazatokat is fogadó Tiszaújvárosi Ipari Park létrejötte stb.

A Tiszaújvárosi Ipari Park 1998-as megalapítása után számos hazai és külföldi cég jelezte letelepedési szándékát, azonban a hazai és világpiaci folyamatok közbeszólása miatt a betelepülések egy része megghiúsult vagy pár éves késéssel valósult meg. Az ipari parknak mára számos tagja van, közülük is a legjelentősebb a Jabil Circuit amerikai cég leányvállalata, mely nyomtatott áramkörök gyártásával foglalkozik megrendelések alapján. A több száz főt foglalkoztató vállalat új színfoltot hozott a város egysíkú, főként vegyiparra és energiaiparra épülő gazdaságába. Az ipari park másik legjelentősebb tagja a MAN cég tehergépjármű és autóbusz értékesítő- és szervizbázisa, mely kelet-Magyarország egyetlen telephelyéül szolgál.

Tiszaújváros '90-es évek közepe óta tartó dinamikus fejlődése azonban még nem ért véget, csak lassult valamelyest. Az évszázad végén megalkotott maradandó értékek további fejlődés ösztönzői, amelyek nemcsak Tiszaújváros, de az egész környék jövőjére nézve igencsak reményteljesek.

A 2002 végére megépülő, a város közelében elhaladó M3-as autópálya további fejlődést indukálhat az idegenforgalom, az ipar, a szolgáltatások, az infrastruktúra területén. Az ipari park bővülése is jelentősen függ az autópálya közelségétől.

Tiszaújváros általános rendezési terve még számos olyan tervezetet tartalmaz, amely a már meglévő értékekre alapozva olyan új értékek létrehozását szorgalmazza, melyek megvalósulása esetén Tiszaújváros egy újabb dinamikus fejlődés részese lehet.

(Forrás: <http://tiszaújvárosi-kisterseg.celodin.hu/tiszaújvaros.htm>)

Sportélet

Tiszaújváros sportéletét tekintve elmondható, hogy az elmúlt időszakban folyamatos előrelépés figyelhető meg. A lakosság egyre inkább fontosnak tartja az egészség védelmét és megőrzését. Egyre nagyobb aktivitás figyelhető meg a fizikai állóképesség fejlesztése tekintetében. A városban tevékenykedő egyesületek sportolói kiemelkedő eredményeket értek el. Az aktív, élénk sportélet, a versenysport a várospolitikai fontos színterévé lépett elő az elmúlt időszakban és Tiszaújváros arculatát nagymértékben pozitív irányba formálta. A városban megrendezésre kerülő hazai és nemzetközi versenyek lebonyolítása minden szempontból sikeresnek mondhatók.

Kiemelendő azonban a demográfiai mutatók alakulása, az életkor összetételének változása, mely kihatással van az utánpótlás nevelésre. Az utánpótlás korosztály létszámának csökkenése, a lakosság elidősödése a sport irányait és súlypontját is megváltoztatja.

Tiszaújváros önkormányzata a helyi önkormányzatokról szóló törvényben, illetve a sportról szóló törvényben meghatározottak alapján megalkotott testnevelési és sportkoncepció, valamint a sportról szóló önkormányzati rendelete alapján látja el feladatait. Az önkormányzat sportrendelete, sportkoncepciója szabályozza az önkormányzat legfontosabb tennivalóit, a sport területén meghatározott alapelveit, kötelező és önként vállalt feladatait, valamint az Európai Sport Chartával összhangban megfogalmazott prioritásait, fejlesztési irányait.

Az önkormányzat sportfeladatai ellátása és a gazdasági társasága tulajdonában lévő sportlétesítmények és sportcélú ingatlanok működtetése és fejlesztése érdekében az éves költségvetési rendeletben foglaltaknak megfelelően biztosítja az ifjúsági sport, az utánpótlás-nevelés, valamint a kiemelt sportágak támogatását.

Az önkormányzat 2011-2014. között évente 10-11 millió forinttal támogatta a diáksportot. Ezen túl évente az oktatási-nevelési intézmények létesítményhasználatára 10 millió forintot, a DSE uszodahasználatra 1 millió forintos keretet biztosított.

Többek között e támogatásoknak köszönhető, hogy 2011-ben az Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási és Pedagógiai - Szakmai Szolgáltató Intézmény, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat a nagy iskolák (800 fő felett) kategóriában 23. alkalommal ért el első helyezést, a B-A-Z Megyei Diáksport Tanács diákolimpiai részvételi és eredményességi pontversenyben, a Magyar Diáksport Szövetség országos rangsorában pedig 3. helyezést érdemelt ki. Az Eötvös József Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium a középiskola nagy létszámú fiú kategóriában megyei 2. helyezést ért el a pontversenyben.

Az önkormányzat 2011-ben 48.850 E Ft, 2012-ben 50.200 E Ft, 2013-ban és 2014-ben 51.520 E Ft létesítményhasználati támogatást, 2011-ben 57.500 E Ft, 2012-ben 80.500 E Ft, 2013-ban 101.351 E Ft, 2014-ben 103.351 E Ft működési célú támogatást nyújtott a kiemelt sportágakkal foglalkozó egyesületek számára. 2013-ban a város költségvetésének több mint 4%-át fordította sport célú támogatásra az önkormányzat. A támogatásnak és a kitartó edzői és sportolói munkának köszönhetően kiemelkedő nemzetközi eredmények születtek súlyemelés, atlétika, triatlon, kajak-kenu, erőemelő és fekvenyomó sportágakban. Tiszaújváros önkormányzata a diáksportban és a versenysportban elért eredményeket elismerve minden évben „Sport-baráti Találkozót” szervez a városi sportszervezetek vezetői, szakemberei és versenyzői részére, ahol értékelik a város sportjának helyzetét és az elért eredményeket, elismerik a kiemelkedő hazai és nemzetközi eredményeket elért sportolókat, sportvezetőket.

2011-2014. között jelentős országos versenyek helyszíne volt Tiszaújváros. Megrendezték az Ördögh István Emlékversenyt, a Tisza Triatlont, a Kőszegi György Emlékversenyt, valamint több testépítő és fitness országos bajnokságot is. Az országos bajnokságok mellett minden évben Tiszaújváros adott otthont a Nemzetközi Atlétika versenynek. 2014-ben 18. alkalommal rendezték meg a TVK Triatlon Világkupát.

Az önkormányzat a kiemelt sportágakkal foglalkozó egyesületek közvetlen költségvetési támogatása mellett számos helyi és országos sportversenyhez nyújtott támogatást éves civil támogatási

keretéből, illetve a városi rendezvénykeretből. Ez utóbbi forrásból valósult meg a Show Tánc Fesztivál, melyen több ezer fiatal vett részt, illetve az Ördögh István Emlékverseny és a Kőszegi György Emlékverseny.

Az önkormányzat a civil szervezetek, oktatási-nevelési intézmények sporttevékenységének támogatásán túl a saját tulajdonban lévő Tiszaújvárosi Sport - Park Nonprofit Kft-n keresztül támogatja a lakosság szabadidősport és amatőr sportolási lehetőségeit.

Az 1998-ban átadott sportcentrum elsősorban Tiszaújváros sokszínű sportéletét szolgálja. Minden igényt kielégítő lehetőséget biztosít a város sportegyesületeiben sportolók eredményes felkészüléséhez, versenyeztetéséhez, de kiváló színtere az iskolai diák, és szabadidősport rendezvényeknek is. Az átadás óta eltelt években több mint 200 felnőtt és utánpótlás válogatott mérkőzésnek, versenynek adott otthont a résztvevők meglegedésére. Számtalan hazai és nemzetközi edzőtáborozó csapat készült fel a legkülönbözőbb sportágakban, hiszen a Sportcentrum rendkívül széleskörű, komplex szolgáltatásokat kínál.

Mindezekon túl a Sportcentrum létesítményei nagyszerű lehetőséget nyújtanak nem sportjellegű rendezvények szervezésére, lebonyolítására.

Játékcarnok: a 48 x 25 m alapterületű, parketta borítású játékcarnok számos színvonalas sport és kulturális rendezvények színtere. A küzdőteret egy 1 200 férőhelyes lelátó veszi körül és biztosítja vendégeknek, hogy kényelmesen kövessék végig az eseményeket.

Edzőterem: a sportpadló borítású edzőterem, melynek alapterülete 45 x 23 m szintén alkalmas a sportrendezvényeken kívül egyéb kulturális rendezvények, így például fogadások, koncertek, árubörzék stb. lebonyolítására.

Uszoda: a 6 pályás, 1,8 m mély uszoda a közvetlenül mellette található pezsgőfürdővel, finn és infrasaunával télen-nyáron várja a felfrissülni vágyó kedves vendégeket.

Atlétika és labdarúgó stadion: nagyszabású sportrendezvények, koncertek kerültek lebonyolításra az elmúlt években. (pl.: MLSZ Centenárium Kupa, UEFA Régiók Kupa). A rekortán borítású futópályát élsportolók, valamint az atlétikát hobbi szinten űző sportolók egyaránt használhatják. Az atlétika pálya körül egy 2 000 férőhelyes fedett lelátó található, melyről kitűnő lelátás nyílik a centerpályán zajló eseményekre.

Labdarúgó edzőpályák: az edzőtáborozó labdarúgócsapatok számára a stadionon kívül 3 füves labdarúgó edzőpálya biztosít megfelelő feltételeket.

Teniszpályák: hat szabadtéri-, két fedett-, salak borítású tenispálya várja a hét valamennyi napján.

Strandröplabda pálya: folyamatos karbantartással.

Műfüves labdarúgó pálya: A 104 X 68 m, kiválóan alkalmas téli edzőmérkőzésekre, szabadtéri edzések megtartására.

Kapcsolatok, együttműködések

A Képviselő-testület a lakosság megelégedettségének egyik zálogát látja abban, hogy a városban működő civil szervezetekkel, egyházakkal, szakmai és lakossági érdekképviselői és érdekvédelmi szervezetekkel, megyei és országos intézményekkel, a gazdasági élet szereplőivel folyamatos párbeszédet folytat, és törekszik a meglévő kapcsolatok fejlesztésére, új kapcsolatok kialakítására.

A Képviselő-testület e kapcsolatokban az egyenrangú partnerséget elismerve a városi érdekeket kívánja megjeleníteni, ezért támogat minden olyan kezdeményezést, amelyek az önkormányzati feladatok hatékonyabb, eredményesebb ellátását és a lakossági igények magasabb színvonalon történő kielégítését segítik elő. Ennek érdekében fontos, hogy az önkormányzat továbbra is működtesse az érdekegyeztetés fórumait, tegye lehetővé, hogy a szakmai, lakossági érdekképviselői szervezetek kifejtessék álláspontjukat az őket közvetlenül érintő döntésekkel kapcsolatban.

Az önkormányzat - a lehetőségekhez mérten - továbbra is támogatja az általa létrehozott közalapítványt. A jövőben is fenntartja a kisebbségi önkormányzatokkal kialakított hatékony együttműködési rendszert, támogatja őket az identitásuk megőrzésében. Az együttműködés területei elsősorban az oktatás, foglalkoztatás, az egészségügy és a kulturális értékek megőrzése. Közös feladat

a kölcsönösség, egyenrangúság biztosítása ebben a kapcsolatban. A nyilvánosság biztosítása, a döntések előkészítésének, végrehajtásának és a működésnek az átláthatósága az önkormányzat legfontosabb feladatai közé tartozik, ezáltal juthat a lakosság információkhoz az önkormányzat tevékenységéről, és ez teremt lehetőséget a véleménycserére, a polgárok jogainak és kötelezettségeinek megismerésére.

Az önkormányzat éves kommunikációs tervének megfelelően folyamatosan biztosított a Képviselő-testület, valamint a lakosság, a gazdálkodó szervezetek és egyéb helyi szervezetek közötti kapcsolattartás, tájékoztatás és véleménycsere.

Az önkormányzat nemzetközi kapcsolatok területén folytatja, fejleszti a testvérvárosi, illetve partnerségi kapcsolatokat jelenlegi partnereivel, továbbá szorgalmazza új kapcsolatok kialakítását a kölcsönös tapasztalatcsere, a gazdasági, kulturális, közigazgatási együttműködés elősegítése érdekében. Továbbra is törekszik arra, hogy a határon túl élő magyarság által lakott városokkal is alakuljanak ki partnervárosi kapcsolatok.

Nemzetiségi kötődés, felekezeti hovatartozás

Az ENSZ Európai Gazdasági Bizottsága és az Európai Unió Statisztikai Hivatalának ajánlására a 2001-es census kérdőívén már szerepelt az egyházhoz, felekezethez, vallási közösséghez való tartozásra vonatkozó kérdés. A válasz az adatvédelmi törvény előírásainak megfelelően önkéntes volt, a nyilatkozók magas hányada válaszolt erre a kérdésre is. Ugyanezt elmondhatjuk a legutóbbi népszámlálásról is, melynek vallásra vonatkozó adatai lehetőséget nyújtanak a két népszámlálás (a 2001 és 2011) közötti változások elemzésére. Borsod-Abaúj-Zemplénben a 2011-es népszámlálás során a népesség 76 százaléka, 2001-ben 92 százaléka adott választ arra a kérdésre, hogy „Mely vallási közösséghez, felekezethez tartozónak érzi magát?” Nem kívánt válaszolni a lakosság 24 százaléka, akik aránya nőtt a 2001. évi 8,1 százalékhöz képest. A népesség 41 százaléka 2011-ben katolikus vallásúnak vallotta magát, hányaduk az előző népszámláláshoz képest 13,3 százalékponttal alacsonyabb. A katolikus valláson belül 88 százalék római, 12 százalék görög katolikus volt, az előbbieket 2001-hez viszonyítva 103 ezer, az utóbbiaké 20 ezer fővel lett kevesebb.

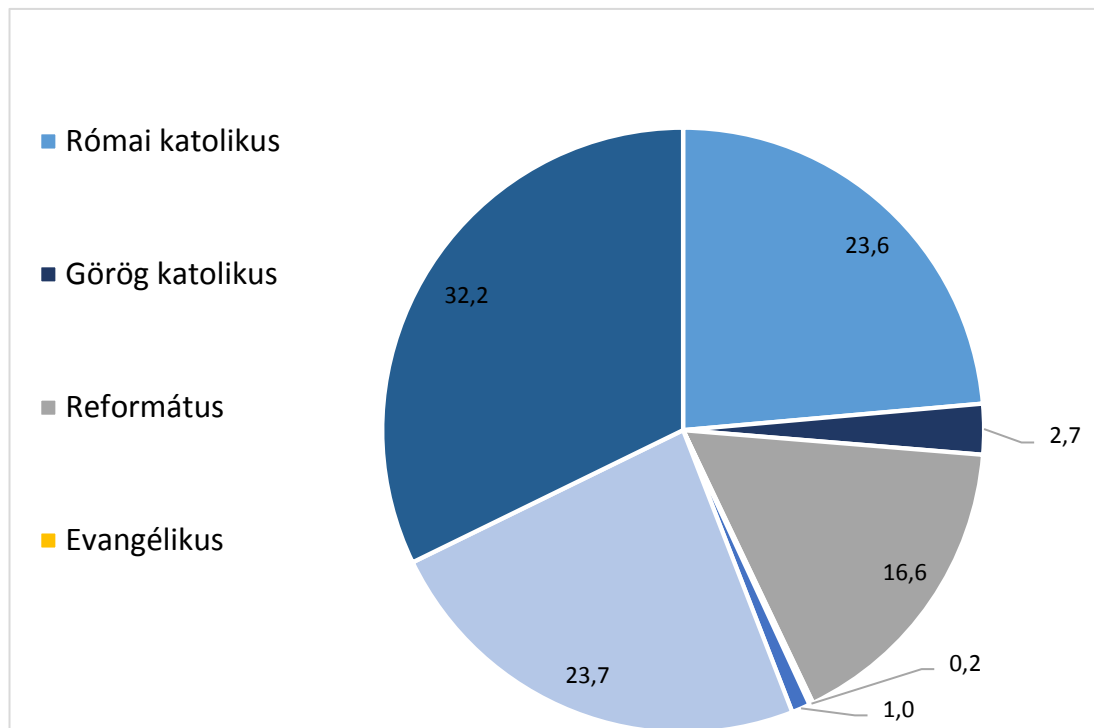
A reformátusok aránya a népességen belül 26-ról 20 százalékra csökkent. A többi valláshoz, felekezethez tartozók részesedése egyenként 2 százalék alatti Borsod-Abaúj-Zemplénben. Előzőeken kívül a más egyházhoz, felekezethez kötődők száma 40 százalékkal, aránya 0,5 százalékponttal haladta meg a 2001. évit. Nőtt azoknak a száma (13,3 ezer fővel) és hányada (2,7 százalékponttal), akik válaszoltak ugyan a vallással kapcsolatban feltett kérdésre, de egyházhoz, felekezethez nem tartoztak. A megye népességének 0,8 százaléka, 5,8 ezer fő ateistának vallotta magát 2011-ben.

Korcsopontonként a 60 évesek és idősebbek 77 százaléka tartozott 2011-ben valamilyen vallási közösséghez, felekezethez. Ez az arány a fiatalabb korosztályok felé haladva egyre alacsonyabb, a 15 év alattiaknál már csak 55 százalék. Katolikus vallásúnak vallotta magát a 60 éves és idősebb népesség 49 százaléka. A 40 év alattiaknál hányaduk nem érte el a 40 százalékot. A református vallásúak népességen belüli hányadában is jelentős a különbség a 15 év alattiak (16 százalék) és a 60 éves és idősebbek (25 százalék) között. Településtípusok szerint – a nagyobb vallásokat, felekezeteket kiemelve – Miskolcon a népesség 33 százaléka volt katolikus, a többi városban 40 százaléka, a községekben, nagyközségekben 47 százaléka. Az arányok a református vallás esetében: 15, 18, illetve 24 százalék.

A más egyházhoz, felekezethez tartozók arányában nincs lényeges eltérés az egyes településtípusok szerint: a megyeszékhelyen a népesség 1,5, a többi városban 1,6, a községekben 1,3 százaléka kötődött e vallások valamelyikéhez. A községekben a népesség 19 százaléka nem felelt a vallásra vonatkozó kérdésre, ez a hányad a megyeszékhelyen 31, a többi városban 25 százalék. Katolikus vallású volt 2011-ben a népesség több mint fele az Encsi (63 százalék), a Gönci (57 százalék), a Szikszói (54 százalék), valamint az Edelényi és Mezőkövesdi (53–53 százalék) járásban. A Cigándi (50 százalék) és a Mezőcsáti (43 százalék) járásban a reformátusok részesedése haladta meg a megyei átlagot (20 százalék).

Tiszaújváros vallási kötődésének szempontjából elmondható, hogy 23,6% római katolikus, 16,6% református, 2,7% görög katolikus, 0,2% evangélikus, 1,0% egyéb vallási közösséghez tartozik, 23,7% nem tartozik egy vallási közösséghez sem, 32,2% pedig nem kívánt válaszolni.

14. ábra – Egyházhoz, felekezetekhez tartozók száma és megoszlása Tiszaújvárosban 2011

(Forrás: TelR 2015 – saját szerkesztés)

Civil szerveződések

A városban működő civil szervezetekkel való kapcsolattartás az Oktatás, Közművelődés és Sport Iroda feladata. Az iroda a civil szervezetekkel és az egyházak helyi képviselőivel folyamatosan jó kapcsolatot igyekszik kialakítani. A civil szervezetekről nyilvántartást készít, amely minden évben aktualizál a változások ismeretében.

A Képviselő-testület igyekszik a civil szervezetek tevékenységét ösztönözni és segíteni egyaránt.

Ennek érdekében létrehozásra került pályázati alap, amely az egyesületek, civil szervezetek támogatását szolgálja. A szervezetek évente pályázhatnak megrendezésre kerülő rendezvényeik, illetve éves működési költségeik támogatására. A felosztható keretösszeg az éves költségvetési lehetőségektől függően 3-5 millió forint. A beérkezett támogatási kérelmek jellemzően évről évre növekvő tendenciát mutatnak. A pályázatokkal, a döntés-előkészítéssel és a támogatások felhasználásának ellenőrzésével kapcsolatos legjelentősebb feladatokat szintén az iroda végzi, együttműködve a Szociális és Egészségügyi Irodával, valamint a Pénzügyi, Gazdasági Irodával. 2008. évben 40 témában 34 pályázó volt, 2009. évben 30 témában 27 pályázó szervezet volt. Elmondható, hogy jelenleg a városban több olyan civil szervezet is van, amely csak az önkormányzat által nyújtott támogatásból tudja működését biztosítani.

A fentiekén túl az önkormányzat egyeztető fórumok, tanácsadó testületek ülésein tájékoztatja a civil szervezeteket a döntés előkészítések, döntések kapcsán. Az önkormányzat civil szervezetekhez fűződő partnerségen alapuló kapcsolatát jellemzi, hogy deklarált szándék, a civil szervezetekkel való együttműködés módját, kereteit lefektető koncepció elkészítése az elkövetkező évben.

Elmondható, hogy a helyi civil szervezetek aktivitása tevékenysüktől függően változó. Az aktívabb szervezetek közé tartoznak a sport, a kulturális és az érdekvédelmi feladatokat felvállalók.

14. táblázat - 2013. évi kimutatás a településen működő civil szervezetekről

Tiszaújvárosi Cigány Nagycsaládosok Szervezete	Cukorbeteg Tiszaújvárosi Egyesülete	Kazinczy Gyermekei Alapítvány
Lisztérzékenyek Érdekképviselőinek Országos Egyesülete	Mozgáskorlátozottak (Egészségkárosodottak) Tiszaújvárosi Egyesülete	Rákbetegek Országos Szövetsége
Tiszaújvárosi Roma Polgárjogi Mozgalom	Segítség egy jobb életért Alapítvány	Tiszaújvárosi Nyugdíjasok Egyesülete
A XXI. Század Ifjúságáért Alapítvány	3. sz. Napközi Otthonos Óvoda Gyermekeiért Alapítvány	Club 96 Fiatalok Egyesülete
Énekszó Baráti Kör	Tiszaújvárosi Gimnasztrádaért Alapítvány	Karakter Alapítvány
Tiszaújvárosi "Katica" Alapítvány	Magyar Kempo Jujitsu Egység Közhasznú Szervezet	KreAktív Szabadidős és Kulturális Közhasznú Egyesület
Napsugár Kulturális Egyesület	Száraz Old-Boys SE	Tiszaújvárosi Fitness Sportklub
Tisza-Szivárvány Alapítvány	Tiszaújvárosi Tündérkert Alapítvány	Tiszaújvárosi Kajak-Kenu és Sárkányhajó Egyesület
Tiszaújvárosi Református Egyház	Tiszaújvárosi Református Énekkar	Wass Albert Közhasznú Egyesület
Zabos Géza Horgász Egyesület	Derenk Szövetség	Karsztvíz Búvár és Barlangkutató Természet- és Környezetvédelmi Egyesület
Etka Jóga Egészséges Életmód és Sportrekreációs Egyesület	JUSTITIA Fuji-Yama Sportegyesület	Kazinczy Református Diáksport Egyesület
Napraforgó Alapítvány a sajátos nevelést igénylő gyermekekért	Tisza Repülő Klub	Tiszaújvárosi Sport Club

(Forrás: <http://www.varoshaza.tiszaújvaros.hu>)**A tiszaújvárosiak kötődése és imázsképe:**

Tiszaújváros és Térsége Középtávú Fejlesztési Stratégia I. – Rövidtávú Stratégia foglalkozik a város imázsképe alakulásával. 2010-ben és 2011-ben egyetemi-főiskolai hallgatók körében kérdőíves felmérés készült, mely során az alábbi megállapítások születtek:

- Tiszaújváros földrajzi fekvése és gazdasági szerepe nem kellően ismert;
- A lakótelepekhez negatív imázs társul;
- A Tisza menti turizmusra építeni lehet;
- A város szennyező nagyiparhoz köthető, kedvezőtlen imázsa taszítja a potenciális kvalifikált munkaerőt; ezen városkép-fejlesztési és marketing akciókkal szükségyszerű javítani.

Elmondható azonban, hogy a kertváros rendezettségével, tiszta környezetével, modern lakóépületeivel, a közösségépítő tevékenységeivel nagymértékben hozzájárul a pozitív városimázs kialakulásához, ami segíti a város egészének kedvező külső megítélését, a város számára előnyös „vásárlói” (befektetői, turista-) döntések meghozatalát.

A városrész szemet gyönyörködtető, olykor egyedülálló építészeti megoldásai turistalátványossággént is szolgálnak, a városba látogatók közül sokan kíváncsiak az amerikai stílusú és elrendezésű vagy éppen különleges építésű családi házak sokasága által alkotott lakóegyedre. Egy „kertvárosi séta” akár a város komplex turisztikai programkínálatának részeként is funkcionálhat, bővítve az egyébként csekély mennyiségben rendelkezésre álló attrakciók körét.

1.8. A TELEPÜLÉS HUMÁN INFRASTRUKTÚRÁJA

1.8.1. HUMÁN KÖZSZOLGÁLTATÁSOK (OKTATÁS, EGÉSZSÉGÜGY STB.)

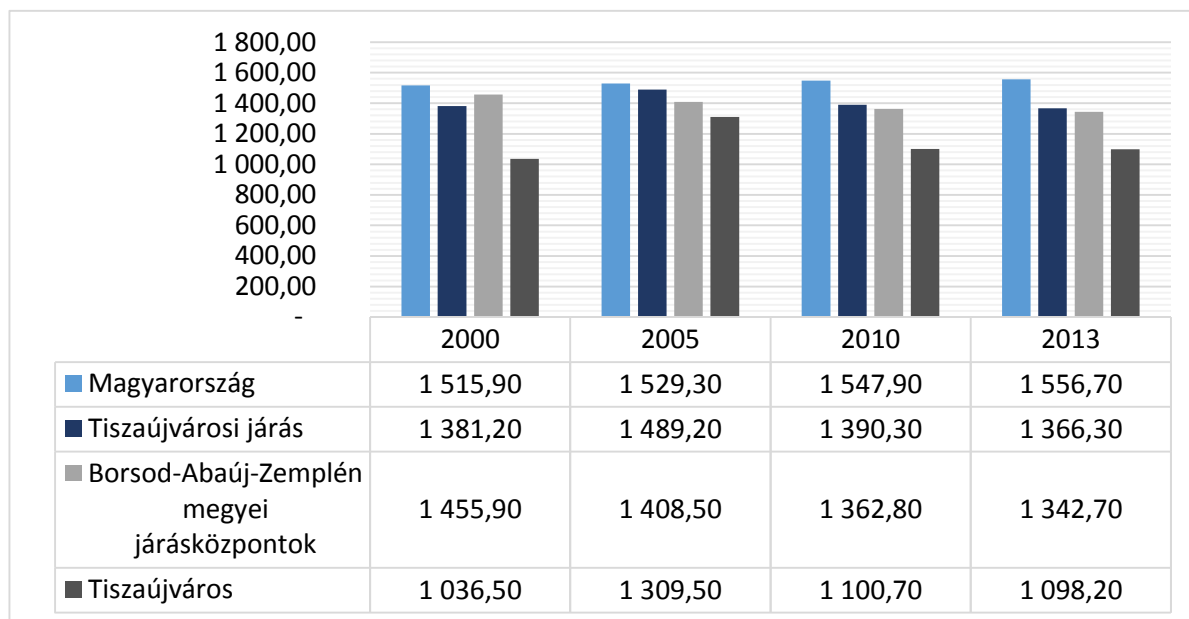
Tiszaújvárosban kórház nem működik, azonban elmondható, hogy az egészségügyi alapellátás és szakellátás kiemelkedő. A Városi Rendelőintézet ad helyet a települési házi gyermekorvosi és felnőtt háziorvosi praxisoknak. A Tiszaszederkényi városrészen további felnőtt háziorvosi és gyermekorvosi rendelő található. A településen 30 fős személyzettel, 4 db mentőautóval működik mentőállomás. Az alapellátási feladatokat 8 felnőtt és 4 gyermekorvosi szolgálat látja el. Területi ellátással működik 7 fogorvosi szolgálat, az alapellátási központi ügyelet. A gyermek-, és fiatalkorúak ellátásában a házi gyermekorvosokkal együttműködve részt vesznek az iskola orvosi és védőnői szolgálatok. Utóbbiak fő feladata a prevenció megvalósítása, amelynek érdekében felvilágosító tevékenységet, ill. szűréseket végeznek. A területi védőnők száma 8 és 3 ifjúsági védőnő. Városi Rendelőintézet, szakrendelések széles spektruma, környező települések is igénybe veszik. Az intézmény egy központosított egészségügyi centrum, melyben megtalálhatók egy helyen a gyermek- és háziorvosi rendelők, a fogorvosok és a szakorvosok. Az intézményben 12 gyermek- és felnőtt háziorvos, 7 fogorvos valamint 24 szakrendelés működik. Egy körzethez tartozók száma a háziorvosi ellátás tekintetében átlagosan 1800 fő. A szakellátások megfelelően szakképzett szakorvosi, és szakdolgozói kollektívával működnek. Az ellátások nagy része az OEP által finanszírozott, a házi orvosi szolgálatok működését azonban az önkormányzat finanszírozza teljes mértékben. A Rendelőintézet foglalkozás-egészségügyi ellátást is működtet, saját működési bevételeiből. A Rendelőintézet ezen túl komplex fiziko- és balneoterapiás ellátást nyújt a gyógyfürdőhöz kapcsolódva, mivel a termálfürdő kútjának vize gyógyvízminősítést kapott. A gyógyfürdő térségébe 4 szakellátást helyeztek ki. Az elmúlt években tovább bővült a szolgáltatások köre a hospice ellátással, amely már egy régóta jelen lévő kielégítetlen szükséglet megoldását vállalta föl. Rendelőintézet gyakran ad helyet, és segíti munkáját a különböző betegségtípusok köré szerveződő önszervező csoportoknak, civil szervezeteknek.

15. táblázat – Városi rendelőintézetben működő szakellátások

A Városi rendelőintézetben az alábbi szakellátások működnek				
Audiológia	Balneoterápia	Belgyógyászat	Bőr- és nemi beteg gondozó	Diabetológia
Fizioterápia	Fogászati röntgen	Foglalkozás eu.	Fül-orr-gége	Gyógymasszázs
Gyógytornász	Hasi ultrahang	Ideggyógyászat	Kardiológia	Kardiológia uh
Laboratórium	Nőgyógyászat	Onkológia	Orthopédia	Psychiátria
Pszichológia	Pulmonológia	Reumatológia	Röntgen	Sebészet
Sportorvos	Szemészet	Tanácsadás	Traumatológia	Urológia

(Forrás: Települési Esélyegyenlőségi Program 2012-2017)

15. ábra – Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő) 2000-2013

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

Védőnői szolgálat:

A településen kijelölt védőnői körzetek száma 10. 7 védőnői körzet található a Városi Rendelőintézetben, mely körzetek feladatait 7 fő védőnő látja el, illetve 3 az iskolakörzeti feladatok ellátásához kapcsolódik.

16. táblázat – Védőnői ellátásban részesültek száma 2005-2011

Ellátásban részesülők száma (fő)							
A védőnőknek jelzett esetek megoszlása jellegük szerint	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Anyagi	52	36	37	40	44	47	53
Párkapcsolati	0	0	0	0	0	0	0
Egészségügyi veszélyeztetettség	76	77	94	93	82	95	99
Gyermekeelhanyagolás	4	4	2	2	1	2	0
Várandós anya szociális válsághelyzetben	0	0	0	1	1	1	0
Egyéb	0	0	0	0	0	0	0

(Forrás: Települési Esélyegyenlőségi Program 2012-2017)

Gyógyszertárak:

A városban 4 ponton található gyógyszertár, melyből egy a központi rendelőintézetben kapott helyet.

Szociális helyzet:

Tiszaújváros Önkormányzat Képviselő-testületének 5/2015. (II.27.) számú rendelete foglalkozik a szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátásokról, valamint a természetben nyújtott szociális ellátásokról. A rendeletben az alábbi ellátási típusok vannak megnevezve:

- adósságkezelési szolgáltatás
- aktív korúak ellátása
- ápolási díj
- átmeneti segély
- gyógyszer támogatás
- rendszeres átmeneti segély
- közgyógyellátás

- temetési segély
- köztemetés
- szemetsháztartási díjmentesség
- kábel tv előfizetési díjtámogatás
- gyermekes családok év végi támogatása

Az Önkormányzat a lakásfenntartással és a nyugdíjasok év végi támogatásával kapcsolatosan egyedi, saját hatáskörbe tartozó elbírálással dönt.

17. táblázat - Szociális helyzet Tiszaújvárosban

Megnevezés	Érték
Regisztrált munkanélküliek száma a településen (2013)	704 fő
Tartós munkanélküliek (legalább 360 napig) aránya (2013)	1,7 %
Rendszeres szociális segélyben részesültek száma (2013)	41 fő
Rendszeres szociális segélyre felhasznált összeg (1000 Ft) (2013)	12 079 Eft
Rendszeres gyermekvédelmi segélyben részesültek száma	545 fő
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül - Népszámlálás 2011	9 %
Rendszeres munka jövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül - Népszámlálás 2011	32,7 %

Szociális intézményrendszer: Tiszaújváros Humánszolgáltató Központ szociális és gyermekjóléti alapszolgáltatást, szakosított szociális ellátásokat nyújt a település lakosai számára. A szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokat az Ezüsthíd Gondozóház, a Hajléktalanok Átmeneti Szállása, a Napsugár Bölcsőde, a Családsegítő- és Gyermekjóléti Szolgálat, mint önálló szakmai egységek biztosítják.

Szociális alapszolgáltatások:

Szociális étkeztetés: Szociális étkeztetésben részesülhetnek azok, akik koruk, egészségügyi állapotuk, fogyatékoságuk, betegségük vagy hajléktalanságuk miatt átmenetileg vagy tartósan nem képesek étkezésükről gondoskodni. Külön díjazás ellenében a rászorulóknak számára az ebédkiállítás is megoldott.

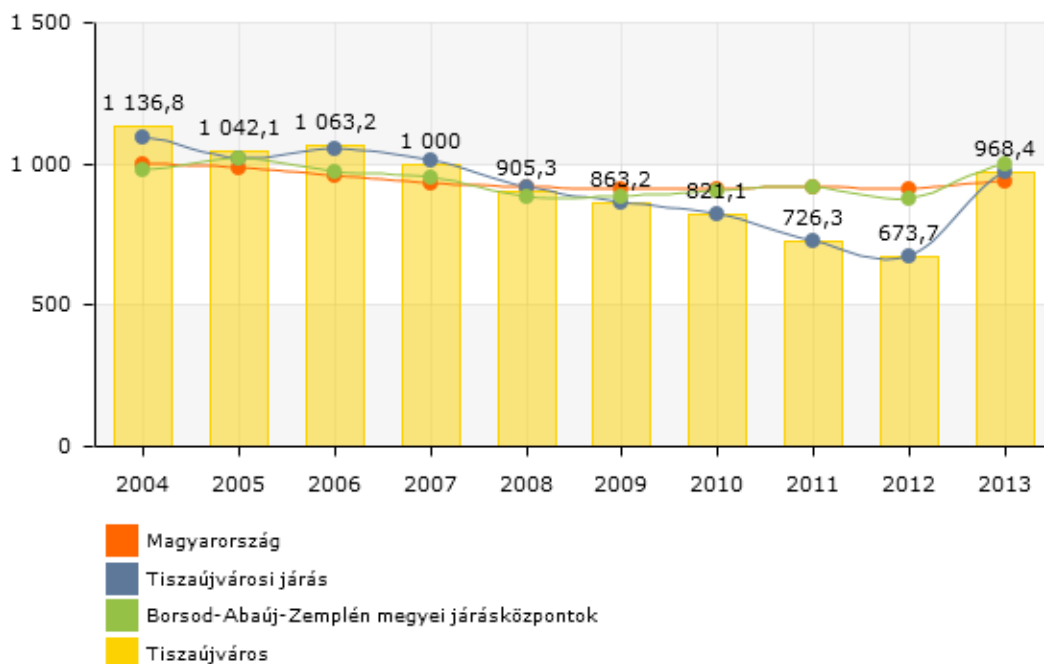
Házi segítségnyújtás: A szolgáltatást a rászorulóknak számára saját lakókörnyezetükben biztosítja az intézmény. A házi segítségnyújtás körébe tartoznak az alapvető gondozási, ápolási szükségletek a lakókörnyezeti higiéniá megőrzése, a segítségnyújtás a napi háztartási feladatok ellátásában.

Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás: A jelzőrendszeres házi segítségnyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló időskorú, vagy fogyatékos személyek részére nyújtott, állandó felügyeletet biztosító készenléti szolgáltatás. Az ellátás 140 készülékkel működik, amelyet Tiszaújváros közigazgatási területén kívül 10 település lakói is igénybe vehetnek.

Időskorúak nappali ellátása: Három idősek klubja működik a településen 95 férőhellyel. Azon személyek részesülhetnek gondoskodásban, akik a 18. életévüket betöltötték és saját otthonukban élnek, egészségi állapotuk vagy idős koruk miatt szociális és mentális támogatásra szorulnak. A klub egyénre szabott, gondozási tervben meghatározott, állapotuknak megfelelő szolgáltatást nyújt a tagoknak, melynek része a fizikai ellátás, pszichés és mentális gondozás. A klubok heti rendszerességgel tartanak egészségügyi foglalkozásokat.

16. ábra - Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (ezrelék) 2004-2013

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Családsegítő Szolgálat: A Családsegítő- és Gyermejkölési Szolgálat az intézmény önálló szakmai egysége. A családsegítés célja a település területén élő szociális és mentális problémákkal küzdő, veszélyeztetett, illetve krízishelyzetbe került személyek, családok életvezetési képességeinek megőrzése, a krízishelyzet megelőzése, megszüntetése. A megélhetési problémákkal küzdő, többgyermekes családok, halmozottan hátrányos helyzetű lakosok, aktív korú munkanélküliek és tartós munkanélküliek, ellátásra szoruló, gyakran magányos, demens idős emberek tartoznak az ellátottak körébe.

Időskorúak átmeneti ellátása: Az Ezüsthíd Gondozóház 44 férőhelyes intézmény, mely a város területén élő időskorú, valamint a 18 éves betöltöttek teljes körű ellátását biztosítja, akik betegségük vagy más ok miatt önmagukról az otthonukban nem képesek gondoskodni.

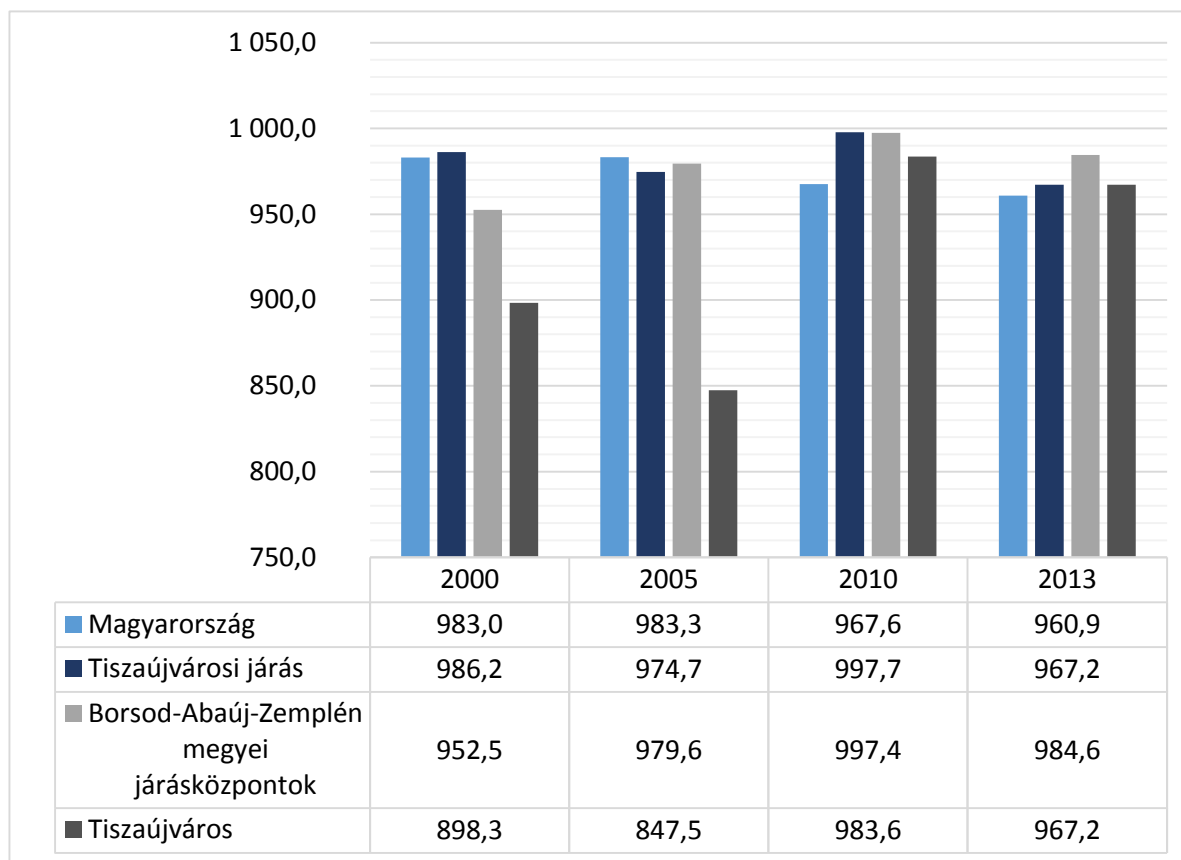
Hajléktalan ellátás: A Hajléktalanok Átmeneti Szállása a város területén tartózkodó hajléktalan személyek számára biztosít ideiglenes tartózkodást. Az intézmény 17 férőhelyes, kihasználtsága pedig 95%-os volt az elmúlt években. Az intézmény átmeneti szállást biztosít, azonban 5 fő azon ellátottak száma, akik két évnél hosszabb ideje tartózkodnak a szállón. A téli időszakban az intézményegység figyelemmel kíséri a város külterületén élő hajléktalanokat is, akiknek száma az elmúlt időszakban azonban csökkenő tendenciát mutat.

18. táblázat – Szociális ellátásban részesültek száma 2005-2011

Ellátásban részesülők száma (fő)							
Szolgáltatás megnevezése	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011 (aug.)
Házi segítségnyújtás	82	60	64	63	59	63	64
Családsegítés	470	605	733	602	458	585	309
Szociális étkezés	708	715	712	706	732	794	777
Nappali ellátás	99	101	95	86	82	78	75
Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás	0	139	140	134	140	140	140
Átmeneti elhelyezést nyújtó int.	86	86	92	73	82	91	75
Gyermejkölési szolgálat	183	193	186	172	184	197	196

(Forrás: Települési Esélyegyenlőségi Program 2012-2017)

17. ábra – Önkormányzati kezelésben lévő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények kapacitás kihasználtsága (ezrelék) 2000-2013

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

Köznevelés:

Tiszaújváros önkormányzata intézményhálózatán keresztül gondoskodik a közoktatás kötelező és vállalt feladatainak ellátásáról. Vállalt feladatai közül kiemelendő a sajátos nevelési igényű tanulók szegregált nevelése-oktatása, a középiskolai és szakiskolai oktatás, a középiskolai felnőttoktatás, a logopédiai, pedagógiai, pszichológia szakszolgáltatás, a kollégiumi ellátás, valamint a zeneművészeti oktatás.

Tiszaújvárosban felsőoktatási intézmény nincs, de a közoktatás intézmény rendszere jól kiépített. Az intézmények színvonalas működtetésére, a szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítására a település folyamatosan kiemelt fordít. Az oktatáspolitikai fő irányainak meghatározása érdekében a település rendelkezik Oktatási Minőségirányítási Programmal, Közoktatási Intézkedési Tervvel, Testnevelés és Sportfejlesztési Konceptióval.

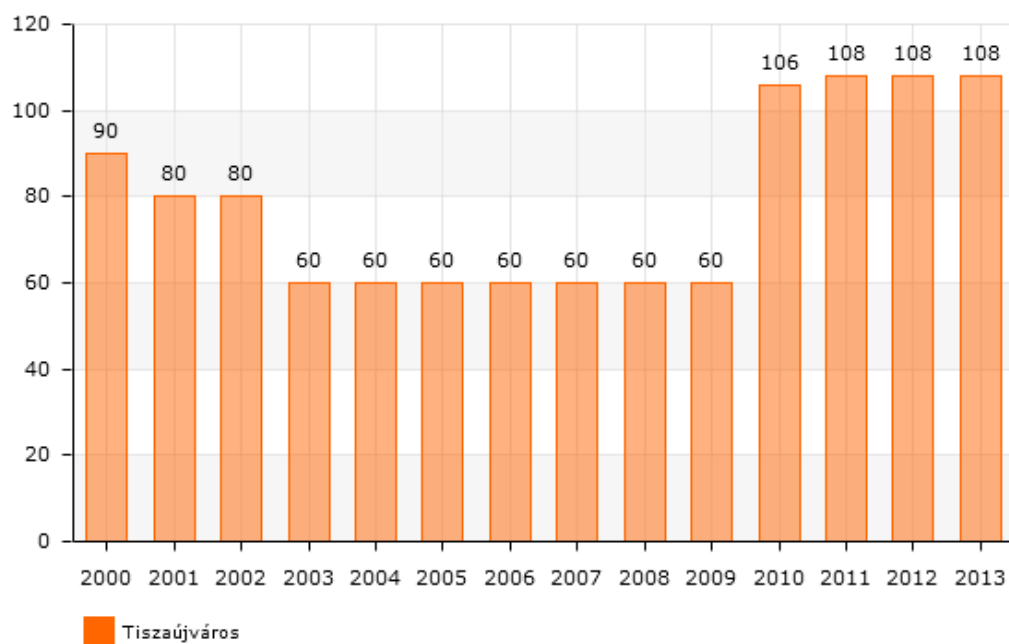
A nevelési, oktatási feladatokat alapvetően három intézmény biztosítja:

- Napközi Otthonos Óvoda (4 óvodai intézményegységgel),
- Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Pedagógiai Szakmai Szolgáltató Intézmény, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat (7 intézményegységgel)
- Eötvös József Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium (2 intézményegységgel).

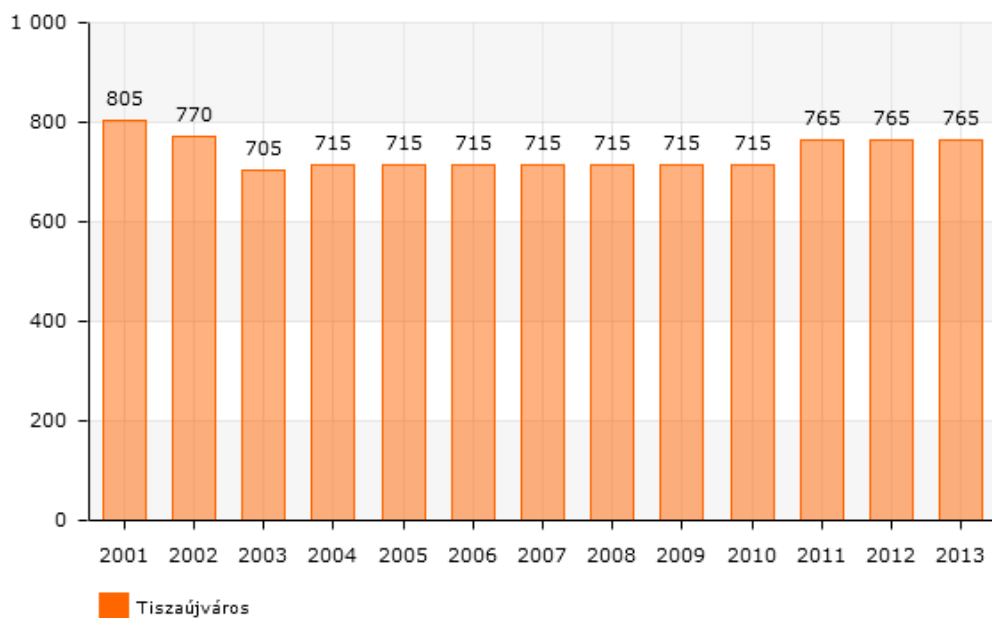
Az alábbi táblázatok mutatják a KSH adatai alapján a bölcsődei, óvodai, általános iskolai és gimnáziumi tanulói létszámok alakulását.

18. ábra - Működő bölcsődei férőhelyek száma (db) 2000-2013 – Tiszaújváros

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

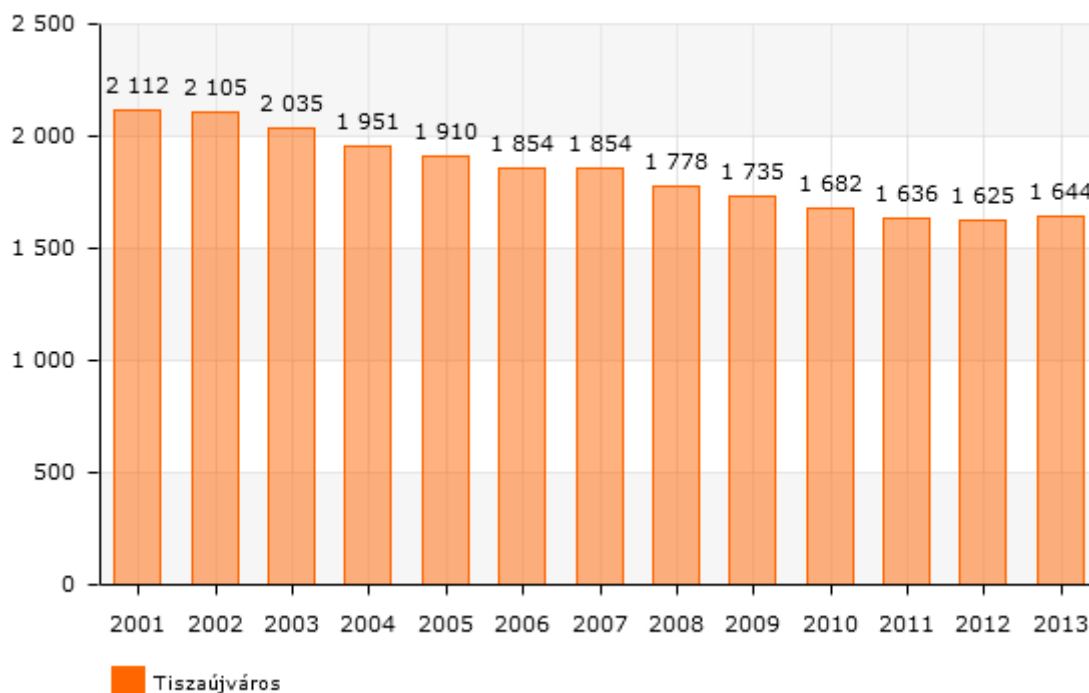
19. ábra - Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db) 2001-2013
Tiszaújváros

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

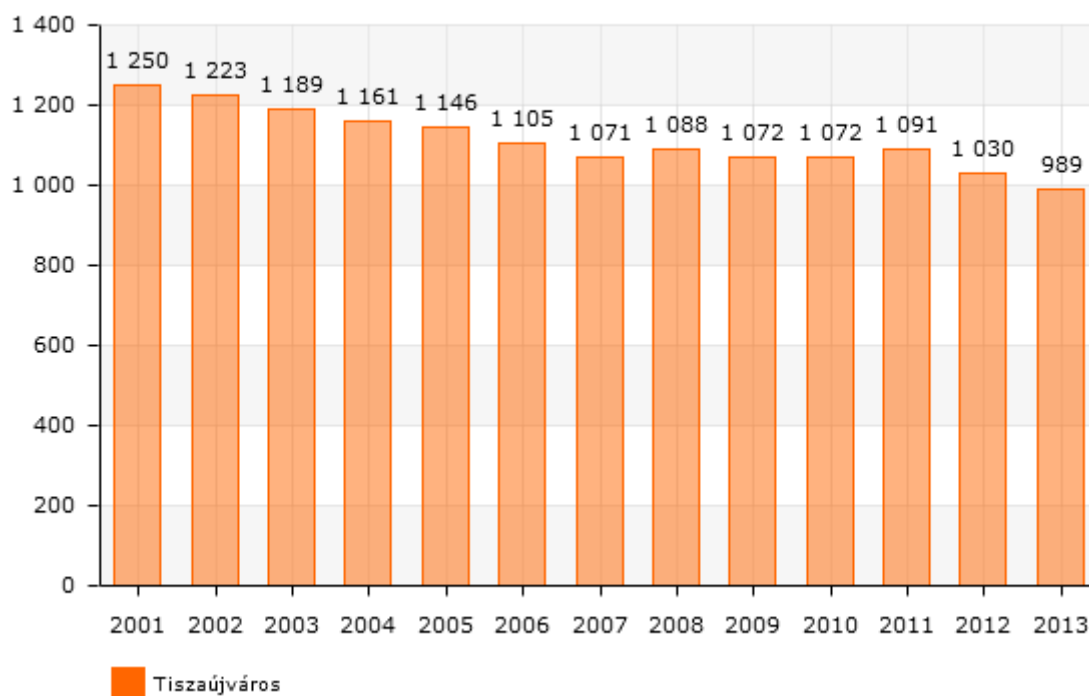
**20. ábra - Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő) 2001-2013
Tiszaújváros**

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

21. ábra - Nappali tagozatos középiskolai tanulók száma (a hat-, nyolcévfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt) (fő) 2001-2013 - Tiszaújváros

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

19. táblázat - Más településről bejáró tanulók aránya

	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)	Más településről bejáró középiskolai iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (%)
2008	19,3	45,4
2009	18,4	45,9
2010	20,6	44,9
2011	19,7	39
2012	20,5	45,9
2013	22,7	46,9

(Forrás: TelR 2015 – saját szerkesztés)

2012. augusztus 31-vel az intézményi átalakítások során a nevelési, oktatási intézmények fenntartásában a következő változások léptek fel:

- A Kazinczy Ferenc tagiskola fenntartói jogát és az ott folyó alapfokú közoktatási feladatokat ellátását a Tiszaújvárosi Református Egyházközség vette át. Az iskola épülete az önkormányzat tulajdonában maradt.
- Az Eötvös József Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium fenntartását a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ vette át.
- A Tiszaújvárosi Általános Iskola Művészeti Iskola, Pedagógiai Szakszolgálat Arany János tagiskola fenntartója pedig a Magyar Katolikus Egyház lett.

1.8.2. ESÉLYEGYENLŐSÉG BIZTOSÍTÁSA

Az esélyegyenlőséggel összefüggő kérdések helyi szintű fejlesztési lehetőségeivel kapcsolatos kérdéseket Tiszaújváros 2012-2017 időszakra szóló Települési Esélyegyenlőségi Programja tartalmazza. A program átfogó helyzetelemzést tartalmaz a kiemelt célcsoportok (mélyszegénységben élők, romák, nők, fogyatékkal élők, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, idősek) aktuális helyzetéről.

A program célja a településen jelentkező esélyegyenlőségi problémákra történő reagálás és beavatkozás megtervezése, konkrétan a Tiszaújvárosban élő, hátrányos helyzetű csoportok felzárkóztatása, életminőségének javítása, társadalmi részvételének biztosítása, ezekkel együtt egy mindenki számára „elérhető”, „élhető” város megteremtése reális, megalapozott, a valós intézményi és finanszírozási feltételekre épülő, sikeresen kivitelezhető intézkedések, fejlesztések révén. Az esélyegyenlőség lokális szintű javítása érdekében 5 célcsoportra összesen 10 intézkedést céloztak meg, amelyet 2012 és 2017 között kell megvalósítani. A súlypontok nem az intézkedések számában jelennek meg, hanem a program pontjainak összetettségében, a ráfordítások volumenében és a futamidőben.

Cél, hogy az Önkormányzat tudatos intézkedéseinek hatására a hátrányos helyzetű csoportok felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetőségei javuljanak.

A város esélyegyenlőségi programja célként fogalmaz meg intézkedéseket az alábbiak szerint:

- ✓ Valamennyi célcsoportra irányuló intézkedés:
 - Védett célcsoportokra vonatkozó adatgyűjtés rendszeresítése
 - Helyi fejlesztések, programok esélyegyenlőségi szempontú közvetítése
 - Jelen felülvizsgálati dokumentum korábbi 6 intézkedésének értékelése
- ✓ Mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége
 - Közfoglalkoztatási és egyéb munkaerő-piaci programok
 - Települési szociális és gyermekjóléti szolgáltatásokhoz való hozzáférés

- ✓ Gyermekes esélyegyenlősége
 - Gyermekszegénység leküzdését célzó kezdeményezésekhez kapcsolódás
- ✓ Nők esélyegyenlősége
 - A napközbeni ellátás formáinak kiterjesztése a nők rugalmasabb foglalkoztatása előmozdítására
 - Nők tudatosabb helyi szerepvállalása
- ✓ Idősek esélyegyenlősége
 - Települési egészségvédelmi/életviteli program támogatása
- ✓ Fogyatékossggal élők esélyegyenlősége
 - Fogyatékossggal élők foglalkoztatásának ügye

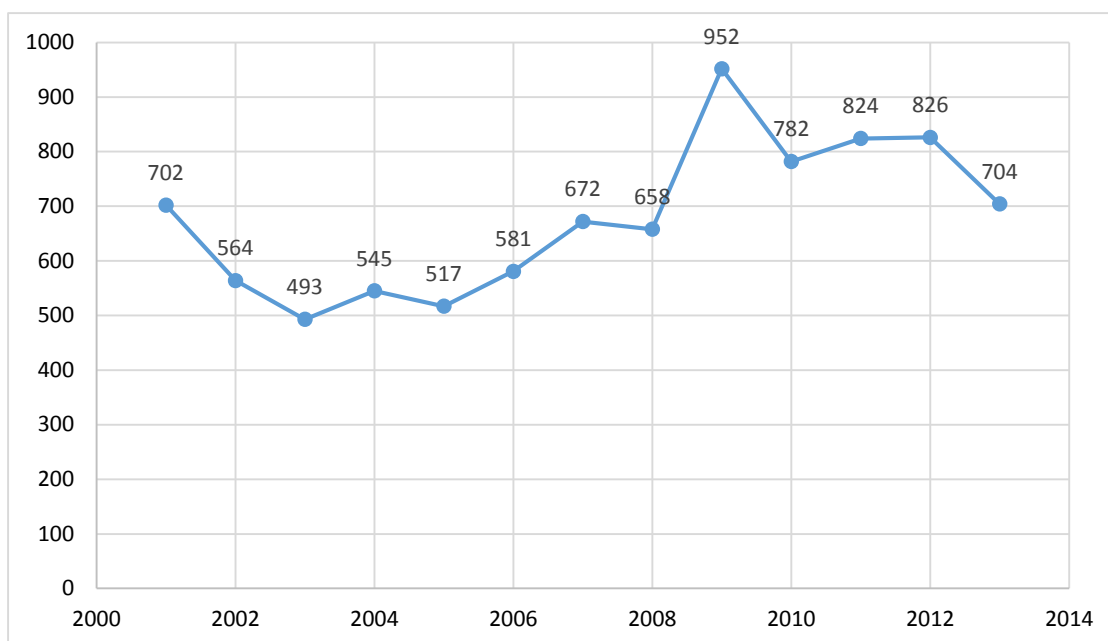
1.9. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGA

1.9.1. A TELEPÜLÉS GAZDASÁGI SÚLYA, SZEREPKÖRE

Tiszaújváros gazdasági versenyképesség szempontjából jó helyzetben van. A jelentős ipari hagyományok, az évtizedek alatt kialakult ipari struktúra már önmagában is fontos vonzerőként szolgál. A város közlekedés-földrajzi elhelyezkedése különösen előnyös, az M3-as autópálya megépülésével az ország gazdasági pólusai közelebb kerültek és a keleti piacokba való hálózati bekapcsolódás lehetősége óriási mértékben megnőtt. Az elmúlt időszak befektetés-szervezési sikerei elsősorban a közművesített Ipari Parkhoz kötődnek, ahol biztosítottak a gazdasági, tudományos és műszaki fejlesztés infrastrukturális feltételei, szakértői támogatás vehető igénybe a vállalkozások működtetéséhez, valamint korszerű információs rendszer és szolgáltatási háttér áll rendelkezésre. A letelepedni szándékozó, magasabb hozzáadott értékű termelést és szolgáltatást nyújtó vállalkozások a szakképzett munkaerő iránti igényüket a képzett, magasan kvalifikált szakemberek köréből, valamint a dél-borsodi régió szabad munkaerő-kínálatából meríthetik. Utóbbiak jelentős része azonban alacsony iskolázottsága és szakképzetlensége miatt esélytelen a munkába állásra, mivel egyre inkább a több szakmához értő, komplex tudással rendelkező munkaerő iránt nő meg a kereslet. Jellemzően azoknak a fiataloknak van nagyobb esélyük az elhelyezkedésre, akik gyártósori összeszerelői – monotóniát tűrő munkakört – is elvállalnak vagy lakatos, villanyszerelő, CNC gépkezelő, hegesztő szakmával rendelkeznek.

A pénzügyi világválság Tiszaújváros gazdaságát és munkaerőpiacát sem hagyta érintetlenül, a munkanélküliek száma 2009-ben jelentősen megugrott, mára azonban csökkenő tendenciát mutat.

22. ábra – Regisztrált munkanélküliek száma (fő) 2000-2013 - Tiszaújváros

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

A piaci kereslet szűkülése elsősorban az autóipar beszállítóiként működő elektronikai és műanyag alkatrészek gyártóinál váltott ki kényszerű elbocsátásokat. Mivel a kistépelülések 80%-áról a helyi munkalehetőségek teljes hiánya miatt napi rendszerességgel ingázik a gazdaságilag aktív népesség jelentős része – jellemzően Tiszaújvárosba – így az esetleges leépítések a kistérség egészére nézve is

érzékenyen hathatnak. A regisztrált álláskeresők között a nők majdnem kétszer annyian vannak, mint a férfiak. A nyilvántartott állástalanok mintegy harmada nem rendelkezik semmilyen szakképzettséggel.

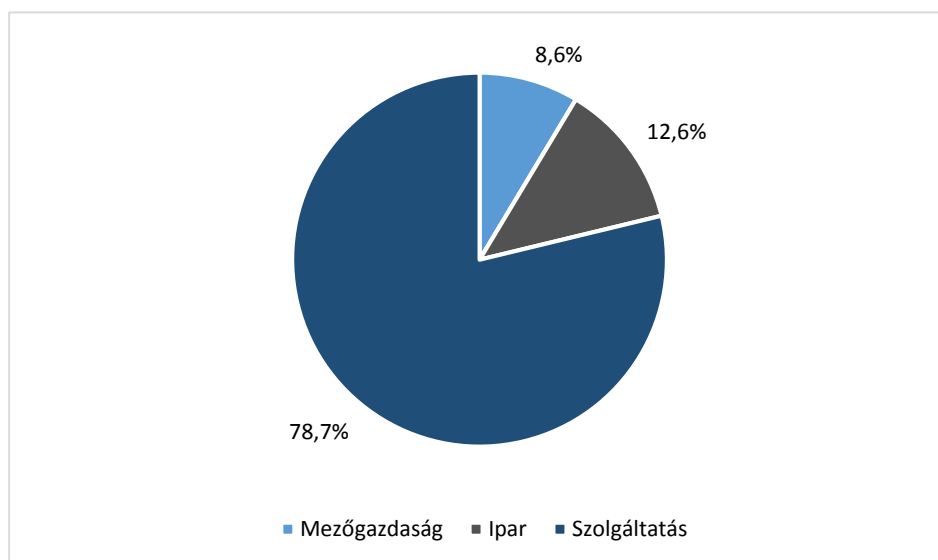
Jelentős a 25 év alatti, fiatal munkanélküliek részaránya 17,7% (2013-ban). A 45 év feletti regisztrált munkanélküliek aránya 2013-ban pedig 33,5%. A 180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya 48,3%-os. Többségük rövidebb-hosszabb ideig bekapcsolódik a közhasznú foglalkoztatásba, de stabilan, tartósan nem képes visszakérülni az elsődleges munkaerőpiacra. Évente átlagosan 100-150 fő vesz részt közmunka programokban. Az önkormányzat az általa fenntartott intézményekben foglalkoztatottak számát tekintve (közel 1000 fő) a város egyik legnagyobb munkáltatója.

1.9.2. A TELEPÜLÉS FŐBB GAZDASÁGI ÁGAZATAI, JELLEMZŐI

1.9.2.1. Meghatározó iparágak

A KSH adatai alapján 2013-ben 1877 gazdasági vállalkozást regisztráltak Tiszaújvárosban, ezek túlnyomó része (85%-a) a szolgáltatási ágazatban, 12,6% az ipari; és 8,6% a mezőgazdasági ágakban folytatta tevékenységét.

23. ábra – Gazdasági ágazatok megoszlása Tiszaújvárosban 20013-ban

(Forrás: TelR 2015 – saját szerkesztés)

20. táblázat – Gazdasági ágazatok Tiszaújvárosban 2013

Gazdasági ágazatok Tiszaújvárosban 2013-ban	érték
Mezőgazdaságban regisztrált vállalkozások aránya (az összes regisztrált vállalkozás százalékában) GFO11	8,6 %
Ipar, építőiparban regisztrált vállalkozások aránya (az összes regisztrált vállalkozás százalékában) GFO11	12,6%
Regisztrált vállalkozások száma az ipar építőiparban (szekunder szektor) (db) GFO11	237 db
Regisztrált vállalkozások száma a feldolgozóipar nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: C gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	121 db
Regisztrált vállalkozások száma a villamosenergia, gáz, gőzellátás, légkondicionálás nemzetgazdasági ágban (TEÁOR '08: D gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	4
Regisztrált vállalkozások száma a vízellátás, szennyvíz gyűjtése, kezelése,	5

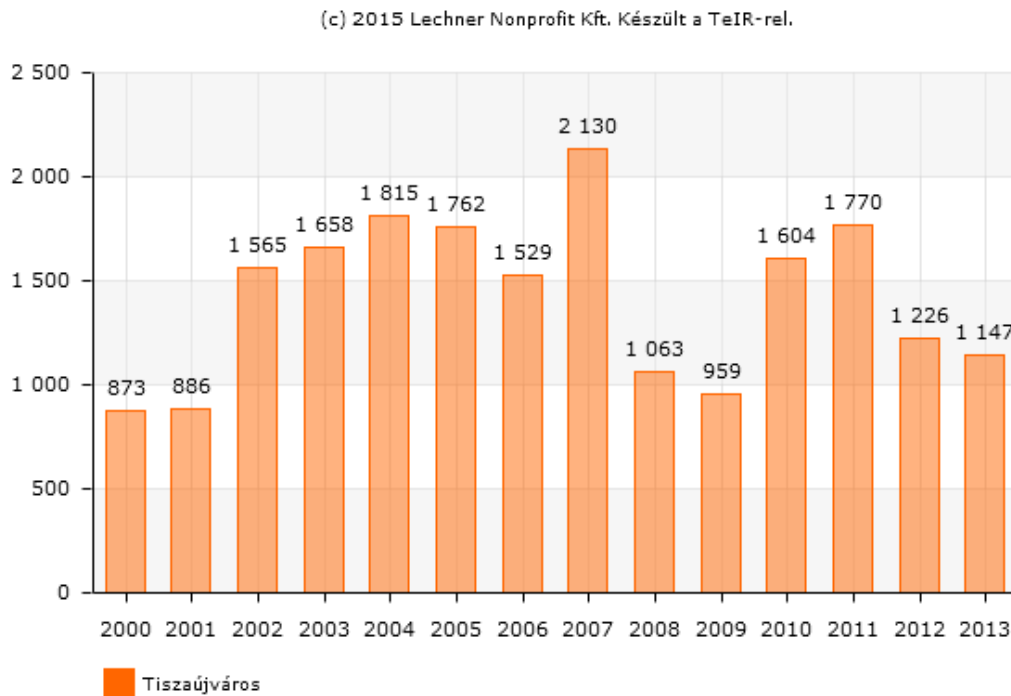
hulladékgazdálkodás, szennyvezérlés nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: E gazdasági ág szerint) (db) GFO11	
Regisztrált vállalkozások száma az építőipar nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: F gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	107
Szolgáltatásokban regisztrált vállalkozások aránya (az összes regisztrált vállalkozás százalékában) GFO11	78,7 %
Regisztrált vállalkozások száma a szolgáltatásokban (tercier szektor) (db) GFO11	1477
Regisztrált vállalkozások száma a kereskedelem, gépjárműjavítás nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: G gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	195
Regisztrált vállalkozások száma a szállítás, raktározás nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: H gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	23
Regisztrált vállalkozások száma a szálláshely szolgáltatás, vendéglátás nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: I gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	130
Regisztrált vállalkozások száma az információ, kommunikáció nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: J gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	84
Regisztrált vállalkozások száma a pénzügyi, biztosítási tevékenység nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: K gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	69
Regisztrált vállalkozások száma az ingatlanügyletek nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: L gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	334
Regisztrált vállalkozások száma a szakmai, tudományos, műszaki tevékenység nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: M gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	235
Regisztrált vállalkozások száma az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: N gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	92
Regisztrált vállalkozások száma a közigazgatás, védelem; kötelező társadalombiztosítás nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: O gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	1
Regisztrált vállalkozások száma az oktatás nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: P gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	94
Regisztrált vállalkozások száma a humán egészségügyi, szociális ellátás nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: Q gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	63
Regisztrált vállalkozások száma a művészet, szórakoztatás, szabadidő nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: R gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	59
Regisztrált vállalkozások száma az egyéb szolgáltatás nemzeti gazdasági ágban (TEÁOR '08: S gazdasági ág, vállalkozási demográfia szerint) (db) GFO11	98

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

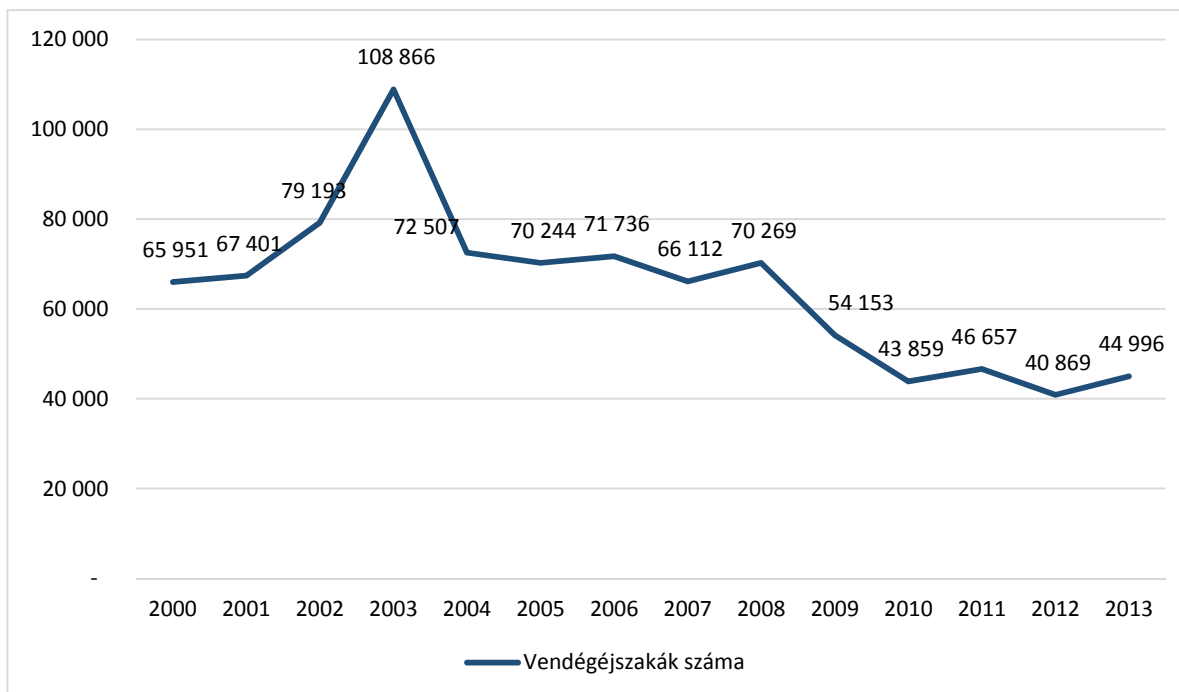
1.9.2.2. Turizmus

A kistérségben működő kereskedelmi és magánszállások férőhelyeinek 99%-a Tiszaújvárosban található és a város részesül a kistérségi vendégforgalom 99%-ából is. Ezek az adatok arról árulkodnak, hogy a kistérség települései közül egyedül Tiszaújváros rendelkezik számottevő turisztikai vonzerővel, a kistérség településeken, községekben gyakorlatilag nincs érzékelhető idegenforgalom. Tiszaújvárosban a kereskedelmi és magánszálláshelyek szállásférőhelyeinek száma 2000-hez képest 2007-re közel 2,5-szeresére emelkedett, azonban 2009-re jelentős visszaesés következett be, majdnem a 2000-es szintre. 2011-re emelkedés figyelhető meg, de 2013-ra ismét csökkenés mutatkozik.

24. ábra - Összes szálláshely szállásférőhelyeinek száma (kereskedelmi és magánszállásadás) (db) - Tiszaújvárosban

25. ábra – Vendégéjszakák számának alakulása Tiszaújvárosban 2000-2013

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

A kistérségi központ fejlett települési infrastruktúrájával, sport- és rekreációs létesítményeivel (Tiszaújvárosi Sportcentrum, Termálfürdő, TVK Szabadidő Központja), országos hírű rendezvényeivel képes garantálni a zavartalan kikapcsolódást a városba látogatók számára.

Fontos megemlíteni, hogy a Tiszaújvárosi Sportcentrum a település lakosságának kiszolgálásán felül helyszínt biztosít a település sportturizmusának is.

A Sportcentrum egyrészt városi szinten az egyesületek, az oktatási intézmények, a lakosság, a gazdasági társaságok részére színvonalas sportolási feltételeket nyújt. A szabadidős sportolási lehetőségek látogatottsága folyamatosan kiegyenlített, naponta átlagosan 500 fő látogatja. Az elmúlt években a sportcentrum legnépszerűbb része az uszoda. A Sportcentrum – a közhasznú tevékenység keretében – a helyi lakosság részére a korábbiakhoz hasonlóan továbbra is biztosítja egyes sportlétesítmények térítésmentes, sportcélú használatát (streetballpálya, kültéri lábtenispálya, füves labdarúgó edzőpálya, atlétikapálya, görkorcsolya-, gördeszka pálya, strand röplabda pálya). Továbbra is népszerűek a már hagyományos közösségi sportrendezvények: teremlabdarúgó bajnokság, röplabda torna, lábtenisz bajnokság stb. A városi egyesületeken kívül állandó bérlők közé tartozik a TVK Nyrt., a Jabil Circuit Kft., akik folyamatos szerződéssel évek óta üzletfelek.

Fontos feladata a Sportcentrumnak a szabadidősport- rendezvények kínálatának bővítése, a városi és városkörnyéki vendégeink számának növelése az igények maximális kielégítésével.

A régióból érkező vendégek főként az uszodát és a tenispályákat látogatják, de az egész évben használható műfüves pálya iránt is van érdeklődés a labdarúgó csapatok részéről.

Immár hagyományosan itt kerülnek megrendezésre a különböző szintű diákolimpiai versenyek (körzeti, megyei, országos). 2011-ben helyet biztosított különböző kistérségi versenyeknek, rendezvényeknek.

Országos szinten továbbra is az edzőtáborozások szervezése az egyik kiemelt lehetőség. A válogatott csapatok edzőtáborozása mellett a különféle sportágakat művelő első és másodosztályú egyesületek is potenciális üzleti partnerek.

A külföldi edzőtáborozó csapatok számára is vonzó a sportlétesítmények színvonala. Román, szlovák, belga, stb. sportolók, sportcsapatok is érkeztek már a településre és éltek a sportcentrum lehetőségeivel.

Figyelemreméltó, hogy a szervezett foglalkozásokat egyre nagyobb számban látogatják a környék településeiről érkező vendégek.

A Sportcentrum csatlakozási lehetőséggel szeretne élni a konferencia- turizmushoz, melyhez jelenleg még a szükséges infrastrukturális feltételek nem állnak rendelkezésre. Szükség lenne megfelelő befogadóképességű, légkondicionált termekre, az előadásokhoz szükséges felszereltségre, megfelelő minőségű és mennyiségű szállodai kapacitásra, stb.

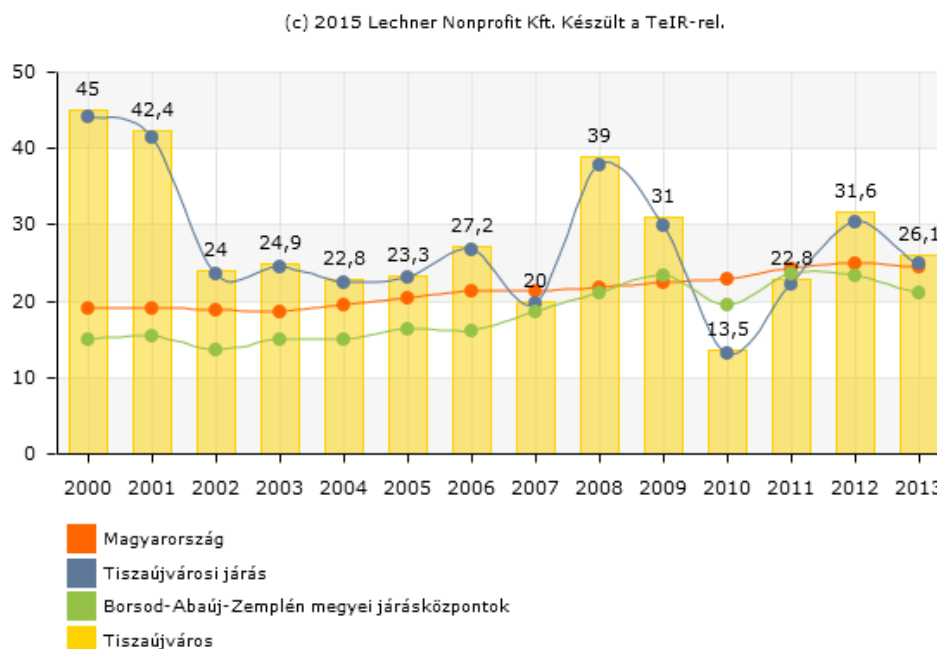
Kiaknázatlanok azonban az egyéb idegenforgalomban rejlő lehetőségek. Értékelhető turisztikai potenciállal a térségben csak Girincs, Hejőkeresztúr, Kesznyéten, Nagycséc, Oszlár, Sajóörös, Sajószöged és Tiszapalkonya rendelkezik. A legfontosabb idegenforgalmi vonzerőt a folyók (Tisza, Sajó) közelsége jelenti. Szinte minden település rendelkezik megóvásra érdemes épített örökséggel, a kúriák, kastélyok azonban leromlott állapotuk vagy a tisztázatlan, vitás tulajdonviszonyok miatt nem válhatnak turisztikai látványossággá. A versenyképes attrakciók hiányával függ össze a kistépelüléseken a szállásférőhelyek elenyésző száma is.

A város önkormányzata gazdasági társaságain keresztül látja el az idegenforgalom céljait szolgáló feltételek biztosítását, fenntartását és fejlesztését. A versenyképes turizmus alapját több városi nagyberuházás (termálfürdő, kemping, sportpark) teremtette meg. Az önkormányzati beruházások hatására az idegenforgalom terén kialakult előnyös regionális pozíció további erősítése kulcsfontosságú feladat. A rendezvényturizmusban egyre erősebben érzékelhető a már hagyományosnak nevezhető színvonalas rendezvények (Tavaszi Fesztivál, Triatlon hét, Városnapok) vendégcsalogató, -marasztaló hatása. Jelenleg teljesen kihasználatlan a város fekvésére, az élővilág gazdagságára, vadászati, horgászati, lovaglási lehetőségekre, környékbeli látnivalókra építő kínálat. A természeti környezet meghatározó eleme a Tisza, a vízi turizmus szempontjából szintén sok, jelenleg teljesen kiaknázatlan lehetőség hordozója. A Tiszaújvárost Miskolccal illetve a Tisza-tóval összekötő EuroVelo kerékpárút-hálózat meglévő szakaszai jelentős természetturisztikai potenciált képviselnek, amelyek jobb kihasználása nagymértékben függ a kerékpáros turizmus népszerűsítését célzó

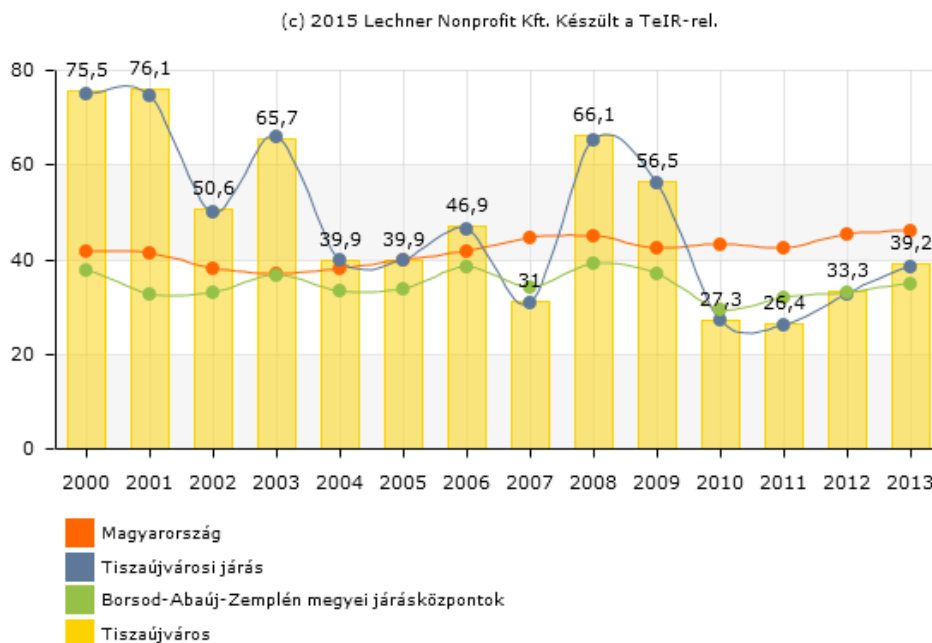
országos kampányoktól. A helyi nevezetességek, szabadidős és kulturális események egységes programcsomagba foglalása és közös kiejánlása, a környező kistérségek idegenforgalmi szempontú együttműködésének javítása nagymértékben növelné a dél-borsodi kistérségi és benne Tiszaújváros idegenforgalmi vonzerejét. Tiszaújváros gazdaságát a „több lábbon állás”-t biztosító fejlődési irány teheti hosszú távon versenyképessé. A kijelölt vállalkozási telkek értékesítésével biztosítható, hogy a város ellátása javuljon, a szolgáltatások színvonala növekedjen, illetve a költségvetés számára minél nagyobb bevétel teremtszódjon. A Termálfürdő és Tiszaszederkény között üdülési telkek kialakítása szolgálja az idegenforgalom fejlesztését.

A következő KSH-s adatok bemutatják a szállodai szállásférőhelyek –, és vendégéjszakák számának alakulását összevetve a térségi és országos mutatókkal 2000-től 2013-ig. A mutatókból megállapítható, hogy amíg az országos és a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei járásközpontok adatai a vizsgált időszakban szinte stagnáló szintet hoznak, addig Tiszaújvárosban erőteljes hullámváz figyelhető meg. A 2009-ben gyűrűződő gazdasági válság érzékelhetően kihatott a település turisztikai helyzetére is.

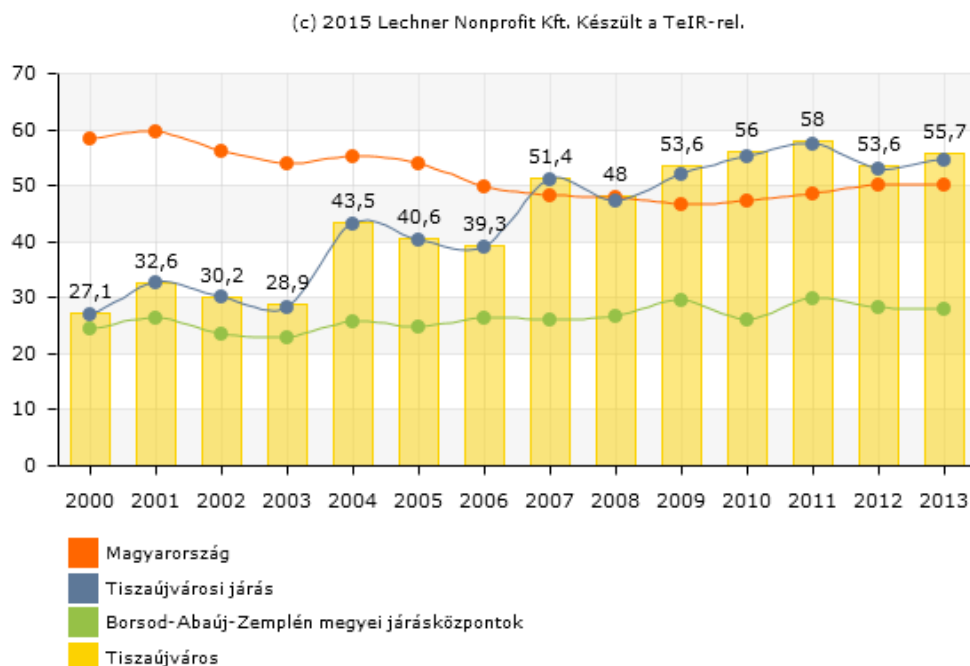
26. ábra – Szállodai szállásférőhelyek aránya (összes szállásférőhelyből) (%)

27. ábra – Egy szállásférőhelyre jutó vendégéjszakák száma a szálláshelyeken (db)

28. ábra – Külföldi vendégéjszakák aránya a szálláshelyeken (%)

1.9.3. A GAZDASÁGI SZERVEZETEK JELLEMZŐI, FONTOSABB BERUHÁZÁSAI TELEPÜLÉST ÉRINTŐ FEJLESZTÉSI ELKÉPZELÉSE

A vállalkozások számának szektoronkénti részesedését vizsgálva szembevetendő, hogy az agrárium szerepe kismértékben nőtt a település gazdasági struktúrájában (részaránya 2007-ben mindössze 2% volt).

2010-ben KSH adatok alapján az 1-9 fős regisztrált vállalkozások száma 1254 db volt, a 10-49 fős regisztrált vállalkozások száma 53 db, az 50-249 fős regisztrált vállalkozások száma 15 db, illetve a 250-x fős regisztrált vállalkozások száma pedig 3 db.

A foglalkoztatás bázisát a 250 főnél kevesebb alkalmazottat foglalkoztató vállalkozások képezik, a 2010-ben létszámadatokat szolgáltató 1325 cég 99,7%-a tartozik ebbe a kategóriába (94,6% az 1-9 fős, 5,1% a 10-249 fős vállalkozások részaránya).

Tiszaújváros vállalkozói szerkezetének elemzése során külön megvizsgálásra kerültek a legnagyobb vállalkozások. Ennek érdekében a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei TOP 100 kiadványban található információk adnak támaszt, amelyet Észak-Magyarország a NAV Észak-magyarországi Regionális Főigazgatósága és a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Kereskedelmi és Iparkamara közreműködésével ad ki évek óta. A kiadványban szereplő TOP 100 körbe tartozó cégek meghatározása előre rögzített paraméter, az értékesítés nettó árbevételének nagysága szerint történik számítástechnikai úton, az adóhatósághoz benyújtott társasági adóbevallások alapulvételével. A TOP 100 lista kizárólag a Borsod-Abaúj-Zemplén megyei székhelyű társas vállalkozások teljesítményét mutatja be. A megye 100 kiemelt vállalkozása közül 10 db vállalkozás Tiszaújvárosban végezte tevékenységét, vagyis kiemelten magas a megye meghatározó jelentőségű vállalkozóinak koncentrációja a településen.

A megye kiemelt vállalkozásainak ágazati alapon történő vizsgálata alapján egyértelműen kimutatható, hogy mely ágazatokban emelkedik ki Tiszaújváros. A TOP 100 gazdálkodók listavezetője a legnagyobb árbevétellel rendelkező TVK Nyrt. volt 2012. évben – hasonlóan az előző évhez –, ezzel Borsod-Abaúj-Zemplén megye legnagyobb vállalkozása az Nyrt. Ezt tovább fokozza, hogy nettó árbevétel tekintetében a TOP 100-as listának első 16 helyén 6 olyan cég kapott helyet, akiknek székhelyük Tiszaújvárosban van. A második helyen a JABIL Circuit Magyarország Kft, az 5. helyen az AES Csoport, a 7. helyen JABIL Hungary LP Kft, a 11. helyen a TVK-Erőmű Kft, a 16. helyen pedig a Taghleef Industries Termelő és Kereskedő Kft állt.

A foglalkoztatottak létszámát tekintve is Tiszaújváros kimagasló a TOP 100-as listában. Az első 19 helyből 3 tiszaújvárosi cég kapott helyet, melyből első helyen a JABIL Circuit Magyarország Kft áll, a 7. helyen a TVK Nyrt, és a 19. helyen az AES Csoport.

A megyei TOP 100 listán a nettó árbevétel tekintetében a tiszaújvárosi székhellyel rendelkező vállalkozások elhelyezkedése 2012-ben

21. táblázat – Kiemelt vállalkozások Tiszaújvárosban 2012

Rang-sor	Vállalkozás neve	Szakágazat	Nettó árbevétel, millió Ft	Hozzáadott érték, millió Ft	Létszám (fő)
1	TVK Nyrt.	műanyag alapanyag gyártása	356 617	21 365	1 140
2	JABIL Circuit Magyarország Kft.	elektronikai alkatrészek gyártása	276 683	30 535	5 662
5	AES Csoport	villamos- és hőenergia termelés	69 679	14 002	413
7	JABIL Hungary LP Kft.	Elektronikai részegységek szerződéses gyártása	65 551	571	NA
11	TVK-Erőmű Kft.	Villamos energia termelés és elosztás	32 359	2 773	NA
16	Taghleef Industries Termelő és Kereskedő Kft.	műanyag cső, fólia, csomagolóeszköz gyártása	23 563	4 785	207
68	Tiszatextil Műanyagfeldolgozó és Értékesítő Kft.	műanyag késztermék gyártása	3 419	828	228
80	TMK-Automatika Ipari Szolgáltató és	mérőműszer gyártása	2 634	1 586	224

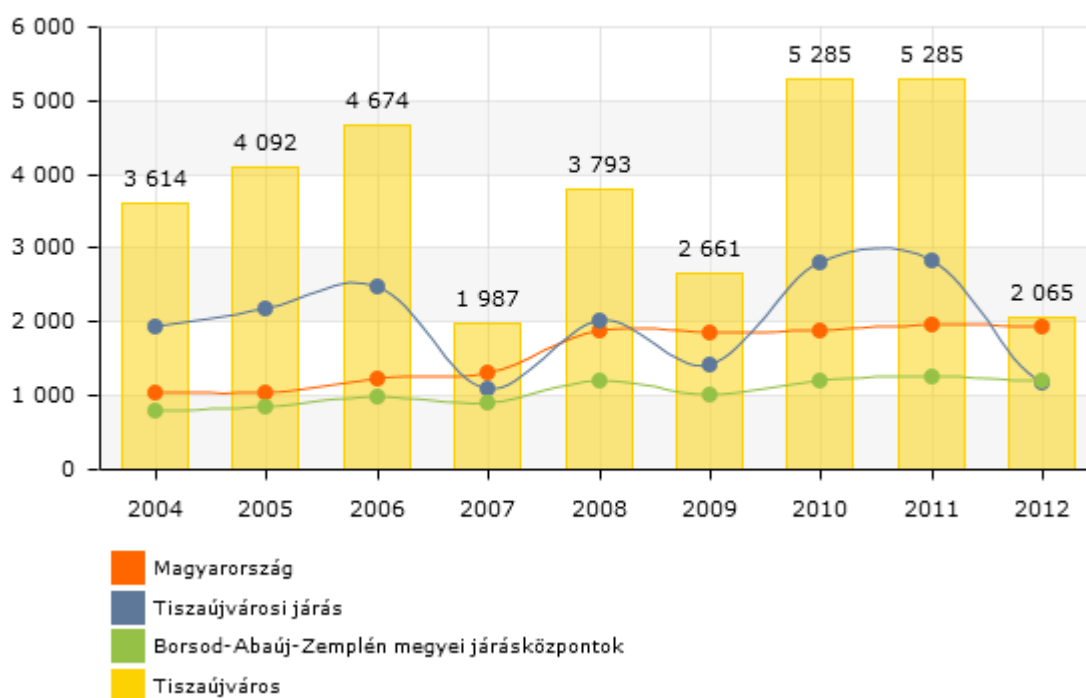
	Fővállalkozó Kft.				
88	Tiszaszolg 2004 Közszolgáltató Vagyongazdálkodó Kft.	víztermelés, -kezelés, -elosztás	2 474	855	187
92	ARRK Hungary Műanyagfeldolgozó Kft.	közúti gépjármű, gépjárműmotorok műanyag alkatrészeinek gyártása	2 443	847	243

(Forrás: A 100 legjelentősebb Borsod-Abaúj-Zemplén megyei székhelyű vállalkozás kiadvány)

Tiszaújváros legnagyobb foglalkoztatója évek óta a JABIL CIRCUIT Kft. A kimutatásban szereplő cégek jelentős része a tradicionális vegy-, műanyag- és energiaipari ágazatban végzi és a város kis- és középvállalkozásainak jelentős része is műanyag-feldolgozásból realizálja bevételeit. Néhány, a hagyományostól eltérő profilú cég jelenlététől eltekintve mind a mai napig meglehetősen homogén képet mutat a tiszaújvárosi kis és közepes méretű cégek tevékenységi palettája. A Tiszaújvárosi kistérségben összesen 3291 regisztrált vállalkozás működött 2010-ben, melyből 1984 db Tiszaújvárosban, ez a kistérség vállalkozásainak több mint 60%-a. A gazdasági teljesítményeket legkomplexyebben kifejező hozzáadott érték mutató szerint az egy lakosra jutó hozzáadott érték 2011-ben és 2012-ben volt a legmagasabb 5285 ezer Ft/fő. Ez az érték kiemelkedően magas akár a megyei járások tekintetében, akár országos értéket vizsgálva. 2012-re ez az érték drasztikusan 2065 ezer Ft/fő-re esett vissza, mely a térségi és országos értékeket kis mértékben, de így is meghaladja.

29. ábra - Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték (1000 Ft)

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

A működő vállalkozásokra összességében elmondható, hogy kistérségen belüli térbeli eloszlása rendkívül koncentrált. A KSH 2013-as adatai alapján a Tiszaújvárosban az ezer lakosra jutó kiskereskedelmi hálózati egységek száma (gyógyszertár nélkül) 16,2 db volt, míg ez az érték a Tiszaújváros járás területén csak 11,5 db, magyarországi viszonylatban pedig 15,1 db. Sajnos az érték csökkenő tendenciát mutat a településen. Amíg 2000-ben még 20,9 db volt az ezer lakosra jutó

kiskereskedelmi hálózati egységek száma, addig ez az érték 2013-ig folyamatosan csökkent, ami összességében nem csak a településen, hanem járási és országos szinten is jellemző volt.

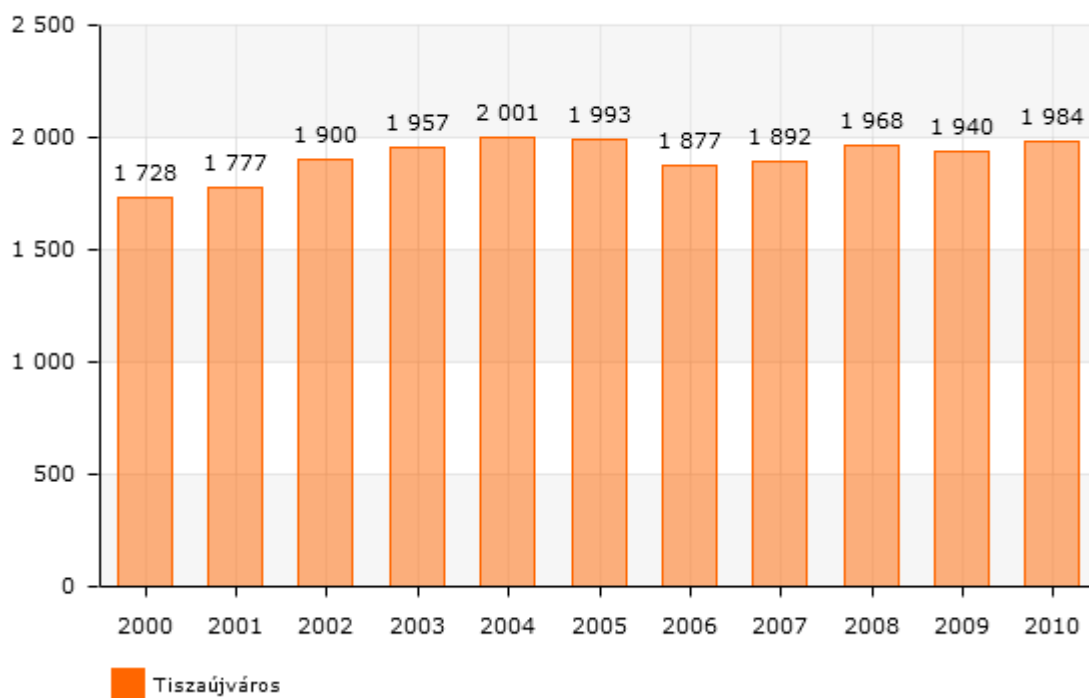
A vendéglátóhelyek száma 2000-ben felmért 116 db-hoz képest 2008-ban jelentősebben visszaesett, ekkor a felmért vendéglátóhelyek száma csak 91 db volt. 2013-ra emelkedés tapasztalható (104 db), azonban a 2000. évi értéket még nem sikerült elérni.

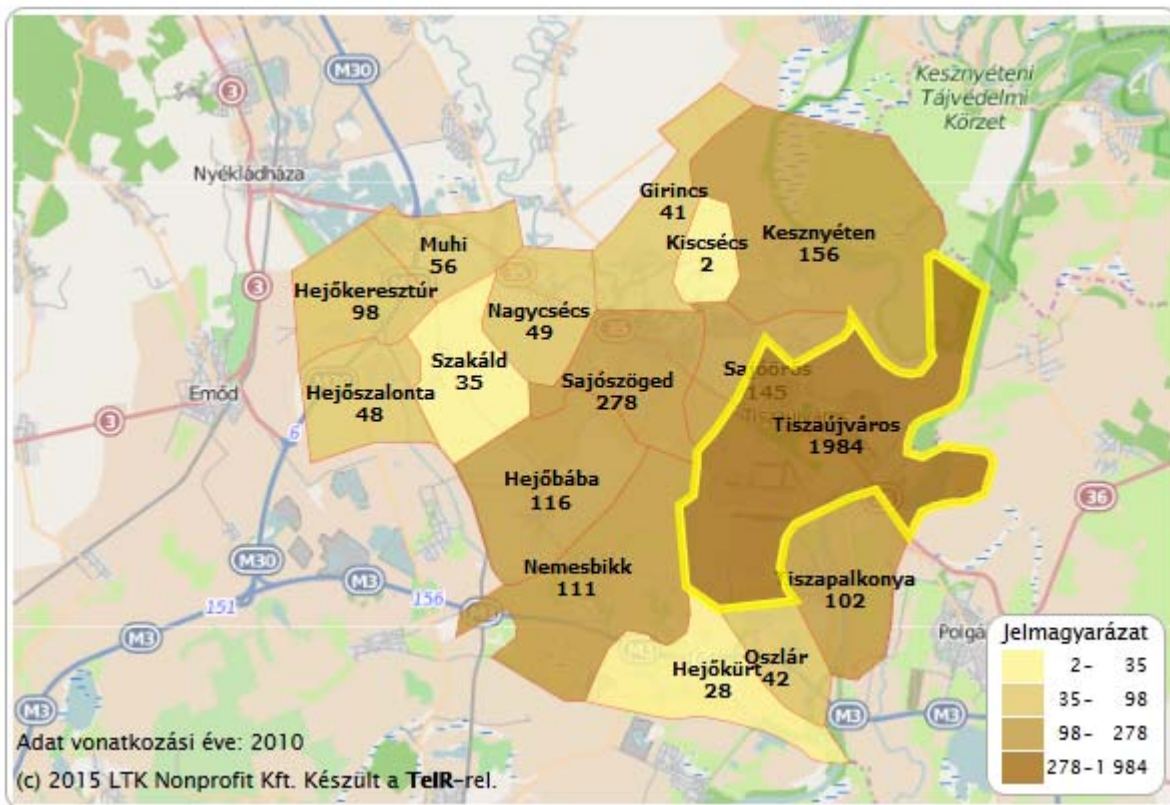
A 2002-2006. közötti időszakban felépített üzletházak (TESCO, SPAR, LIDL) beüzemelésének köszönhetően a kereskedelmi ellátás a kistérség településeire kiterjedően is kiszélesedett, a városban gyakorlatilag minden árucikk megtalálhatóvá vált és nem mellékesen a helyi adó bevételek is növekedtek.

Tiszaújváros Önkormányzata 100%-os tulajdonában és többségi tulajdonában lévő cégei átalakításának eredményeként kialakult egy négyes feladatellátásra vonatkozó rendszer. A TiszaSzolg 2004 Kft. a városi közszolgáltatásokat, szolgáltatásokat, vagyionkezelést és fejlesztést, a Tiszaújvárosi Városgazda Nonprofit Kft. a város közterületeinek a gondozását, a közfoglalkoztatást látja el, a Tisza Média Kft. a lakossági tájékoztatást biztosítja, a Tiszaújvárosi Sport-Park Nonprofit Kft. feladata pedig az önkormányzat sport és szabadidős szolgáltatásainak átlátható, színvonalas biztosítása.

30. ábra - Regisztrált vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett és megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, év végén) (db) - Tiszaújvárosban

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

15. térkép

Külön vizsgálat tárgya volt a legnagyobb gazdasági célú fejlesztéseknek az összegyűjtése, amelyeket a vállalatok, vállalkozások Tiszaújváros területén valósítottak meg 2011-2014 között. A legnagyobb fejlesztéseket a város területén működő legnagyobb méretű nemzetközi vállalatok valósították meg. A táblázatban feltüntetett beruházások Európai Unió források bevonásával, többségében a Gazdaságfejlesztési Operatív Program támogatásával valósultak meg. A beruházások legnagyobb hányada a technológiai fejlesztésről, telephelyfejlesztésről szólt.

A vállalatok által megvalósult legnagyobb gazdasági beruházások Tiszaújvárosban 2011-2014 között

22. táblázat – Legnagyobb gazdasági beruházások 2011-2014

Pályázó neve	Alintézkedés / Projekt megnevezése:	Megítélt támogatás (HUF):
Balázs Filament Technológiák Kft.	GOP 1.3.1-11/C Innovatív termékek gyártása innovatív technológia adaptációjával.	24 830 000
BanKonzult Energy Szerelő és Szolgáltató Kft.	GOP 2.1.1-11/B Gumi és műanyag feldolgozásához kapcsolódó komplex technológiai fejlesztés a BanKonzult Energy Kft.-nél.	99 400 000
BanKonzult Vill Kereskedelmi Kft.	GOP 2.1.1-12/B Nem veszélyes hulladék kezeléséhez kapcsolódó eszközbeszerzés a BanKonzult Vill kft.-nél	117 200 000
CNI Nyomda- és Csomagolóipari Termékek Kereskedelme és Szolgáltató Kft.	ÉMOP 1.1.1/F-11 A CNI Kft meglévő, működő telephelyének modernizációját, termelőkapacitásának bővítését, kihasználtságának növelését elősegítő fejlesztés. Amely versenyképességének megőrzését, fokozását, a foglalkoztatottság megtartását és bővítését szolgálja.	26 245 614
ECOMISSIO Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	ÉMOP 1.1.1/F-11 Az Ecomissio Kft. telephelyének fejlesztése	95 499 330
INNO-COMP Ipari és Kereskedelmi Kft.	GOP 1.3.1-11/C Innovatív fejlesztés az Inno-Comp Kft.-nél	25 000 000

INNO-COMP Ipari és Kereskedelmi Kft.	GOP 2.1.1-12/B Komplex vállalati technológiafejlesztés az Inno-Comp Kft-nél	155 626 644
LocalCOMP KERESKEDELMI ÉS SZOLGÁLTATÓ Kft.	ÉMOP 1.1.1/F-11 A LocalCOMP Kft. új telephelyének kialakítása Tiszaújvárosban.	46 017 021
Lupus Consulting Vállalkozási, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	GOP 1.1.1-11 Kifejezetten FMCG célú bolt látogatói mobil alkalmazás rendszer kutatás-fejlesztése	214 800 000
Lupus Consulting Vállalkozási, Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	GOP 1.1.1-11 Infokommunikációs végpont technológia fejlesztése kiskereskedelmi egységek számára	214 800 000
MANNA KULTURÁLIS EGYESÜLET	TÁMOP 3.2.13-12/1 Színházi nevelési programsorozat "Te is más vagy, te sem vagy más!"	29 319 480
OLVEX Olajipari- Vegyipari Karbantartó Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	GOP 1.3.1-11/C Az Olvex Kft. hidraulikus nyomatópadjának beszerzése	24 700 000
OLVEX Olajipari- Vegyipari Karbantartó Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	GOP 2.1.1-12/B Az Olvex Kft új magasnyomású mosóberendezésének beszerzése	45 645 872
Papp Csilla egyéni vállalkozó	TÁMOP 2.3.4.A-13/1 Gyakornoki program megvalósítása Papp Csilla egyéni vállalkozásában	17 810 462
"POLIPACK" Műanyagfeldolgozó és Értékesítő Kft.	GOP 2.1.1-12/B A POLIPACK KFT. komplex technológia-fejlesztése	80 508 147
S-Affaire Tanácsadó és Kereskedelmi Kft.	ÉMOP 1.2.1-11 COREPLAST Műanyag Újrafeldolgozó Klaszter szolgáltatásainak fejlesztése	39 972 000
Taghleef Industries Termelő és Kereskedelmi Kft.	TÁMOP 2.1.3.C-12/1 Munkahelyi képzések a Taghleef Industries Kft-nél	20 995 068
TEAM PACK Kereskedelmi és Szolgáltató Kft.	GOP 2.1.1-11/B Komplex technológiai fejlesztés a Team Pack Kft-nél	50 087 656
Tisza BioTerm Kft.	KEOP 4.2.0/B/11 FLUIDÁGYAS BIOMASSZA KAZÁN LÉTESÍTÉSE TISZAÚJVÁROSBAN	65 000 000
TISZA-BÉRC Kft.	ÉMOP 1.1.1/FB-13 TISZA-BÉRC Kft. telephelyfejlesztése, a Tiszaújvárosi Ipari Parkban	53 934 629
Tiszai Vegyi Kombinát Nyilvánosan Működő Rt.	TÁMOP 2.1.3.C-12/1 Munkavállalók komplex képzésére irányuló projekt a TVK Nyrt-nél	32 445 162
TiszaTextil Műanyagfeldolgozó és Értékesítő Kft.	TÁMOP 2.1.3.C-12/1 Munkahelyi képzések megvalósítása a versenyképesség növelése érdekében a TiszaTextil Kft-nél	27 536 652
TISZAÚJVÁROS VÁROS ÖNKORMÁNYZATA	TÁMOP 3.2.12-12/1 Humánerőforrás fejlesztés Tiszaújváros, Polgár, Alsószolca kulturális intézményeiben a közoktatás és az életen át tartó tanulás támogatására kialakított szolgáltatások fejlesztése, bővítése érdekében.	25 627 386
TMK-Automatika Ipari Szolgáltató és Fővállalkozó Kft.	GOP 1.1.1-11 Az ETVF-ekben keletkező illatanyag emisszió csökkentésére szolgáló energiatakarékos termikus plazmakatalizátor kifejlesztése	270 328 540
TMK-Automatika Ipari Szolgáltató és Fővállalkozó Kft.	GOP 1.3.1-11/A Slop-max technológia kifejlesztése	207 975 250
TMK-Automatika Ipari Szolgáltató és Fővállalkozó Kft.	GOP 1.3.1-11/A Katalitikus oxidációs technológiai kifejlesztése kis és közepes koncentrációjú szerves szennyezéseket tartalmazó ipari levegőáramok tisztítására	222 548 065
TMK-Automatika Ipari Szolgáltató és Fővállalkozó Kft.	GOP 1.1.1-11 Alacsony költségű led dióda gyártására alkalmas berendezések prototípusának fejlesztése és építése	487 199 984

(Forrás: <https://www.szechenyi2020.hu>)

1.9.4. A GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉGET BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK (ELÉRHETŐSÉG, MUNKAERŐ KÉPZETTSÉGE, K+F, STB.)

1.9.4.1. Elérhetőség

Tiszaújváros nagyon jó közlekedés-földrajzi pozícióban van, az utóbbi években történt közlekedési infrastrukturális fejlesztések révén a város elérhetősége, és ezzel gazdaságfejlesztési esélyei ugrásszerűen javultak. A nagytérégi közlekedési összefüggéseket tekintve Tiszaújváros közlekedési helyzete jónak mondható. A mai korban egy hasonló nagyságrendű európai város akkor tekinthető jó közlekedési ellátottságnak, ha minden egyes közlekedési alágazat jelen van és a kornak megfelelő színvonalon biztosítja a nagytérégi kapcsolatot.

Mint ahogy a város térségében találkozik az M3-as és az M30-as autópálya, minden irányba erősek a gyorsforgalmi kapcsolatok. A főváros az M3-as autópályán, a megyeszékhely Miskolc az M30-as, a szomszédos két megye székhelye: Nyíregyháza és Debrecen az M3-as és M35-ös autópályán érhető el. A jelzett gyorsforgalmi hálózat révén Tiszaújváros egyúttal az európai kiemelt útvonalak egyike, az V/A Helsinki folyosó mellett helyezkedik el. Ez az észak-déli európai közlekedési tengely a Krakkó-Kassa-Miskolc-Debrecen-Nagyvárad-Arad útvonalat foglalja magába. A gyorsforgalmi hálózattal három irányba is rendelkezik útkapcsolattal. Az M3-as autópálya 10 km-re van a 3313 sz. összekötőúton, melyen településeket elkerülő nyomvonalon érhető el a hejőkúrti csomópont. Az M3-as keleti szakasza elérhető Polgár felé is a 35-ös úton, erre a távolság 12 km. A 35-ös úton a másik irányba 14 km-re az M30-as autópályára lehet felhajtani. Ez az útvonal azonban két települési átkelési szakasszal is terhelt, így kedvezőtlenebb elérhetőség a másik kettőnél. A főúthálózati kapcsolatok hasonlóan jók. A város a 35 sz. Nyékládháza-Debrecen másodrendű főútvonal mentén helyezkedik el, mely Nyékládházai végén a 3 sz. Budapest-Miskolc főútvonalhoz, Debreceni végén a 4 sz. főúthoz csatlakozik. A 36-os főút Polgárnál csatlakozik, mely Nyíregyháza felől biztosít főútvonali elérhetőséget. Hiányzik azonban a 37-es úti, Taktaköz-Hegyaljai főúti útkapcsolat. Ez a hálózati helyzet igen nagy jelentőségű a város közúti kapcsolatainak megítélése szempontjából, mert az ország egyéb területeinek elérhetőségét és a nemzetközi kapcsolatokat tekintve jelentős előnyöket biztosít.

A nagytérégi vasúti közlekedést hálózatilag tekintve Tiszaújváros kedvezőtlenebb helyzetben van, mint az előzőekben tárgyalt területen. A város bekötése zsák jellegű, bár lényeges előny, hogy a mellékvonal villamosított. A várost a 89 sz. vasúti mellékvonal köti be, mely Nyékládházánál kapcsolódik a nemzetközi vonalhálózat részét képező 80-as számú Budapest-Miskolc-(Nyíregyháza-Záhony) villamosított vasúti fővonalhoz. Ezen át biztosított a vasúti kapcsolat mind a fővárossal, mind a megyeszékhellyel és a szomszédos megyék székhelyeivel. Zsák helyzete ellenére a város tehát jól bekapcsoltnak tekinthető a hazai és nemzetközi vérkeringésbe.

A helyközi autóbusz közlekedést a VOLÁN látja el. A város autóbusz pályaudvara kistérségi központi szerepű. A környéki közlekedésen túlmenően közvetlen autóbusz kapcsolat van Budapesttel, Miskolccal, Debrecennel, az átmenő járatok révén pedig, Mezőkövesd, Eger, Nyíregyháza, Hajdúszoboszló, Berettyóújfalu, Gyula, Békéscsaba is elérhető.

Közeleli nagy repülőtér Mezőkövesden található. Mezőkövesd, és repülőtere Tiszaújvárosból autópályán közvetlenül elérhető.

A Tisza jelenléte természetes módon a vízi közlekedéssel való kapcsolatot is előtérbe helyezné, de ez ma nem jelent lényeges tényezőt a város életében. Ha a gazdasági jellegű hajózás feltételeinek javítása hosszabb távon sem lehetséges, akkor legalább a turisztikai jellegű kihasználást szükséges szorgalmazni.

1.9.4.2. Munkaerő képzettsége

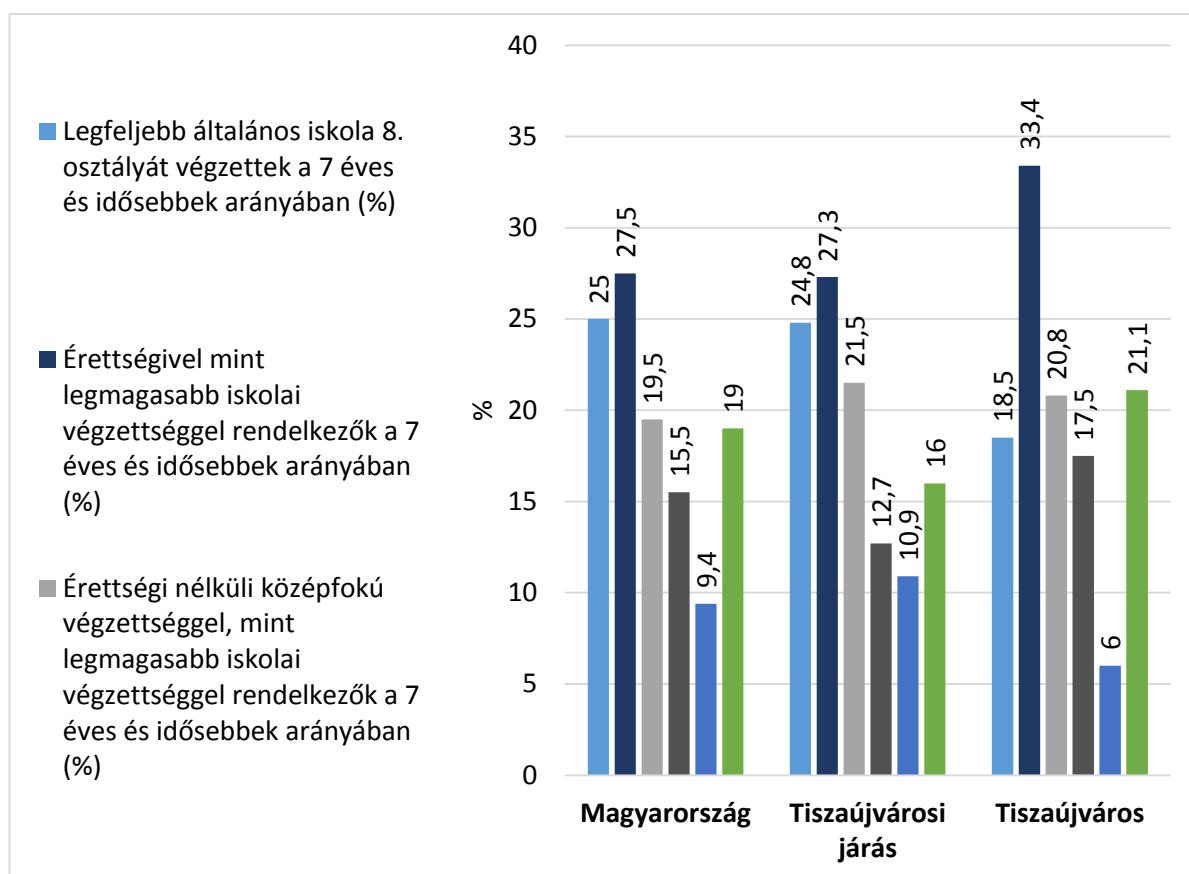
Tiszaújváros munkaerő képzettségéről a 2011. évi KSH adatok alapján elmondható, hogy kedvezőbb képet mutat az országos és a járási értékekhez képest.

A felsőfokú végzettségűek aránya 21,1 %, mely 5,1%-kal a járási, 2,1%-kal pedig az országos értékeket is meghaladja.

Az egyetemi, főiskolai, egyéb oklevéllel, mint legmagasabb iskolai végzettséggel rendelkezők arányát tekintve hasonló megállapítást tehetünk. A járási szintet 4,8%-kal, az országosat pedig 2%-kal haladja meg a tiszaújvárosi 17,5%-os arány.

Amennyiben a „Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül” mutatót vizsgáljuk, szintén kedvezőbb értékeket tapasztalhatunk Tiszaújvárosban. A lakosság 6%-ka tartozik az említett mutató általi csoportba, míg ez az érték járási szinten 10,9%, országos viszonylatban pedig 9,4.

31. ábra – Képzettségi mutatók 2011

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

1.9.4.3. K+F

A jelenleg hatályban lévő Gazdasági Program (2011-2014) Befektetés-ösztönzés fejezete foglalkozik az innovatív tevékenységek támogatásával, mely szerint a városnak módot kell találnia az innováció, a vállalkozói K+F tevékenység ösztönzésére, hogy a foglalkoztatási szerkezetben minél nagyobb arányt képviseljen a magasan kvalifikált munkaerő, mivel így lehet itthon tartani a felsőfokú végzettségű fiatalokat.

Ennek eszköze lehet az azonos ipari szegmensben működő helyi vállalkozások hálózatszerű fejlesztésének motiválása versenyképességük növekedésének érdekében, illetve az állami és európai uniós támogatások városi és regionális gazdasági prioritások szerinti elosztása a források összehangolt felhasználásának orientálásával.

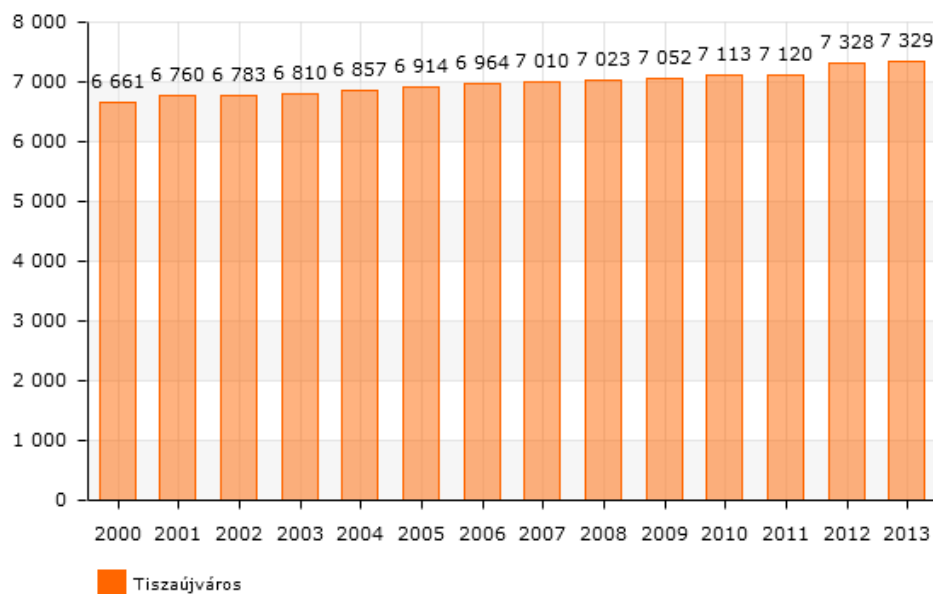
1.9.5. INGATLANPIACI VISZONYOK (KERESLET-KÍNÁLAT)

A lakosság életkörülményeinek egyik meghatározó tényezője a lakásviszonyok alakulása. Tiszaújváros lakásállománya 2013-ban 7.329 db volt. Ez 2000-hez képest több mint 9%-al magasabb érték, ami a város épített környezetének jelentős mértékű növekedését mutatja.

Összességében elmondható, hogy város lakásállománya folyamatosan növekszik, a 2007, 2008 és 2009 évi lassan növekvő tendenciához viszonyítva 2012-ben jelentős mértékű volt a lakásállomány gyarapodás a településen. 2011 évről 2012-re 208 lakással lett gazdagabb a város. Egyértelműen érezhető volt a gazdasági recesszió Tiszaújváros ingatlanpiacán is.

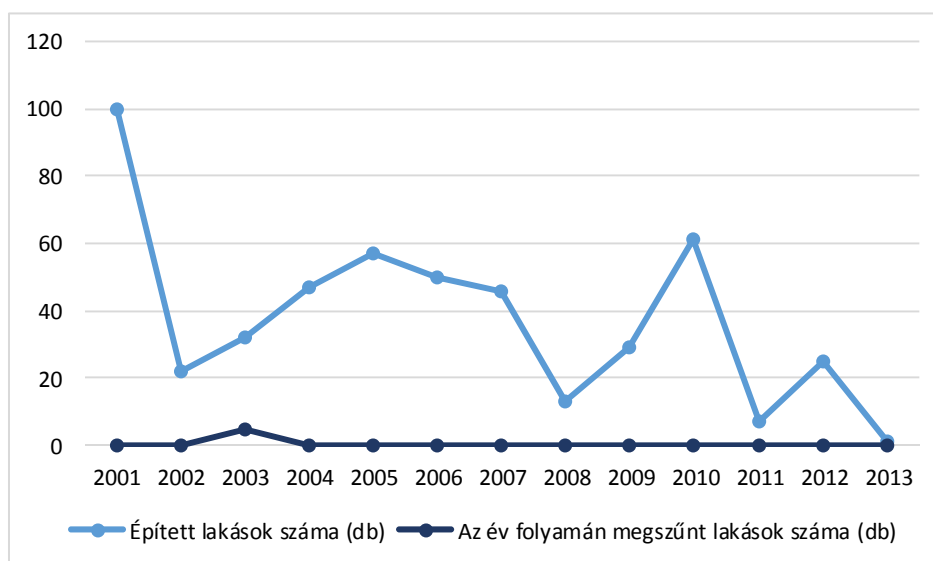
32. ábra - Lakásállomány számának alakulása Tiszaújvárosban 2000-2013

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Tiszaújvárosban az ismert KSH adatok alapján 2001 és 2013 között elenyésző számban beszélhetünk lakásmegszűnésről, melyet az alábbi ábra egyértelműen szemléltet.

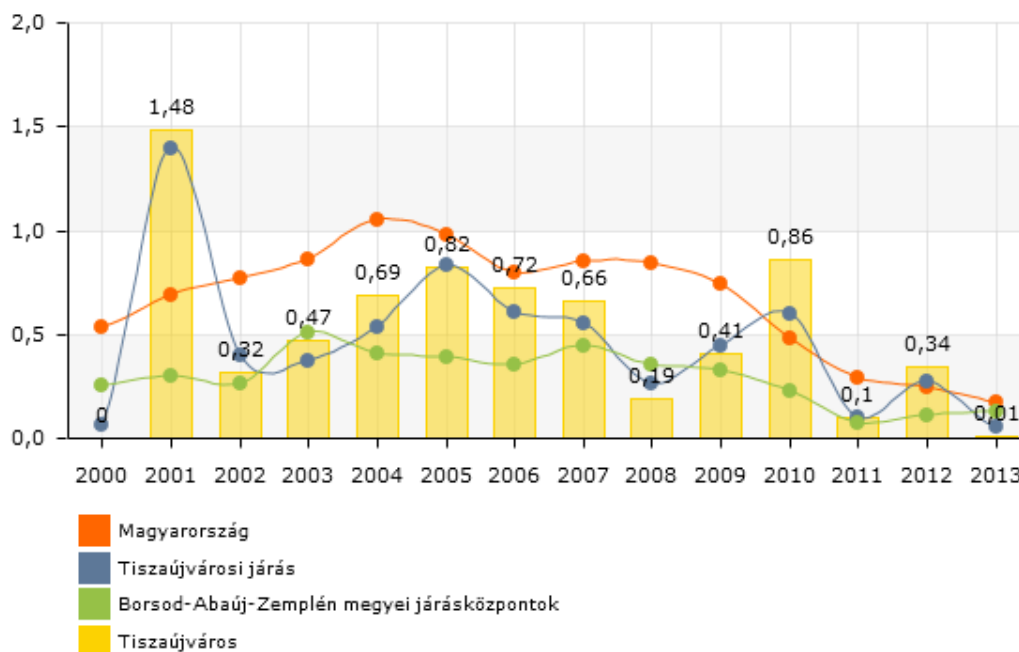
33. ábra – Épített és megszűnt lakások számának alakulása Tiszaújvárosban 2001-2013

(Forrás: TeIR 2015 – saját szerkesztés)

34. ábra - Épített lakások aránya (éves lakásállomány százalékában)

(c) 2015 Lechner Nonprofit Kft. Készült a TeIR-rel.

Tiszaújváros elfogadott Integrált Városfejlesztési Stratégiájában megfogalmazott alapján a város korszerű lakásállománnyal rendelkezik. A lakások 98-99 százaléka magántulajdonban van. A város lakásállományának 97 százaléka összkomfortos, 83 százaléka távfűtésű korszerű lakás. A város lakáshelyzetében van néhány speciális vonás. Nagyon magas a lakótelepi lakások aránya, így viszonylag kedvező a lakáshelyzete. A lakótelepi lakások aránya Tiszaújvárosban 56 %, ami nagyon magas. Az a fejlesztési irány, amit a város mintegy 15 éve elkezdett – a kertvárosi fejlesztés -, nagyon fontos eleme a lakáspolitikának.

A lakásállomány elhelyezkedése és elkülönülő jellege miatt, a városban négy városrészt különböztethetünk meg:

- ✓ a hagyományos városrész (Tiszaszederkény), amelynek a lakásösszetétele vegyes, mind a kisebb, mind a nagyobb lakások megtalálhatók,
- ✓ a Kertváros, ahol tipikusan modern, nagy alapterületű, nagy szobaszámú lakások találhatók,
- ✓ a belváros, ahol a lakótelepi lakásokra jellemző másfél és kétszobás lakások teszik ki a lakásállomány 75 százalékát,
- ✓ végül az Erőmű lakótelep, melynek 90 lakását vegyesen lakótelepi épületek és kertes házak alkotják.

A lakásállomány értéke és nagysága alapján jól láthatók az éles különbségek az egyes városrészek között. A kertvárosi lakások átlagosan négyszer érnek többet, míg a nagy tömeget jelentő belvárosi lakások átlagos értéke. Az Erőmű lakótelepen a lakások valamivel az átlag fölötti értékűek, míg a hagyományosabb beépítésű Szederkényben a lakások átlagosan kétszer érnek többet, mint egy tipikus lakótelepi lakás. Fontos lakáspolitikai kérdés, hogy van-e kritikus állapotú lakásállomány a városban. A felmérés adatai szerint Szederkényben és a Belvárosban található nagyon rossznak minősített lakásállomány, amely azonban nem jelent többet néhány száz lakásnál.

A lakások jelentős számában volt felújítás 1995 után, ami azt jelzi, hogy a tiszaújvárosiak nagy gondot fordítanak lakásaikra. Ebből a szempontból talán az Erőmű lakótelep a leginkább elhanyagolt rész, ahol 1990 előtti a felújítási munkálatok zöme. Főleg az 1. és a 2. szomszédsági egységben a lakások és épületek felújítási szükséglete igen jelentős. A megkérdezettek véleménye szerint különösen a fűtési rendszer és a szigetelés korszerűsítése jelentene nagy előrelépést. Egyre több lépést szükségeltetik a lakótelepi lakások korszerűsítésének irányába.

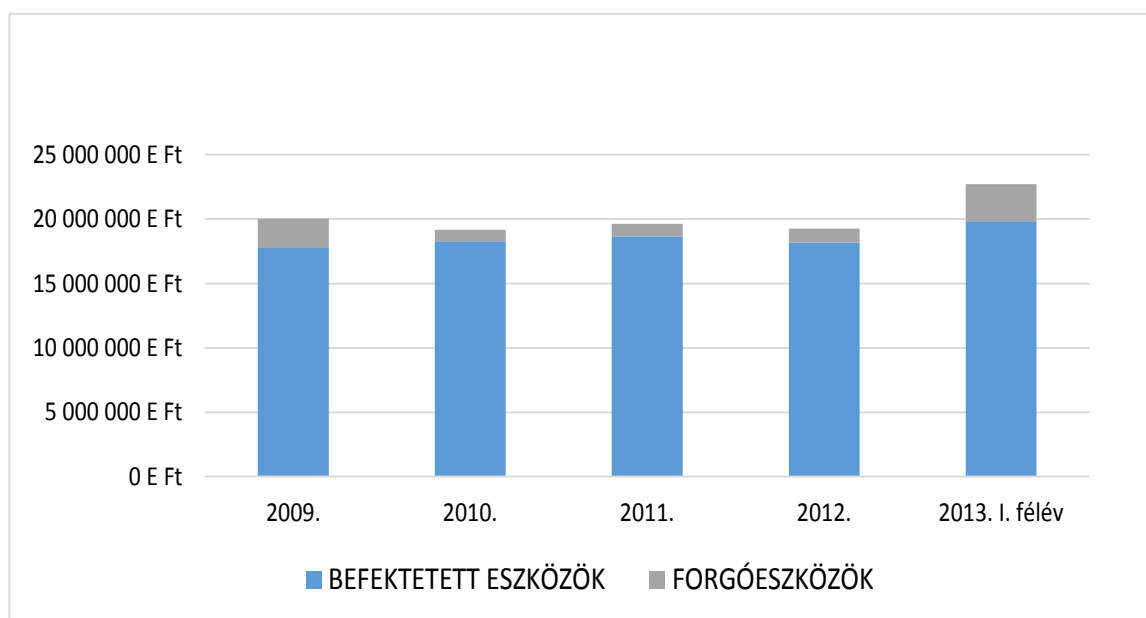
1.10. AZ ÖNKORMÁNYZAT GAZDÁLKODÁSA, A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ESZKÖZ- ÉS INTÉZMÉNYRENDSZERE**1.10.1. KÖLTSÉGVETÉS, VAGYONGAZDÁLKODÁS, GAZDASÁGI PROGRAM**

Tiszaújváros Város Önkormányzatának 2011-2014. évi Gazdasági Programja és 2013. évi Vagyongazdálkodási Terve értékeli a város pénzügyi, gazdasági helyzetét.

A vagyongazdálkodási terv készítésének a célja az Önkormányzat vagyonával történő felelős gazdálkodás megalapozása, ennek következetes végrehajtása, mellyel megelőzhető a tervszerűtlen, felelőtlen vagyongazdálkodás, a vagyon felélése és elhanyagolása.

A Vagyongazdálkodási Terv alapján az önkormányzati vagyon eszközeit és forrásait 2009. évtől 2013. I. félév végéig az alábbi mutatók jellemzik:

35. ábra – Vagyoni eszközök 2009-2013.

(Forrás: Tiszaújváros Város Önkormányzata közép- és hosszú távú Vagyongazdálkodási Terve 2013)

23. táblázat – Önkormányzat vagyoni eszközeinek alakulása 2009- 2013

Eszközök	2009.	2010.	2011.	2012.	2013. I. félév
Befektetett eszközök	17 756 339	18 281 392	18 653 876	18 179 205	19 828 300
Forgóeszközök	2 271 947	898 914	977 867	1 077 642	2 909 390
Eszközök összesen	20 028 286	19 180 306	19 631 743	19 256 847	22 737 690
Befektetett eszközök aránya	89%	95%	95%	94%	87%

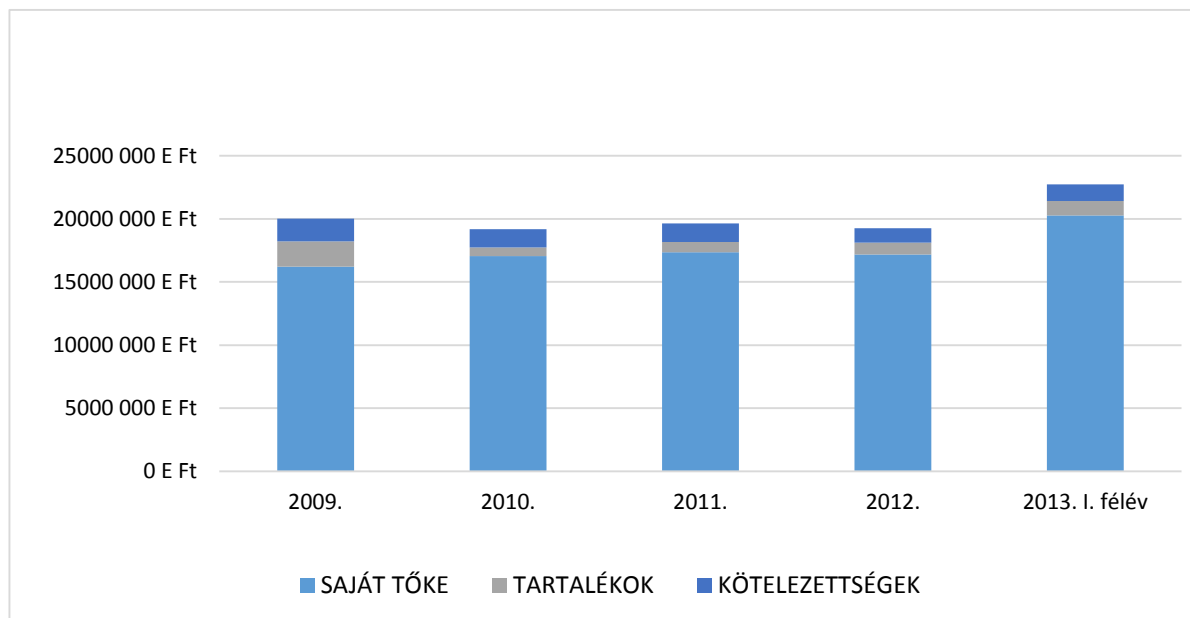
(Forrás: Tiszaújváros Város Önkormányzata közép- és hosszú távú Vagyongazdálkodási Terve 2013)

2012. december 31-ig Tiszaújváros területén a TiszaSzolg 2004 Kft. biztosította a víziközmű-szolgáltatást. 2013. január 1-jétől a víziközmű vagyon tulajdonjoga a víziközmű-szolgáltatásról szóló

2011. évi CCIX. törvény erejénél fogva Tiszaújváros Város Önkormányzatára szállt át. A vagyon átvétele a befektetett eszközök értékét 1.689.743.442 Ft összegben növeli.

A forgóeszközök 2013. I. félévi összege jelentős növekedést mutat a 2012. évi adatokhoz képest, a helyi adók előírásából adódó követelések miatt.

36. ábra – Források összetétele 2009-2013

(Forrás: Tiszaújváros Város Önkormányzata közép- és hosszú távú Vagyongazdálkodási Terve 2013)

24. táblázat – Önkormányzati források alakulása 200-2013

FORRÁSOK	2009.	2010.	2011.	2012.	2013. I. félév
Saját tőke	16 220 280	17 066 962	17 365 303	17 191 943	20 284 170
Tartalékok	2 012 956	674 204	797 057	920 725	1 137 834
Kötelezettségek	1 795 050	1 439 140	1 469 383	1 144 179	1 315 686
Források összesen	20 028 286	19 180 306	19 631 743	19 256 847	22 737 690
Saját tőke aránya	81 %	89 %	89 %	89 %	89 %
Tartalékok aránya	10 %	4 %	4 %	5 %	5 %
Kötelezettségek aránya	9 %	7 %	7 %	6 %	6 %

(Forrás: Tiszaújváros Város Önkormányzata közép- és hosszú távú Vagyongazdálkodási Terve 2013)

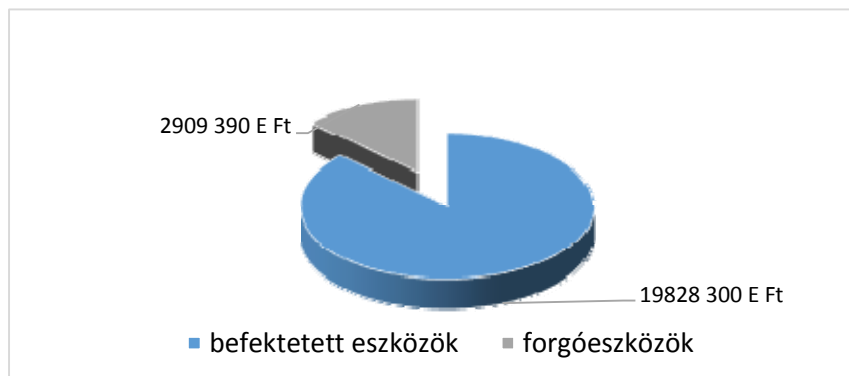
A források összetételét vizsgálva megállapítható, hogy a saját tőke aránya 81%-ról 89%-ra emelkedett.

A tartalékok a kezdeti csökkenést követően folyamatosan emelkednek, míg a kötelezettségek összege folyamatosan csökken. A kötelezettségek 2013. évi alakulását pozitívan befolyásolja az, hogy a Magyar Állam az adósságkonszolidáció során 2013. június 28-i értéknappal átvállalta Tiszaújváros Város Önkormányzata adósságállományának 40 %-át, 402.748.925 Ft-ot.

A víziközmű vagyonnal együtt a szennyvíztelep is Tiszaújváros Város Önkormányzata tulajdonába került, mellyel a TiszaSzolg 2004 Kft. a szennyvíztelep rekonstrukciójához felvett hitelét is át kellett

vállalni. A fejlesztési hitelszerződésből eredő fizetési kötelezettség 425.900.625 Ft, mely a kötelezettségek növekedését jelenti.

37. ábra – Az önkormányzat eszközállományának megoszlása 2013. I. félévi nettó érték alapján

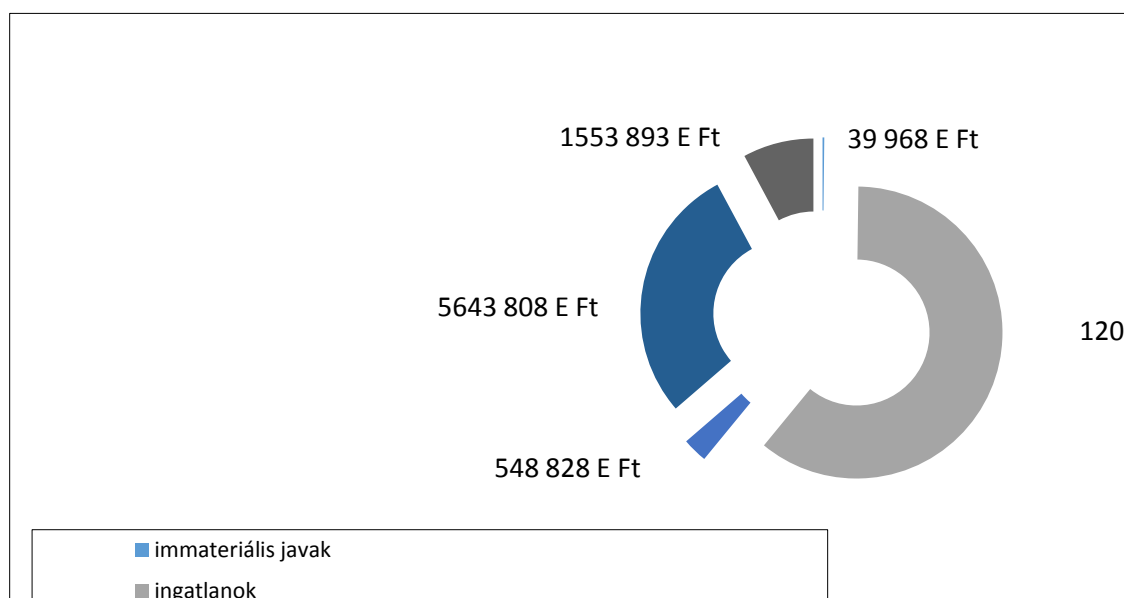

(Forrás: Tiszaújváros Város Önkormányzata közép- és hosszú távú Vagyongazdálkodási Terve 2013)

Az önkormányzat eszközállományának 87%-át (19.828.300 E Ft) befektetett eszközök, 13%-át (2.909.390 E Ft) pedig forgóeszközök alkotják. A befektetett eszközök az immateriális javakat, tárgyi eszközöket, befektetett pénzügyi eszközöket, valami az üzemeltetésre, kezelésre, koncesszióba, vagyonkezelésbe adott, illetve vagyonkezelésbe vett eszközök értékeit tartalmazza, mely eszközök megoszlását a 38. számú ábra szemlélteti.

A forgóeszközök között a készletek, követelések, értékpapírok, pénzeszközök és az aktív pénzügyi elszámolások összértéke került kimutatásra.

38. ábra – Befektetett eszközök összetétele 2013. I. félévi nettó érték alapján

(Forrás: Tiszaújváros Város Önkormányzata közép- és hosszú távú Vagyongazdálkodási Terve 2013)

A befektetett eszközökön belül a legjelentősebb részarányt, 60,7%-ot az ingatlanok képviselik. A befektetett pénzügyi eszközök aránya 28,5%, melyből 139.058E Ft tartósan adott kölcsönök, 11.270E Ft egyéb hosszú lejáratú követelések, 5.493.480E Ft pedig Tiszaújváros Város Önkormányzat tulajdonában álló gazdálkodó szervezetekkel kapcsolatos részesedés.

Az általános iskola Kazinczy Ferenc Iskola telephely Tiszaújvárosi Református Egyházközség fenntartásába kerülése miatt, 2012. augusztus 31-én 98.342 E Ft értékű önkormányzati tulajdonú ingó és ingatlanvagyon került használatba adásra az egyházi fenntartó részére.

2013. január 1-jétől az önkormányzati köznevelési intézmények állami fenntartás alá kerültek. Ennek kapcsán jelentős vagyon került átadásra használatba illetve, vagyonkezelésbe a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ felé.

Az átadott vagyon 2013. június 30-i nettó értéke 1.088.243 E Ft. 2013. augusztus 31-én 115.474 E Ft érték került át az Egri Főegyházmegye használatába az Arany János Iskola átvétele miatt.

Az üzemeltetésre, kezelésre átadott eszközökön belül jelentős a Tiszaújvárosi Városgazda Nonprofit Kft. részére átadott vagyon összege, melynek 2013. I. félévi nettó értéke 114.909 E Ft.

Tiszaújváros Város Önkormányzata törzsvagyonának (forgalomképtelen vagyon és korlátozottan forgalomképes vagyon) 2013. június 30-i értéke 11.258.342 E Ft. Ez az Önkormányzat teljes vagyonának közel 50 %-a. E vagyoni kör kizárólagos rendeltetése az Önkormányzat közfeladatainak ellátása.

Az Önkormányzat üzleti vagyonának részét képező ingatlanok értéke 783.461 E Ft, amely a teljes eszközállomány 3,4 %-át képezi. Az Önkormányzat e vagyonelemekkel szabadon gazdálkodhat.

Gazdasági program: Tiszaújváros 2011-2014. évi Gazdasági Programjában legfontosabb célként tűzte ki a városvezetés az alábbiakat:

A város működésének fenntarthatósága és finanszírozhatósága, a szociális, az egészségügyi ellátások, valamint a közüzemi szolgáltatások biztosításának elsődlegessége mellett.

A gazdasági válság ellenére Magyarországon talán az utolsó városi önkormányzatok egyike volt Tiszaújváros, aki eddig nem élt a kötvénykibocsátás, a működési célú hitel felvétel módszerével. Ezekkel az intézkedésekkel tűzték ki a város pénzügyi helyzetének stabilizálását, amely hozzájárul a következő évek fejlesztési alapjainak megteremtéséhez. A városvezetés célul tűzte ki továbbá azt is, hogy Tiszaújváros gazdasági szerepének erősítése mellett az élhetőségre helyezi a hangsúlyt, azaz az itt élők komfort érzetének növelése a cél.

A városvezetés munkahelyteremtő és életminőség javító beruházásokat támogat, a helyi szolgáltatóknál a közüzemi szolgáltatások biztonsága érdekében támogatja a rekonstrukciókat (szennyvíztelep rekonstrukció, távhő távfelügyeleti rendszerének a fejlesztése, stb.). Továbbra is erősíteni kívánják Tiszaújváros szerepét a kistérségben, a megyében és a régióban.

A város fejlődő pályára állításához elengedhetetlen, hogy az önkormányzat a társadalom minden szereplőjével – legyen az a gazdasági, vagy civil szektorban – párbeszédre (fórumok) és a kölcsönös előnyökön nyugvó együttműködésre törekedjen, a jogszabályok betartása mellett lehetőség szerint a helyi vállalkozóknak biztosítson minél több munkát. Segítse továbbá a szakképzési struktúra munkaerő-piaci igények szerinti átalakítását az oktatásban, illetve a szakképzésben tanulók lehetőség szerinti bevonását (műhelygyakorlat) az önkormányzati tulajdonú gazdasági társaságok tevékenységébe.

Meg kell teremteni, illetve elő kell segíteni a szabadidő tartalmas eltöltésének, illetve a turizmusnak (szálloda, gyógy-turizmus) az infrastrukturális feltételeit.

1.10.2. AZ ÖNKORMÁNYZAT TELEPÜLÉSFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉGE, INTÉZMÉNYRENDSZERE

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvényben (önkormányzati törvény, Ötv.), nevesítve van, hogy a településfejlesztés és a településrendezés a helyi közügyek, valamint a helyben biztosítható közfeladatok körében ellátandó önkormányzati feladatok közé tartozik. A településrendezésre vonatkozó alap-jogszabályunk, az épített környezet alakításáról és

védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény (építési törvény, Étv.) a helyi önkormányzatok építésügyi feladatai között sorolja fel ezt a tevékenységet.

A településrendezés az önkormányzati törvényben felsorolt szinte valamennyi helyi önkormányzati feladattal összefüggésben lévő, tehát komplex, tartalmában összetett, emellett sokszereplős és általában időigényes tevékenység. A folyamatban szükséges döntések felelősségteljesek, mivel a településen rendelkezésre álló területek végesek, és a már megváltoztatott felhasználású területrészek általában nem, vagy csak igen nehezen (és költségesen) fordíthatók vissza a megindult folyamatok (pl. ha már beépültek a telkek). Sokféle szempontra egyidejűleg szükséges figyelni. Így a fenntartható fejlesztésre, a megfelelő lakó- és munkakörülmények kialakulására, új munkahelyek megteremtésére, a település gazdaságos üzemeltetésre, a környezet természeti, táji és épített értékeire és azok fejlesztésére egyaránt.

Tiszaújváros Város Önkormányzatán belül külön működnek az alábbi településfejlesztéshez kapcsolódó önkormányzati szervezeti csoportok *(csak azon szervezeti egység kerülnek felsorolásra, melyek a településfejlesztéshez elsődlegesen kapcsolhatók):*

Tisztségviselők

Polgármester

Alpolgármester

Jegyző

Pénzügyi, Fejlesztési és Városüzemeltetési Osztály (1 fő osztályvezető)

Pénzügyi és Számviteli Csoport az alábbi szakemberekkel:

- 1 fő osztályvezető helyettes
- 8 fő pénzügyi munkatárs

Adó és Végrehajtási csoport az alábbi szakemberekkel:

- 1 fő csoportvezető
- 4 fő végrehajtási munkatárs
- 3 fő adóügyi munkatárs

Fejlesztési, Városüzemeltetési és Közterület-felügyeleti Csoport az alábbi szakemberekkel:

- 1 fő csoportvezető
- városi főépítész
- 5 fő városüzemeltetési munkatárssal
- 5 fő közterület-felügyelő

Jogi és Igazgatási Osztály (1 fő osztályvezető)

Jogi, Igazgatási és Informatikai csoport az alábbi szakemberekkel:

- 1 fő csoportvezető
- 1 fő igazgatási munkatárs
- 1 fő anyakönyvi munkatárs
- 3 fő informatikai munkatárs
- 2 fő ügyfél-tájékoztató munkatárs

Építéshatósági Csoport az alábbi szakemberekkel:

- 1 fő csoportvezető
- 2 fő építésügyi munkatárs

Pályázati Csoport az alábbi szakemberrel:

- 1 fő pályázati csoportvezető

Intézményfelügyeleti, Szociális és Sport Osztály (1 fő osztályvezető):

Szociális Csoport az alábbi szakemberekkel:

- 1 fő osztályvezető helyettes
- 4 fő szociális munkatárs
- 1 fő ügyviteli munkatárs

Intézményfelügyeleti és Sport Csoport az alábbi szakemberekkel:

- 1 fő csoportvezető
- 1 fő közművelődési és sport munkatárs
- 1 fő szociális munkatárs
- 1 fő gazdálkodási munkatárs

Az önkormányzat intézményrendszere a településfejlesztés elsődleges színtere. A döntés előkészítések, a döntések helyszíne, így fontos a megfelelő strukturáltság és a feladatok megfelelő szinten történő lehatárolása.

1.10.3. GAZDASÁGFEJLESZTÉSI TEVÉKENYSÉG

Tiszaújváros 2015. április 16-án 2014-2019. évre vonatkozó **Gazdasági Programját** a 64/2015. (IV.16.) határozattal elfogadta. A Gazdasági programmal az ITS és a készülőben lévő Településfejlesztési Koncepció is összhangban lesz, hiszen a tanulmányok közel azonos időben készülnek.

A Gazdasági Programban lefektetett városi stratégiai célok:

Tiszaújváros létét, a **városlakók életének minőségét** alapjaiban határozza meg a **város gazdasága**, melyen belül kiemelkedő helyet foglal el az **ipar**, így jelen körülmények között is nagy hangsúlyt kell fektetni ezek fejlesztésére. A gazdasági folyamatokkal és szereplőkkel való törődés és odafigyelés folyamatos, az előző évekből, ciklusokból átnyúló feladatként jelentkezik, azokhoz igazodik. Feladataink könnyebb áttekinthetősége végett ezeket a feladatokat intézkedéscsoportokra bontottuk. Az intézkedéscsoportok célja a **vállalkozási környezet javítása**, elsősorban a letelepedési feltételek igényekhez történő alakításával. A város versenyképességének, jövőbeni működésének fontos eleme a **turizmus alapinfrastruktúrájának fejlesztése** és a további befektetés ösztönzés.

GAZDASÁGI VERSENYKÉPESSÉG JAVÍTÁSA

- ✓ Általános gazdasági célok
- ✓ Városüzemeltetés, városfejlesztés
- ✓ Értékmegőrzés és megújulás a városfejlesztésben

TÁRSADALMI FEJLESZTÉSI CÉLOK

- ✓ Partnerség és nyilvánosság
- ✓ A tudás hatalom
- ✓ Egészségügy – érték és egészség
- ✓ Foglalkoztatás
- ✓ Szociálpolitika a mindennapok biztonságaért
- ✓ Családtámogatás
- ✓ Nemzetiségek
- ✓ Biztonságos Tiszaújváros
- ✓ Kultúrpolitika, sportélet
- ✓ Kapcsolat az egyházi közösségekkel

A KÖZIGAZGATÁSI FEJLESZTÉSI CÉLOK

- ✓ A polgárok hivatala

A VÁROSI JÖVŐ BIZTOSÍTÁSÁNAK STRATÉGIÁJA

- ✓ Fenntartható fejlődés a zöldülő Tiszaújvárosért
- ✓ Ifjúságpolitika
- ✓ Törődés a városalapítókkal

1.10.4. FOGLALKOZTATÁSPOLITIKA

Tiszaújváros foglalkoztatáspolitikájában az elsődleges célként a munkahelymegtartás, munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése, valamint a magasan kvalifikált munkavállalók hosszútávra szóló, illetve városunkba újból visszatelepülő fiatalok letelepedésének megkönnyítése Tiszaújvárosban.

Munkahelyteremtés feltételeinek elősegítése: Az iparterületek beépítési előírásainak az igényekhez való hozzáigazításával kívánja az önkormányzat a várost vonzóvá tenni újabb munkahelyteremtő vállalkozások, befektetők számára.

„Tiszaújváros Visszavár” program kidolgozásával a város célja, hogy visszatérésre ösztönözze a városból elszármazott, képzett fiatalokat, illetve a városhoz bármilyen módon kötődő és ide visszatelepülni kívánó középkorúakat segítsük a hazatelepülésben. A program elemei között szerepeltetni kell a visszatéréshez szükséges munkalehetőségeket, lakáshoz jutás feltételeit és egyéb szabadidős lehetőségeket. Ennek a programnak szerves része az önkormányzati munkaerőgazdálkodási program kidolgozása, ezért elsőként az város honlapján kell kidolgozni az önkormányzat szervezeteinél meglévő, illetve a jövőben képződő munkahely lehetőségek webes felületét és rendszerét.

Megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatása: Az önkormányzat éves szinten több tíz millió forintot fizet ki rehabilitációs járulék címén. Ezt a forrást nem az államnak kell befizetni, hanem megváltozott munkaképességű személyek alkalmazásához szükséges felhasználni. Kiemelt segítségnyújtást jelent a Tiszaújvárosban élő, a foglalkoztatás szempontjából is nehéz helyzetben lévő emberek számára. Lehetőséget teremt az érintett személyeknek, hogy az intézményeknél, a hivatalban, a cégeknél olyan munkakört töltsenek be, amely hasznos a város számára és építő a foglalkoztatottak számára is. Ezek az emberek megfelelő szakmai munkát tudnak végezni, ha lehetőséget kapnak.

Városi közfoglalkoztatás: Tiszaújváros, mint eddig is a jövőben is foglalkoztatóként kíván megjelenni a munkaerőpiacon, ezért minden évben önállóan vagy amennyiben szükséges a kistérséggel közösen vesz részt a Nemzeti Közfoglalkoztatási Program pályázatain. Az önkormányzati közfeladatok ellátása és a minél szélesebb körű foglalkoztatás érdekében legalább 80 fős keretet kíván évente foglalkoztatni. A pénzügyi lehetőségektől függően – a tartós munkanélküliek segítése érdekében – cél a közfoglalkoztatás hosszabb időtartamú megszervezésére. A másodlagos munkaerő piaci alkalmak megteremtéséhez az önkormányzat folyamatosan figyelemmel kíséri a lehetséges és bevonható pályázati forrásokat, igyekszik azokat a lakosság érdekében kihasználni. Támogatja a roma és a csökkent munkaképességű emberek foglalkoztatási feltételeinek megteremtését.

1.10.5. LAKÁS- ÉS HELYISÉGGAZDÁLKODÁS

Az önkormányzat legfontosabb alapelve a közép- és hosszú távú vagyongazdálkodása alapján a kötelező feladatellátást szolgáló vagyon – ami döntően ingatlanvagyon – költséghatékony fenntartható módon történő működtetése, feladatorientált fejlesztése.

Az önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanvagyon nyilvántartási és adatszolgáltatási rendjéről szóló 147/1992. (XI. 6.) Korm. rendelet tartalmazza az ingatlanvagyon-kataszter felfektetésére és vezetésére vonatkozó előírásokat. A Kormányrendelet előírta az önkormányzati ingatlanvagyon-kataszter felmérését, folyamatos nyomon követését és naprakész vezetését, amit az önkormányzat elkészített. Az ingatlanvagyon-kataszter tartalmazza a törzsvagyon és az üzleti vagyonba tartozó vagyon szerint az ingatlanokra vonatkozó adatokat (számszaki és naturális), az ingatlan számviteli nyilvántartás szerinti bruttó értékét és a becsült értékét.

Tiszaújváros Város Önkormányzata törzsvagyonának (forgalomképtelen vagyon és korlátozottan forgalomképes vagyon) 2013. június 30-i értéke 11.258.342 E Ft. Ez az Önkormányzat teljes vagyonának közel 50 %-a. E vagyoni kör kizárólagos rendeltetése az Önkormányzat közfeladatainak ellátása.

Az Önkormányzat üzleti vagyonának részét képező ingatlanok értéke 783.461 E Ft, amely a teljes eszközállomány 3,4 %-át képezi. Az Önkormányzat e vagyonelemekkel szabadon gazdálkodhat. *(Forrás: Tiszaújváros Város Önkormányzata közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási terve 2013.)*

Magyarországon a helyi lakáspolitikai kialakítása önkormányzati feladatkör, amelynek konkrét feladatai nincsenek törvényileg pontosan szabályozva, de pl. beletartozhat a helyi lakásállomány megújítása, illetve a szociálisan rászorult rétegek lakásproblémáinak enyhítése. Az sincs szabályozva, hogy mely önkormányzatoknak kell szociális bérlakás-szektorral rendelkezniük, és hogy az ilyen típusú állománynak minimálisan milyen méretűnek kell lennie a helyi lakásállományon belül. Vagyis nincs szabályozva a feladatellátás mértéke sem. Eszközrendszerét tekintve a központi kormányzati eszközökön kívül egyéb, azokat kiegészítő, illetve azok mellett működtethető eszközrendszert alakíthat ki. A helyi lakáspolitikai feladatait, eszközeit, illetve azokkal kapcsolatos szabályozást alapvetően négy jogszabály tartalmazza (FehérSomogyi-Teller 2011):

Az Önkormányzati törvény (1990/ LXV. törvény) az önkormányzatok különös feladataként határozza meg a tulajdonukban lévő bérlakásokkal kapcsolatos lakásgazdálkodást. Ennek tartalmát és mértékét azonban nem határozza meg, az ezzel kapcsolatos feladatokat a lakosság igényei alapján és az önkormányzat anyagi lehetőségeitől függően az önkormányzat maga alakíthatja.

A Lakástörvény (1993/ LXXVIII. törvény), mely keret jelleggel szabályozza az önkormányzati bérlakásállományhoz kapcsolódó jogviszony tartalmi részeit, a pontos szabályozást azonban az önkormányzatoknak kell kialakítaniuk helyi rendelet útján.

A 12/2001. Kormányzati rendelet, amely az önkormányzatok által nyújtható önkormányzati lakáshoz jutási támogatásokat határozza meg. Szociális törvény (1993/ III. törvény) a helyi lakásfenntartással kapcsolatos támogatások (helyi és kiegészítő lakásfenntartási támogatás, helyi lakbértámogatás) keretjellegű szabályozását. A felsorolt feladatok jellemzően normatív keretből és saját bevételekből kerülnek finanszírozására. Mivel a jogszabályok csak keretjelleggel határozzák meg a helyi lakáspolitikai feladatokat, az egyes önkormányzatok nagyon különböző mértékben látják el azokat, rendelkezésre álló forrásaik és politikai, feladat ellátási preferenciáik függvényében. Magyarországon a rendszerváltás után – a többi posztoszocialista országhoz hasonlóan - az önkormányzati lakások kilenczetedét privatizálták, de az önkormányzati lakások számának csökkenése azóta is folytatódik, és számuk 2010-ben már alig haladja meg a 130 ezret (Székely 2010), ami mindössze háromnegyede a 2000-ben mért értéknek. Az önkormányzati bérlakásállomány leépítését a lakások kedvezőtlen minőségi összetétele is ösztönözte, a lakások felújításának, modernizálásának terhére az önkormányzatok jellemzően nem voltak képesek kigazdálkodni, így inkább a terhet jelentő lakásállomány szűkítésének irányába tettek lépéseket.

Tiszaújváros **4/2015. (II.27.) önkormányzati rendelete** foglalkozik a Tiszaújváros Város Önkormányzata tulajdonában lévő lakások és helyiségek bérletéről, valamint elidegenítéséről. Ebben egyértelműen szerepel, hogy az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások és helyiségek hasznosításáról a Lakás tv. és a rendelet rendelkezései alapján a képviselő-testület vagy a polgármester dönt. Továbbá Tiszaújváros Vá

ros Önkormányzatának Képviselő-testülete: az önkormányzati lakásokra és helyiségekre vonatkozó bérbeadási jogok és kötelezettségek folyamatos gyakorlásával, a bérbeadási jogok képviselésével; a

szolgálati jelleggel nem hasznosított szolgálati lakások ideiglenes bérbeadásával; a rendkívüli élethelyzetbe került tiszaújvárosi lakosok átmeneti elhelyezésével; helyiségek 1 évet meg nem haladó idejű bérbeadásával (kivéve a rendelet 30. § (2) bekezdés a) és b) pontját); az értékesítés során a tulajdonjog átruházással és birtokba adással kapcsolatos feladatok ellátásával a polgármestert bízta meg. A szolgálati lakások üzemeltetését a Tiszaújvárosi Intézményműködtető Központ végzi. A hasznosítás a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény, valamint a rendelet alapján létrejött szerződésben rögzített feltételek szerint történik.

A lakások bérbeadásának jogcímei:

- ✓ szociális helyzet
- ✓ szolgálati jelleg
- ✓ költség elv
- ✓ lakáscsere
- ✓ lakásbérleti jog folytatása

A lakások bérleti díjának havi mértéke a 20/1996. (VII.11.) rendelet 26/2013. (X.11.) módosítottak alapján ismertek (a 4/2015. (II.27.) önkormányzati rendelet bérleti díjakról még nem dönt, mivel azok 2015. júliustól lesznek hatályosak):

1. A szociális jelleggel bérbe adott önkormányzati lakások bérleti díja:

- Összkomfortos: - liftes: 157 Ft/m²/hó
- nem liftes: 143 Ft/m²/hó
Komfortos: - 129 Ft/m²/hó

1. Költségelven, Szolgálati jelleggel bérbe adott önkormányzati lakások bérleti díja:

- Összkomfortos: - liftes: 198 Ft/m²/hó
- nem liftes: 181 Ft/m²/hó
Komfortos: - 161 Ft/m²/hó

3. A nem szociális jelleggel /bérőlkijelölés vagy ár-verés útján/ bérbe adott önkormányzati lakások bérleti díja a szociális jelleggel bérbe adott lakások bérleti díjának 200 %-a, mely árverés esetén licit alapárnak minősül.

Tiszaújváros Vagyongazdálkodási Terve alapján az Önkormányzat az alábbi ingatlanokkal rendelkezik 2013. december 1-ei adatok alapján:

Feladat ellátását biztosító vagyon

- 16 db szociális bérlakásként kerül bérbeadásra,
- 9 db szolgálati jelleggel kerül bérbeadásra,
- 9 db a TiszaSzolg 2004 Kft. kezelésében bérbeadással hasznosított,
- 1 db üres, értékesítésre kijelölt lakás,
- 1 db értékesítés alatt.

A lakások összes alapterülete és megállapított bérleti díja:

- szociális bérlakások: alapterület 745 m², bérleti díj: 157 Ft/m²/hó (liftes), 143 Ft/m²/hó (nem liftes), havonta kiszámlázott bérleti díj: 112.359 Ft,
- szolgálati és TiszaSzolg lakások: alapterület: 864 m², bérleti díj: 192 Ft/m²/hó (liftes), 181 Ft/m²/hó (nem liftes), havonta kiszámlázott bérleti díj: 157.608 Ft.
- összesen: alapterület: 1.609 m², havonta kiszámlázott bérleti díj: 269.967 Ft.

Az Önkormányzat tulajdonában lévő lakások száma minimálisra csökkent. Megüresedés kilakoltatás vagy elhalálozás miatt történik és ezen lakások állapota általában nem alkalmas a rendeltetésszerű

használatra. A bérbe adható lakások alacsony száma és a jogszabály által előírt pontrendszeren alapuló elosztási rendszer nem teszi lehetővé az igazságos elosztást, illetve a várakozási időt nem lehet megbecsülni, nem lehetne ésszerű határokon belül tartani, ezért döntött többek közt a Képviselő-testület a megüresedő lakások értékesítéséről. A fentiekre tekintettel jelenleg nincs olyan üres lakása az önkormányzatnak, amelyet szociális bérlakásként tudna bérbe adni.

A vagyon forgalomképesség szerinti besorolása:

- Szolgálati lakások: korlátozottan forgalomképes törzsvagyon
- Szociális bérlakások: üzleti vagyon

Feladatot ellátó szervezet: Tiszaújvárosi Polgármesteri Hivatal

Vagyongazdálkodási célkitűzések:

Jelenleg olyan lakások vannak üresen, melyek állapota nem alkalmas a lakhatásra, azok felújítása több millió forintba kerülne. A Képviselő-testület az önkormányzati bérlakások jelentős mértékű kintlévőségei csökkentése érdekében korábban arról döntött, hogy a 3 havi lakbértartozással érintett ingatlanok esetében a bérleti szerződések kerüljenek felmondásra és történjen meg a lakások értékesítése. A döntésnek megfelelően a megüresedett lakások értékesítését folyamatosan végzi a Polgármesteri Hivatal.

A szolgálati lakásokat hosszabb távon csak a Rózsa út 2. szám alatt (15 db) indokolt megtartani, mely elegendő a jelentkező szakember igény kielégítésére. A szolgálati lakásként nem hasznosított ingatlanok a TiszaSzolg 2004 Kft. részére kerültek használatba adásra, melyet hosszabb távon is megfelelőnek ítélnék.

Nem lakás céljára szolgáló helyiségek

Az önkormányzat döntéseinek megfelelően az üzlet, műhely, garázs céljára szolgáló helyiségek többsége értékesítésre került. A megmaradt garázs helyiségekben az intézmények, hivatal gépjárművei elhelyezése történik, mely a város különböző pontjain helyezkednek el.

A vagyon forgalomképesség szerinti besorolása: Korlátozottan forgalomképes és üzleti vagyon:

Vagyongazdálkodási célkitűzés:

Az önkormányzat gépjárműveinek koncentrált elhelyezése érdekében a panel garázsok áthelyezése a Tiszaújvárosi Városgazda Nonprofit Kft. telephelyére.

A felesleges, a feladatellátáshoz nem szükséges nem lakás célú ingatlanok értékesítése.

Egyéb ingatlanok

Az Önkormányzat tulajdonában álló, mezőgazdasági művelésre alkalmas külterületi szántók, zártkertek hasznosítása bérbeadás útján történik.

Feladat ellátást biztosító vagyon:

- a külterületi nem művelhető vagy gyenge minőségű termőföldek, egyéb beépítetlen területek,
- nem önkormányzati tulajdonban lévő épülettel beépített, földhasználati joggal terhelt telekingatlanok,
- megszüntetett óvóhelyek
- ingyenes használati joggal terhelt ingatlanok,
- árterületen lévő zártkerti ingatlanok (Dés).

A vagyon forgalomképesség szerinti besorolása: a megszüntetett óvóhelyek korlátozottan forgalomképes, a többi vagyonelem üzleti vagyon.

Feladatot ellátó szervezet: Tiszaújvárosi Polgármesteri Hivatal.

Vagyongazdálkodási célkitűzés:

A város fejlesztéséhez, közművei üzemeltetéséhez, elhelyezéséhez hosszú távon sem szükséges ingatlanok, amelyek bérbeadásával vagy más célú hasznosításával jelentős bevétel nem érhető el. Ezek értékesítése, tulajdonba adása célszerű, mivel a fenntartásuk kiadást okoz az önkormányzatnak.

1.10.6. INTÉZMÉNYFENNTARTÁS

Tiszaújváros Önkormányzata a kötelező és önként vállalt feladatai minél magasabb színvonalon történő ellátása érdekében jelenleg nyolc intézményt működtet. Az Önkormányzat racionalizálta intézményrendszerét 2000-ben, majd 2008-ban. A 2000-es nagy átszervezést követően 2008-ban egyrészt funkcionális átszervezést hajtott végre a Városi Intézményellátó Szervezet létrehozásával, ekkor megszüntette az intézmények önálló gazdálkodási jogkörét, a továbbiakban az intézmények önállóan működő költségvetési szervként végzik munkájukat. Másrészt megszüntette a Vásárhelyi Pál Általános Művelődési Központot, mint önálló közoktatási intézményt. A jogutódlással történő megszűnést követően az intézményegységek a város azonos típusú intézményeibe integrálódtak, helyileg tiszaszederkényi működéssel.

Tiszaújváros a saját lakosságának ellátásán túl szolgáltatásokat nyújt a kistérség lakói számára is. Elsősorban igazgatási, közrendvédelmi, oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi, kereskedelmi és terület fejlesztési szerepköre tekinthető olyan funkcióknak, amelyek a városhatáron túl is érvényesülnek. Igazgatási központként okmányirodai, földhivatali szolgáltatásokat biztosít, igazságszolgáltatási feladatokat lát el.

1. Nevelési-oktatási intézmények:

Tiszaújvárosban felsőoktatási intézmény nincs, de a közoktatás intézmény rendszere jól kiépített. Személyi, tárgyi, szakmai feltételek vonatkozásában jónak mondható. A nevelési, oktatási feladatokat a városlakók számára három intézmény biztosítja: a Napközi Otthonos Óvoda (5 óvodai intézményegységgel), az Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási és Pedagógiai - Szakmai Szolgáltató Intézmény, Egységes Pedagógiai Szakszolgálat (7 intézményegységgel), valamint az Eötvös József Gimnázium, Szakképző Iskola és Kollégium (3 intézményegységgel).

2. Egészségügyi intézmények:

A város integrált ellátást nyújtó egészségügyi intézménye a Városi Rendelőintézet. Az intézmény egy központosított egészségügyi centrum. Az intézményben 12 gyermek- és felnőtt háziorvos, 7 fogorvos valamint 24 szakrendelés működik. Egy körzethez tartozók száma a háziorvosi ellátás tekintetében átlagosan 1800 fő. A Rendelőintézet ezen túl komplex fiziko-, és balneoterápiás ellátást nyújt a gyógyfürdőhöz kapcsolódva, hiszen a termálfürdő kútjának vize gyógyvízminősítéssel bír. A gyógyfürdő térségébe 4 szakellátást helyeztek ki.

3. Közbiztonsági intézmények:

A kistérség közbiztonságának, köznyugalmának megőrzésében a Tiszaújvárosi Rendőrkapitányság, a Tűzoltóság, a Polgári Védelem és a Polgárőrség játszik szerepet. Tiszaújváros rend- és jogvédelmet biztosító intézményei ezek mellett a Közterület Felügyelet és a Városi Bíróság.

Fenntartás:

2013. január elsejétől az óvodai nevelés kivételével az állam és az egyházak vették át a köznevelési intézmények fenntartását, a fenntartói feladatokat a Klebelsberg Intézményfenntartó Központ, a Tiszaújvárosi Református Egyházközség, az Egri Főegyházmegye látja el. Az alapfokú és középfokú nevelést-oktatást ellátó intézmények esetében (a szakképző iskola kivételével) Tiszaújváros Város Önkormányzata csupán az intézmények működtetését biztosítja. A működtető feladata, hogy a

köznevelési közfeladat ellátás céljait szolgáló ingatlant az ingatlan rendeltetésének megfelelő, hatályos köznevelési, tűzvédelmi, munkavédelmi és egészségügyi előírások szerint üzemeltesse, karbantartsa. A működtető viseli a működtetéssel kapcsolatos közterheket, költségeket, gondoskodik az ingatlan vagyonvédelméről. A működtető feladata a köznevelési intézmény épülete állagának megóvása, az állagmegóváson túl jelentkező rekonstrukciós, fejlesztési költségek fedezése viszont már nem kötelessége.

A szakképző iskola feladatainak ellátását szolgáló ingatlan és ingó vagyon a KLIK ingyenes vagyonkezelésébe került. A KLIK vagyonkezelői jogának fennállása alatt, vagy mindaddig, amíg a köznevelési közfeladat ellátása az ingatlanban meg nem szűnik, az ingatlant az önkormányzat nem idegenítheti el, nem terhelheti meg, bérbe csak abban az esetben adhatja, ha az a köznevelési feladat ellátását nem veszélyezteti.

2012. szeptember 1-jétől a Tiszaújvárosi Református Egyházközség átvette a Kazinczy Ferenc Iskola működtetési jogát. Tiszaújváros Város Önkormányzata az iskola által használt ingó és ingatlan vagyontárgyak használati jogát térítésmentesen átadta az Egyházközség részére.

2013. szeptember 1-jétől az Egri Főegyházmegye működteti az Arany János Iskola telephelyet, így a működéshez szükséges, önkormányzat tulajdonában lévő ingatlanrész, valamint az intézmény által használt ingó vagyontárgyak használati joga is a KLIK-től a Főegyházmegyéhez került.

1.10.7. ENERGIAGAZDÁLKODÁS

Tiszaújváros nagy hangsúlyt helyez az élhető, versenyképes és fenntartható város megőrzésére, amibe beletartozik a természeti erőforrások felelős felhasználása, így a hatékony energiagazdálkodás is. Az emelkedő energiaköltségek további ösztönző erőt jelentenek az energiagazdálkodás hatékonyságának emelésére. Az önkormányzati intézmények épületenergetikai fejlesztésére rendkívül nagy igény lenne, hiszen az intézmények fajlagos energiaigénye magas (különösen fűtés, illetve világítás tekintetében). Ezen túl az önkormányzatnak egyre inkább megnő a szerepe a lakosok létfenntartási biztonságának megőrzése terén is, hiszen láthatóan magas a lakásfenntartási támogatásban (ezalatt értve a fűtéstámogatást, adósságcsökkentési szolgáltatást) részesülők esetszáma, ami azt jelenti, hogy a városlakók számára jelentős gondot okoz a közüzemi számlák fizetése, lakhatásuk biztosítása, különösen igaz ez a panellakásokban élőkre. A panellakók számára némiképp megoldást jelenthetnek a panel-felújítási programok, amelyeket az önkormányzat jelentősen támogat, annak érdekében, hogy a lakosok megtakarításokat érhessenek el háztartásuk fenntartási költségeiben, ezáltal is biztonságosabbá téve a lakás, az életszínvonal megőrzését. A 2011-2014. évi Gazdasági Programban ismertettek szerint az önkormányzat eddig 47 (ÖKO Program 5, Panel rehabilitációs program 27, Energiaracionalizálási program 15) társasház 1.207 lakásának korszerűsítéséhez adott támogatást. Ebből 27 társasház hajtott végre teljes rekonstrukciót (hőszigetelés, nyílászáró csere, épületgépészeti felújítás, stb.). A költségvetés helyzetének figyelembe vétele mellett célszerű lenne a program folytatása, elsődlegesen a nyílászárók támogatásával, valamint a panelházak mellett a családi házakban lakók energia megtakarítási beruházásainak támogatása, kapcsolódva az ilyen jellegű állami pályázatokhoz.

A TiszaSzolg 2004 Kft. a városi közszolgáltatásokat, szolgáltatásokat, vagyonkezelést ellátó szervezet, melynek 100%-os tulajdonosa Tiszaújváros Város Önkormányzata. A cég feladatkörébe tartozik a hőszolgáltatás az alábbi tevékenységekkel:

- ✓ Távfűtött épületekben, lakásokban fűtés- és használati melegvíz-, valamint a közületi felhasználók számára forróvízes távhő szolgáltatás (Tiszaújváros kötelezően távfűtéssel ellátásra kijelölt területén). - Együttműködés a Tisza-Therm Kft.-vel, a távfűtési hőenergia termelőjével.

- ✓ A városi távfűtőrendszer vezetékhálózatának, hőközpontjainak, hőfogyasztóinak üzemeltetése és hibaelhárítása, karbantartása, fejlesztése.
- ✓ Távfűtés irányítástechnikai rendszer működtetése, energiagazdálkodás.
- ✓ A szolgáltatási mérések karbantartása és hitelesítése.

A szolgáltatási rendszer főbb jellemzői:

- ✓ Távfűtőrendszer lekötött csúcsteljesítménye: 39,3 MW
- ✓ Távfűtött lakások száma: 5519 darab
- ✓ Távfűtött lakások légtérfogata: 733 267 légm³
- ✓ Éves felhasznált összes hőmennyiség: ~267 000 GJ
- ✓ Lakossági felhasználás aránya: ~80 %
- ✓ Használati melegvíz előállításra fordított hőmennyiség: ~61 000 GJ
- ✓ Távfűtő vezetékhálózat hossza: 17 000 m
- ✓ Hőközpontok száma: 87 darab
- ✓ Hőfogyasztók száma: 105 darab

Amellett, hogy az Önkormányzat támogatja a panelprogramokat a településen, a TiszaSzolg 2004 Kft. több olyan pályázatot is sikeresen lebonyolított, melynek fő célja az érintett intézmények energiahatékony működtetése volt.

25. táblázat – TiszaSzolg 2004 Kft lebonyolított pályázatai

Tiszaújvárosi Orvosi Rendelőintézet hidegenergia ellátását biztosító távfűtési vezetékhálózat, abszorpciós folyadékűtő és hideg-hőközpont telepítése – KEOP		
Pályázat rövid összefoglalója		Mintegy 100 millió forint értékben, 49 millió forint Európai Unió támogatásával valósult meg a tiszaújvárosi Városi Rendelőintézet szakrendelői szárnyának hűtő-központja az Új Magyarország Fejlesztési Terv keretében. A „Tiszaújvárosi Orvosi Rendelőintézet hidegenergia ellátását biztosító távfűtési vezetékhálózat, abszorpciós folyadékűtő és hideg-hőközpont telepítése” című projekt a Környezet és Energia Operatív Program pályázati konstrukción belül kapott támogatást. A távfűtési szolgáltatás forróvízzel üzemelő abszorpciós folyadékűtővel történik a kedvezményezett helyi távhőszolgáltató TiszaSzolg 2004 Kft. új szolgáltatásaként. A hűtő első beüzemelésére 2011. májusában került sor. A beruházás eredményeképpen jelentős energia-megtakarítás, illetve ezzel együtt járó károsanyag-kibocsátás csökkenés várható.
Megvalósítás dátuma		2009.11.16 – 2011.03.31
Megítélt támogatási összeg (Ft)		49 228 576
Tiszaújvárosi távhőellátás hőközponti szabályozásának és távfelügyeleti rendszerének fejlesztése - KEOP-5.4.0/09		
Pályázat rövid összefoglalója		„Tiszaújvárosi távhőellátás hőközponti szabályozásának és távfelügyeleti rendszerének fejlesztése” című projekt, energiahatékonysági, energiamegtakarítást eredményező és környezetvédelmi szempontból is jelentős beruházás. A projekt bekerülési értéke 230 millió forint, amelyhez az állam, illetve az Európai Unió a kohéziós alapon keresztül összesen 50%-os vissza nem térítendő támogatást nyújt. A projekt eredményeként nemzeti gazdasági szinten várhatóan 6161 GJ/év földgáz takarítható meg, az üvegházhatású gázok kibocsátása évente 372 tonnával mérséklődhet. Az új távfelügyeleti rendszer által biztosított energiahatékonysági és energia-megtakarításai funkciókkal közvetett módon csökken a helyi légszennyezés.

Megvalósítás dátuma	2010.03.01 – 2012.03.01
Megítélt támogatási összeg (Ft)	114 691 062

(Forrás: <https://www.szechenyi2020.hu>)

1.11. TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉSI SZOLGÁLTATÁSOK

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján helyben biztosítható közfeladatok közé, nevesítve bekerült a településüzemeltetés, ide sorolva az alábbiakat:

- ✓ köztemetők kialakítása és fenntartása
- ✓ a közvilágításról való gondoskodás,
- ✓ kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása,
- ✓ a helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása,
- ✓ közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása,
- ✓ gépjárművek parkolásának biztosítása

Tiszaújváros Város Önkormányzatának elfogadott közép- és hosszú távú vagyongazdálkodási terve alapján a településüzemeltetési feladatok ellátása 2013-ban az alábbiak szerint alakultak:

1. A köztemetők kialakítása és fenntartása

Az Önkormányzat feladata kegyeleti közszolgáltatás biztosítása, mely a köztemető fenntartását, üzemeltetését magába foglaló egyéni és közösségi kegyeleti célú, az elhunyt emlékének megőrzésére irányuló tevékenységek összessége. E tevékenység ellátásával kapcsolatos jogokat, kötelezettségeket a temetőkről és temetkezésről szóló 1999. évi XLIII. számú törvény határozza meg.

Tiszaújváros Önkormányzata tulajdonában van 1/1 arányban a tiszaujvárosi Városi Köztemető, illetve a tiszaszederkényi Református Temető 7613/16522 tulajdoni aránya.

Mind a két temető rendelkezik ravatalozóval, a ravatalozón belüli felszereléssel, illetve halott hűtő kamrával. A temetőkben a közlekedést biztosító út- és járdahálózat, vízvételi lehetőség valamint a közvilágítás ki van építve.

A temetők üzemeltetésére az önkormányzat Kegyeleti közszolgáltatási szerződést kötött a Tiszaújvárosi Városgazda Nonprofit Kft.-vel. A temetkezési tevékenységet temetési közszolgáltató végzi a temetőkben. Az általuk végzett feladatellátás megfelelő minőségű és hatékony üzemeltetést eredményez.

Az üzemeltetési munkák körében az üzemeltető elvégzi a zöldterületek kaszálását, a faállomány pótlását, biztosítja a technikai berendezések és egyéb közcélú létesítmények karbantartását, működtetését.

2. A közvilágításról való gondoskodás

Az önkormányzat feladata a település belterületén a közvilágításról való gondoskodás. A villamos energiáról szóló 2007. évi LXXXVI. törvény 3. § értelmező rendelkezései alapján „közvilágítás: külön jogszabályban meghatározott területnek a közlekedés-, köz- és vagyonbiztonság érdekében szükséges összefüggő, rendszeres, meghatározott időtartamú, villamos üzemű megvilágítása”, melyet a belterületi utak, járdák, kerékpárutak vonatkozásában kell érteni.

Tiszaújváros Önkormányzata tulajdonában 173 db köztéri lámpatest -kandelláber- található, melyek köztéri parkokban biztosítják a közvilágítást. Az ÉMÁSZ Nyrt. tulajdonában 2001 db, a Tisza-szigeten az E-On Energiaszolgáltató Kft. tulajdonában 24 db lámpatest van.

Tiszaújvárosban a közvilágítás áramellátását az ÉMÁSZ Nyrt. biztosítja, a Tisza-szigeten pedig az E-On Energiaszolgáltató Kft., mivel Tiszaújváros az ÉMÁSZ Nyrt. szolgáltatási területének határán helyezkedik el. Az ÉMÁSZ Nyrt. közbeszerzési pályázat lefolytatását követően került kiválasztásra, a feladat ellátására az önkormányzat Villamosenergia Vásárlási Szerződést kötött. A karbantartási feladatot az ÉMÁSZ tulajdonában lévő elemeken az ÉMÁSZ Hálózati Szolgáltató Kft. látja el a megkötött Aktív elem üzemeltetési, karbantartási szerződés szerint, amely alapján a javítások gyorsan és megfelelő minőségben megtörténnek. A saját tulajdonú elemek javításáról megbízások

szervezéssel az Önkormányzat gondoskodik. A Tisza-szigeten a karbantartást az EH-Szer Kft. az E-On csoport tagjaként végzi.

2. Kéményseprő-ipari szolgáltatás biztosítása

Az önkormányzat feladata közigazgatási területén a kéményseprő-ipari közszolgáltatásról szóló 2012. évi XC. törvény alapján az emberi élet-és vagyon biztonság, a levegőtisztaság védelme, a károsanyag-kibocsátás csökkentése.

2013. december 31-ig közszolgáltatási szerződés alapján a Termoment Kft., 2014. január 1-től a feladat jogszabály szerinti címzettje, Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata, illetve a tulajdonában álló gazdasági társaság.

3. Helyi közutak és tartozékainak kialakítása és fenntartása

Az önkormányzat feladata a szilárd burkolatú, illetve szilárd burkolattal nem rendelkező utak és kiegészítőinek fenntartása, javítása, burkolati jelek felújító festése, közlekedési táblák helyreállítása, pótlása, forgalmi rend változás során a szükséges jelzések, táblák módosítása, kihelyezése, a beláthatóság biztosítása a növények kezelésével, kézi és gépi takarítás, síkosság mentesítés.

Önkormányzati úthálózat:

Belterületi közút	38,4 km
Külterületi közút	11,2 km
Kerékpárút	11,8 km
Gyalogút, járda	48,2 km

Az úthálózaton jelenleg a közlekedésbiztonság megfelelő. Az utak, járdák burkolatai az elhasználódás, illetve a közmű javítások hatására is felújításra szorulnak. Egyre több a repedés, süllyedés, kátyúsodás az aszfaltozott felületeken. 2009. évtől tervezzük teljes felületen történő útfelújításokat, ennek köszönhetően 2013-ig 8 útszakaszon (Dózsa Gy., Egressy B., Kosztolányi, Bocskai, Kossuth, Rákóczi, Tompa M., Liszt F.) valósult meg új kopóréteg felvitel, amelyből 5 út felújítása pályázati támogatást kapott.

A felújítások összességében 26600 m²-en történtek, amelyből 2010-ig 19822 m²-t érintett pályázati támogatás, egyik esetben 50%-os, a másik esetben 32% -os a támogatás mértéke. 2010-től pályázati lehetőség hiányában kisebb léptékben és saját forrásból történik az útfelújítás. Jelenleg a Bajcsy-Zsilinszky út felújítását tervezzük megvalósítani, később a nagyobb gyűjtő utak, valamint a kertvárosi útszakaszok felújításának folytatása következik.

A közterületi járdák felújítása során előtérbe került a díszburkolat alkalmazása, amely esztétikusabb, illetve fenntartása is egyszerűbb. A járda felújítások szisztematikusan, egymásra épülve történnek.

A városközpontban lévő tavon átvezető hídon folyamatos a gyalogos és kerékpáros forgalom. A híd állapota a közlekedésre alkalmas, de 2013. évben szükséges volt a két oldalán lévő falazat burkolatának helyreállítására, részben statikai, részben a központi elhelyezkedésből adódóan látvány szempontjából is.

A növekvő kerékpárhasználat miatt biztosítani kell, hogy a meglévő kerékpárutak használhatóak legyenek, valamint olyan hálózat legyen kialakítva, melyen keresztül a város bármely pontjára el lehet jutni, ösztönözve a kerékpár nagyobb arányú használatát. A külső városrészek távolsága egyik esetben 2 km, a másik esetben 5,4 km a városközponttól, kerékpárral mindkét városrész megközelíthető. Városközponton belül a gyalogos és kerékpáros közös használatú utakat burkolati jellel különítettük el a gyorsabb és biztonságosabb közlekedés érdekében.

Az utak esetében alkalmazott gyakorlathoz hasonlóan fontos a járdák esetében is a karbantartás mellett a teljes felületen történő felújítás. Az előző években a város több pontján megtörtént az aszfaltozott járda szakaszok díszburkolattal történt felújítása. A továbbiakban szem előtt tartjuk a kiemelt használatban lévő gyűjtőjárdák, így az Örsi úti, a József Attila úti, valamint a Kazinczy úti járdák felújítását. Fontos az út-járda kapcsolatok esztétikus, akadálymentes kialakítása, ezeket több

ponton a gyalogátkelő helyek kiemelésével oldottuk meg. Ezt a kivitelezést folytatjuk az iskolák, óvodák környezetében és nagy forgalmú csomópontokban például az Árpád út, Mátyás király út, Bethlen G. utakon.

Az utak, járdák kialakítását, felújítását a Polgármesteri Hivatal végzi, a karbantartás a Tiszaújvárosi Városgazda Nonprofit Kft. feladata.

4. Közparkok és egyéb közterületek kialakítása és fenntartása

Az önkormányzat feladata a fűnyírás, virágágyak ültetése, fakivágás, metszés, faültetés, játszóterek fenntartása.

A város területén jellemzően sok a zöld terület, nagyszámú a fa és a cserje állomány. A belterületi és külterületi parkrendezés a munkálatok gyakoriságát tekintve eltérő. A külterületi feladatok során a lakóterületen kívül eső, de a periferián lévő füves részek kezelése, fűnyírás történik, időjárástól függően 3-4 alkalommal 257 ezer m²-en. Belterületi parkrendezés során a fűnyírások száma szintén időjárás függvényében évente 6-8 alkalom, a városközpontban a rendezvények miatt 10-12 alkalom. A belterjes feladatellátás 405 ezer m²-en történik.

A virágágyások területe 2189 m², a rózságyások területe 8400 m². A meglévő virágágyások bővítésére igény van, de jelenleg ezt nem tervezzük költségtakarékosság szempontjából, ugyanakkor a fejlesztések során figyelembe vesszük a lehetőségeket.

A közparkok, terek döntő része (Városközponti Park, Barcsay J. tér, 56-os tér, stb.) nincsenek önálló ingatlanokká alakítva, hanem nagyobb területű közterületek részei.

Játszóterek: 2005. évben elfogadta a Képviselő-testület a közterületi játszóterekre készített koncepcionális javaslatot, amely szerint 30 játszótér felújítását hagyta jóvá, a többi esetében a megszüntetés vált szükségessé.

2008. és 2009. évben CÉDE pályázatok támogatása is segítette a felújításokat, egyik esetben 65 %, a másik 60 %-os támogatás mellett 5 játszótér teljes felújítása történt meg.

Feladatot ellátó szervezet a Tiszaújvárosi Városgazda Nonprofit Kft.

5. Gépjárművek parkolásának biztosítása

Az önkormányzat feladata a parkolóhelyek kialakítása, a parkolás biztosítása. Tiszaújváros területén lévő közparkolók mindegyike ingyenesen használható, díjfizetési kötelezettség nincs.

A rendelkezésre álló, közel 2500 parkolóhely elegendő, csak a nyári rendezvényekkel együttjáró turistaforgalom növekedés idején kevesebb a várakozóhelyek száma a szükségesnél. A Rendelőintézet felújítását követően a meglévő parkoló felújításával 2011. évben egy 23 férőhelyes, 2013. évben egy 24 férőhelyes parkoló, valamint a Hajdu téren létesült egy 48 beállásos parkoló a Széchenyi Általános Iskola közelében. Folyamatosan fel kell tárnai a parkolási szempontból zsúfolt területeket és a lehetséges helyszíneken újabb várakozóhelyek kialakításával enyhíteni azt.

A strand és termálfürdő a város szélén helyezkedik el, itt a nyári időszakban a nagyszámban érkező fürdőlátogatók részére fenntartott parkoló-szám szervezési intézkedések közbeiktatásával elegendő.

Feladatot ellátó szervezet Tiszaújvárosi Polgármesteri Hivatala.

1.12. A TÁJI ÉS TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK VIZSGÁLATA

1.12.1. TERMÉSZETI ADOTTSÁGOK

Tiszaújváros a Tisza nyugati partján, nagyobb részben a Sajó-Tisza torkolatától délre fekvő település. Területe az Alföld nagytáján belül két, illetve három földrajzi kistájat is érint. Ezek: a Közép-Tiszavidék középtáj - **Borsodi-ártér** kistája (a település keleti fele), Észak-alföldi-hordalékkúp-síkság középtáj - **Sajó-Hernád-sík** kistája (a település nyugati fele) és a Közép-Tiszavidék középtáj – **Taktaköz** kistája (a település Sajó-Tisza torkolatától északra eső kis része).

A Taktaköz kistáj csak egy kis részen érintett, ezért ennek jellemzésére nem kerül sor, azonban a Borsodi-ártér és a Sajó-Hernád-sík kistájak természetföldrajzi viszonyainak bemutatására a nagyméretű kiterjedés miatt részletesen kerül sor.

Domborzati-földtani-talajtani-vízrajzi viszonyok:

Borsodi-ártér

88 és 94 m közötti tszf-i magasságú, ármentes részekkel tagolt, ártéri szintű tökéletes síkság. A gyenge lejtésvizonyok miatt gyakoriak a rossz lefolyású területek, uralkodóak a nagy kiterjedésű laposok.

Felszíni megjelenésébe változatosságot a max. 5-6 m-re kiemelkedő, gyakran egymásba nőtt futóhomokformák, valamint a Tisza, Sajó-Hernád folyók korábbi futásirányát jelző elhagyott folyómeder-generációk visznek.

Földtani viszonyait illetően ÉK-ről DNY-ra egyre mélyebbre süllyedő medencealjzat. A kavicsos, ill. homokos hordalékkúp felszínt a Ny-i részen vékony löszös homok takarja. A gyengébben kiemelkedő részek közti mélyedésben öntésiszap található, a nagyobb kiterjedésű mocsaras laposokra tőzeges-kotus talajok a jellemzőek. K felé a felszín közelében a finomabb, elsősorban löszös, iszapos anyagok az uralkodóak. Ezek fedik be az egykori бүккi hordalékkúp D-i, homokosabb részét.

A talajok részben a Tisza öntésanyagain, részben löszös üledéken alakultak ki. A Tiszát szegélyező területeken nyers öntéstalajok, az ártéri területeken öntés réti talajok, öntésanyagokon és löszös üledékeken réti talajok. Az árteret réti szolonyec talajok övezik. Szolonyeces réti talaj csak kisebb foltokban fordul elő.

A Sajó-Hernád-sík szomszédságában, löszös kiemelkedéseken alföldi mészlepedékes és réti csernozjom talajok vannak.

A talajvíz számottevő, 2-4 m mélységben található, kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos. A rétegvíz csekély mennyiségű, a kutak sekélyek, de bővízüek, a város strandkútja 62 hévizet ad.

Sajó-Hernád-sík

89,5 és 160 m közötti tszf-i magasságú hordalékkúp-síkság. D felé lejtő felszínének alacsonyodó része szigetszerűen 8-10 m magasra kiemelkedik. A területet a Sajó és a Hernád hordalékkúpja építi fel.

Az egykori felszín a folyók eróziójának hatására alacsony völgyközi hátakkal tagolt domblábi hátak és lejtők orográfiai domborzat típusába sorolható területté vált. A Sajó ártéri vidéke hullámos, ill. enyhén hullámos síkság. Újpaleozoos és mezozoos kőzetek fordulnak elő.

A Sajó hordalékkúpján kialakult fiatal öntéshordalék, aminek egy része kavics, öntés réti és réti talajok alakultak ki.

A Sajó-völgy taljai inkább savanyúak. A szikes talajok, így a réti szolonyec és a sztyepesedő réti szolonyec kis foltokban fordulnak elő.

A teraszok lösz és löszszerű üledékein réti csernozjomok és csernozjom barna erdőtalajok keletkeztek.

A Sajón a kora nyár az árvizek időszaka, az év második fele általában kisvízű. A folyók mentén csak helyenként vannak védőgátak.

A talajvíz mélysége 2-4 m között van. Mennyisége jelentős. Kémiai típusa főleg kalcium-magnézium-hidrogénkarbonátos.

A rétegvizek mennyisége nem jelentős. Az artézi kutak száma kicsi. Mélységük általában sekély, de onnan is tekintélyes vízhozamokat termelnek.

Vízfolyások, természetes és mesterséges állóvizek:

Tiszaújváros közigazgatási területét a Tisza-folyó, a Sajó folyó, a Palkonyai-csatorna, az Inérhádi-csatorna, az Oszlári-csatorna érinti. A településhez tartozó nagyobb természetes, illetve mesterséges állóvíz a Szederkényi-morotva.

Éghajlat:

Borsodi-ártér

Mérsékelt meleg, száraz terület, a napsütés évi összege 1850-1900 óra, az évi középhőmérséklet 10 °C. Évente mintegy 530-550 mm csapadék hull. Az ariditási index 1,25 közötti, leggyakoribb széljárás az ÉK-i.

Sajó-Hernád-sík

Mérsékelt meleg, száraz terület, a napsütés évi összege 1850-1900 óra, az évi középhőmérséklet 9,7-9,9 °C. Évente mintegy 540-580 mm csapadék hull. Az ariditási index 1,20-1,30 közötti, leggyakoribb széljárás a Sajó völgyében É-ÉNy-i.

Természetes és telepített növénytakaró:

Borsodi-ártér

Florisztikai beosztás: Pannóniai flóratartomány (Pannonicum), Alföld flóraidékének (Eupannonicum), **Tiszántúl** (Crisicum) flórajárás.

A táj a Tisza egykori ártere, annak hullámtéri és mentett része. Potenciálisan ligeterdei, ártéri mocsári táj, meanderező, morotvákat képző folyóval. Polgárig a Tisza mente ártéri növényzete szegényesebb.

A hullámtér erdei fűz-nyár ligeterdők, ill. zömmel legfeljebb 150 éve telepített, spontán regenerálódó füzesek, nyárasok, mindkét típusban igen sok özönnövénnyel.

Az erdőszéleken, mocsarak szegélyén fajgazdag magaskórósok alakultak ki. E tájban vannak a Közép-Tisza-vidék talán legszebb mocsárretjei. A kaszálás, legelés alól felhagyott réteket a gyalogakác állományai nőttek be. Láposodó morotvákban úszólápok alakultak ki sok lápi fajjal. Ősi keményfás ligeterdő alig maradt, ugyanakkor vannak szép, sokfajjű, telepített állományok. Ez a táj őrzi az egyik legjobb állapotú hazai sziki tölgyes – kocsordos rétsztyepp-mozsajkot. A mentett oldalon ártéri rétekből kiszáradt cickóros szikes puszták és maradvány mocsarak húzódnak. A belvizes szántókon fajgazdag a törpekákás. Özönfajok: zöld juhar, gyalogakác, selyemkóró, amerikai kőris, fehér akác, aranyvessző-fajok.

Sajó-Hernád-sík

Florisztikai beosztás: Pannóniai flóratartomány (Pannonicum), Alföld flóraidékének (Eupannonicum), **Tiszántúl** (Crisicum) flórajárás.

A táj potenciális növényzetét a Sajó alacsony árterein fűz-nyár ligetek, a magasabb térszíneken tölgy-kőris-szil ligetek jelentik. A sziki tölgyesek a táj déli, délkeleti, Tisza menti részein alakulhattak ki.

Ma a táj túlnyomó része mezőgazdasági terület, nagytáblás szántóföldi kultúrákkal. A puhafás fűz-nyár ártéri erdők gyakorlatilag csak a vízfolyások keskeny sávján maradtak meg, állományaikat sokfelé nemesnyárasokkal váltották fel, tömegesek az özönfajok. Jellemzők a spontán terjedő és a telepített idegenhonos fajok.

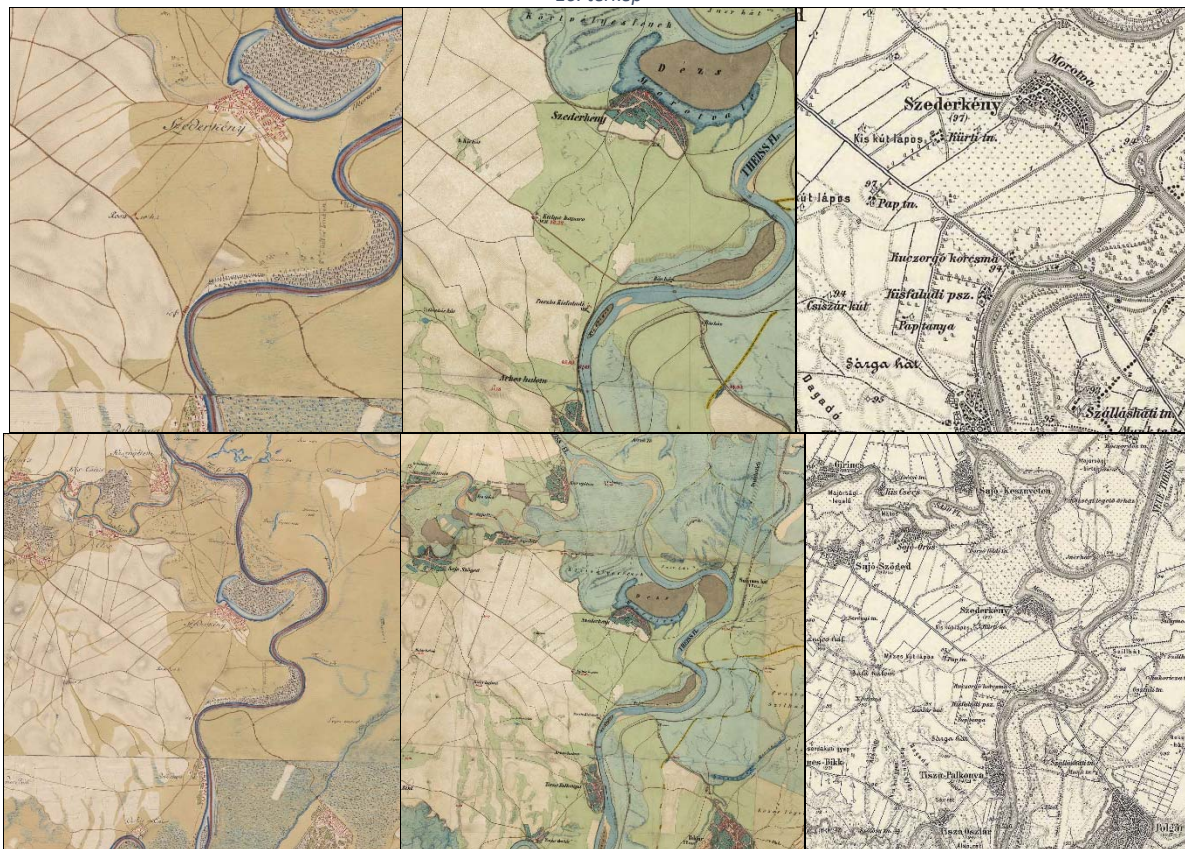
A táj jellegzetességei a nagy kiterjedésű kavicsbányatavak, a bolygatás intenzitásától és a felhagyás időtartamától függő másodlagos növényzettel. Özönfajok: fehér akác, zöld juhar, gyalogakác, aranyvessző-fajok, selyemkóró.

1.12.2. TÁJHASZNÁLAT, TÁJSZERKEZET

1.12.2.1. Táj történeti vizsgálat

A település tájhasználatának alakulása, változása az I. Katonai felmérés (1763-1787), a II. Katonai felmérés (1806-1869), a III. Katonai felmérés (1869-1887), a Magyar Királyság területét lefedő, 1:25 000 léptékű (1869-1887) történeti térképek vonatkozó szelvényein, illetve a Google Earth közelmúltban készült műholdfelvételein keresztül kerül bemutatásra.

16. térkép

I. Katonai felmérés (1763-1787) (ARCANUM), II. Katonai felmérés (1806-1869) (ARCANUM), III. Katonai felmérés (1869-1887) (ARCANUM)

Az I. Katonai felmérésen látható a település történeti magjaként, ma már óvárosi városrészként funkcionáló Szederkény (Tiszaszederkény) település.

Egészen az 1950-es évekig, a hőerőmű és a Vegyi Kombinát építésének megkezdéséig a lakott területeket illetően jelentős változás nem is következett be.

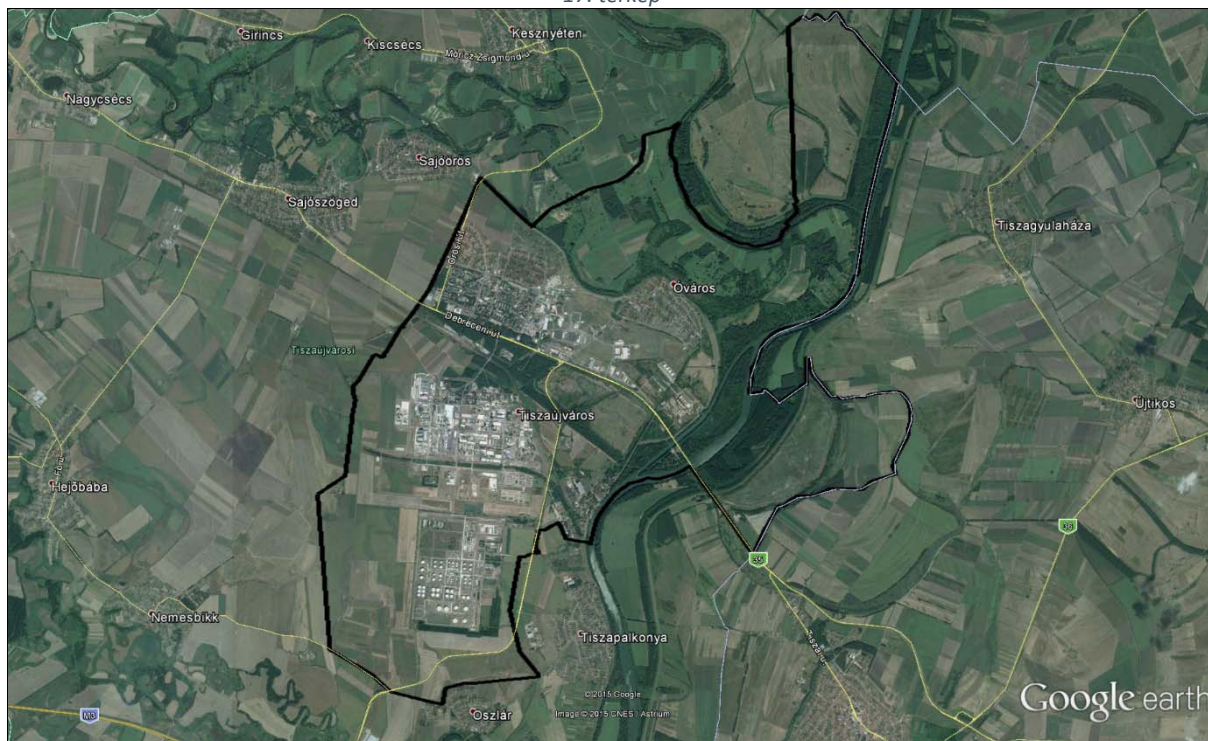
A XVIII. sz. második felében a morotva partjához hozzásimuló Szederkény települést, az épületek közvetlen környezetében mezőgazdasági művelésű területek szegélyezték. A lakott területtől

távolabb eső területeken nyugat, dél és kelet felé elsősorban mezők, legelők foglaltak helyet. A morotva által körülölelt részt, valamint a mai Tisza-sziget körüli részeket erdő borította. A mai Tiszaújtelepi, városközponti részek, valamint a TVK-nak, a Tiszai finomítónak helyet adó területek szintén szántóként funkcionáltak. A Tisza még a mai Sajó medrében folyt.

A tájhasználatot illetően a már említett 1950-es évek nagy volumenű átalakulásának megkezdéséig történt legnagyobb változás az volt, hogy a Tisza a már a II. Katonai felmérésen is látható átvágás, csatorna nyomvonalába terelődött és a leválasztott folyómeder szakaszok nagy része holtágként maradt fent.

1950 után került sor a környező táj képét leginkább befolyásoló, megváltoztató beruházások megvalósítására, mely során jelentős kiterjedésű üzemi területek és a hozzájuk kapcsolódó lakóterületek, a jelenlegi Tiszaújváros település nagyobb része és a kettő között a tájra addig nem jellemző kiterjedt erdőterületek jöttek létre. Az említett beavatkozások a Sajótól egészen a Tiszapalkonyáig, Oszlárig terjedő terület képét végérvényesen megváltoztatták.

17. térkép

Műholdfelvétel (2014) (Google Earth)

1.12.2.2. Tájhasználat értékelése

A 2014-ben készült műholdfelvétel már az 1950-es évektől meginduló folyamatok megvalósult állapotát tükrözi.

A település közigazgatási területének jelentős részét elfoglalja a TVK területe.

Az üzemi területeket korlátozott mezőgazdasági besorolás alá eső területek határolják. A lakott területek és a TVK között széles erdősáv képez védelmet. A település közigazgatási területén erdőállományokkal a véderdőkön túl a Tisza és Sajó menti, illetve a Szederkényi morotvától északra eső városrészekben találkozhatunk. Az erdők aránya (12,49 %) mind az országos 20,8 %, mind pedig a megyei 28,8 %-hoz képest jelentős elmaradást mutat.

A Sajó és a 35. sz. főút közé eső, belterületi részekben szinte teljes egészében beépítésre szánt területek foglalnak helyet, míg a Tiszaszederkény-Óvárost övező és a tőle északra és a Tisza mentén,

túlnyomórészt természetvédelmi oltalom alatt álló részek, mezőgazdasági és erdő területek teszik változatossá a tájat.

26. táblázat – Földrészlet statisztikai fekvésenként

Földrészlet statisztika fekvésenként (TAKARNET)					
Fekvés	földrészletek száma	összes terület (m ²)	legkisebb földrészlet terület (m ²)	legnagyobb földrészlet terület (m ²)	átlagos földrészlet terület (m ²)
Belterület	3771	18447101	-4418	779600	4892
Külterület	874	27147894	1	1226061	31062
Zártkert	242	447213	-1	15375	1848
Összesen	4887	46042208			

27. táblázat – Földrészlet statisztikai művelési áganként

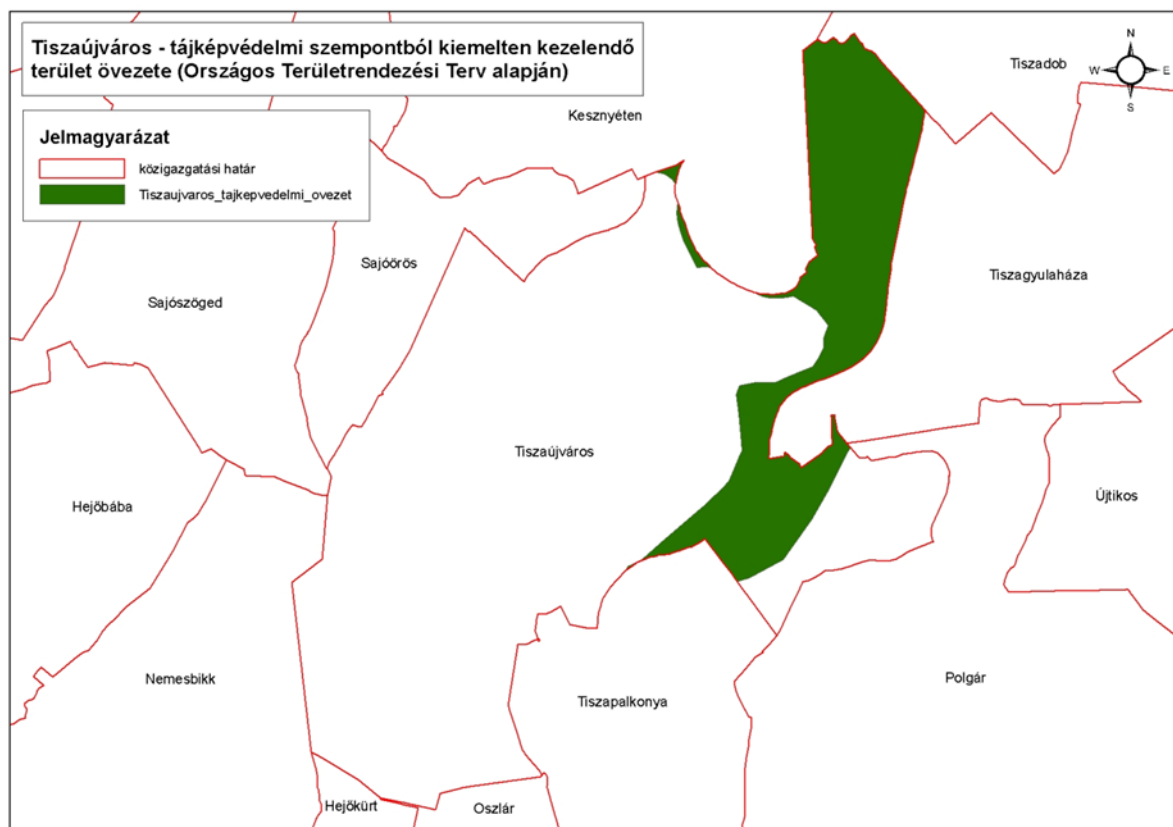
Földrészlet statisztika művelési áganként (TAKARNET)						
Művelési ág	alrészletek száma	összes alrészlet terület (m ²)	legkisebb alrészlet terület (m ²)	legnagyobb alrészlet terület (m ²)	átlagos alrészlet terület (m ²)	művelési ág nagysága a település teljes területéhez viszonyítva (%)
Erdő	277	5750549	236	313576	20760	12,49
Fiktív	3	-4418	-4418	1	-1473	-0,01
Gyep	120	4042608	58	1002606	33688	8,78
Gyep (rét)	119	2087370	501	174537	17541	4,53
Gyümölcsös	36	57653	653	18915	1601	0,13
Kert	142	205958	416	4319	1450	0,45
Kivett	3947	21129502	5	827766	5353	45,89
Nádas	19	227445	749	82231	11971	0,49
Szántó	703	12527198	387	423100	17820	27,21
Szőlő	18	18343	445	2865	1019	0,04

1.12.3. VÉDETT, VÉDENDŐ TÁJI-, TERMÉSZETI ÉRTÉKEK, TERÜLETEK

1.12.3.1. Tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területek

Az Országos Területrendezési Tervről szóló, 2003. évi XXVI. törvény, 3/5. mellékletében, tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő területként megfogalmazott területek közé olyan, az országos területrendezési tervben megállapított, kiemelt térségi és megyei területrendezési tervekben alkalmazott övezet, amelybe a természeti adottságok, rendszerek, valamint az emberi tevékenység kölcsönhatása, változása következtében kialakult olyan területek tartoznak, amelyek a táj látványa szempontjából sajátos és megkülönböztetett fontosságú, megőrzésre érdemes esztétikai jellemzőkkel bírnak.

Tiszaújváros közigazgatási területén tájképvédelmi szempontból kiemelten kezelendő terület a település legészakibb, Sajótól északra eső, Tisza menti területe, mely a Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet részét képezi.

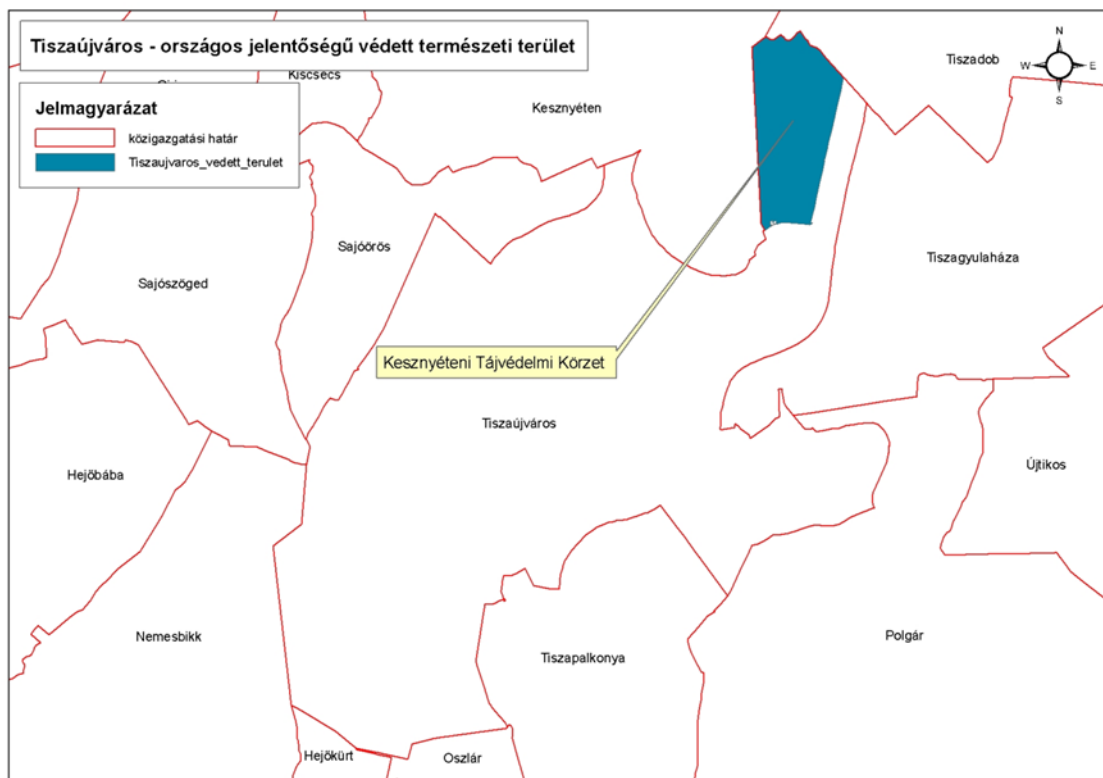
1.12.3.2. Nemzeti és nemzetközi természetvédelmi oltalom alatt álló vagy védelemre tervezett terület, érték, emlék

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény szerint természeti terület valamennyi olyan földterület, melyet elsősorban természetes vagy természetközeli állapotok jellemeznek. A természeti területek kiemelt oltalma törvény erejénél fogva – **ex lege** (láp, szikes tó, kunhalom, földvár, forrás, víznyelő, barlangok), vagy **egyedi jogszabállyal** (nemzeti park - NP, tájvédelmi körzet - TK, természetvédelmi terület - TT, természeti emlék - TE, ásványok, ásványtársulások, ősmaradványok, mesterséges üregek) történő védetté nyilvánítással jön létre. A Tvt. vagy más jogszabály (miniszteri rendelet, önkormányzati rendelet) által védetté vagy fokozottan védetté nyilvánított (tehát kiemelt természetvédelmi oltalomban részesülő) földterület a **védtett természeti terület**.

A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény szerint a védett természeti területek és értékek – a védelem kiterjedtségének, céljának, nemzeti és nemzetközi jelentőségének megfelelően – **országos** vagy **helyi** jelentőségű oltalom alatt állhatnak. A nemzeti park és a tájvédelmi körzet mindig országos jelentőségű, míg a természetvédelmi terület és a természeti emlék lehet országos és helyi jelentőségű.

Ex-lege védett szikes tó, láp, barlang, vagy kunhalom Tiszaújváros területén nem található a Vidékfejlesztési Értesítő 1. száma (2012. január 13.), valamint az országos kunhalom- és barlangnyilvántartás alapján.

Tiszaújváros közigazgatási területének Sajótól északra fekvő, az ártéri, morotvákkal, elhagyott folyómedrekkel tarkított részét foglalja magában, a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területéhez tartozó, **232/TK/90** törzskönyvi számmal ellátott, a természetszerű, a régi folyómeder-maradványokban kialakult, a mocsarak vizeit borító hínártársulások, a vízparti nádasok, illetve az ezeket övező fűzlápok, fűzcserjések, valamint a gazdag növény és állatvilág védelmét szolgáló **Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet (TK)**.

A település területén található, **helyi jelentőségű** védett természeti értékekről a 25/2011. (XII.01.) számú önkormányzati rendelet rendelkezik.

Ez alapján helyi jelentőségű védett természeti területnek minősül:

- Tiszaújvárosi Kisfaludi-erdő TT (törzskönyvi szám: 4/78/TT/04),
- Tiszaújvárosi-gyep TT (törzskönyvi szám: 4/81/TT/04),
- Tiszaújvárosi Morotva-erdő TT (törzskönyvi szám: 4/79/TT/04),
- Tiszaújvárosi Tisza-sziget TT (törzskönyvi szám: 4/80/TT/04)

Helyi jelentőségű védett természeti emlékek minősül:

- Tiszapalkonyai tölgyfák TE

A település Településszerkezeti Terv, Szabályozási Terv És Helyi Építési Szabályzatának 2.2. sz. függelékében az előbb felsoroltakon túl helyi területi értéket képviselnek:

- a Tisza menti ártéri erdők,
- a 35. sz. főút menti erdők,
- a Hőerőmű lakótelep közparkja,
- a TVK közparkja,
- a Tisza-folyó,
- a Sajó-folyó,
- az üzemvíz-csatorna,
- a Sajó csatorna.

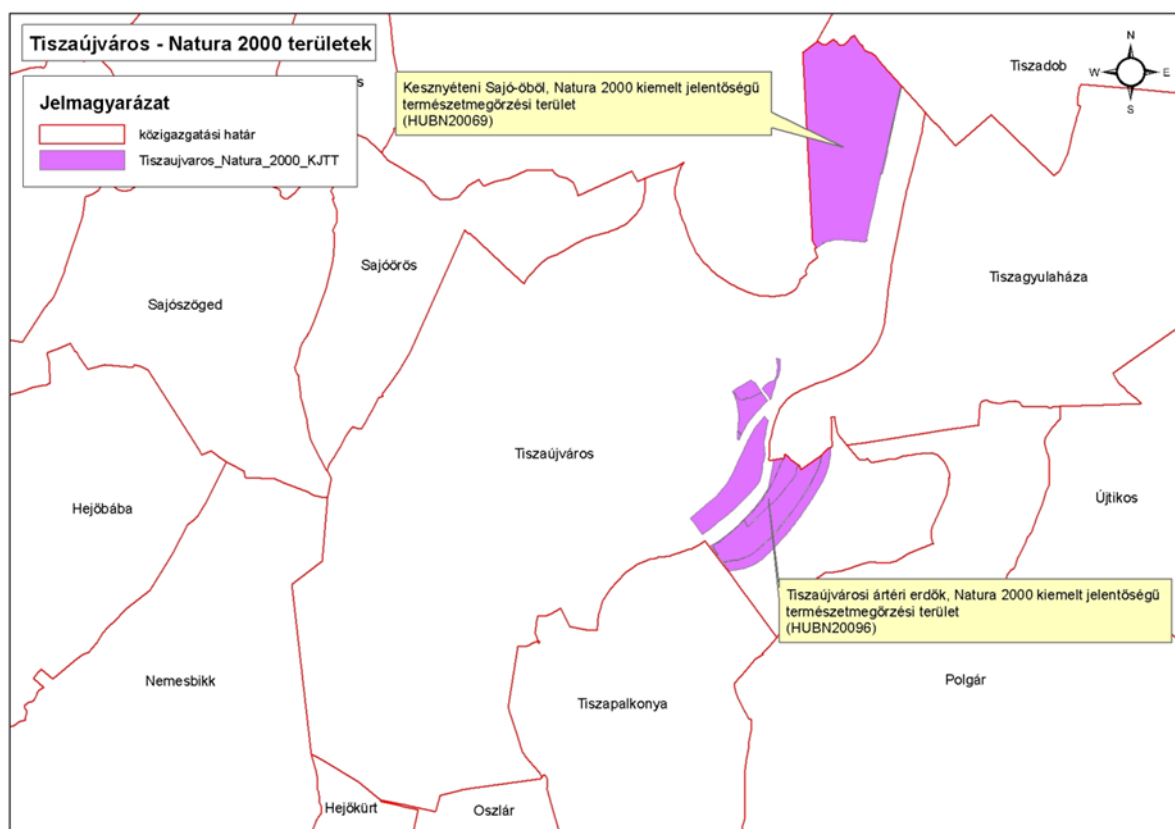
A 2/2002. (I.23.) KöM-FVM együttes rendelet 2. számú mellékletében foglaltak alapján Tiszaújváros közigazgatási területe a Hortobágyi Nemzeti Park védőzónájához tartozó kiemelten fontos érzékeny természeti terület és a Kesznyéti TK körzete tervezett érzékeny természeti terület által érintett (forrás: Bükki Nemzeti Park Igazgatóság).

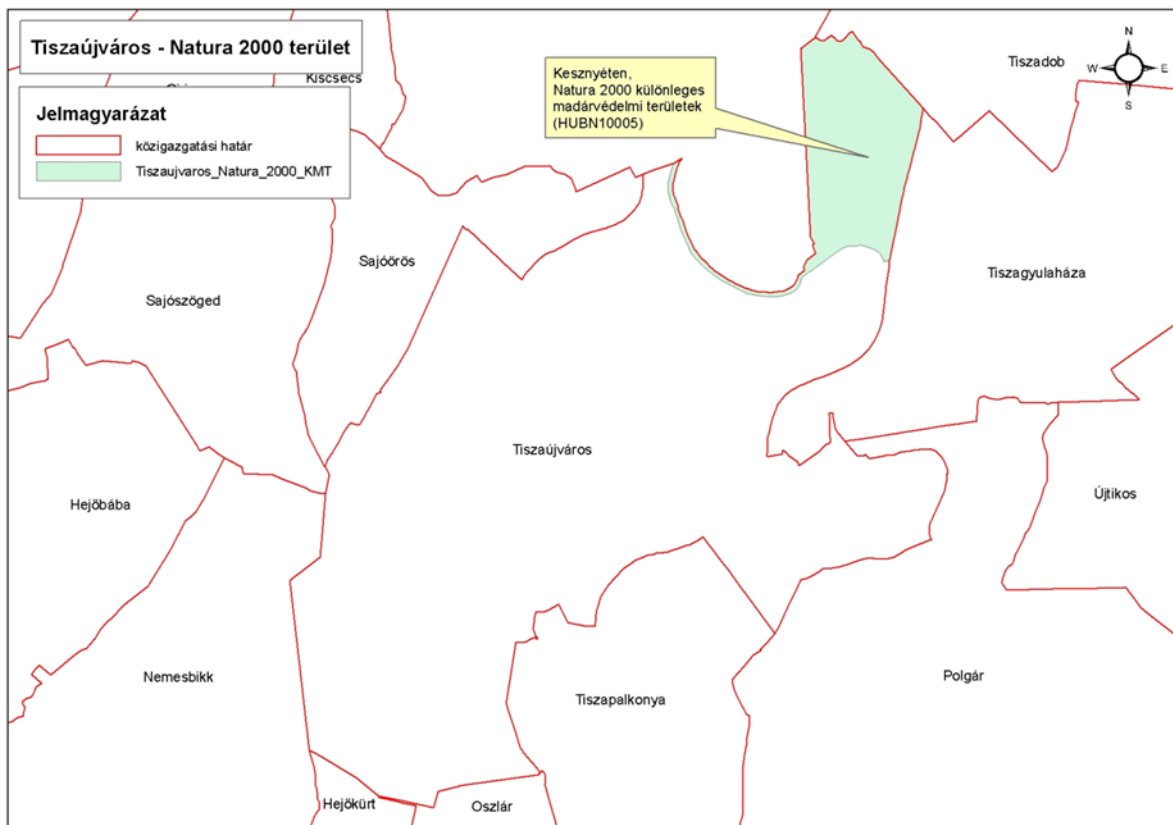
Nemzetközi (közösségi) jelentőségű kategória - mely a természetes élőhelytípusok, vadon élő állat- és növényfajok védelmét, azon keresztül a biológiai sokféleség megővését, helyreállítását szolgálja - az Európai Unió által létrehozott **Natura 2000** hálózat, mely két természetvédelmi irányelve alapján a különleges madárvédelmi (KMT, vagy SPA) és a különleges természetmegőrzési (KTT, KJTT, vagy SCI) területeket védi.

Tiszaújváros területén található Natura 2000 hálózathoz, ezen belül a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság működési területéhez tartozik:

- **HUBN10005** azonosító kóddal ellátott, **Kesznyéten** elnevezésű Különleges Madárvédelmi (KMT), illetve Különleges természetmegőrzési terület (KTT), továbbá a
- **HUBN20069** azonosító kódú, **Kesznyéti Sajó-öböl**, valamint a
- **HUBN22096** azonosító kódú, **Tiszaújvárosi ártéri erdők** elnevezésű kiemelt jelentőségű természetmegőrzési területek (KJTT).

A védelem alá tartozó területeket az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészelekről szóló, 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet tartalmazza.

védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény értelmében egyedi tájértéknek minősül az adott tájra jellemző olyan természeti érték, képződmény és az emberi tevékenységgel létrehozott tájalkotó elem, amelynek természeti, történelmi, kultúrtörténeti, tudományos vagy esztétikai szempontból a társadalom számára jelentősége van.

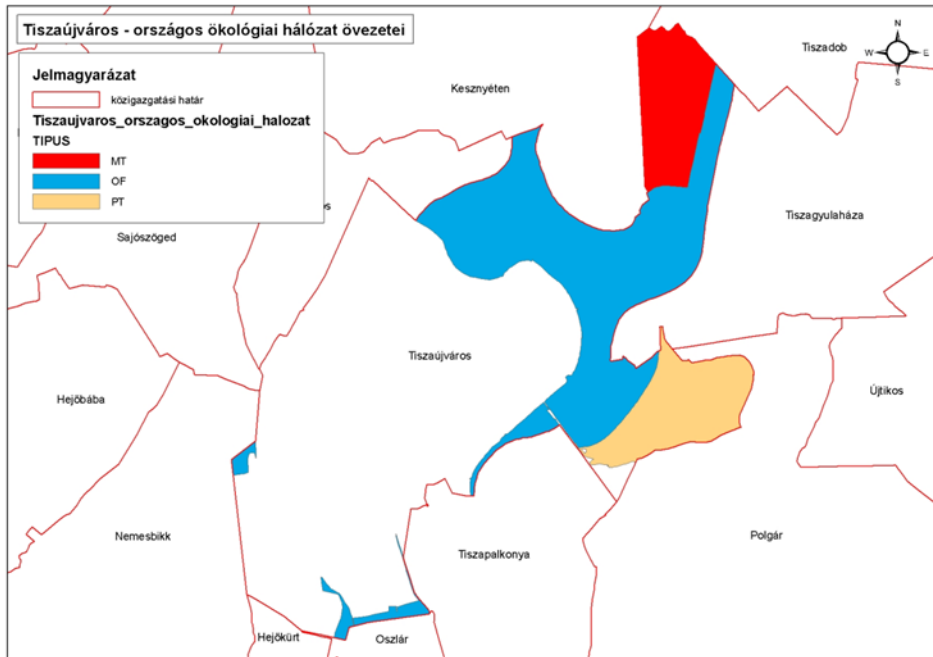
Tiszaújváros közigazgatási területén a Bükki Nemzeti Park Igazgatóság adatszolgáltatása alapján területi felmérések még nem történtek.

Az Igazgatóságtól függetlenül készített tájérték kataszter eddig **54 db tájértéknek** jelölt képződményt/létesítményt tartalmaz. Ezek közé többségében emlékművek, emlékszobrok, emlékoszlopok, emléktáblák, gémeskutak tartoznak. Legsűrűbb előfordulással az újvárosi és a tiszaparti városrészen (forrás: TÁJÉRTÉKTÁR).

1.12.3.3. Ökológiai hálózat

A természetvédelmi oltalom alatt nem álló védett természetes és természetközeli élőhelyek fennmaradását, megőrzését a Nemzeti Ökológiai Hálózat biztosítja. Az ökológiai hálózat funkcionális elemeinek, a kiemelten védendő magterületek, az ezeket összekötő ökológiai folyosók, a pufferterületek, rehabilitációs területek hálózatának kiemelkedő jelentőségű szerepük van az élőhelyek folytonosságának biztosításában, mely a flóra és fauna elemeinek megfelelő életteret biztosítanak.

Tiszaújváros területén, a Nemzeti Ökológiai Hálózat részét képező területek közé tartozik a korábban már említett Kesznyéteni Tájvédelmi Körzet déli része, mint **magterület** továbbá a Tisza, a Sajó, valamint a Sajótól északra található ártéri rész, mint **folyamatos ökológiai folyosó**.

22. térkép - (Forrás: (Bükki Nemzeti Park Igazgatóság)

1.12.4. TÁJHASZNÁLATI KONFLIKTUSOK ÉS PROBLÉMÁK ÉRTÉKELÉSE

A táj ökológiai, ökonómiai és tájképi értékeit rontó tevékenységek tájhasználati konfliktusok forrásaivá válhatnak.

Funkcionális tájhasználati konfliktusokat az egymást akadályozó, egymás területét megszüntető, rendeltetését zavaró, egymással konkuráló területhasználatok okoznak.

Tájökológiai tájhasználati konfliktusról beszélünk, az egymást károsító, pusztító, megszüntető, egymás létét veszélyeztető területhasználati módok fennállása esetén.

A rendezetlenség, a rendetlenség, a megoldatlanság, a befejezetlenség, a folyamatosság érzékelhető megszakadása, hiánya vizuális-esztétikai: tájhasználati konfliktusokat eredményez.

A településen magas a lefolyástalan területek aránya, az ár- és belvízelvezetés nem teljeskörűen megoldott. A külterület hasznosítás során, annak eredményeképpen a természetközeli állapotú területek fogyó tendenciája figyelhető meg, azok fragmentációja fokozódik, csökken a biodiverzitás.

A tiszaujvárosi táj arculatát meghatározó megjelenésű TVK létesítményei és a környező területek közötti, tervszerűen kialakított védő-, takarófásítás kizárólag a 35. sz. főút mentén, illetve az Oszlár és Tiszapalkonya felőli oldalon került megvalósításra.

Az egyedi tájértékekre vonatkozó kataszterezés még nem történt meg.

1.13. ZÖLDFELÜLETI RENDSZER VIZSGÁLATA

1.13.1. A TELEPÜLÉSI ZÖLDFELÜLETI RENDSZER ELEMEI

1.13.1.1. Szerkezeti-, kondicionáló szempontból lényeges valamint a zöldfelületi karaktert meghatározó elemek

A közhasználatú (közpark, közkert, játszókert, közjóléti erdőterület, sétányok, út- és térfásítások, kondicionáló és védőültetvények), a korlátozott közhasználatú (zöldfelületű, zöldfelület jellegű intézményterületek: bölcsőde, óvoda, iskola, közintézmények: temető, fürdő, strand, sportlétesítmények, kempingek) és a közhasználat elől elzárt (magánkertek, zárt intézményi, vállalati területek, véderdők, védőterületek) zöldfelületek együttesen alkotják a település zöldfelületi rendszerét.

Tiszaújváros zöldfelületi rendszere az azt alkotó elemek elhelyezkedését vizsgálva, szigetes elrendeződést mutat, mely sávós, szalagszerű elemekkel (útmenti fasorok, zöldsávok vízfolyásokat kísérő zöldsávok) egészül ki. Az elszórtan elhelyezkedő, kapcsolat nélküli elemek, a város más területfelhasználású egységei által körülzártan, egymástól viszonylag kis távolságra helyezkednek el.

Belterületi erdők

Tiszaújváros környezetében a lakosság egészségvédelme érdekében kezdetekben nagy kiterjedésű erdőket telepítettek. Ezek az erdők ma védik a város az iparterülettől, kondicionáló hatásuk fokozott. A belterületi véderdőt illetően két típusáról beszélhetünk. Az egyik az iparterület – lakóterület között húzódó véderdő, mely a 35. sz. főközlekedési úttól délre található, a másik a főúttól északra elhelyezkedő véderdő.

A főúttól délre elhelyezkedő erdőnek egyértelműen védelmi funkciója van. Faállománya elsősorban nyírből és tölgyből tevődik össze. Ezek Tiszaújváros legrégebbi erdői. A főúttól északra fekvő erdők a védelmi funkció mellett más funkciókat is befogadnak, parkerdő jellegűek. A parkerdőben találhatók sportpályák, gyermekjátszóterek, padok, melyeket kerékpárutak, sétaútvonalak hálózhatnak át. Ezeket az erdőket jóval később telepítették, egyrészt azzal a céllal, hogy 5-6 perces séta árán bármelyik lakásból a környező erdőparkokba érkezhessen az itt élő ember, másrészt a városnak a főközlekedési út felőli feltárulása érdekében ligetes, tájjellegű fásítás jelenjen meg.

Parkok

Az Ifjúsági Park 1977-ben épült társadalmi munka keretében, hogy helyet adjon a sportolási lehetőségeknek a parkerdőben. A parkban két bitumenes sportpálya található, valamint gyalog és bicikli utak hálózják be. Pihenőhelyül szolgál a városlakóknak és egyben sportolási lehetőséget is nyújt. Ezt segíti az 1000 m hosszú erdei kocogó pálya is, valamint számos játszótér. A parkot több km-es hosszú bitumenes út hálózza be, az egyes létesítményeket pedig salakos gyalogutak kötik össze. Az Ifjúsági park folytatásaként, attól északra, a Bartók Béla út mentén helyezkedik el a Kresz-parkként elnevezett park. Az Ifjúsági Parktól és a Kresz Parktól északra, északkeletre, a lakótelepi tömbök belsejében, a Derkovits Kulturális Központ mellett, a Béke út által elválasztva található a város másik két jelentős fás borítottsággal bíró parkja Március 15. és a Nyugdíjas Park. Észak felé haladva, a település fő közintézményének, a Polgármesteri Hivatalnak és egyéb kereskedelmi, szolgáltató intézménynek helyet adó, összefüggő, településközponti, zöldfelületi tömb található, középső részén jelentős méretű dísztóval, híddal, sétányokkal, rendezvényterrel, több képzőművészeti alkotással, déli felét illetően jelentős fás növényanyaggal. A városközpont zöldbe ágyazott intézménycsoportjaival a zöldterületi kompozíció természetes tengelye is, ahol a tervezett

térrendszer a parkokkal egyenértékű biológiai és esztétikai hatást fejt ki. Valamennyi lakókörzet-központ a központi park területéhez kapcsolódik, mely egy nagy tó köré szerveződik. A központi zöldfelület és a tó nagymértékben növeli a település biológiai aktivitási értékét, valamint a városlakók komfortérzetét növeli. A parkot a városlakók használják, napközben és délutánonként sokan sétálgatnak itt. Tőle északra, már a kertvárosias jellegű városrész peremén, a Római katolikus és a Református templomok által közrefogott területen az előbbi városközponti park kiegészítése, folytatásaként igényesen kialakított díszter foglal helyet. A kertváros belseje felé, északnyugati irányba továbbhaladva korszerű játszótér és az azt övező zöldfelület, még tovább, az Erzsébet téri park található.

Lakótelepi zöldterületek

A lakóváros területi szervezésének alapja a szomszédsági egységek (lakókörzetek) elve volt, azaz a lakóépületek egy alapintézmény (általános iskola, óvoda vagy bölcsőde) köré szerveződtek. Az így kialakult szervezési egységeket parksávokkal tagolták, így mindegyik egység önálló életet élhet. A zöldfelületi jellegű intézményeket parkok keretezik, melyekben játszóterek, sportpályák, terecskék kapnak helyet. A lakóház-csoportokhoz tartozó zöldterületeknek kialakításánál nagymértékű fásításra törekedtek a tervezők. Az intenzív és változatos fásítás a beépítés geometrikus rendjének, merev formáinak feloldása céljából kitűnő megoldás.

A lakótelepi zöldfelületek nagy részének jellegzetessége a járdaszinttől kb. 0,8-1,0 m-el mélyebben való fekvése, ami a talaj- és talajvíz-viszonyok miatt szükséges feltöltések eredménye. Közművesítési okokból az építési terület túlnyomó részét 80-100 cm-nyire fel kellett tölteni, de a parkrészek megmaradtak az eredeti talajszinten.

Általánosságban az is jellemző, hogy minden lakóegység egy parkot ölel körbe, ahol sportpályák, játszóterek és a szabadidő eltöltésére alkalmas terek vannak.

A zöldfelületek kiegészítője az azt körülvevő, vagy behálózó úthálózat. Szintén kedvező hatású, hogy a város építésénél a várostervezők elválasztott forgalmi rendszerben gondolkodtak, aminek eredményeképpen a tömbbelsőket úgy alakították ki, hogy a gépkocsi és a gyalogos forgalmat kettéválasztották, azaz a tömbök belsejét gépjármű utak nem keresztezik.

Ez sokkal biztonságosabbá teszi a közlekedést és a környezetet is kedvezően befolyásolja. Így a parkokat gyalogutak hálózák be, helyenként kerékpárúttal kiegészülve.

Kertvárosi zöldterületek

A kertvárosi zöldfelületek esetében a sávós és a vonalas elemek dominálnak. A terület zöldfelületét elsősorban a lakótelkek zöldfelületei és az utcafásítások adják. A családi házas lakóterületek a város legújabb lakóterületei, melyek ütemezetten kerültek kialakításra (3. – 4. szomszédsági egység). A 3. szomszédsági egység családi házas lakóterületeire már a „beállt” növényzet a jellemző, míg a 4. szomszédsági egységben friss növénytelepítésekről van szó.

A 4. szomszédsági egységben jól látható, hogy az utcafényen még az új építésű családi házak dominálnak, míg a 3. –nál a zöldektől alig látszik az épület.

Nagy térigényű, zöldfelület jellegű intézmények

A nagy térigényű zöldterületi intézmények: termál- és strandfürdő, sporttelepek (melyek egymás mellett helyezkednek el), a város belterületének szélén kaptak helyet, olyan megfontolásból, hogy jelentős méreteikkel ne feszítsék szét az intenzíven közművesített és költséges forgalmi utakkal feltárt területeket. Elhelyezésüknél fő szempont volt, hogy mind a gyalogos, mind a járműközlekedési úthálózathoz megfelelően kapcsolódjanak.

A kertvárosi rész és a településközponti, lakótelepi zóna mentén kelet felé, a történeti település (Tiszaszederkény) és Tiszaújtelep között található a település zöldfelületi rendszerének legnagyobb, egybefüggő eleme, a sportkomplexumnak, fürdőnek, kempingnek egyaránt helyet adó, fejlesztési területekkel bőven rendelkező, meglehetősen gyéren fásított tömb (Tiszaújfürdő).

1.13.1.2. Zöldfelületi ellátottság értékelése

Tiszaújváros zöldfelületi rendszerére jellemző a magas zöldfelületi arány. A város igényesen parkosított közterekkel, véderdősávokkal, sok játszótérrel, sportpályával rendelkezik. A városközpontban nagyméretű, központi zöldfelület található.

A zöldterületek kialakításának elve a „minél közelebb kerülni a természethez”. A város tervezésénél és fejlődésénél elsődleges szempont volt a több emeletes lakóépületek körül nagy, gondozást nem, vagy csak kevésbé igénylő zöldfelületek kialakítása. A lakóterületek mindegyikéhez tartozik egy-egy nagyobb közpark, zöldfelület.

A város zöldterület-hálózata a külterületi véderdőkhöz és a folyók ártéri erdőihez kapcsolódva a környező táj nagyobb léptékű zöldterületi rendszerébe illeszkedik.

1.13.2. A ZÖLDFELÜLETI RENDSZER KONFLIKTUSAI ÉS PROBLÉMÁI

A városközponti tó vize szennyezett, gyenge minőségű, néhány játszótéren elavult, felújításra szoruló elemekkel találkozhatunk. Egyes zöldfelületek rossz állapotúak. Az Ifjúsági park, a Május 15. tér és a Kresz-park megújításra szorulnak, sajnos rendszeresen a rongálások.

A település nem rendelkezik igazi sétálóutcával.

A települési fogadókép részeként funkcionáló területen (Szederkényi út), a fürdőtömb közvetlen szomszédságában jelenleg több olyan elem is megtalálható („Garázsváros”, transzformátor telep) amely a településképet rontja. Hiányzik egy városkapu elem a településre érkezés egyértelmű kifejezésre.

Főként hosszútávon jelenthet problémát, hogy a város lakossága és a természetvédelem közötti együttműködés nem megfelelő. A védett területekre vonatkozóan a településnek csak korlátozott ráhatással bír (nem önkormányzati tulajdonúak). Hiányzik a tiszta menti területeket feltáró gyalogos-kerékpáros sétány.

1.14. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET VIZSGÁLATA**1.14.1. TERÜLETFELHASZNÁLÁS VIZSGÁLAT****1.14.1.1. A település szerkezete, a helyi sajátosságok vizsgálata**

A város szerkezetét tekintve három fő, jól elkülönülő részből áll:

1. A település legrégebbi része, az Óvárosnak is nevezett Tiszaszederkény, mely a Sajó-Tisza torkolat közelében fekszik. Ez a településrész a mai napig megőrizte falusias jellegét. Az épületek zömmel hagyományos falusias jellegűek, utcafronti elhelyezkedéssel, hátsó kerttel, legtöbbjük különálló. Az utcák a település fejlődése során, természetes vonalvezetéssel alakultak ki, nagyobb tér csak a Bocskai István u. – Kossuth Lajos u. – Petőfi Sándor u. hármas kereszteződésében található.
2. A város újabb része a tervszerűen épített Tiszaújváros. Utcái nagyrészt a sakktábla elrendezést követik, a város egy kertvárosias északi, és egy nagyvárosias beépítettségű déli részből áll, mely tervszerűen megépített közparkot ölel körbe. A kertvárosias részen különálló családi házak dominálnak, de sorházas övezet is található. A nagyvárosias lakóterületen a házgyári panel épületek a jellemzők, viszonylag sok zöldfelülettel választva el az egyes épületsorokat. A két városrész lakóterei nem érnek össze, közöttük nagyobb szabadon hagyott terület, illetve alacsony mértékben beépített gazdasági területek találhatók.
3. Tiszaújvárostól délre helyezkedik el az ún. Iparterület melyet a 35. sz. főút és a vasút mentén telepített védő erdők választanak el a lakóterületektől. Itt található az egykori iparfejlesztés során Tiszaszederkény mellé telepített üzemek zöme.

A települést fentiekén túl két kisebb, jól körülhatárolható terület egészíti ki:

4. Tiszaújvárostól délkeletre, a Tisza partjára telepített (félrevezető nevű) Tiszapalkonyai Hőerőmű, és a hőerőműtől északra, annak közvetlen szomszédságában létrehozott Tisza-part városrész (Erőmű lakótelep), mely nagyrészt kertvárosias kialakítású, jellemzően összeérő házakkal, illetve található itt 4 db 4emeletes tömbház.
5. Tiszaszederkény városrésztől délre, a 35. számú főút északi oldalán a Tisza parton helyezkedik el a Tiszai Hőerőmű telephelye.

1.14.1.2. Az ingatlan-nyilvántartási adatok alapján, termőföld esetén a művelési ágak és a minőségi osztályok

A település területének (4604,0ha) 27%-a mezőgazdasági művelési ágú. A minőségi osztályokra, illetve az aranykorona értékekre vonatkozóan adatok nem állnak rendelkezésre.

28. táblázat - Külterületi földterületek művelési ág szerinti megosztása

Művelési ág	Terület (ha)	Mezőgazdasági területek
szántó	1160	1233
gyümölcsös	6	
gyep	67	
erdő	108	

(Forrás: TEIR)

1.14.1.3. Beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területek

A város közigazgatási területe beépítésre szánt és beépítésre nem szánt területekre osztható. Beépítésre szánt területhez jellemzően a belterületek és a külterületi nagyterjedésű ipari gazdasági területek tartoznak.

A beépítésre szánt terület az alábbi terület-felhasználási egységeket foglalja magában:

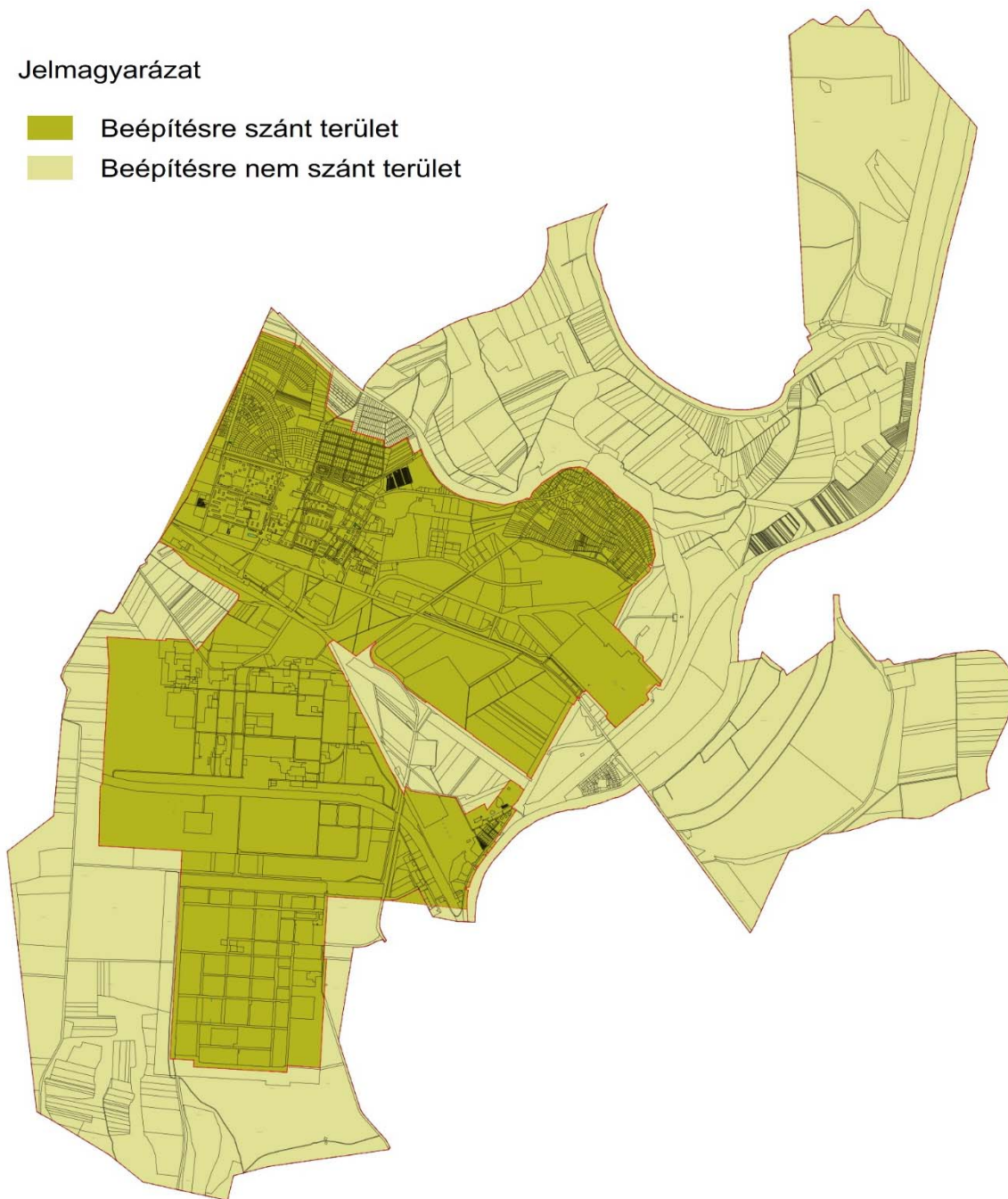
- Lakóterületek: nagyvárosias, kisvárosias, kertvárosias, és falusias terület
- Vegyes terület: településközpont vegyes terület
- Gazdasági terület: kereskedelmi szolgáltató és ipari gazdasági terület
- Üdülőterület: üdülőházas és hétvégi házas üdülőterület
- Különleges területek: autóbusz pályaudvar, bevásárló központ, csónak kikötő, erőmű, közmű terület, rekreációs terület, sport terület, szennyvíztisztító, temető terület, termálstrand, mezőgazdasági üzemi terület

A beépítésre nem szánt terület az alábbi terület-felhasználási egységeket foglalja magában:

- Közlekedési és közmű területek
- Zöldterület
- Erdőterület
- Mezőgazdasági terület
- Vízgazdálkodási terület
- Különleges területek: megújuló energia hasznosításának céljára szolgáló terület, rekultiváció alatt álló hulladéklerakó területe

Jelmagyarázat

- Beépítésre szánt terület
- Beépítésre nem szánt terület

23. térkép - (Forrás: saját szerkesztés)

1.14.1.4. Funkció vizsgálat (intézményi ellátottság, funkcionális és ellátási kapcsolatok)Középiskola és kollégium

Az egyesített intézményben az Eötvös József Gimnázium és Ipari Szakközépiskola, a Brassai Sámuel Szakközépiskola és Szakmunkásképző, és az Apáczai Csere János Középiskola és Kollégium került összevonásra.

Általános iskola, alapfokú művészetoktatási és pedagógiai-szakmai szolgáltató intézmény, egységes pedagógiai szakszolgálat

Az egyesített intézményben a Lorántffy Zsuzsanna Általános Iskola, a Kazinczy Ferenc Általános Iskola, az Arany János Általános Iskola, a Hunyadi Mátyás Általános Iskola, a Széchenyi István Általános Iskola, a Vándor Sándor Zeneiskola, és a Mérei Ferenc Logopédiai Pszichológiai Szakszolgálat került összevonásra.

Napközi otthonos óvoda

Az egyesített intézményben a Katica Óvoda, a Bóbita Óvoda, a Sün Balázs Óvoda, a Tündérkert Óvoda, és a Szivárvány Óvoda került összevonásra.

Tiszaújvárosi humánszolgáltató központ

Az egyesített intézményben a Városi Gondozási Központ, az Egyesített Bölcsődei Intézmény, és a Városi Családsegítő Központ került összevonásra.

Derkovits Gyula művelődési központ és városi könyvtár

Az egyesített intézményben a Derkovits Művelődési Központ és a Városi Könyvtár került összevonásra.

Városi rendelőintézet – háziorvos szolgálat

A városi rendelőintézet átszervezésére nem volt szükség, mindig is egy helyen működött. Háziorvosi szolgálat, fogászati ellátás és szakorvosi ellátás.

1.14.1.5. Alulhasznosított barnamezős területek

Alulhasznosított barnamezős területek a település közigazgatási területén belül nem találhatók.

1.14.1.6. Konfliktussal terhelt (szlömösödött, degradálódott) terület

A település lakóterületeire nem jellemző a szlömösödés. Felhagyott, valamely társadalmi, térszerkezeti problémára visszavezethető degradálódó terület nincs a városban.

1.14.2. A TELEKSTRUKTÚRA VIZSGÁLATA

1.14.2.1. Telekmorfológia és telekméret vizsgálat

A település ófalui – Tiszaszederkény – részének struktúrája a Tisza folyókanyarulatához igazodó, halmazszerkezetű, szabálytalan alaprajzot mutat. Az utcák vonalvezetése szabálytalan lefolyású, az eredeti folyókanyarulatot követik. A hagyományos falusias szerkezetben nagyméretű, kertes ingatlanok sorakoznak a hosszanti lefutású utcákra merőleges kialakítással. A szocialista iparváros építése nem befolyásolta érdemben a településrész szerkezetét, sem beékelődések, sem térszerkezeti átstrukturálódás nem jellemzik.

A település iparvárosi része modern középvárosi felfogásban került megtervezésre és felépítésre, melyet a lakásépítési tervidőszak nagy panelblokkjai alapvetően megváltoztattak.

A telekstruktúra úszótelkesre változott, az egyedi, szabályos rendben álló ingatlanokat felváltotta az egybefüggő telepszerű beépítés.

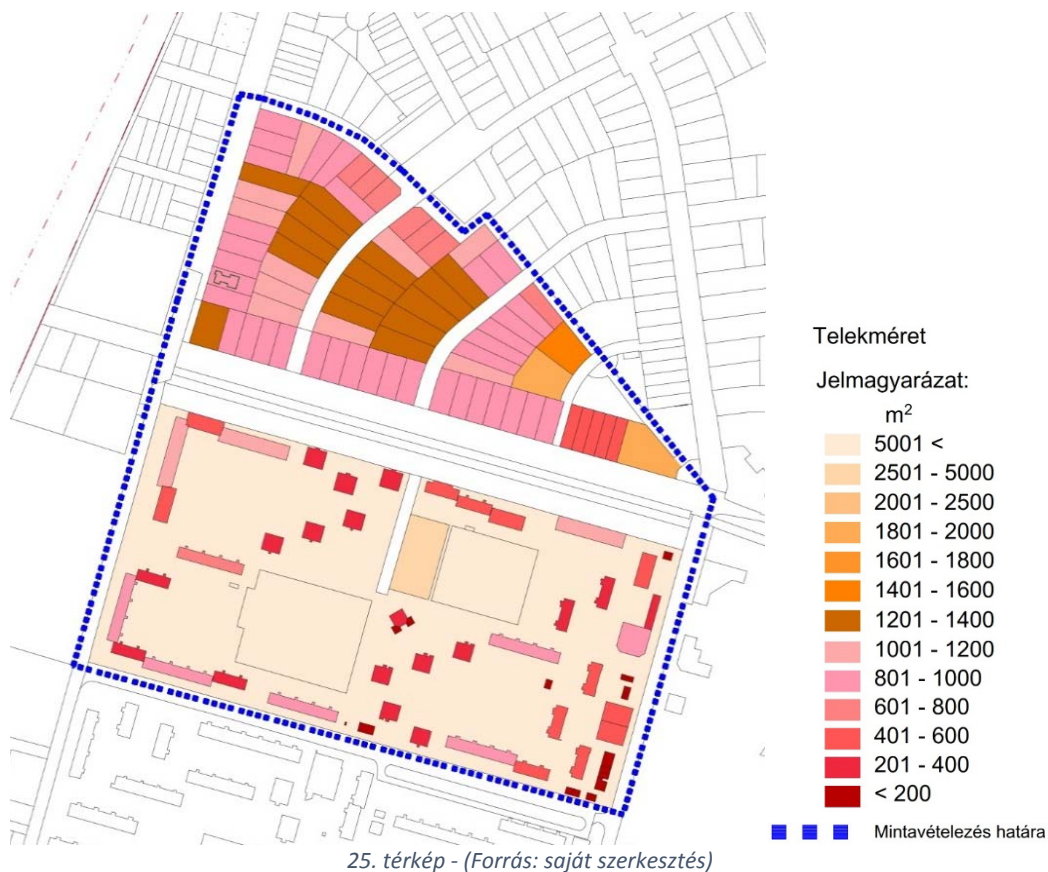
Utcahálózat és közterületek a városszerkezetben

24. térkép - (Forrás: Saját szerkesztés)

Telekméret vizsgálat - jellemző telektömbökben (Szent István – Árpád – Örösi – Izabella utcák által határolt tömbben)

1.14.2.2. Tulajdonjogi vizsgálat

Nem releváns

1.14.3. ÖNKORMÁNYZATI TULAJDON KATASZTER

Tiszaújváros Önkormányzatának több, mint hétszáz ingatlana van a tulajdonában, melynek könyv szerinti bruttó értéke meghaladja a 18 020 156 ezer forintot. Ebből a forgalomképtelen törzsvagyron 281 ingatlan, a korlátozottan forgalomképes 230 ingatlan. Forgalomképes (üzleti) vagyon 190 ingatlant érint.

29. táblázat - Vagyonelemek

Vagyonelemek	db	Bruttó érték (Eft)	Becsült érték (Eft)
Forgalomképtelen	281	7 309 495	7 539 066
Korlátozottan forgalomképes	230	9 875 525	13 553 401
Forgalomképes (üzleti vagyon)	190	835 136	1 550 954
Összesen	701	18 020 156	22 643 421

1.14.4. AZ ÉPÜLETÁLLOMÁNY ÉS A KÖRNYEZET GEODÉZIAI FELMÉRÉSE

Tiszaújváros lakásállománya szintén sajátos, ami szintén mesterségesen létrehozott jellegéből adódik. Építéskor egy középvárost álmodtak meg, amelyet az alacsony tömbházak építésével is szimbolizálni szerettek volna. Később az állami lakásépítési terv kívánalmainak, ill. a helyi lakás iránti igényeknek megfelelően épültek a magas és összkomfortos panellakások. A '80-as évek legvégén kezdett csak formálódni, épülni a kertvárosi, családi házas övezet. A település magas népsűrűséget - 380,47 fő/km² -, azaz nagyfokú városiasodottságot mutat. A város építéskor

sokan a környező falvakból költöztek be, kötődéseiket hátrahagyva. Az itt élők többsége, azonban megtartotta kapcsolatait, ezért gyakori volt, hogy később előregedett szüleiket is „ideköltöztették”. Sokszor a csendes kistelepülési környezethez, nagy kerthez szokott családok zsúfolódtak össze az összkomfortos, de kis alapterületű lakásban. Egyetlen lakásosztály létezett: a tömblakás, így mobilitás nem létezett. Igaz ugyan, hogy a város három elkülönült városrészre tagolódott: város, Erőmű Lakótelep, és Szederkény városrész. Az elkülönült városrészek különböző életformákat jelentettek, ami nem segítette a mobilitást. A rendszerváltás környékén a kertvárosi övezet kialakítása kínált végre alternatívát a városiakok egy részének. A magas telekárak és építkezési költségek miatt jellemzően nem vált a városiakok nagy tömege számára elérhetővé a kertváros, ezért megindult egy sajátos, de gyakorlatias agglomerációs folyamat. Nem a nagyvárosi életformától szabadulni igyekvő tömegek csendesebb, kevésbé forgalmas helyre való kiköltözéséről volt szó. Ezt a fajta mobilitást az indokolta, hogy még mindig szűkös volt a lakásosztályok kínálati lehetősége – tömbház vagy drága új építésű családi ház. Megindult a kiköltözés a megfizethetőség okán. Sajátos volt azért is, mert a kiköltözők identitásukat tekintve továbbra is városiak maradtak, a városhoz kötötte őket a munkájuk, a gyermekek iskoláztatása, a kulturális lehetőségek, programok. Kialakult a „csak aludni járunk haza” jellegű életforma az agglomerációban. Időközben megkezdődött az új építésű társasházak, sorházak építése is. Ezáltal végre differenciálódott Tiszaújváros lakásállománya. A folyamat azt is jelentette, hogy a lakások száma nőtt, de miután a lakosság száma csökken, kevesebben nagyobb alapterületeken, kényelmesebben élnek.

30. táblázat – Lakásállomány 1997-2007

Év	Lakásállomány (db)	Épített lakások száma (db)
1997	6	12
1998	6	43
1999.	6	43
2000	-	-
2001	6	100
2002	6	22
2003	6	32
2004	6	47
2005	6	57
2006	6	50
2007	7	46

(Forrás: KSH)

A város korszerű lakásállománnyal rendelkezik. A lakások 98-99 százaléka magántulajdonban van. A város lakásállományának 97 százaléka összkomfortos, 83 százaléka távfűtésű korszerű lakás. A város lakáshelyzetében van néhány speciális vonás. Nagyon magas a lakótelepi lakások aránya, így viszonylag kedvező a lakáshelyzete. A lakótelepi lakások aránya Tiszaújvárosban 56 százalék, ami nagyon magas. Az a fejlesztési irány, amit a város mintegy 15 éve elkezdett – a kertvárosi fejlesztés -, nagyon fontos eleme a lakáspolitikának. Az átlagos lakásnagyság 60 négyzetméter, ami jól tükrözi az ún. "lakótelepi lakások dominanciáját.

A **lakásállomány elhelyezkedése és elkülönülő jellege** miatt, a városban négy városrészt különböztetnek meg a kutatók:

- ✓ a hagyományos városrész (Tiszaszederkény), amelynek a lakásösszetétele vegyes, mind a kisebb, mind a nagyobb lakások megtalálhatók,
- ✓ a Kertváros, ahol tipikusan modern, nagy alapterületű, nagy szobaszámú lakások találhatók,
- ✓ a belváros, ahol a lakótelepi lakásokra jellemző másfél és kétszobás lakások teszik ki a lakásállomány 75 százalékát, majd végül

- ✓ az Erőmű lakótelep, melynek 90 lakását vegyesen lakótelepi épületek és kertes házak alkotják.

1.14.5. AZ ÉPÍTMÉNYEK VIZSGÁLATA

1.14.5.1. Funkció, kapacitás

Lakóépületek

A lakóépület állomány 1231db egylakásos épületből, 10db 2-3 lakásos, 77db 4-10 lakásos és 317db 11 lakásnál többet magába foglaló lakóingatlanból áll. Az épület állomány közel 95%-a összkomfortos, további 4%-a komfortosnak tekinthető. A fennmaradó félkomfortos vagy komfort nélküli lakások a teljes lakásállomány kevesebb, mint 1%-át teszik ki.

Intézmények épületei

A város fejlődését tekintve sokáig nem volt egységes településközpontja, a lakóegységekhez rendelték az alapfokú ellátáshoz szükséges intézményeket.

Mivel szomszédsági egységekben gondolkodtak a várostervezők az egységek alapintézménye valamilyen alapfokú intézmény (bölcsőde, óvoda, általános iskola) volt. Elhelyezésüket és csoportosításukat a szomszédsági egységek nagyságrendjével összhangban ahhoz a szigorú funkcionális feltételhez kötötték, hogy a gépjárműforgalom által igénybe vett utak keresztezése nélkül legyenek elérhetőek. A telepítési elveknek köszönhetően a város alapfokú intézményei, amik elsősorban az oktatási intézmények, elszórtan találhatók meg a városban. Kialakításukat tekintve szabadon álló beépítésűek, általában földszintes, lapos tetős épületek. Sok lapos tetős épület azóta magas tetőt kapott.

Intézmények elhelyezkedése a városban

26. térkép - (Forrás: Önkormányzat - VÁTI)

1.14.5.2. Beépítési jellemzők (beépítési mód, beépítési mérték, sűrűség, magasság, szintszám, tetőidom; településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok)

Nagyvárosias beépítés:

A nagyvárosias karakterű beépítési kategóriába az F+9 emeletes és az F+3, F+4 szintes épületek tartoznak. Tiszaújváros 1. sz. és 2. sz. szomszédsági egységei tartalmazzák ezt a fajta beépítést. Az 1. szomszédsági egység épületei blokkos technológiával épültek, általában 3-4 szintes épületek. A 70-es években kezdődött a 2. szomszédsági egység beépítése, mikor az addigi blokkos építési módot felváltotta a házgyári technológia.

10 emeletes épületek elsősorban a 2. szomszédsági egységben találhatók, de ilyen beépítés a jellemző az 1. sz. e.-ben a Bartók Béla úti társasházaknál is. A 10 emeletes épületek tervszerű megvalósítása egyrészt a tömeges lakásépítés felgyorsítása, másrészt hangsúlykeltés céljából történt. Eleinte az egész 2. sz. e.-ben 11 szintesre tervezték az épületeket, de az időközben megváltozott szabványok és építési követelmények nem tették lehetővé a megépítésüket, így csak a központban, azt keretezve épültek 10 emeletes épületek. Ezek az épületek általában 60 lakásosak, ez alól kivételt képez a Szent István út elején lévő hosszú 10 emeletes bérház, mely 156 db lakást tartalmaz.

Az F+4 szintes épületek vegyesen helyezkednek el az 1.-2. szomszédsági egységekben, míg az F+2, F+3 szintes épületek csak az 1. szomszédsági egységekre jellemzőek. A változást a beépítés időrendbeli fejlődése okozza. A város legrégebbi társasházai F+2 szinttel épültek, lapos tetős kialakítással, majd azt követően az igényekhez mérten magasodott a beépítés F+3 szintre, majd F+4 szintre.

Kisvárosias beépítés:

Tiszaújvárosban a kisvárosias karakterű beépítéseként az F+1, F+2 szintes társasházi beépítést említhetjük. Ezek az épületek már magas tetős kialakításúak, változatos városképet eredményeznek. Ilyen jellegű beépítés elsősorban a 3.-4. szomszédsági egységben jellemző. A 3. szomszédsági egységben a kisvárosias karakterű épületeknél a sorházas, zártsorú beépítés a jellemző, míg a 4. szomszédsági egységben a társasházak inkább külön-külön, szabadon álló módon jelennek meg. Ez a beépítési mód egyfajta átmenetet képez a nagyvárosias lakóterületek 5-10 szintes épületei és a kertvárosias karakterű családi házas övezet között.

Kertvárosias beépítés:

Tiszaújvárosnak napjainkra eléggé kiterjedt kertvárosias jellegű lakóterülete lett, azóta is folyamatosan bővül és növekszik, területe csaknem megegyezik az 1. és 2. szomszédsági egységével. A területen belül egymással vetekednek a szebbnél szebb családi házak, 700-900 nm méretű telkeken, szabadon álló és oldalhatáron álló beépítési móddal. A hagyományos családi házaktól, az amerikai típusú házakon keresztül egészen a modern épületekig minden félélt megtalálhatunk itt.

Falusias karakterű beépítési mód:

Ezzel a típusú beépítéssel Tiszaújváros óvárosában Tizzaszederkény településrészen találkozhatunk. Itt a legrégebbi épületek oldalhatáron állnak hosszúházas elrendezésűek tornácos és tornác nélküli változatban készültek. Gyakori a fából készült faragott és a falazott tornác, mely az épület elején és az oldalán fut végig.

A hagyományos hosszúházas épülettípusok tükrözik a vidék régi építkezési módját, mely a dél borsodi falvakra volt jellemző. A tetőformák teljes vagy csonka kontyolással készültek. Számos régi épület nyert új külsőt eredeti formájukban megmaradva, de sokuk leromlott állapotukban, romosan áll. Tizzaszederkény régi településmagja, településszerkezete helyi védettséget élvez.

Újváros lakóterületek felosztása

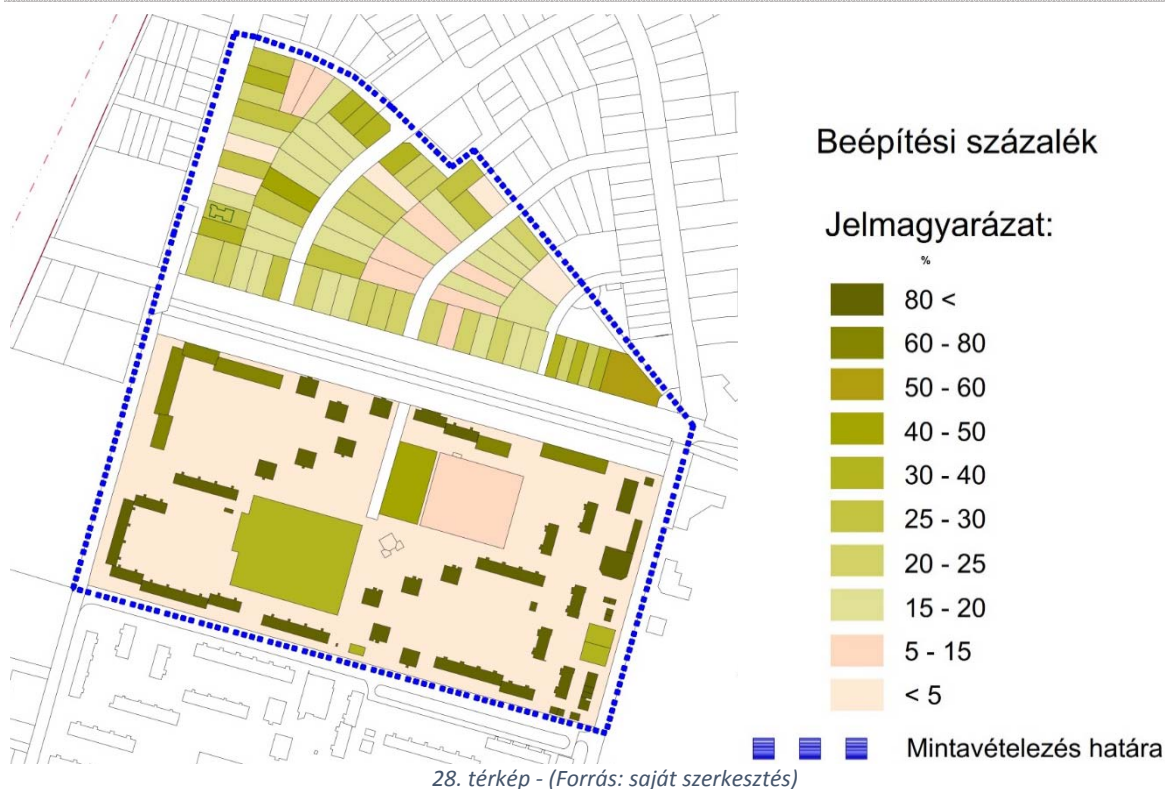

27. térkép - (Forrás: Önkormányzat - VÁTI)

Intézmények épületei

A város fejlődését tekintve sokáig nem volt egységes településközpontja, a lakóegységekhez rendelték az alapfokú ellátáshoz szükséges intézményeket. Kialakításukat tekintve szabadon álló beépítésűek, általában földszintes, lapos tetős épületek. Sok lapos tetős épület azóta magas tetőt kapott.

Beépítési százalék vizsgálat - jellemző telektömbökben (Szent István – Árpád – Örsi – Izabella utcák által határolt tömbben)

1.14.5.3. Magasság, szintszám, tetőidom

A 1.14.5.2. ponttal összevonva került bemutatásra.

1.14.5.4. Településkarakter, helyi sajátosságok: utcakép, térarány, jellegzetes épülettípusok

A 1.14.5.2. ponttal összevonva került bemutatásra.

1.14.6. AZ ÉPÍTETT KÖRNYEZET ÉRTÉKEI

1.14.6.1. Településszerkezet történeti kialakulása, történeti településmag

Tiszaújváros Borsod-Abaúj-Zemplén megye délkeleti részén helyezkedik el, a Sajó és a Tisza összefolyásánál. Tiszaújváros, illetve a korábbi Leninváros egyike Észak-Magyarország szocialista iparosítása eredményeként, mesterségesen létrehozott iparvárosainak. Tiszaújváros kiváló közlekedés-földrajzi körülmények között jött létre, a tiszai átkelőhöz vezető út mentén.

Tiszaújváros jelenlegi településszerkezete kettős képet mutat. A szabályos utcaszerkezettel jellemezhető új város az archaikus szerkezetét megőrző Tiszaszederkény mellett jött létre. A város jelenlegi struktúrájában Tiszaszederkény az Óváros szerepét tölti be, azaz a város történeti településmagja. A település nevének eredetét a szeder növénynévnek -k, és -n(y) képzős származékaként lehet magyarázni, a helynév szedercserjével benőtt területre utal.

Tiszaszederkény településszerkezetének legkorábbi rétege az Árpád-korra vezethető vissza, 1268-ban első okleveles említéskor Scederkyn néven említik a települést. Szederkény a török idők alatt teljesen elnéptelenedett. A település a XVII. század közepén kel új életre, amikor 1651-ben Lorántffy Zsuzsanna 32 hajdú családot telepít le.

A település életében jelentős változást az 1950-es évek hoznak. 1950-ben kezdik építeni Tiszaszederkény mellett először a hőerőművet, majd a Tiszai Vegyi Kombinát gyár együttesét. Tiszaszederkényből 1961-ben költözött át a közigazgatás, az adminisztráció a modern városrészbe. A települést 1970-ben V. I. Lenin születésének 100. évfordulója alkalmából nevezik el Leninvárosnak, majd a rendszerváltás után kapja a Tiszaújváros nevet.

A település történeti magja a Tisza lefűződött kanyarulatának partja mentén alakult ki. A XVIII. század végén készült Első Katonai Felmérés térképlapján szabálytalan alaprajzú, halmazszerkezetű településként jelenik meg. Az utcák vonalvezetése szabálytalan. A Tisza-holtág lefutásával párhuzamosan, közvetlenül annak partján futó utca beépítésében lehet szabályosságot felfedezni, ahol a házak szorosan egymás mellett, az utca vonalára merőleges tengelyben állnak. Az utca északnyugati végében a minden valószínűség szerint középkori eredetű templom áll.

29. térkép

A XIX. század első felében készült Második Katonai Felmérés térképlapján megfigyelhető, hogy rögzül az utcák vonalvezetése. A nyugat felé vezető utcák esetén megfigyelhető, hogy egyes útelágazásoknál tölcseresen kiszélesednek, és ott kicsi háromszög alakú teresedés jön létre. A templom épülete körül kisebb téglalap alakú teresedés alakul ki, amely napjainkig is megmaradt. A házakhoz tartozó telkeken nagyméretű kertek húzódnak a házak mögött. A XIX. század végén XX. század elején készült Negyedik Katonai Felmérés térképlapján jelentős településszerkezeti változás nem figyelhető meg.

30. térkép

Az 1950-es évek jelentős településszerkezeti változásokat eredményeznek Tiszaszederkény életében. A szocialista iparosítás eredményeképpen jelentős ipari létesítmények (Tiszai Hőerőmű, Tiszai Vegyi Kombinát) települnek meg. Az ipari létesítmények megjelenése nagyarányú lakásépítést is indukált. A település növekedésének irányát a természeti és a közlekedés-földrajzi tényezők egyaránt befolyásolták. A kelet felé történő terjeszkedésnek a természeti tényezők, a Tisza ártere szabott

határt. Ezzel szemben a településtől délre kiépül a 35. sz. főút nyomvonala, amelynek déli oldalán épül ki az új iparterület. Az új városrész pedig Tiszaszeszederkénytől nyugatra, attól élesen elkülönülve alakul ki.

Tiszaújváros településszerkezete napjainkban kettősséget mutat. A település történeti településmagját a gazdasági fejlődés szinte teljesen érintetlenül hagyta, így mára egy egységes Ófalu településrészt alkot. Ezzel szemben attól nyugatra új, szabályos utcahálózatú városrészek épülnek ki. A település újkori adminisztratív központja is itt épül ki, így az új beépítések elkerülték a történeti településmagot.

1.14.6.2. Régészeti terület, védett régészeti terület, régészeti érdekű terület

A XIX. századi lecsapolási munkák megkezdése előtt az Alföld vízben gazdag táj volt. Számos ér, patak, folyás, folyócska kanyargott itt, amelyek vízmentes magaspartjai pedig kiváló körülményeket kínáltak a régészeti korokban a megtelepüléshez.

Tiszaújváros a Sajó és a Tisza összefolyásánál jött létre, igen kedvező természeti feltételek mellett. Tiszaújváros nem tartozik a régészeti szempontból jól kutatott területek közé. A település határában szisztematikus régészeti topográfiai kutatások még nem történtek, így nem került feltérképezésre a település teljes határa. A mellékelt lista csak egy reprezentatív mintavételnek tekinthető, és nem szabad azt a következtetést levonni belőle, hogy ismerjük Tiszaújváros közigazgatási határában található valamennyi régészeti lelőhelyet. A földmunkával járó beruházások tervezése során mindenképpen figyelembe kell venni, hogy a jelenleg lehatárolt területeken kívül is kell régészeti leletek előkerülésére számítani. A fenti körülményt ma már a kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény is tükrözi, hiszen a jogszabály legutóbbi módosítása megkülönbözteti a régészeti lelőhely és a nyilvántartott régészeti lelőhely fogalmát.

Tiszaújváros közigazgatási határában található nyilvántartott régészeti lelőhelyek

Tiszaújváros közigazgatási határában miniszteri rendelettel védetté nyilvánított régészeti lelőhely nem található.

Tiszaújváros közigazgatási határában húzódó régészeti érdekű területek

Tiszaszederkény, református templom környezete:

A település középkori központja a szederkényi református templom környékén alakult ki. Számos jel utal arra, hogy a jelenlegi templom a középkori templom felhasználásával épült meg: az épület keletelt, szentélye egyenes záródású. A templom épülete a település középkori központjában áll. A templom helyén, illetve a település középkori központjában régészeti kutatás még nem folyt. Ennek következtében nem ismerjük a középkori templom és a körötte elhelyezkedő középkori település pontos kiterjedését, és alaprajzát. A református templom felújítása során is számítani kell a középkori templom maradványainak előkerülésére.

A középkori település maradványait a belterületen modern építési törmelék borítja, amelynek vastagságát régészeti kutatás hiányában nem ismerjük, azonban azt valószínűsíthetjük, hogy egy-egy építkezés pinceszintjén már lehet számítani késő középkori-kora újkori településmaradványok előkerülésére. A fentieknek megfelelően a szederkényi településrészen, a mélyebb alapozási síkkal rendelkező építkezések esetén különös gonddal kell eljárni. Az építkezések földmunkáihoz pedig javasolt a régészeti felügyelet megrendelése.

Tiszaújváros határában további régészeti érdekű területeket találunk az egykori élővízfolyások magaspartjain. Vizjárta területek: Középső rét, Körtyvélyes, Darvasi-tó, Sajó és a Tisza teljes Tiszaújváros közigazgatási határába eső szakasza, illetve annak vízmentes magaspartja régészeti érdekű területnek minősül, ahol a kulturális örökség védelméről szóló törvény értelmében régészeti leletek előkerülésére kell számítani.

1.14.6.3. Védett épített környezet, a helyi, egyedi arculatot biztosító építészeti jellemzők

Tiszaújváros településszerkezetére és települési arculatára a kettősség jellemző. Tiszaszederkény településszerkezetében, az utcák vonalvezetésében számos archaikus vonást őriz. A halmazos településforma az Ófalu településrészen még mai is jól nyomon követhető. A halmazos településszerkezet önmagában is védendő érték. A girbe-gurba keskeny utcák vonalvezetését azok egyirányúsításával kívánják megőrizni. A város helyi építési szabályzata is helyi védelmi területként határozza meg. A helyi védelmi rendelet elsősorban az utcák történeti vonalvezetésének megtartására, a telekrendszerre, a beépítési módra, az épületek léptékének megőrzésére helyezi a hangsúlyt.

Jellegzetes, örökségvédelmi szempontból értékesnek tekinthető településképet elsősorban Szederkény-Ófalu területén találhatunk. Ezeken a településrészekben az 1960-as 1970-es években épült kockaházak mellett még nagy számban fellelhetők a helyi népi építészeti jellegzetességeket mutató épületek. A helyi népi építészeti karaktert a hosszúházas beépítési mód, az elő- és oldaltornácos, kontyolt nyeregtetős kialakítás képviseli. Itt koncentrálódnak a helyi védelem alá helyezett épületek, ugyanis a település önkormányzata korán felismerte a szinte teljesen érintetlen, egységes történeti településképp megőrzésének fontosságát.

A gyakorlatilag érintetlen történeti városrész területén komoly konfliktushoz vezethet az itt található öreg épületek korszerűsítési igénye. Fontosnak tartjuk, hogy a hatályos településrendezési eszközökben megfogalmazott helyi építési szabályok tudják biztosítani, hogy a településképp szempontjából értékes épületek esetén az örökségvédelmi szempontok teljes körű figyelembevételével történhessen meg azok modernizálása. A helyi szempontból értékes épületek esetén az egyedi arculatot, eredeti arányokat, homlokzati beosztásokat, nyílászárókat megtartó korszerűsítések, felújítások valósulhassanak meg. A nem egyházi épületek esetén a legnehezebb feladat a mai XXI. századi funkció megtalálása, amely szinte az egyedüli biztosítéka ezen régi épületek fennmaradásának. A megtalált funkció mellett fontos szerepet játszik még az új funkcióhoz kapcsolódóan az épületek modernizálása, esetleges bővítése, amelyet csak az épületek építészeti értékeinek figyelembevételével, hangsúlyozásával, megőrzésével lehet megvalósítani. Az országosan védett értékek teljes hiánya mellett jobban kellene tudatosítani a város arculata szempontjából fontos, a környezet minőségére kisugárzó hatással bíró építészeti értékeket.

A történeti települési központban utcaképet jelentősen zavaró, örökségvédelmi szempontból nem illeszkedő beépítések nem jelentek meg. Ez a tervszerű városfejlesztésnek köszönhető. Az 1960-as, 1980-as évek városfejlesztési korszakaiban megépült új középületek, több szintes társasházak a város új adminisztratív központjában épültek meg. A város új építésű templomai érdekes színtert jelentenek, a görög katolikus templom a modern építészet emléke a városban.

A településre érkezés során feltáruló városkép szempontjából meghatározó elem az új városrészen megépült vasbeton víztorony látványa. a településképp feltárulása során nem elhanyagolhatóak az ipari létesítmények tornyai sem.

1.14.6.4. Világörökségi, és világörökségi várományos terület

Tiszaújváros Tiszaszederkény településrészen működő Villa Scedercyn tájház a magyarországi tájházhálózat része, így az világörökségi várományos területnek minősül. Tiszaújváros határában világörökségi terület nem található.

1.14.6.5. Műemlék, műemlékegyüttes

Országos védelem alatt álló műemlék, műemlékegyüttes Tiszaújvárosban nem található.

1.14.6.6. A műemlékvédelem sajátos tárgyai: a történeti kert, temető és temetkezési emlékhely

Tiszaújváros közigazgatási határában a műemlékvédelem sajátos tárgyai közé sorolt történeti kert, temető és temetkezési hely nem található.

1.14.6.7. Műemléki terület, történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet

Tiszaújváros területén műemléki terület, történeti táj, műemléki jelentőségű terület, műemléki környezet nem került kijelölésre.

1.14.6.8. Nemzeti emlékhely

Tiszaújváros területén a kulturális örökség védelméről szóló 2001. LXIV. törvény alapján kijelölt nemzeti emlékhely nem található.

1.14.6.9. Helyi védelem

Tiszaújváros Önkormányzata Képviselő-testületének a 14/2012. (V.31.), 25/2011. (XII.01.), 19/2005. (VIII.31.) rendelettel módosított 24/2004. (VII.01.) rendelete szól a helyi értékek védelméről.

A helyi értékvédelmi rendelet helyi védelmi területként jelöli meg Tiszaszederkény településszerkezetét. A helyi településrendezési eszközök közé tartozó helyi értékvédelmi rendeletet az utóbbi években több alkalommal is módosították. A legutóbbi módosítások következtében már nem csak a tiszaszederkényi településrészen található egyedi helyi védelem alá helyezett épület (tájház, református templom, református parókia). Az önkormányzat a modern építészeti elemeket is védeni kívánja, így többek között helyi védelmet kapott az 1960-as években épült, a város jelképévé váló víztorony, az 1993-ban épült új római katolikus templom, az 1994-ben épült új református templom, az 1996-ban épült új görög katolikus templom is.

A város helyi értékvédelmi rendelete továbbá egyedi helyi védelem alá helyezett a Szederkényi út 1.; 3.; 5.; 7.; 9.; 11.; 13.; 15. a Teleki B. út 1.; 3.; 5.; Széchenyi út 11-23.; Verebély út 1.; 3.; 5.; 7.; az Ady Endre út 2. szám alatti, valamint a Verebély út 1628/2 hrsz-ú üzlet épületét.

Tiszaújváros területén országos védelem alatt álló műemléképület nem található. Fontosnak tartjuk, hogy a helyi településképet, településkarakter befolyásoló, a helyi építészeti hagyományokat tükröző épületek helyi védelem alá kerüljenek. Ezek az épületek ugyanis elsősorban a település szempontjából fontosak és értékesek, az országos műemlékvédelmi kritériumoknak nem felelnek meg, azonban meghatározó utcafépi jelentőséggel bírnak.

1.15. KÖZLEKEDÉS

1.15.1. HÁLÓZATOK ÉS HÁLÓZATI KAPCSOLATOK

Tiszaújváros nagyon jó közlekedésföldrajzi pozícióban van, az utóbbi évtizedben történt közlekedési infrastruktúrális fejlesztések révén a város elérhetősége, és ezzel gazdaságfejlesztési esélyei ugrásszerűen javultak

A nagytérégi közlekedési összefüggéseket tekintve Tiszaújváros közlekedési helyzete jó. A mai korban egy hasonló nagyságrendű európai város akkor tekinthető közlekedés szempontjából jól ellátottnak, ha minden egyes közlekedési alágazat jelen van és a kornak megfelelő színvonalon biztosítja a nagytérégi kapcsolatot. Tiszaújváros esetében ez – bár nem minden közlekedési alágazat tekintetében azonos mértékben – de alapvetően elmondható.

A közúti közlekedésben a nagytérégi kapcsolatok minősítésének alapja a gyorsforgalmi hálózattal való ellátottság. Minthogy a város térségében található az M3-as és az M30-as autópálya, minden irányba erősek a gyorsforgalmi kapcsolatok. A főváros az M3-as autópályán, a megyeszékhely Miskolc az M30-as, a szomszédos két megye székhelye: Nyíregyháza és Debrecen az M3-as és M35-ös autópályán érhető el.

A város a gyorsforgalmi hálózattal három irányba is rendelkezik útkapcsolattal. Az M3-as keleti szakasza elérhető Polgár felé a 35-ös úton, erre a távolság 12 km. A 35-ös út Polgárt elkerülő szakasza szintén az autópálya projekt részeként épült ki. A 35-ös úton a másik irányba 14 km-re az M30-as autópályára lehet felhajtani. A legkedvezőbb elérhetőséget a déli városrészen keresztül vezető útkapcsolat jelenti. A 3313 sz. összekötőúton a településeket elkerülő nyomvonalon érhető el a hejőkúrti csomópont.

A főúthálózati kapcsolatok hasonlóan jók. A város a 35 sz. Nyékládháza-Debrecen másodrendű főútvonal mentén helyezkedik el, mely Nyékládházai végén a 3 sz. Budapest-Miskolc főútvonalhoz, Debreceni végén a 4 sz. főúthoz csatlakozik. A 36-os főút Polgárnál csatlakozik, mely Nyíregyháza felől biztosít főútvonali elérhetőséget.

A térségi kapcsolatokat biztosító mellékutak az alábbiak:

- 3313 sz. Mezőcsát-Tiszaújváros összekötőút
- 3310 sz. Tiszapalkonya-Oszlár összekötőút
- 36107 sz. Kesznyéteni bekötőút
- 33316 sz. Vasútállomási bekötőút

Közúti minimális eljutási idő Miskolcra 40 perc (38 km), Budapestre 1óra 40perc (172 km), Debrecenbe 50 perc (75 km), Nyíregyházára 52 perc (79 km) és Mezőcsátra 20 perc (18 km).

1.15.2. KÖZÚTI KÖZLEKEDÉS

Tiszaújváros, mint tervezett város, korszerű főhálózatot örökölt. A város ipari és lakóterületeit a 35-ös főút ellentétes oldalára telepítették. A főút zöldterületbe és véderdőbe ágyazva fut át a településen, így átmenő és teherforgalom a lakóterületeket nem terheli. A két oldal közötti mozgásokat a főutat keresztező forgalmi és gyűjtőutak biztosítják öt kiépített forgalmi csomóponton keresztül. Ebből a három legfontosabb csomópont rendre a városközpont és vasútállomás, a városközpont és TVK, valamint a Szederkényi városrész és Tisza parti városrész közötti forgalmi kapcsolatot biztosítja. Ez

utóbbi az ó-település, Tiszaszederkény bekötőútjának, valamint a Tiszapalkonyát, Oszlárt bekötő és Mezőcsátra vezető 3313-as állami út körforgalmú találkozási csomópontja. Az autópálya megépülése óta ez az út a város legközvetlenebb autópálya bekötése.

A 35-ös út csomópontjai nem egyformán biztonságosak. Működik körforgalom, jelzőlámpás csomópont (TVK útsatlakozás), és csak elsőbbségi szabályozású keresztezés. Ez utóbbi a nyugati kapu első csomópontja, mely igen balesetveszélyes.

Az északi városrész úthálózatának szerkezete

Az északi városrészt feltáró fontosabb utak a 35-ös útra hordanak rá, nyugatról kelet felé rendre: Örösi út, Szent István út, Béke u., Szederkényi út és a Dózsa György út, mely Tiszaszederkényt köti be a 3313 sz. úttal szemben.

Az északi városrészben állami kezelésű közutak nincsenek. Az Örösi út korábban 35105 sz. alatt az állami közúthálózat része volt, ma azonban már városi főútként funkcionál. Az Örösi úton át megközelíthető Sajóörös. Az út tovább vezet Kesznyétenre (36107 sz. bekötőút) a Kesznyéti Sajtó hídon át, ahonnan elérhetők a Sajón túli területek.

A város kelet-nyugati főtengelye a 35-ös úttal párhuzamosan a Lévai József – Bocskai István útvonal, mely a központi városrészből az ófaluba vezet. A városközponti területet teljes szélességében más kelet-nyugati útvonal nem harántolja, ugyanakkor mégis kiemelt szerepe van másik két ilyen irányú útvonalnak.

A Mátyás király - Bartók Béla – Munkácsy - Liszt F. útvonal a városközpont déli elkerülését biztosítja a 35-ös út használata nélkül. Tördelt vonalvezetése miatt főként a helyismerettel rendelkezők számára használható kedvezően.

A Tisza u. – Huszár Andor u. útvonal a közelmúlt ipartelepítései kapcsán kapott fontos szerepet.

A Lévai úttól északra lévő családi házas terület növekedése még nem állt össze konzisztens rendszerré. Fő szerkezeti elemei a város észak-déli főútjainak meghosszabbításai: Örösi út, Szent István út és Bethlen u.

A déli városrész úthálózatának szerkezete

A déli városrészt feltáró fontosabb utak is a 35-ös útra hordanak rá, nyugatról kelet felé rendre: a vasútállomáshoz vezető út, a TVK főbejáratához vezető út, az említett 3313 sz. út és a Tisza parti városrészhez vezető út. (A Tisza sziget közúti megközelítése nem biztosított). Ezek az utak a 35-ös úttal halgerinc jellegű szerkezetet képeznek és nem alkotnak igazi hálózatot. A 35-ös útról zsákszerűen közelíthetők meg az egyes létesítmények, a főúttal párhuzamosan futó folyamatosan végigjárható feltáró út nincsen.

Ennek megfelelően a déli városrész úthálózati fejlesztésének fő célja a zsák jellegű szerkezet hálózattá szervezése.

Az úthálózat hierarchiája, útosztályba sorolás

Belterületi főutak:

I. rendű belterületi főút (főforgalmi út):

- ✓ 35 sz. Nyékládháza-Debrecen országos másodrendű főútvonal (Debreceni út) települési átkelési szakasza

II. rendű belterületi főút (forgalmi út):

- ✓ Örösi út
- ✓ Szent István út
- ✓ Szederkényi út

- ✓ Lévai József út
- ✓ Bocskai István út (részben: nyugati szakasz)
- ✓ Dózsa György út (részben: déli szakasz)
- ✓ Dózsa – Bocskai összekötés

Belterületi mellékutak:

- ✓ Bajcsy-Zsilinszky út
- ✓ Bartók Béla út és tervezett folytatása
- ✓ Bethlen Gábor út (részben)
- ✓ Béke út
- ✓ Bocskai István út
- ✓ Dózsa György út (Szerderkényi szakasza)
- ✓ Freisenheim út
- ✓ Huszár Andor utca
- ✓ Kandó Kálmán utca
- ✓ Kossuth Lajos utca
- ✓ Mátyás király út
- ✓ Örösi út
- ✓ Szerderkényi út
- ✓ Szent István út
- ✓ Tisza út és tervezett folytatása
- ✓ Vörösmarty Mihály út
- ✓ 3313 sz. Mezőcsát-Tiszaújváros ök. út (Mezőcsáti út) települési átkelési szakasza
- ✓ Tűzoltó út
- ✓ Tisza parti városrészt Debreceni úttal összekötő út

Csomópontok:

A városszerkezet jellemzője, hogy az ipari és lakóterületeit a 35-ös főút ellentétes oldalára telepítették, az északi oldalon vannak a városi, a délin az ipari funkciók. A két oldal közötti mozgásokat a főutat keresztező forgalmi és gyűjtőutak biztosítják öt kiépített forgalmi csomóponton keresztül. Nyugatról keletre haladva a csomópontok:

Örösi út-Debreceni út csomópontja (Tesco csp.): 3-ágú „T” csomópont a 35-ös út 2x1 sávós szakaszán, mellékirány elsőbbségi szabályozásával. Mint első belterületi csomópont, a főúton nagy sebességgel érkező járművek miatt igen balesetveszélyes.

Szent István út-vasútállomáshoz vezető út csomópontja: 4-ágú, járműosztályozós csomópont a 35-ös út 2x2 sávós szakaszán.

Béke utca-Tűzoltó út (TVK): 4-ágú, jelzőlámpás forgalomirányítású, járműosztályozós csomópont a 35-ös út 2x2 sávós szakaszán.

Tiszaszerderkény bekötőútjának, és a Mezőcsátra (illetve az autópályára) vezető 3313-as állami útjának találkozási csomópontja: körforgalom a 35-ös út 2x1 sávós szakaszán. Korszerűen a közelmúltban kiépített csomópont.

Forgalomnagyságok:

Keresztmetszeti forgalmi adatok

	35. sz. főút	3313 ök. út
1995	15713 E/nap	3193 E/nap
2000	15429 E/nap	2820 E/nap

2005	12531 E/nap	2855 E/nap
2010	12071 E/nap	4738 E/nap
2011	11949 E/nap	4034E/nap
2012	10943 E/nap	3770 E/nap
2013	12886 E/nap	4225 E/nap

1.15.3. KÖZÖSSÉGI KÖZLEKEDÉS

1.15.3.1. Közúti közlekedés

Tiszaújváros helyközi autóbusz közlekedését a VOLÁN látja el. A város autóbusz pályaudvara kistérségi központi szerepű. A környéki közlekedésen túlmenően közvetlen autóbusz kapcsolat van Budapesttel (nem releváns), Miskolccal, Debrecennel, az átmenő járatok révén pedig, Mezőkövesd, Eger, Nyíregyháza, Hajdúszoboszló, Berettyóújfalu, Gyula, Békéscsaba is elérhető.

Autóbuszszal a minimális eljutási idő (autóbusz állomástól autóbusz állomásig) Miskolcra 45 perc (32 km), Budapestre átlag 3-4óra (186 km, 1 átszállás), Debrecenbe 1 óra 25 perc (69 km).

Miskolcra 61 járatral, Debrecenbe 20 járatral lehet eljutni.

1.15.3.2. Kötőtpályás közlekedés

A nagytérségi vasúti közlekedést hálózatilag tekintve Tiszaújváros kedvezőtlenebb helyzetben van, mint a közúti közlekedés tekintetében. A város bekötése zsák jellegű, bár lényeges előny, hogy a mellékvonal villamosított. A várost a 89 sz. vasúti mellékvonal köti be, mely Nyékládházánál kapcsolódik a nemzetközi vonalhálózat részét képező 80-as számú Budapest-Miskolc-(Nyíregyháza-Záhony) villamosított vasúti fővonalhoz. Ezen át biztosított a vasúti kapcsolat mind a fővárossal, mind a megyeszékhellyel és a szomszédos megyék székhelyeivel. Zsák helyzete ellenére a város tehát jól bekapcsoltnak tekinthető a hazai és nemzetközi vérkeringésbe.

Vasúti minimális eljutási idő (vasútállomástól vasútállomásig) Miskolcra 57 perc (30 km), Budapestre átlag 3óra (186 km, 1 átszállás), Debrecenbe 3 óra 40 perc (164 km, 2 átszállás), Nyíregyházára 3 óra (118 km, 2 átszállás) és Mezőcsátra 20 perc (18 km).

Miskolcra 8 személyvonattal és két IC/gyorssal, Budapestre 7 IC/gyorssal, Debrecenbe 7 személyvonattal és 4 IC/gyorssal, Nyíregyházára 9 személyvonat és 5 gyorsvonattal lehet eljutni.

Kötőtpályás közlekedés

1.15.4. KERÉKPÁROS ÉS GYALOGOS KÖZLEKEDÉS

A város rendelkezik kiépített kerékpárutakkal. A hálózat gerince a 35-ös (Debreceni út) mellett az északi oldalon, az úttal párhuzamosan futó kerékpárút, mely átvezet Sajószögedre is.

Erre kapcsolódnak a lakóterületi kerékpárutak. A város gondot fordít a kerékpár és gyalogút hálózat fokozatos fejlesztésére. Egységes kerékpárút hálózat még nem jött létre, de a fő elemei már kialakultak.

Lényeges, hogy az ipari és lakóterületek között ott is kiépüljenek gyalogos átkötések, ahol a gépjárműforgalom csak kerülővel közlekedhet.

1.15.5. PARKOLÁS

Tiszaújvárosban a gépjármű tárolás jelenlegi megoldása, illetve megoldatlansága a város komoly gondját jelenti. A korai lakótelepek építéskor még nem számoltak a motorizáció felfutásával, így parkolók és épület alatti garázsok nem épültek. Ezek pótlását később épült közterületi parkolók és

garázstelepek biztosították. Ez utóbbi területigényes és esztétikailag megkérdőjelezhető tárolási mód mára több területen a városfejlesztés akadályává vált.

Összefoglalás, javaslat a közlekedésfejlesztési koncepcióhoz:

Térségi kapcsolatok úthálózata fejlett, csak kisebb beavatkozások szükségesek. Sajóörös közvetlen bekötése kedvező lenne.

35-ös úttal párhuzamos a városközpont déli elkerülését a 35-ös út használata nélkül biztosító Mátyás király - Bartók Béla – Munkácsy - Liszt F. útvonal folyamatossá tétele, tördelt vonalvezetésének átkötésekkel való megszüntetése indokolt lenne.

Hálózati szempontból fontosnak tartjuk a TVK közúti feltárása zsák helyzetének feloldását. A nagyüzemet közúti közlekedés szempontjából jelenleg csak egy úton, a Tűzoltók útján lehet megközelíteni.

Az intenzív beépítésű, főként városközponti területeken nagy hiány van parkolóhelyekben.

További lehetőségek vannak a Tiszaújváros-Miskolc vasúti közlekedés fejlesztésében.

A vízi közlekedés kikötői infrastruktúrájának megteremtése turisztikai szempontból releváns fejlesztési igény.

Tiszaújváros helyi tömegközlekedése nem megoldott.

1.16. KÖZMŰVESÍTÉS

1.16.1. VÍZIKÖZMŰVEK

1.16.1.1. Vízgazdálkodás és vízellátás (ivó-, ipari-, tűzoltó-, öntözővíz, termálvíz hasznosítás)

Tiszaújváros területének vízellátása tipikus „alföldi” jellegű. A mélyfúrású víztermelő kutak biztosítják a kellő vízmennyiséget, a víztorony pedig biztosítja a szükséges nyomást (4-5 bár). A tervezési területtől északra található a Tiszaújváros Városi Vízmű, melyet a TISZASZOLG 2004 Kft a 9105-6/2006. számú vízjogi üzemeltetési engedély szerint üzemeltet.

A felszín alatti víz állapota szempontjából Tiszaújváros fokozottan érzékeny és kiemelten érzékeny kategóriába tartozik.

Tiszaújváros felszín alatti víztermelő kútjainak jelentős része a 35. sz út -tól É-ra eső területen helyezkedik el. A városi vízellátást a közigazgatási határon belül a Vízmű területén található 9 db rétegvízút biztosítja. Ezen kutak kijelölt hidrogeológiai védőövezete jelentős mértékben lefedi a beépített területeket. A védőidomra vonatkozó Kormányrendeletet és előírásokat a terület fejlesztése során figyelembe kell venni. A védőidom térképét mellékeljük.

A vízmű területéről indul a vízhálózat 400-as gerincvezetése. A szolgáltatási területen többnyire összekapcsolt körvezeteki hálózat van kiépítve. A meglévő beépítések 100%-osan ellátottnak tekinthetők.

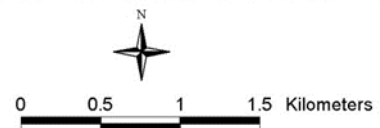
A Termálfürdőt a Tiszaszolg 2004 Kft a H-5780-16/2004. számú vízjogi üzemeltetési engedély alapján üzemelteti. A Termálfürdő és Camping területén található a hévízkutak, melyek a termálfürdő üzemelését biztosítják. A vízjogi üzemeltetési engedélyben kijelölték a hidrogeológiai védőidomot, melyek nagyobb mélységben lévő rétegei érintik a beépített területet. A védőidom térképét mellékeljük.

A jelenlegi víznyerő kutak alkalmasak a távlati fejlesztések vízmennyiségének biztosítására is.

belső védőterület
 "A" hidrogeológiai védőterület
 "B" hidrogeológiai védőterület

Térképmelléklet

A tervezési területen található iparterületek: a TVK Nyrt, a MOL-TRÓ Nyrt, valamint a Régi Erőmű iparterülete is. A tervezési területen található még, - mint nagyobb terület - a régi Erőmű használaton kívüli zagytere.

TVK Nyrt. Külön ivóvíz kúttalappal és vízbázissal rendelkezik a TVK Nyrt. saját szükségleteinek biztosítására. A Vízmű a H-6175-13/2003. számú összevont vízjogi engedély alapján működik. A vízbázis kijelölt védőterülettel nem rendelkezik. A vasútállomás közelében lévő kutak helyétől a 0182/4 hrsz úton érkezik a szükséges vízmennyiség a felhasználás helyére.

A TVK területén külön ivóvíz, iparivíz, és tűzvíz hálózatok NA 32 – NA 900 átmérők közötti tartományban üzemelnek.

MOL-TIFO Nyrt. A TIFO az ivóvizet a szomszédos TVK-tól vásárolja, az ipari vizet pedig a Tisza folyóból veszik ki további hasznosításra.

A területén üzemelő ismert ivóvízhálózat NA 50 – NA 200 átmérőjű.

RÉGI ERŐMŰ és lakótelep. A régi Erőmű és lakótelepe a közeli mélyfúrású kutakból fedezi a vízszükségletét, a lakótelep vízszolgáltatója a Tiszaszolg 2004 Kft. A lakótelep lakóházai ivóvízzel ellátottak. A vízvezeték átmérők a 1"-os vezetéktől az NA 200 átmérőig terjednek, műanyag és ac. cső anyagúak.

MÁV terület. A MÁV vasútállomás, a közeli városi vízhálózatból van ellátva szociális és tűzvíz szempontjából. Az üzemelő vízvezeték NA 100 méretű.

1.16.1.2. Szennyvízelvezetés

A város szennyvízcsatorna hálózata kiépült. A szennyvízcsatorna hálózat vegyes gravitációs és nyomott rendszerben működik. A síkvidéki jellegű domborzati adottságok miatt a szennyvíz többszöri átemelése szükséges. A területegységenkénti gravitációs hálózat gyűjtési pontján működő kis átemelők egy központi átemelőre dolgoznak, ahonnan minden szennyvíz egy kettős 300-as nyomott vezetéken érkezik a tisztító telepre.

A 35. sz főúttól délre - Tiszaújváros belterületén - található a város szennyvíztisztító telepe, melynek üzemeltetője a Tiszaszolg 2004 Kft.

A telep mértékadó kapacitása: 6000 m³/d, ebből biológiai tisztítási kapacitás 3000 m³/d. A tisztítási technológia: mélylevegőztetéses, eleveniszapos biológiai tisztás, nitrifikációval, denitrifikációval, a keletkező szennyvíziszap gépi víztelenítésével. A tisztított szennyvíz befogadója a teleptől D-re lévő Sajó csatorna.

3 település tartozik a tiszaújvárosi szennyvíztisztító telephez: Sajóörös, Sajószöged, Nagycséc

A meglévő szennyvízhálózatok fejlesztést nem igényelnek, csak karbantartási feladatokat kell végezni szükség esetén.

A városi szennyvíztisztító telepen túl az iparterületek külön szennyvíztisztító telepekkel rendelkeznek.

A TVK Nyrt területén szennyvízcsatorna hálózat funkcionál NA 100 és NA 600 átmérők között. A keletkező szennyvíz a TVK Nyrt. üzemeltetésében lévő saját szennyvíztelepére kerül. A tisztított szennyvizet a területén keresztül haladó Sajó csatornába vezetik bele.

A MOL-TIFO Nyrt szintén önálló szennyvíztisztító teleppel rendelkezik, mely saját üzemeltetésükben van. A területén szennyvíz csatorna hálózat üzemel NA 300 méretig. A TIFÓ szennyvíztelepéről a

tisztított szennyvíz a Tiszapalkonyai tórendszerbe gravitál, melyből kb. negyedévente Tiszába kerül bevezetésre.

A Régi Erőmű és lakótelep területén keletkező szennyvizet a városi szennyvíztelepre juttatják el tisztítás céljából.

A TVK és a MOL-TIFÓ területén lévő szennyvíz hálózatok saját üzemeltetésűek, a régi Erőmű lakótelep szennyvízhálózata a TISZASZOLG kezelésében üzemel. A MÁV területén keletkező szennyvizet NA 20 b. csatornákon a városi hálózatba vannak bekötve.

1.16.1.3. Csapadékvíz elvezetés, felszíni vízrendezés

A városban az intenzív beépítésű lakóterületeken zárt rendszerű, a családi házas lakóterületeken vegyes, nyíltárkos és zárt rendszer üzemel. A lehulló csapadék mennyiségének egy része elszikkad zöld területen.

A csapadékvíz elvezetés a szennyvízcsatornázástól elválasztott rendszerű.

A településen a csapadékvíz elvezetése jelenti a legnagyobb közművesítési problémát. A síkvidéki fekvés és a gátakkal határolt, védett beépített, illetve beépíthető területek miatt a csapadékvíz csak átemeléssel juttatható a végső befogadóba, a Tiszába. Elsődlegesen átemelés, (a befogadótól távolabb eső területeken többszöri átemelés) szükséges a sík terület miatt. Másodsorban – bár csak a tiszai nagyvizek esetén – át kell emelni a csapadékvizet a védvonalon is. Az így átemelendő vizek jelentős mennyiséget képviselnek.

A csapadékvizek elsődleges befogadója a Lévai utca mentén nyugat-kelet irányban végighúzóódó élő vízfolyás, melynek védőgáti kereszteződésénél működik a nagy átemelő állomás. Ez a vízfolyás tudja fogadni a tőle délre eső lakótelepi vizeket, valamint a tőle északra eső családi házas beépítés hozzá közel eső területeinek vizeit. Az északi lakóterületek meglévő és tervezett beépítéseinek csapadékvizét a Zita utcai átemelő továbbítja.

A terület további árcai (belvíz csatornái) többfunkciós csatornák. Nagyrészt a lefolyástalan területek vizeit gyűjtik össze, valamint a közeli csapadékcatornák befogadjaként is funkcionálnak.

Iparterületek

TVK, Sajó-csatorna:

A Sajó csatorna hossza 5 km, befogadója a Tisza folyó 464+200 fkm szelvénye.

A Sajó csatorna TVK területére eső szakaszának fenntartója a TVK Nyrt, az alsó 5,0 km hosszú szakaszának pedig az ÉKÖVIZIG. Torkolati gravitációs vízszállítása a nyilvántartás szerint 20,40 m³/sec.

A TVK területéről a tisztított szennyvizet és a főgyűjtő csapadékvíz csatornák befogadója is egyben. A Tiszába történő bevezetés és kis víz esetén gravitációsan, nagyobb víz esetén átemeléssel történik.

A Sajó-csatorna torkolatánál található a TVK csapadékvíz átemelő szivattyútelepe, melyet az elmúlt években újítottak fel.

A **MOL-TIFO területéről** összegyűlő csapadékvizek nyílt árkokon és zárt csatornahálózaton keresztül jutnak az Oszlári csatornába, mint befogadóba.

A **Régi Erőmű** lakótelepéről összegyűlő esővizek zárt rendszerű hálózaton keresztül jutnak a végső befogadóba a Tisza folyóba.

A MÁV területén keletkező csekély mennyiségű csapadékvizek a környező zöld felületeken elszikkadnak.

Árvízvédelem, folyógazdálkodás, belvízvédelem:

A város K-i oldalán a Tisza jobbparti árvízvédelmi töltése húzódik mintegy 5,5 km hosszon. E töltés szakasz a 08.03. sz-ú Tiszakeszi-Sajóörösi árvízvédelmi szakasz része. Üzemeltetője az ÉKÖVIZIG. A töltés aszfalt burkolattal van ellátva (kerékpárútként is funkcionál).

E szakaszhoz tartozó **számított mértékadó árvízszint** a Tisza közúti hídnál **95,45 mBf.**

Hajózás

A többször módosított 50/2002. (XII. 29.) GKM rendelet „a kikötő, komp- és révátkelőhely, továbbá más hajózási létesítmény létesítéséről, használatbavételéről, üzemben tartásáról és megszüntetéséről”, alapján a Tisza folyó ezen szakaszán több veszteglő hely került kijelölésre.

A Tisza folyó parti sávjára vonatkozó jogszabály:

21/2006. (I. 31.) Korm. rendelet a nagyvízi medrek, a parti sávok, a vízjárta, valamint a fakadó vizek által veszélyeztetett területek használatáról és hasznosításáról, valamint a nyári gátak által védett területek értékének csökkenésével kapcsolatos eljárásról.

A parti sáv szélessége a Tisza mindkét partján a partvonalától számított 10 méterig terjed, melyre a vonatkozó rendelet előírásait be kell tartani.

Belvízvédelem

A terület belvíz csatornái többfunkciós csatornák. Nagyrészt a lefolyástalan területek vizeit gyűjtik össze, valamint a közeli csapadékcatornák befogadjaként is funkcionálnak.

A város területén levő belvízcsatornák: Sajó csatorna (ÉKÖVIZIG kezelésében), valamint az Oszlári csatorna (Társulati kezelésben).

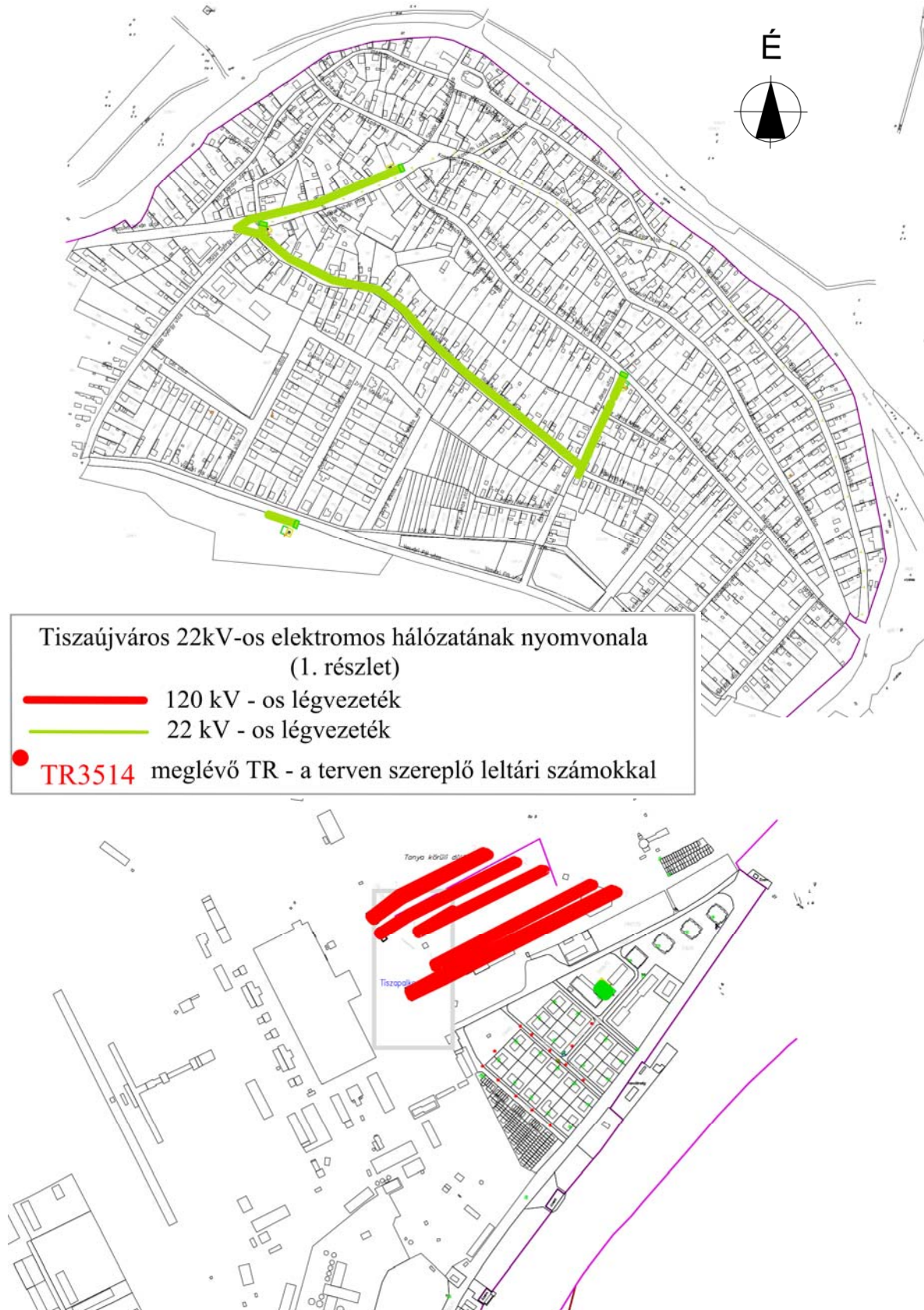
A város az ÉKÖVIZIG 0803 sz -ú Rigós-Sajózug belvízvédelmi szakasz területének egy részén helyezkedik el, mely az Észak-magyarországi Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság Miskolci Szakasztechnológusainak a területén van.

Az öblözet víztelenítése a Tisza vízállásától függően gravitációsan, illetve szivattyús átemeléssel lehetséges. (A Hejőkürti szivattyútelep 3,75 m³/sec összkapacitású).

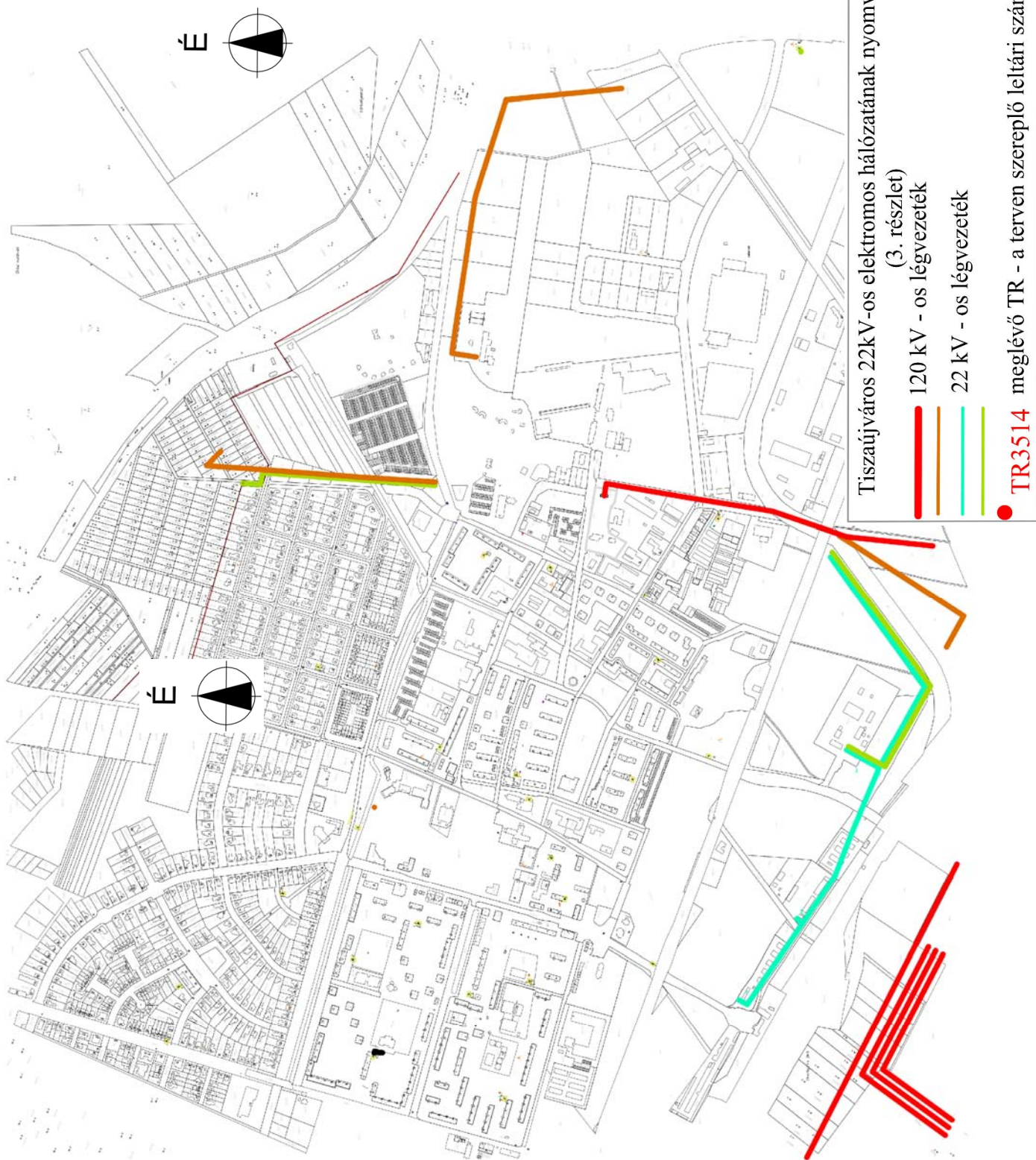
A védelmi szakasz területén levő belvízcsatornák:

- ✓ kizárólagos állami tulajdonban és az ÉKÖVIZIG kezelésében levő belvízcsatornák (Rigós-főcsatorna, Hejő-főcsatorna, Hejő-Szarda-övcatorna, Sajó-csatorna, a Dél-borsodi szivárgó és a Tisza jobb parti szivárgó, összesen 89,176 km hossz)
- ✓ BAZ Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (jogelődje, az FVM BAZ Megyei Földművelésügyi Hivatalának 2000. évben átadott forgalomképes vízi létesítmények körébe tartozott) kezelésében van a Palkonyai-csatorna

Köf/ Kif hálózat nyomvonal rajza.

33. térkép - (Forrás: saját szerkesztés)

34. térkép - (Forrás: saját szerkesztés)

31. táblázat - KÖF/KIF TR állomások listája

TR állomás száma	TR állomás megnevezése	Tr. állomás típusa	Tr. gép teljesítménye
92108	Tiszapalkonya Konzervgyár	BOTR	
25004	Tiszaújváros Kis ABC /Juharköz/	BHTR	
25022	TÚJV Erőmű LTP	ÉHTR	
92118	Tiszaújváros TESCO kapcsoló állomás	ÉHTR	
25030	TÚJV Erőmű ltp. Tiszavirág u. tr.	BHTR	
25017	Tiszaújváros Margit Sétány	BHTR	
92106	Tiszapalkonya MÁV	BOTR	
25014	Tiszaújváros "Pajtás" közti Tr.	ÉHTR	
25058	Tiszaújváros Zártkertek Tr.	BOTR	
92393	Tiszaújváros Iparipark Eko Fire Tr.	ÉHTR	
25039	Tiszaújváros Tisza II. 2. Tr.	BHTR	
25029	Tiszaújváros Laplast Tr.	BHTR	
92109	Tiszaújváros Tóth tanya Tr.	BOTR	
25034	Tiszaújváros Posta	ÉHTR	
25005	Tiszaújváros OTP Tr.	ÉHTR	
25025	Tiszaújváros Ipari Park 3. sz. Tr.	BHTR	
25008	Tiszaújváros Dobó Tr.	ÉHTR	
92119	Tiszaújváros Küpper Tr.	ÉHTR	
25053	Tiszaújváros Küpper Kapcsoló Állomás	ÉHTR	
25059	Tiszaújváros, Lévy u.	BHTR	
25001	Lórántffy út	ÉHTR	
25002	Tiszaújváros 3. Szomszédság	ÉHTR	
92112	T.újváros MÁV tr.	BOTR	
25019	Tiszaújváros Sportcentrum Tr.	AHTR	
92104	Tiszaújváros Vízmű telep	BOTR	
92107	Tiszaújváros Szennyvíz Tr.	BOTR	
25007	Tiszaújváros Mátyás K.	ÉHTR	
25009	Tiszaújváros Árpád úti Tr.	ÉHTR	
25012	Tiszaújváros Örsi út	ÉHTR	
92113	Tiszaújváros Vízmű Tr.	ÉHTR	
25015	Tiszaújváros Csőszér	BHTR	
25031	Tiszaújváros Krisztina u.	BHTR	
92110	Tiszapalkonya HOKÉV	VHTR	
25037	Tiszaújváros Szakmunkásképző	ÉHTR	
25016	Tiszaújváros Olefin /Hotel/	ÉHTR	
25035	Tiszaújváros Béke út Tr.	BHTR	
92121	Tiszaújváros Karsai Holding	BHTR	

92122	Fűtőm	ÉHTR	
25055	Tiszaújváros Píramis üzletház	BHTR	
25026	Tiszaújváros Camping Tr.	BHTR	
25021	Tiszaújváros Zita út	BHTR	
25057	Tiszaújváros Ipari park EKO-FIRE kapcsoló áll.	BHTR	
25038	Tiszaújváros Tisza II. 1. tr.	BHTR	
92117	Tiszaújváros VGV Tr.	ÉHTR	
25018	Tiszaújváros Gyógyfürdő	BHTR	
92105	Tiszaújváros Katód Tr.	FOTR	
25020	TÚJV Babcock Kft.	BOTR	
25011	Tiszaújváros Szent István Tr.	ÉHTR	
25013	Tiszaújváros "Hajdú" Tr.	ÉHTR	
25024	Tiszaújváros Ipari Park 2. Tr.	BHTR	
25006	Tiszaújváros Mentőállomás Tr.	ÉHTR	
25033	Tiszaújváros Csapadék Tr.	ÉHTR	
92114	Tiszaújváros Volán Tr.	ÉHTR	
92111	Tiszaújváros Szennyvíz telep	BOTR	
25010	Tiszaújváros Sajó áruház	ÉHTR	
25054	Tiszaújváros Iparipark Bau-Vill	BHTR	
92120	Tiszaújváros Jabil Circuit		
25028	Tiszaújváros Gál és Társa Tr.	BHTR	
25036	Tiszaújváros Tüzép	FOTR	
25023	Tiszaújváros Ipari Park 1. sz. Tr.	BHTR	
92115	Tiszaújváros Hőközpont	ÉHTR	
25032	Tiszaújváros NIM TR.	ÉHTR	
92116	Tiszaújváros Polipack Tr.	AHTR	
25027	Tiszaújváros MIVAS Tr.	BHTR	
25003	Tiszaújváros Bartók Béla út Tr.	ÉHTR	
25063	Tiszaújváros TVK Vízátemelő Tr.	BHTR	

1.16.2.2. Megújuló energiaforrások alkalmazása, a környezettudatos energiagazdálkodás lehetőségei

A megvalósítandó fejlesztések során elsősorban napenergiára kell gondolni megújuló energiaforrás alkalmazásával kapcsolatban, hisz a város fekvését és egyéb adottságait is figyelembe véve, szél erőművek telepítése és energiatermelés céljából történő üzemeltetése nem lenne gazdaságos.

A villamos energia, mint vezetékes energiahordozó távlatban is csak világításra és technológiai célú energiaigények kielégítésére javasolható. Bár alkalmas lenne termikus célú energiaigények kielégítésére is, beruházási és üzemeltetési költségigénye miatt ilyen célú alkalmazása csak a kis

teljesítményű, tartalék (időszaki kiegészítő fűtésre, vagy ahol más energiahordozó valamely okból nem alkalmazható, kizárólag a völgyidőszakban) hőtárolós fűtésre javasolható.

1.16.2.3. Az önkormányzati intézmények energiahatékonysági értékelése

A nem felújított önkormányzati intézmények többségében a világítótestek elavultak, üzemeltetésük nem gazdaságos. Ezért javasoljuk azokat lecserélni energiatakarékos izzóval ellátott elektronikus előtétű egyedi kompenzálású lámpatestekre. Javasoljuk ezen kívül az elektromos hálózat felújítását is. Különös figyelmet kell fordítani a különböző intézmények térvilágításának gazdaságos működésére, tehát javasoljuk ezek alacsonykapcsolóval történő működtetését, de kézi lekapcsolásra való lehetőséggel.

Ezen kívül szem előtt kell tartani az esetleges fényszennyezés elkerülését. Ennek érdekében a lámpatesteket úgy kell elhelyezni, hogy:

- csak kizárólag a megvilágítandó területre és annak irányába világítson.
- csak megfelelő, szükséges időszakban világítson.

Ennek érdekében megfelelő ernyőzésű és energiafelhasználású lámpákat kell elhelyezni. Ezek azok a lámpatestek, amelyek IDA (International Dark Sky Association) minősítéssel rendelkeznek. Az IDA nagyon szigorú szempontrendszer alapján választja ki azokat a világítótesteket, melyekkel teljesen fényszennyezés mentes világítás létesíthető.

1.16.3. ELEKTRONIKUS HÍRKÖZLÉS (VEZETÉKES ELEKTRONIKUS HÁLÓZAT, VEZETÉK NÉLKÜLI HÍRKÖZLÉSI ÉPÍTMÉNYEK)

Távbeszélő hálózatok:

A távbeszélő hálózat jelenleg a mezőkövesdi primer körzethez tartozik. A meglévő távbeszélő állomások a tiszaújvárosi ARM típusú központon keresztül 49-es körzetszámmal kapcsolódnak a hazai és nemzetközi távhívó forgalomba. A helyi hálózatbővítések a MATÁV RT tervei alapján az ún. "önerős hálózatbővítés" keretén belül létesített célhálózatra épültek. A távközlési rendszer kapacitása kielégítő, figyelembe véve a környező települések igényeit is.

Mobil távközlés:

Tiszaújváros területén a T - Mobile - a Pannon GSM - a Vodafone – mobil távközlési társaságok bázisállomásokat és antenna - berendezéseket üzemeltetnek. A lefedettség mindhárom szolgáltató részéről teljesnek minősíthető.

TV és Rádió:

Műsorvételi lehetőség szempontjából a térség ellátottnak tekinthető, a műsorvételnek korlátozása nincs. Rádióvételi lehetőségek középhullámon és URH sávon lehetségesek. A TV vételi lehetőségek a Tokaj és a Kékes csatornáról biztosított. Tiszaújvárosban TV stúdió működik, mely technikai felszereltsége révén a regionális adások egyik központjává válhat.

1.17. KÖRNYEZETVÉDELEM (ÉS TELEPÜLÉSÜZEMELTETÉS)

1.17.1. TALAJ

A térség általános geológiai felépítése a lemélyített földtani fúrások alapján ismert. A triász alaphegységet a földtani szerkezetkutató fúrások kb. 1.560-1.840 m mélységben érték el.

Az alapkőzetre oligocén, miocén és pannonkori üledéksor települt, melyeket helyenként andezit és riolit rögök szakítanak meg. Az e fölötti levantei agyagos rétegekre a pleisztocén durva üledék települt, hordalékkúpot képezve. A teljes hordalékkúp mintegy 1.250 km² kiterjedésű, átlagos vastagsága 100 m-re tehető. Legnagyobb vastagsága a Tisza vonalában Polgárnál kb. 300 m.

Fúrások adatai alapján a felszínt kb. 4-6 m vastagságban agyag, agyagos lösziszapos képződmény borítja. Alatta kb. 6-10 m vastag durva homok, kavics, kavicsos homok található, mely a felső vízáadó réteget képviseli. Ezen képződmények alatt a hordalékkúp rétegei találhatók, melyeket a felső vízáadó rétegektől minimum 3 m, átlagosan 8-10 m vastagságú vízzáró agyag választ el. A fúrások adatai utalnak a vízzáró réteg nem összefüggő kiterjedésére, lencsézettségére. A kistájra jellemzően talajtani viszonyokat részben a Tisza allúviumain, részben löszös üledékeken kialakult talajok jellemzik.

1.17.2. FELSZÍNI ÉS A FELSZÍN ALATTI VIZEK

Felszín alatti vizek

A talajvíz mélysége 2-4 m közötti, mennyisége számottevő. A 35-ös sz. úttól északra eső településrészek területén a nagy árvizek idején 0,5-1 m közötti talajvíz-szintek is előfordultak. A talajvíz, illetve a sekély rétegvíz nitráttal (kommunális, mezőgazdasági eredetű) szennyezett – a település a 27/2006. (II.7.) kormányrendelet szerint nitrátérzékeny terület. Az ipari gazdasági területek környezetében a talajszennyezések nyomán a talajvizek is szennyeződtek.

A rétegvíz mennyisége a területen 1 l/s.km² alatt marad, de egyes felszín alatti folyómeder kitöltésekben jóval nagyobb értékek is előfordulnak. A területen a rétegvizeknek magas vastartalmúak.

Szénhidrogén, illetve egyéb salak (mésziszap, festékgyári–olefingyári hulladékok) eredetű szennyezések a TVK, a MOL és az erőművek telephelyein és azok határán is előfordultak. Az elszennyeződött iparterületeken jelentős nagyságrendű kármentesítési munkálatokat végeztek a hatósági határozattal elfogadott komplex műszaki beavatkozási tervekkel összhangban.

Felszíni vizek

A Tisza érintett kistájra eső szakasza 62 km, a Sajó-torkolat és Tiszafüred közötti. Ezen a szakaszon csak jobbról kap mellékvizeket, ezek: Sajó, Hejő, Rigósi-főcsatorna, Sulymosi-főcsatorna. Tiszaújváros szempontjából különösen érdekes a Sajó, mivel a város közvetlen szomszédságában torkollik a Tiszába. A Sajó jelentősége abban áll, hogy völgyében található az ország egyik legnagyobb iparvidéke, torkolati szakaszán is több jelentős ipari üzem működik. Teljes hossza a szabályozások óta valamivel kevesebb, mint 223 km; ebből magyarországi szakaszának hossza 125,1 km. Hordaléka jelentős mennyiségű kavicsot, valamint iszapot tartalmaz. Esése magyarországi viszonylatban nagy, átlagosan 45 cm/km. Erősen kanyargós, bár átvágták néhány kanyarulatát a mederszabályozások folytán.

A Tisza vízgyűjtő túlnyomó részén a vízerózió különböző formái az uralkodóak és csak kisebb tájrészekben jutnak vezető szerephez a felszínpusztulás más folyamatai.

1.17.3. LEVEGŐTISZTASÁG ÉS VÉDELME

A város környezetének légszennyezettségét jelentősen befolyásolja az a tény, hogy szűk környezetében számos, nagy volumenű ipari létesítmény üzemel, vagy évtizedeken keresztül üzemelt (MOL Nyrt. – Tiszai Finomító, Tiszai Vegyi Kombinát Nyrt., AES Tisza Erőmű Kft. AES Borsodi Energetikai Kft.). Fentiek miatt az ún. „ideális” vagy tiszta levegő állapot az Erőmű környezetében nem kimutatható. A 4/2002. (X.7.) KvVM rendelet alapján Tiszaújváros a Sajó völgye légszennyezettségi agglomerációba tartozik. A Sajó völgye légszennyezettségi agglomeráció egyes légszennyező komponenseire meghatározott paramétereit a zónacsoportjait az alábbi táblázat mutatja be.

32. táblázat – Légszennyezettségi paraméterek

Légszennyezettségi agglomeráció	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	PM ₁₀	Benzol	Talaj-közel ózon	PM ₁₀				
							(As)	(Cd)	(Ni)	(Pb)	benz(a)-pirén
8. Sajó völgye	F	C	D	B	E	O-I	E	F	F	F	B

Látható, hogy a légszennyezettségi agglomeráció levegője az általános értékelés alapján jelentősebben csak szálló porral (PM₁₀) szennyezett, illetve a szálló por benz(a)-pirén tartalma mérhető határérték felett.

A többi vizsgált komponens koncentrációja a légszennyezettségi határértéket nem haladja meg. Tűréshatár fölötti koncentrációban van jelen a nitrogén dioxid, a szén-monoxid a felső vizsgálati küszöböt haladja meg. A benzol és a szálló por arzén tartalma az alsó és a felső vizsgálati küszöb közötti, a kén-dioxid és a szálló por kadmium, nikkel és ólom tartalma pedig az alsó vizsgálati küszöböt sem haladja meg. A talajközel ózon koncentrációja meghaladja a célértéket.

Az iparterület mellett a másik, elsősorban lokális terhelést jelentő légszennyező forrás a gépjármű közlekedés. Ennek hatása gyakorlatilag a közlekedési utak közvetlen környezetében (belterületen a beépítési vonalig, azaz az első házorig, külterületen 50-100 m széles sávban) jelentkezik. Az utópálya megépülése után a településen áthaladó tranzit forgalom ezzel együtt járó magas kibocsátások gyakorlatilag megszűntek. Ezzel együtt a lakó övezetek kialakítása megfelelő védőtávolságok betartásával történt.

1.17.4. ZAJ- ÉS REZGÉSTERHELÉS

Tiszaújváros zaj- és rezgéshelyzetét az alábbi zajforrások határozzák meg:

- közúti közlekedés (ill. első és másodrendű főútvonalak);
- vasútvonalak;
- ipari vagy ipari jellegű objektumok;
- egyéb zajforrások: szolgáltató, kereskedelmi, kulturális és sportlétesítmények.

Közúti közlekedés

A település közigazgatási határán belül a 35. számú másodrendű főút halad át. A főút a város közigazgatási területén 2x2 sávossal kiépítésű, kapacitása 6400 E/ó, a város közigazgatási területén áthaladó személy- és teherforgalom biztonságos és gyors átvezetésére alkalmas, jelentős többletkapacitásokkal rendelkezik. Tiszaújváros belterületén a forgalomszabályozás területén jelentős javulások történtek a forgalom lassítására vonatkozó berendezések elhelyezésével, valamint a kereszteződések helyett körforgalom kialakításával az anyagi lehetőségek függvényében.

Ipari vagy ipari jellegű objektumok

Az ipari területek a város lakott területeitől távol és véderdővel elválasztva találhatók, így zaj- és rezgésvédelmi szempontból problémát nem okoznak.

Vasútvonalak

Tiszaújváros a 89. számú, Tiszapalkonya – Erőmű – Miskolc, villamosított vasútvonal mentén található. A vasútvonal elsősorban teherforgalmi feladatokat lát el (TVK, MOL Nyrt.), személyforgalma minimális. A vasútvonal a város lakott területeitől 400 méterre található, így zaj- és rezgésvédelmi szempontból problémát nem okoz.

Egyéb zajforrások

A Tiszaújvárosban az egyéb zajforrásoknak a szabadtéri, kulturális és sport rendezvények ill. a szolgáltató és kereskedelmi tevékenységek zajkibocsátásai tekinthetők.

Az elmúlt években a szórakozó egységek zeneszolgáltatására ill. a szórakozóhelyet látogató vendégekre érkezettek be lakossági panaszok az önkormányzathoz. A bejelentések utáni helyszíni ellenőrzések során a zajszint a megengedett határértéket egyetlen esetben sem lépte át, bírság kiszabására nem került sor.

1.17.5. SUGÁRZÁS VÉDELEM

A természetes háttérsugárzás Magyarországon egy embert átlagosan 2,4 mSv/év effektív dózissal terhel. A testünket érő sugárzás származhat a világútból, a talajból, a növényekből, élelmiszerekből, környezetünk tárgyaiból vagy akár a saját testünkben is. Az országon belül a geológiai viszonyoktól, az időjárástól, a táplálkozástól függően akár két-háromszoros különbségek is lehetnek a háttérsugárzás mértékében. Mértéke, hatása települési szinten nem befolyásolható.

Élettani hatás szempontjából, a távvezetéknek két jellemzőjét kell figyelembe venni a villamos és a mágneses terét. A villamos térerősség nagyságát a feszültségszinten kívül egyéb körülmények is befolyásolják:

- a vezetékek föld feletti magassága
- a fázisvezetők és védővezető geometriai elrendezése
- magas objektumok pl.: fasor árnyékoló hatása jelentősen csökkenti a térerősséget
- épületek (a villamos teret 85-90%-ban leárnyékolják)

A Magyarországon érvényben lévő védőtávolság különböző feszültségszintű távvezetésektől: 750 kV - 40 m, 400 kV - 20 m, 220 kV - 10 m, 120 kV - 5 m

Ezen védőtávolságok betartását a településrendezési eszközök és az építéshatósági engedélyezési eljárások során figyelembe kell venni. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér áthatol az épületeken és szemben a villamos térrel kiterjedt objektumoknál nem, vagy csak nagyon költségesen árnyékolható. Az alacsonyfrekvenciás mágneses tér ellen a legjobb védekezés a megfelelően nagy védőtávolság tartása. Bázisállomások esetén, Magyarországon érvényben lévő egészségügyi határértékek: 900 MHz 4.500.000 $\mu\text{W}/\text{m}^2$ 1800 MHz 9.000.000 $\mu\text{W}/\text{m}^2$ A határértékek megállapításakor a különböző kutatási eredményeket vették alapul. A frekvencia növekedésével a behatolási mélység csökken, ezért állapítottak meg két értéket.

1.17.6. HULLADÉKKEZELÉS

A településen képződő kommunális hulladék 2009. július 15-ig az 1972-től üzemelő Tiszaújváros Város Kommunális Hulladéklerakóban került elhelyezésre. Mivel a lerakó megfelelő műszaki védelemmel nincs ellátva, bezárását követően a településről begyűjtött szilárd hulladékok a Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás Hejőpáiban átadott hulladéklerakójában kerülnek ártalmatlanításra, lerakásra.

Szelektív hulladék

A fenti adatok alapján megállapítható, hogy a szelektív hulladékgyűjtés bevezetése, a környezettudatos magatartás ösztönzésének hatására a településen keletkező és lerakásra kerülő nem veszélyes hulladékok mennyisége 2007 óta jelentősen csökkent.

A csomagolási hulladékok 2005. októberig teljes mennyiségben a város kommunális hulladéklerakójában kerültek lerakásra.

A város szelektív hulladékgyűjtési rendszerének kialakításához 2005. évben 12 db, 2007. évben 6 db, 2008-ban további 2 db szelektív hulladékgyűjtő sziget került kihelyezésre a település különböző pontjain, lehetőséget teremtve a papír, műanyag (PET, PE fólia, PP-HDPE flakonok), az italoskarton, a csomagolási fémhulladékok, illetve az üveghulladékok elkülönített gyűjtésére.

Tiszaújváros Önkormányzata Képviselőtestületének XIII/4166/2009.120 Ökth. határozata alapján Tiszaújváros belterületének 1144/39 hrsz-ú ingatlanán kialakításra került egy hulladékudvar, hogy az ingatlanokhoz rendszeresített gyűjtőedényzetben el nem helyezhető hulladékok évközi gyűjtése is a jogszabályi előírásoknak megfelelően biztosított.

Lakossági veszélyes hulladék gyűjtése

2007 óta a lakosság körében keletkező különleges kezelést igénylő veszélyes hulladék begyűjtésére Tiszaújváros Polgármesteri Hivatala és az ECOMISSIO Kft. évente 4 alkalommal begyűjtési akciókat szervez.

A hulladékok átadására az előre meghirdetett időpontokban 4 kijelölt gyűjtőhelyen van lehetőség.

Lakossági zöldhulladékok gyűjtése

A zöld hulladék komposztálással történő kezelésére a Heves Megyei Regionális Hulladékgazdálkodási Társulás hulladékgazdálkodási rendszerének keretében kialakításra kerülő komposztáló telepen lesz lehetőség.

1.17.7. VIZUÁLIS KÖRNYEZETTERHELÉS

A vizsgálatok irreverzibilis vizuális konfliktust nem tártak fel. A tartós konfliktusok közé sorolhatók a roncsolt, felhagyott területek (elsősorban majorsági területek) és elhagyott külterületi lakó épületek okozta konfliktusok. A tartós konfliktusként tekinthetünk **az illegális hulladéklerakásból eredő konfliktusokra** valamint a városon belül rendszeresen jelentkező közterületi károkozások miatti vizuális környezetterhelésekre. A városi zöldfelületek és azok kapcsolati hiánya, térségi szinten a zöldfolyosó hálózat hiányosságai (védő- és takarófásítások hiányai) egyaránt okoznak vizuális konfliktusokat.

1.17.8. ÁRVÍZVÉDELEM

A Tiszán az árvizek tavasszal, a kisvizek ősszel gyakoriak. Tiszapalkonyánál a Tisza legnagyobb vízszintje (LNV) az árvíz- és a belvízvédekezésről szóló 74/2014. (XII.23.) BM rendelet adatai alapján. Tiszaújváros védgáttal védett mentett ártér, mind a Tisza, mind a Sajó folyók felől. Magyarország vízgyűjtő-gazdálkodási tervének konzultációs vitaanyaga alapján a Sajó természetes, a Tisza ezen szakasza, pedig erősen módosított víztest. Egy 1997-es tanulmány szerint az 1980-as évek óta a folyók vízminősége elsősorban a térség gazdasági recessziójának köszönhetően javul, ugyanakkor mindkét folyó ökológiai minősítése továbbra is mérsékelt, kémiai minősítése rossz – nem éri el a jó állapotot. A Tisza vízminőségét a város nem, vagy csak alig befolyásolhatja kedvezőtlenül, mivel a kommunális szennyvíz korszerű mechanikai és kétlépcsős biológiai tisztítást követően jut a befogadóba. Jelentősebb a TVK illetve a külföldi (részben geokémiai) szennyezések (pl. cianid-szennyezés Románia felől), a mezőgazdasági eredetű szennyezések és az ipari jellegű tisztított, illetve használt víz bevezetések. A Tisza árterülete közvetlenül érintkezik a Sajó-Hernád hordalékkúpjával,

amely hazánk második legnagyobb pleisztocén korú víztároló medencéje. Ez a kavicsos hordalékkúp igen sérülékeny. Tiszaújváros település és szűkebb környezete a fokozottan érzékeny, illetve kiemelten érzékeny felszín alatti területek közé tartozik, a városi lakosság és az ipari létesítmények vízellátása ezen a rétegvízen alapul.

1.17.9. FENNÁLLÓ KÖRNYEZETVÉDELMI KONFLIKTUSOK, PROBLÉMÁK

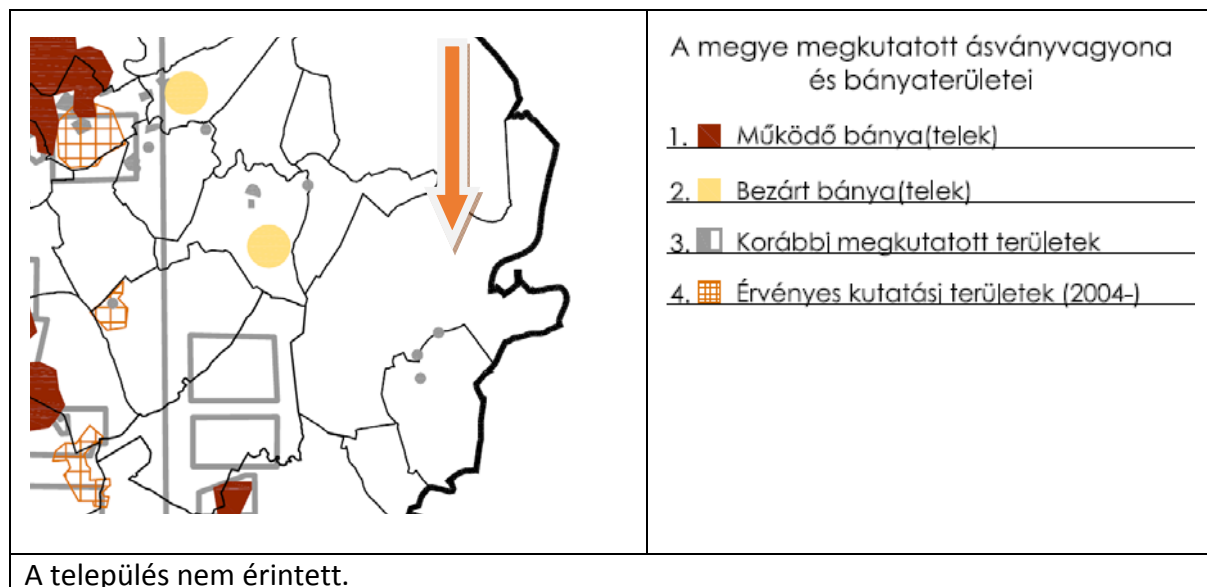
A település jól kiépített és jól működő kommunális, műszaki infrastruktúrával rendelkezik, azonban a lakosság komfort érzetének, életminőségének fenntartása, valamint a fenntartható fejlődés és a környezetvédelmi célok elérése érdekében van még javítani és korszerűsíteni való a kommunális infrastruktúra rendszerein. Ezzel együtt a városi funkció erősítése, rendezettebb kialakítással, és a közlekedés fejlesztésével elsődleges a környezeti elemek védelme mellett. A meglévő szilárd útburkolatok minőségét megőrizni, javítani szükséges. A környezetvédelem keretében a településen megvalósítandó legfontosabb cél, hogy az embert körülvevő épített és természetes elemek közötti összhangot megteremtsék, valamint állapotuk javulását elérjék. A környezetterhelés csökkentése, a fenntartható vidékfejlesztés, az emberi életminőség javítása a program kiemelt területeit képezik. A környezettudatos viselkedésre hulladékgyűjtési akciók segítségével a felnőtt lakosságot is rá kell kényszeríteni a város környezetének védelmére.

1.18. KATASZTRÓFAVÉDELEM (TERÜLETFELHASZNÁLÁST, BEÉPÍTÉST BEFOLYÁSOLÓ VAGY KORLÁTOZÓ TÉNYEZŐK)

1.18.1. ÉPÍTÉSFÖLDTANI KORLÁTOK

1.18.1.1. Alábányászott területek, barlangok és pincék területei

Tiszaújváros területét – az Országos Barlangnyilvántartás adatai szerint – nem érintik barlangok.

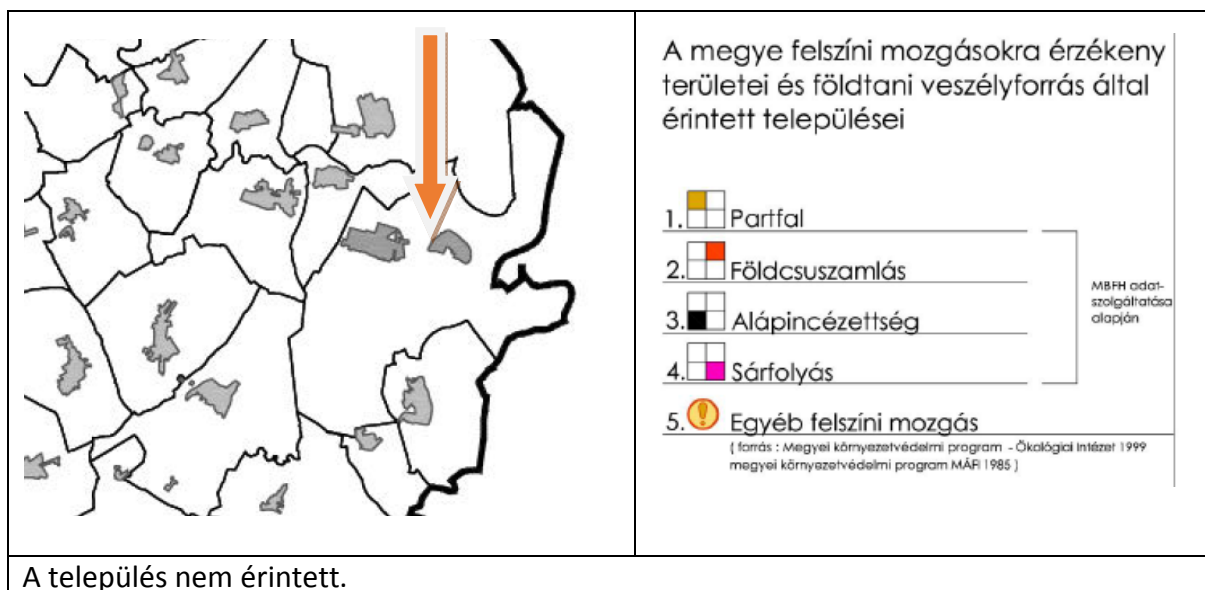
35. térkép - (Forrás: MTrT – Melléklet részlet)

Az Állami Ásványi Nyersanyag és Geotermikus Energiavagyon Nyilvántartása szerinti ipari készlettel rendelkező ásványi nyersanyag előfordulás:

- 05-03-000-01 kódszámon a Tiszaújváros, Tisza 488.1-488.9 fkm megnevezésű folyami betonkavics előfordulás;
- 05-03-000-02 kódszámon a Tiszaújváros, Tisza 489.1-489.7 fkm megnevezésű folyami betonkavics előfordulás;
- 05-03-000-03 kódszámon a Tiszaújváros, Tisza 490.3-492.0 fkm megnevezésű folyami betonkavics előfordulás;

1.18.1.2. Csúszás-, süllyedésveszélyes területek

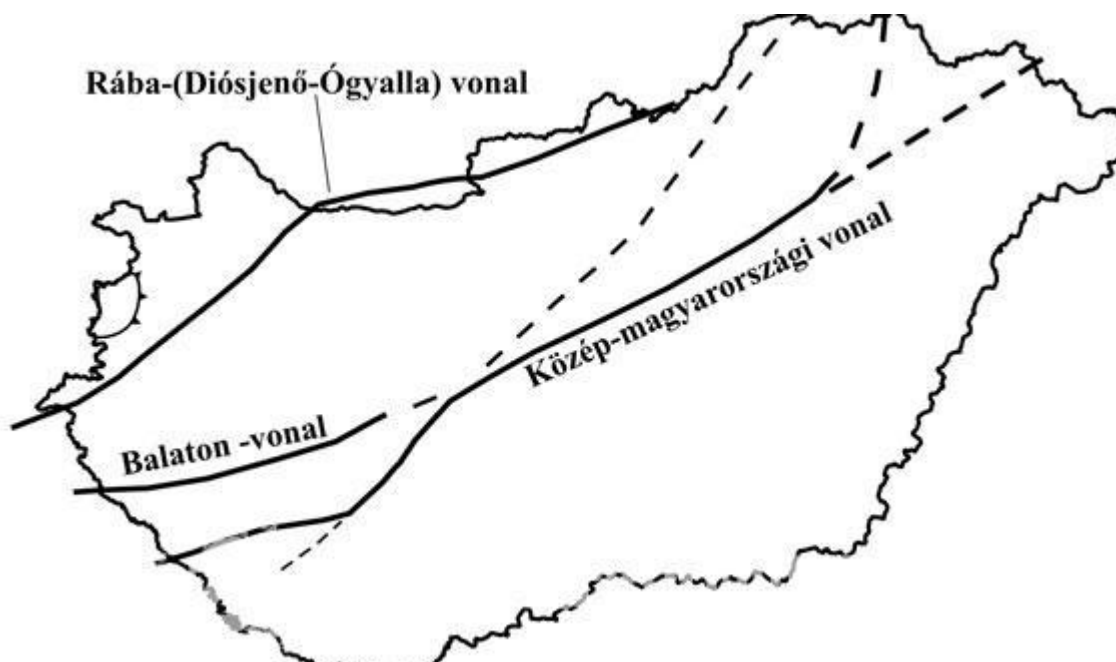
A település közigazgatási területe nem érintett csúszásveszélyes területekkel.

36. térkép - (Forrás: MTrT – Melléklet részlet)

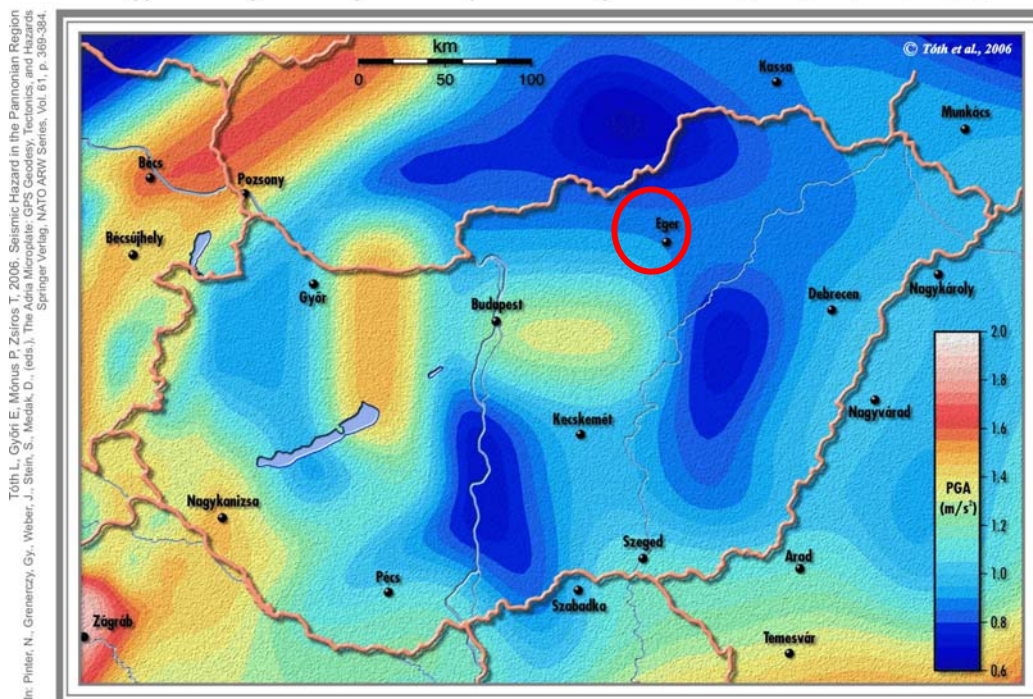
1.18.1.3. Földrengés veszélyeztetett területei

A Kárpát-medence nem tartozik a világ jelentősen szeizmikus területei közé, bár a medence külső részein (DK-i Alpok és a Dinári-hegyég, Bécsei-medence és a Ny-i- Kárpátok, Kárpátalja) markáns földrengés tevékenység tapasztalható.

37. térkép - (Forrás: Katasztrófavédelmi Igazgatóság)

Magyarország földrengésveszélyeztetettsége

Horizontális gyorsulás értékek 50 évre,
10% meghaladási valószínűség mellett
(1/475 év gyakoriság) az alapkőzetet, m/s² egységben

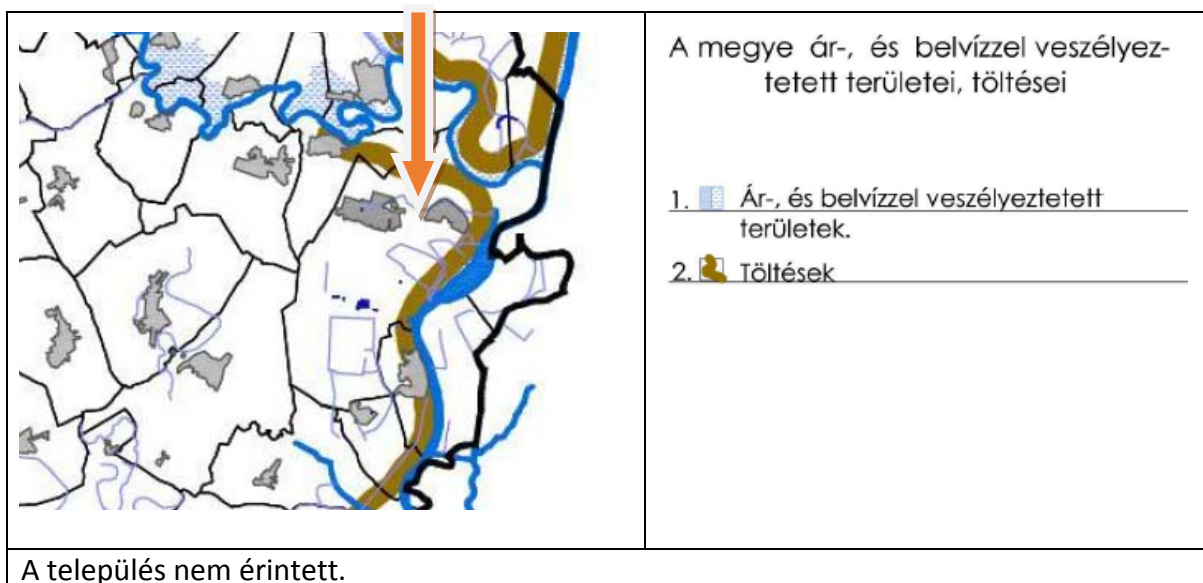
38. térkép - (Forrás: www.seismology.hu)

Magyarország földrengés-veszélyeztetettségi térképe a valószínűségi módszer alapján készült. A szeizmitás alapján kijelölt forrászónák földrengés-aktivitásának statisztikus jellemzői mellett figyelembe veszik a bizonytalansági tényezőket, az alapkőzetet, valamint a talajvízszint helyzetét. Az adatok alapján Tiszaújváros 0,8 – 1,0 m/s² a maximális horizontális gyorsulás (PGA) értéke. Ezzel az enyhén aktív területnek minősülő magyarországi értékek közel átlagát mutatja.

1.18.2. VÍZRAJZI VESZÉLYEZTETETTSÉG

1.18.2.1. Árvízveszélyes területek

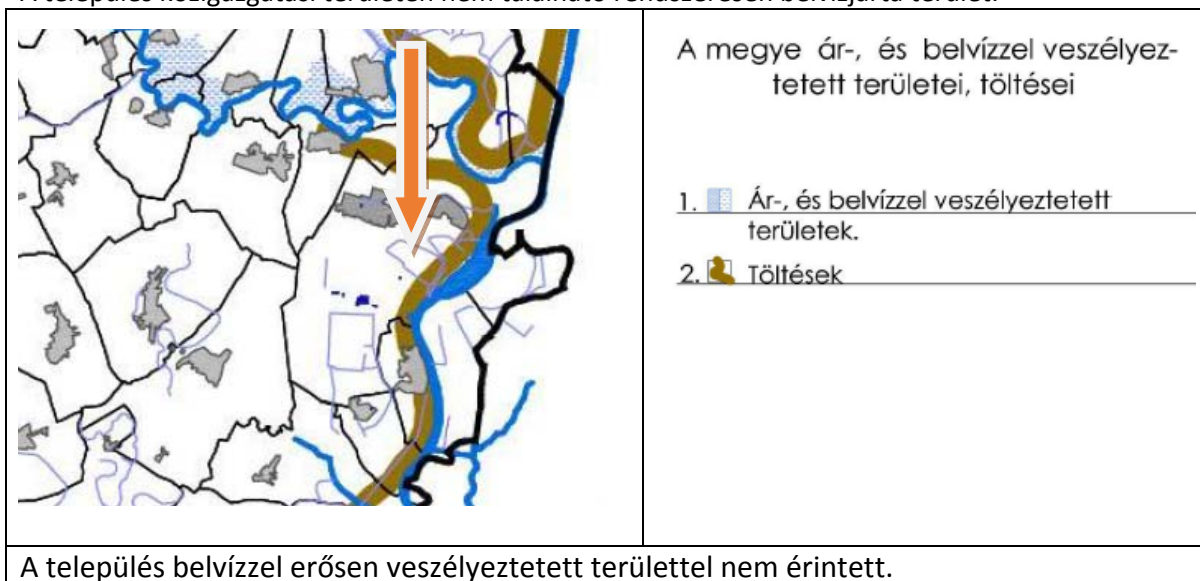
A település közigazgatási területe érintett nagyvízi meder területével, valamint elsőrendű árvízvédelmi fővonallal és árvízveszélyes területekkel.

39. térkép - (Forrás: MTrT – Melléklet részlet)

1.18.2.2. Belvízveszélyes területek

A település közigazgatási területén nem található rendszeresen belvízjárta terület.

40. térkép - (Forrás: MTrT – Melléklet részlet)

1.18.2.3. Mély fekvésű területek

A mélyfekvésű területeket – építésjogi következmények rögzítésével – a hatályos szabályozási tervek tartalmazzák a település közigazgatási területére vonatkozóan.

1.18.2.4. Árvíz és belvízvédelemÁrvízvédelem

A város K-i oldalán a Tisza jobbparti árvízvédelmi töltése húzódik mintegy 5,5 km hosszon. E töltés szakasz a 08.03. sz-ú Tiszakeszi-Sajóörösi árvízvédelmi szakasz része. A töltés aszfalt burkolattal van ellátva (kerékpárútként is funkcionál). E szakaszhoz tartozó számított mértékadó árvízszint a Tisza közúti hídnál 95,45 mBf.

Belvízvédelem

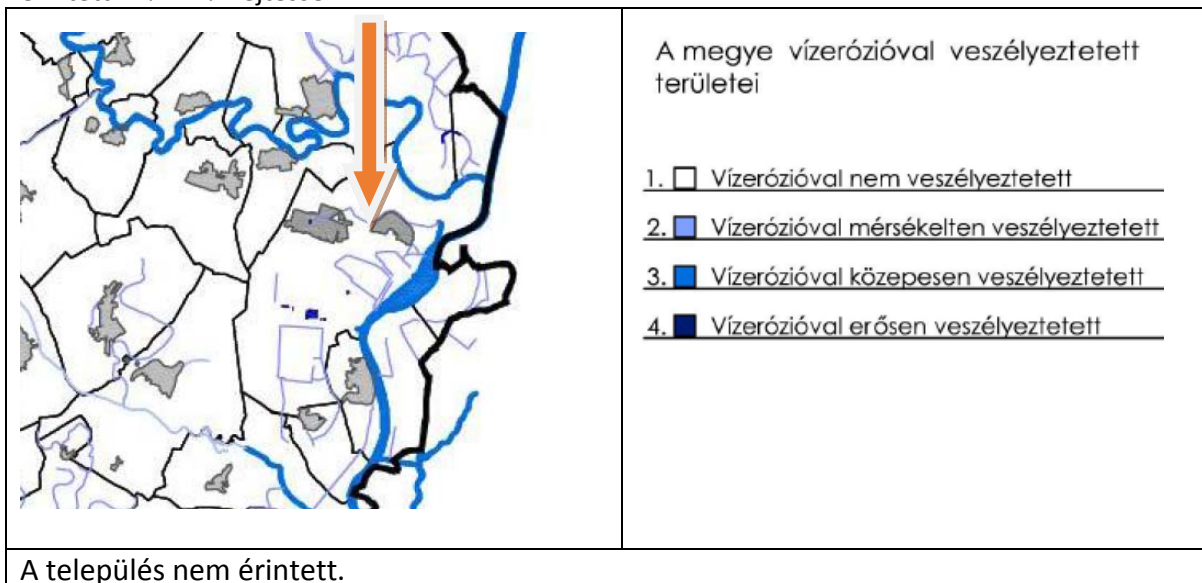
A terület belvíz csatornái többfunkciós csatornák. Nagyrészt a lefolyástalan területek vizeit gyűjtik össze, valamint a közeli csapadékcatornák befogadjaként is funkcionálnak. A város területén levő belvízcsatornák: Sajó csatorna (ÉKÖVIZIG kezelésében), valamint az Oslári csatorna (Társulati kezelésben).

A védelmi szakasz területén levő belvízcsatornák:

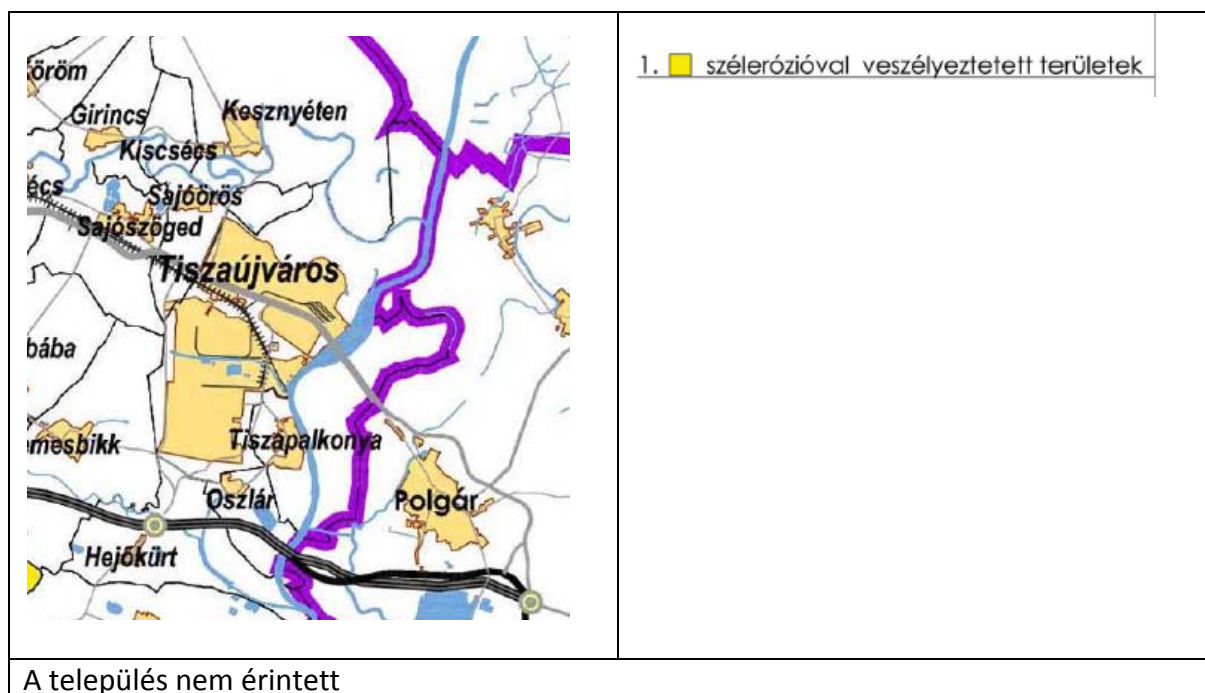
- kizárólagos állami tulajdonban és az ÉKÖVIZIG kezelésében levő belvízcsatornák (Rigós-főcsatorna, Hejő-főcsatorna, Hejő-Szarda-övcatorna, Sajó-csatorna, a Dél-borsodi szivárgó és a Tisza jobb parti szivárgó, összesen 89,176 km hossz)
- BAZ Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal (jogelődje, az FVM BAZ Megyei Földművelésügyi Hivatalának 2000. évben átadott forgalomképes vízi létesítmények körébe tartozott) kezelésében van a Palkonyai-csatorna
- Kisebb csatornák pedig társulati kezelésben vannak. A belvízvédelmi körzetben lévő társulati csatornák és műtárgyak kezelője a Bükkalja-Dél-Borsod Vízgazdálkodási és Talajvédelmi Társulat, melynek székhelye Mezőkövesden van.

1.18.3. EGYÉB**1.18.3.1. Kedvezőtlen morfológiai adottságok**

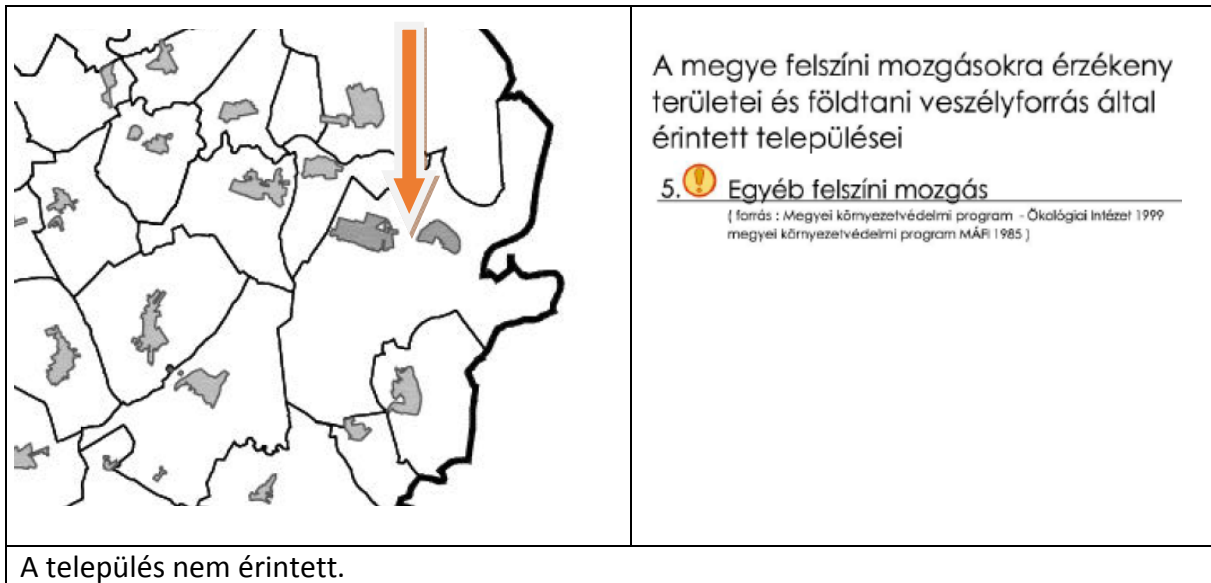
A Mezőgazdasági Parcella Azonosító rendszer adatai alapján Tiszaújváros közigazgatási területe nem érintett 12%-17% lejtéssel.

41. térkép - (Forrás: MTrT – Melléklet részlet)

42. térkép - (Forrás: MTrT – Melléklet részlet)

43. térkép - (Forrás: MTrT – Melléklet részlet)

1.18.3.2. Mélységi, magassági korlátozások

A település közigazgatási területén nincsenek magassági és mélységi korlátozások.

1.18.3.3. Tevékenységből adódó korlátozások

A település közigazgatási területén folytatott ipari tevékenységek katasztrófavédelmi védő övezet, illetve kommunális folyékony és szilárdhulladék lerakóhoz rendelt védelmi övezeteket az alábbi térkép ábrázolja.

----- Veszélyességi övezet

1.19. ÁSVÁNYI NYERSANYAGLELŐHELY

A Magyar Bányászati és Földtani Hivatal hatósági nyilvántartása alapján a település közigazgatási területén nem található bányatelek.

	A megye alábányászott (részben alábányászott) települései 1. Barnakőszén 2. Vasérc 3. Pirit 4. Kovaföld 5. Kaolin 6. Pála 7. Arany, ezüst 8. Gipsz
A település nem érintett.	

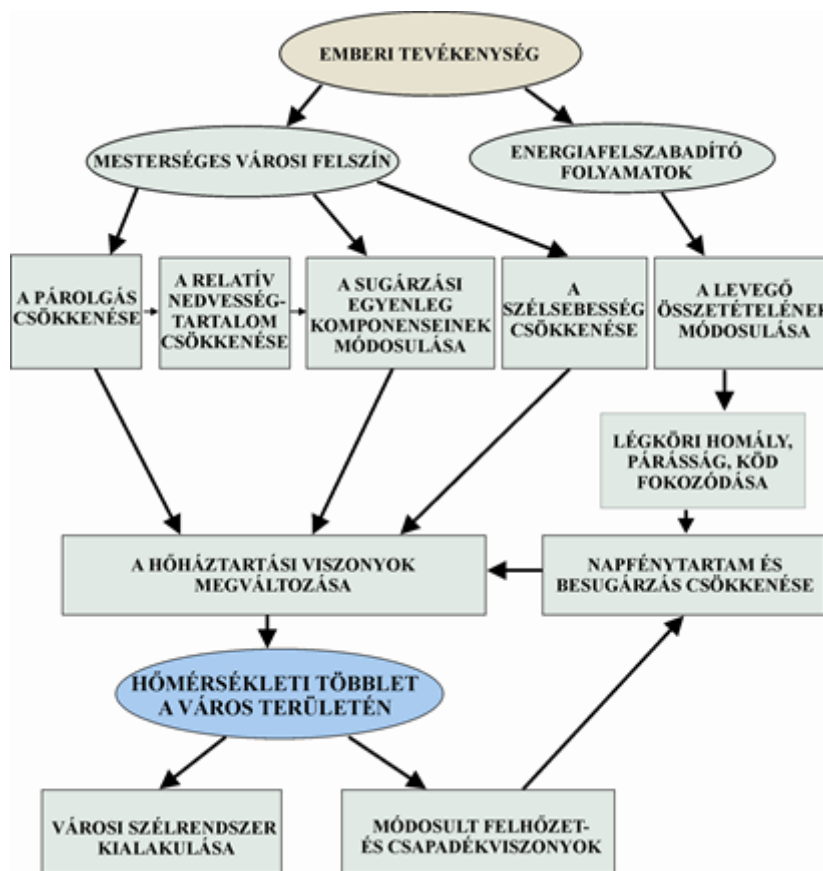
45. térkép - (Forrás: MTrT – Melléklet részlet)

1.20. VÁROSI KLÍMA

1.20.1. A VÁROSI KLÍMA KIALAKULÁSÁNAK TÉNYEZŐI

Az egyedi, városi klíma létrejöttének alapja az emberi tevékenység, melynek hatására a különböző éghajlati elemek jelentősen módosulhatnak a települést övező természetes környezethez képest. E változások nem függetlenek egymástól, hanem szoros ok-okozati összefüggésben állnak.

39. ábra - Városi klíma kialakulásának tényezői

Az egész folyamat kiindulópontja az emberi tevékenység, melynek hatására sajátos, mesterséges felszín jön létre. Ennek jellemzője az, hogy igen változatos, kis területen belül hirtelen módosulhat, a különféle éghajlati paramétereket pedig jelentősen befolyásolja. A városban lehulló csapadék a mesterséges, nem vízáteresztő felszíneknek és a csapadékelvezető csatornahálózatnak köszönhetően nagyon gyorsan lefolyik, így a városban a párolgás rövidebb ideig tart és kisebb mértékű, mint a városkörnyéki területeken. Ezáltal a városban a relatív nedvességtartalom is kisebb lesz.

A felszín másik fontos hatása a sugárzási paraméterek módosulásában nyilvánul meg. Azt, hogy egy adott felszín a ráeső napsugárzást milyen mértékben nyeli el, illetve veri vissza, a felszín tulajdonságai döntően meghatározzák. A változatos felszín, a nagyobb érdekesség miatt a város felett nagyobb a sűrűség, ami a szélsebesség csökkenéséhez és a turbulencia fokozódásához vezet.

33. táblázat - Felszíntípusok

Felszíntípus	Albedó (α)	Emisszivitás (ϵ)
Csupasz talaj (sötét, nedves)	0,05-	0,98-
(világos, száraz)	0,40	0,90
Sivatag	0,20-0,45	0,84-0,91
Fű hosszú (kb. 1 m magasságú)	0,16-	0,90-
rövid (kb. 0,02 m magasságú)	0,26	0,95
Mezőgazdasági földek, tundra	0,18-0,25	0,90-0,99
Gyümölcsös	0,15-0,20	
Erdő Lombhullató (lomb nélküli állapot)	0,15-	0,97-
Lombhullató (lombos állapot)	0,20	0,98
Örökzöld	0,05-0,15	0,97-0,99
Víz (kis zenitszög esetén)	0,03-0,10	0,92-0,97
(nagy zenitszög esetén)	0,10-1,00	0,92-0,97
Hó régi	0,40-	0,82-
friss	0,95	0,99
Jég tenger	0,30-0,45	0,92-0,97
gleccser	0,20-0,40	
Aszfalt	0,05-0,20	
Beton	0,10-0,35	
Fehér festett fal	0,50-0,90	
Színes festett fal	0,15-0,35	
Piros/barna tetőcserép	0,10-0,35	
Tégla és kő	0,20-0,40	
Kátrány és sóder	0,03-0,18	
Hullámlemezes tető	0,10-0,15	

Mindezek hatására megváltoznak a hőháztartási viszonyok: a város területén hőmérsékleti többlet alakul ki. Ezt kiegészíti az is, hogy a levegőszennyezés hatására fokozódik a különféle üvegházgázok koncentrációja a város fölött, ami erősíti az üvegházhatást.

1.20.2. TISZAÚJVÁROS VÁROSI KLÍMÁJÁT BEFOLYÁSOLÓ TÉNYEZŐK

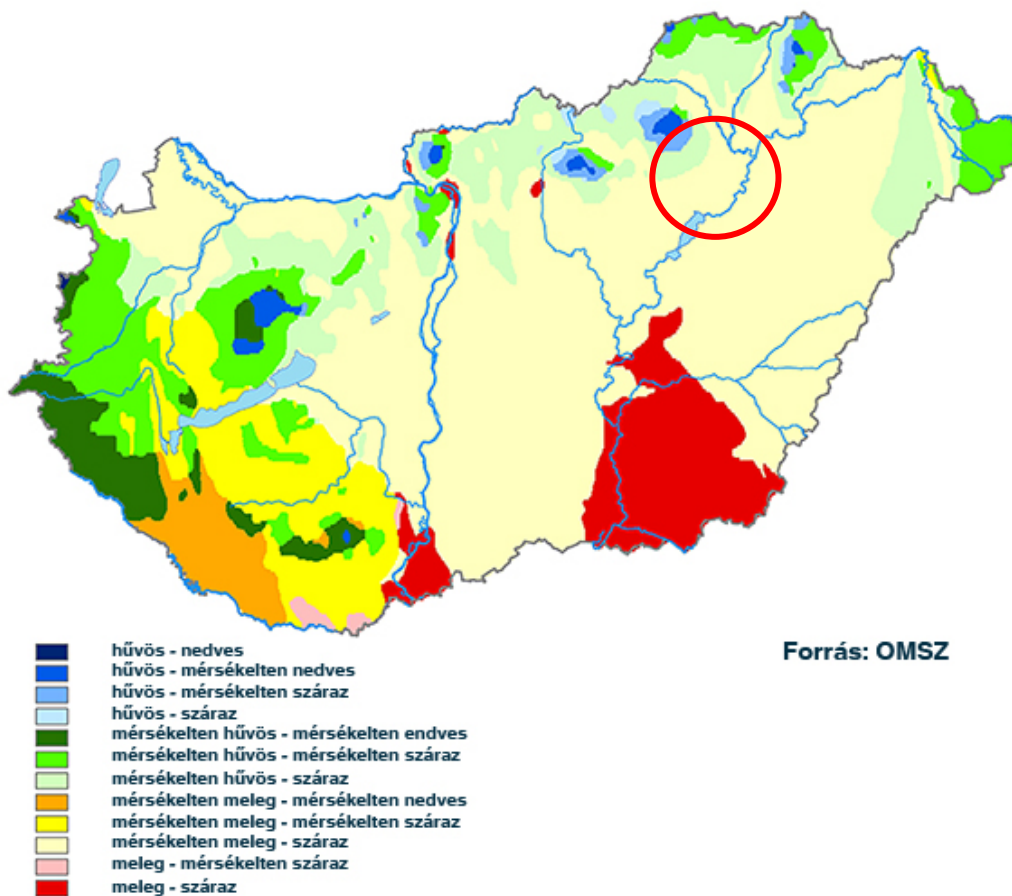
A közvetlenül a településről származó hőmérsékleti adatok nem állnak rendelkezésre, így azok idősoros összehasonlítása, elemzése, ún. középértékek eredeztetése nem lehetséges.

A Sajó és a Tisza közelségének, valamint a város köré telepített védelmi rendeltetésű erdők által gyakorolt klímahatás kedvezően ellensúlyozza a település belterületén fellépő, a magas beépítési intenzitású területek hőhatásait.

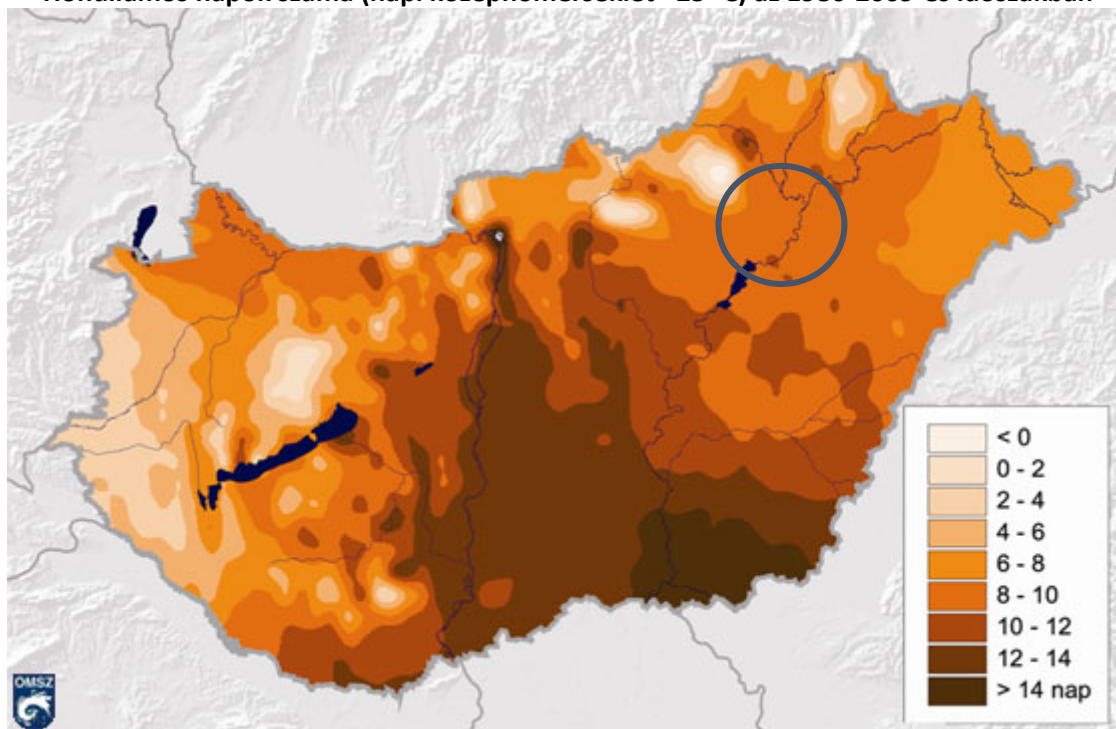
A lakótelepi térségek fásított zöldfelületei, a Városligeti tó vízfelülete kedvezően befolyásolják a lakótelep mikroklimáját, azonban ezek sem tudják ellensúlyozni a nagytömegű panelállományt. Az épületek elhelyezése nehezíti a légáramlatok szabad mozgását. A közrezárt belső terekben megrekedő ún. „forró pontok” tovább rontják a település mikro klimatikus viszonyait.

Tiszaújváros a mérsékelt meleg – száraz éghajlati klíma területén helyezkedik el.

46. térkép - Klimatikus viszonyok eloszlása

Hőhullámos napok száma (napi középhőmérséklet $>25^{\circ}\text{C}$) az 1980-2009-es időszakban

47. térkép - (Forrás: Országos Meteorológiai Szolgálat)

1.20.3. A KLÍMABARÁT VÁROS KIALAKÍTÁSÁNAK ALAPVETÉSEI, AJÁNLÁSOK

Klímapartnerség és többszintű kormányzás a városokban

A városok számára széles körű és rendszeres, szervezett partnerség létrehozása ajánlatos, amely a következőket veszi figyelembe:

- Együttműködés a város működését érintő nemzeti, regionális hatóságok és önkormányzatok között, összhangban az ágazati politikákkal is.
- A városi klímapolitikát széles körre épülő, tartós és jól szervezett partnerség keretében kell kialakítani, mely mind a lakosságot, mind a civil és gazdasági szereplőket magába foglalja.
- Integrálni kell a klímabarát szempontokat a szabályozásoktól a lakosság és a gazdasági szereplők tájékoztatásán és ösztönzésén keresztül egészen a közszolgáltatások működtetéséig minden téren. A városi önkormányzat minél több szakterületre támaszkodhat, annál erősebb városi klímapolitikát tud megvalósítani.
- A városi klímapolitika kialakításának egyik legfontosabb eszköze lehet a város gazdaságpolitikája, amennyiben az képes a zöld gazdaság céljait és elveit követni, valamint erősíteni a helyi erőforrásokra épülő helyi gazdaságot.
- Európai és nemzeti szinten biztosítani kell a városi és városhálózati klímapolitikai kezdeményezések megismerését, és hasznosítani azok tapasztalatait, lehetőleg városi hálózatokon keresztül.

Klímatervezés az integrált stratégiákban

A városoknak az alábbi elvek szerint érdemes integrálniuk az éghajlati szempontokat saját stratégiáikba:

- A városi klímatervezést a város más fejlesztési és irányítási folyamataihoz kell kötni egy integrált, többszintű megközelítéssel, mind a kibocsátás-csökkentés és megelőzés, mind az alkalmazkodás lehetőségeit figyelembe véve.
- A klímaváltozást a városok stratégiai tervezési folyamatának minden egyes lépésénél figyelembe kell venni (helyzetfeltárás, célok és eszközök kijelölése, a nyomon követés és a végrehajtás megtervezése).

Klímabarát városszerkezet kialakítása a várostervezés és az övezeti tagolás révén

A városoknak törekedniük kell:

- a kompakt városszerkezet megteremtésére, amelyben intenzívek a kölcsönhatások és együttműködések, mérsékeltek az utazási távolságok, korlátozott az urbanizált területhasználat kiterjedése és hatékony az energiafelhasználás;
- a városszerkezet tagolására beépítetlen területekkel, zöldterületekkel és szellőztetést biztosító zónákkal;
- a városon belüli és város körüli utazási, közlekedési szükséglet mérséklésére; optimalizálni kell a munkahelyek, lakóterületek, szolgáltatási és közlekedési hálózatok elhelyezkedését;
- a többközpontúság erősítésére nagytérségi, agglomerációs szinten, csakúgy, mint a városszerkezetben;
- a városi zöldterületek bővítésére és minőségi fejlesztésére, hálózatba kapcsolva őket;
- magánberuházások esetén a barnamezős területek (használaton kívüli ipari területek) hasznosítására, és kerülni kell a zöldmezős beruházásokat.

Város és vidéke (város és környéke) együttműködései

A helyi önkormányzatoknak és az érintett társadalmi szereplőknek érdemes együttműködniük annak érdekében, hogy:

- Erősítsék a város és vidéke munkamegosztáson alapuló együttműködését, úgy, hogy az a város szétterülését megfékezze, megelőzve így a beépített területek összenövését, a fokozott energiafogyasztást és ökológiai funkciójú területek elvesztését.

- Korlátozzák a városok szétterülését, megakadályozva a városkörnyéki vidékies területek és természetes zöldterületek beépítését, a város elkerülhetetlen növekedése a közösségi közlekedési útvonalakat kövesse
- A városban élők élelmiszerszükségletét mind nagyobb arányban a környék mezőgazdasági termelői biztosítsák, az értékesítési lánc rövidüljön és lehetőleg maradjon a térségen belül.

Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok és társadalmi következmények

Annak érdekében, hogy a városok segítsenek a hátrányos helyzetű csoportokon, és hogy figyelembe vegyék a klímaváltozás társadalmi hatásait, az alábbiakat kell tenniük:

- Fokozottan figyelembe kell venni a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok érdekeit és kockázatait, hiszen nekik további erőfeszítésekre van szükségük, hogy alkalmazkodjanak a változó körülményekhez.
- A városok legyenek fokozott figyelemmel a megelőző és alkalmazkodási intézkedésekkel járó lehetséges negatív társadalmi hatásokra, és ilyen esetben tegyenek ellensúlyozó intézkedéseket, különösen azokban a térségekben, ahol sokan élnek hátrányos helyzetben.

Klíma-barát építészeti megoldások

A helyi építészeti szabályozás és építészeti kultúra fejlesztése során a városoknak a következőkre érdemes kiemelt hangsúlyt fektetni:

- Megelőzés – hatékony energetikai megoldások az építészetben, energiatudatos építészet (pl. passzív ház, alacsony szén-dioxid-kibocsátású épületek).
- A háztartások energiafogyasztásának mérséklése (fűtés, hűtés, világítás), megújuló energiák felhasználása (pl. nap- és geotermális energiafelhasználás).
- Víz-takarékosság és újrahasznosítási megoldások, újrahasznosítható, környezetbarát építőanyagok alkalmazása az építészetben.
- Az épületállomány felkészítése a szélsőséges időjárási helyzetekre.
- Holisztikus, mindenre kiterjedő (építőanyag-gyártás, építés, használat, bontás/újrahasznosítás) energia-, költség- és károsanyag-kibocsátás elemzés készítése az épületek teljes életciklus elemzése során.

Klímatudatos magatartás és életmód

A helyi hatóságok számára előnyös, ha növelik a lakosok környezeti felelősségét. A mindennapi életmód az oktatás, a kultúra, az ismeretterjesztő kampányok, események által is befolyásolható, annak érdekében, hogy megerősítsék:

- a közös felelősséget a városi környezet állapotáért és a közös társadalmi értékek kialakítását;
- klíma- és környezettudatos életmódot: például utazási szokások, fogyasztási szokások és piaci kereslet kialakítása;
- klímaváltozás következményeinek megismertetését, a tudásmegosztást;
- helyi erőforrások hasznosításának ösztönzését, a helyi termelők marketingjét;
- helyi közösségek kohézióját, összetartó erejét, ennek érdekében a társadalmi, kulturális és vallási intézmények lehetőségeinek bővítése szükséges.

A klíma-barát városok további főbb szektorális pillérei

- A városok sokat tehetnek a klímaváltozás megelőzéséért önmagában már azzal is, hogy mint helyi piacok megerősítik a helyi, részben önellátó gazdaságot, amelynek célja a helyi igények kielégítése helyi erőforrások által mind a városokban, mind annak vidéki környezetében.
- Klíma-barát, fenntartható, alacsony szén-dioxid-kibocsátású, de versenyképes és biztonságos városi tömegközlekedés kialakítása, előtérbe helyezve a gyalogos és a kerékpáros közlekedést, valamint a változó klimatikus viszonyokhoz való alkalmazkodást (pl. árnyékolás, légkondicionálás, infrastrukturális elemek).

- Biztosítani kell a hatékony és energiatakarékos energiagazdálkodást, kombinálva a zöld- és a helyi energia-előállítást a helyi gazdaság fejlesztésével, megújuló energiák felhasználásával és a városi hulladékból készült biogáz előállításával.
- Fenntartható, természetközeli városi vízgazdálkodási rendszer kialakítására van szükség, szoros együttműködésben a vízgyűjtő terület többi településével. A műszaki infrastrukturális szolgáltatásokat fel kell készíteni a változó környezeti feltételekre, különösen az árvízvédelem, közlekedésbiztonság szempontjából.
- Olyan katasztrófavédelmi intézkedéseket kell tenni és olyan egészségügyi szolgáltatásokat kell létrehozni, amelyek az egyre gyakoribb és jelentősebb környezeti kockázatokat sikeresen képesek kezelni (árvíz, hirtelen lezúduló nagy mennyiségű csapadék, tengerszint-emelkedés, hőhullámok, vízhiány, ipari katasztrófák, havária helyzetek). Növelni kell az ezzel foglalkozó intézmények, szervezetek felkészültségét és a lakosság tudatosságát.

(Klímabarát városok, kézikönyv az európai városok klímaváltozással kapcsolatos feladatairól és lehetőségeiről – VÁTI 2011)

2. HELYZETELEMZŐ MUNKARÉSZ

2.1. A VIZSGÁLT TÉNYEZŐK ELEMZÉSE, EGYMÁSRA HATÁSUK ÖSSZEVETÉSE

Településhálózati összefüggések, térségi kapcsolatok

A településfejlődéséhez szükséges adottságok, a versenyképességi tényezők optimálisnak mondhatók Tiszaújvárosban.

A település fontos térszerkezeti vonalak, közlekedési tengelyek metszéspontjában helyezkedik el. A **kedvező közlekedés-földrajzi adottságoknak** köszönhetően Tiszaújvárosból lényegében azonos idő alatt közelíthető meg Miskolc, Debrecen és Nyíregyháza is. Az ország szempontjából **stratégiai fontosságú iparággal** rendelkező Tiszaújváros jövőbeni fejlődési lehetőségeit nagymértékben befolyásolja a felsorolt megyeszékhelyek, pólusvárosok kisugárzó hatása. A Tisza partján fekvő város számára **a folyó ma még sok tekintetben kihasználatlan vízi útvonala** meghatározó táj- és térformáló erőként szintén sajátos fejlesztési lehetőségek hordozója.

Az Országos Területfejlesztési Kon koncepció országos jelentőségű területi célkitűzéseire igazodva a Tisza-menti területek fejlesztési irányai a Tiszaújvárosi térség vonatkozásában is mérvadóak. Elsősorban **a vízi- és kerékpáros turizmus, a tiszai hajózás fejlesztésének, a holtágak turisztikai célú hasznosításának van létjogosultsága**. A településen a **munkahelyteremtő, ipari beruházásoknak, szolgáltatásbővítő fejlesztéseknek, a térségi megközelíthetőség folyamatos javításának** kiemelt szerep juthat az elkövetkező időszakban, összhangban az országos és térségi dokumentumokban foglaltakkal. Tiszaújváros a szomszédos **Polgár és Mezőcsát térségi központokkal alkotó versenyképes városhálózatot**, amely nemcsak a benne részt vevő városok 30.000 lakosa számára kínál előnyöket, hanem a vonzáskörzetük által lefedett mintegy 60.000 fős térség ellátásában, jövedelemszerzési lehetőségeinek kibővítésében is fontos szerepet játszhat. Tiszaújváros szempontjából a **Polgárral való kapcsolat sarkalatos pontja a turizmus összehangolt fejlesztése**. A két várost összekötő Tisza idegen- forgalmi potenciálja szinte teljes mértékben kiaknázatlan, ezen a helyzeten sokat javíthat majd az a Turisztikai Desztináció Menedzsment szervezet, amelynek mindkét település tagja. **Partnerségben építhető ki a két várost összekötő kerékpárút**, amely turisztikai jelentősége mellett azért is lényeges projekt, mert Polgár jelentős számban ingázó lakosai számára meg- könnyítené a tiszaiújvárosi munkahelyekre való bejárást. Mezőcsát mai állapotában kevésbé iparosodott, inkább vidékies hangulatú város, magán hordozza a mezővárosi múlt sajátosságos jegyeit. A Borsodi Mezőség kiváló talajadottságaira alapozva egészséges élelmiszerek, helyi termékek termelhetőek, **Mezőcsát és térsége elsősorban az élelmiszerellátás terén lehet képes előnyökhöz juttatni a városhálózat többi tagját és az általuk képviselt térséget**. A regionális fejlesztési pólusokkal (Debrecen, Miskolc, Nyíregyháza) kialakításra kerülő együttműködési formákból Tiszaújváros lakossága, vállalkozásai „profitálhatnak”, a közlekedés infrastrukturális hátterének fejlődésével elérhető közelségbe kerültek a nagyvárosi munkahelyek, szolgáltatások, csúcstechnológiákat gyártó és forgalmazó cégek.

Társadalmi folyamatok

Tiszaújvárosban a **lakónépesség száma csökkenő tendenciát mutat**. A 2000-ben 17.620 fős lakónépesség 2013-ra 16.473 főre csökkent. A lakónépességének alakulása 2000-től vizsgálva a megyei és régiós viszonylatot tekintve is kedvezőbb képet mutat, azonban az országos mutatókhoz viszonyítva elmaradás tapasztalható. Lakosainak számát tekintve Tiszaújváros a középvárosok közé sorolható.

Tiszaújváros demográfiai folyamatait tekintve mind az országos, mind a régiós, mind megyei értékek alakulásához viszonyítva kedvezőbb képet mutat. Az alacsony születésszáma mellett alacsony a halálozások száma is. Ez megfelelni látszik a demográfiai átmenet elméletének, amely azt feltételezi, hogy a társadalmak népesedés szempontjából egy magas stationer állapotból (magas születésszám mellett magas a halandóság van jelen, így a népesség alapvetően állandó) alacsony stationer állapotba jutnak. A tényleges szaporodás mutatóit megvizsgálva azonban azt látjuk, hogy a lakosságszám folyamatosan csökken. A csökkenés hátterében valószínűleg a városkörnyéki agglomeráció kialakulását, szomszéd településekre való költözést kell sejttenünk. A városlakók nem feltétlenül észlelik a lakosságszám csökkenését, miután a jellemzően panel város magas népsűrűsége csökken a kertvárosba, városkörnyéki településekre való költözéssel.

Tiszaújváros a **kedvező várospolitikai intézkedéseknek** (első lakáshoz jutók támogatása, bébi kötvény, ösztöndíj rendszer, nyugdíjasok támogatása) **köszönhetően kedvező letelepedési feltételeket teremt a lakosság számára.** Ezek az intézkedések elsősorban a helyi lakosságot érintik, így a generációk felnőve nem hagyják el a várost, lakást vásárolnak, vagy építkeznek Tiszaújvárosban. Közepesen jellemző, hogy közeli településről családok, egyének Tiszaújvárosba költöznek, mivel a **városban működő ipari létesítmények miatt a térségben itt találhatóak a legkedvezőbb munkafeltételek.**

Gazdasági folyamatok

Tiszaújváros **gazdasági versenyképesség szempontjából jó helyzetben** van. A jelentős ipari hagyományok, az évtizedek alatt kialakult ipari struktúra már önmagában is fontos vonzerőként szolgál. A **város közlekedés-földrajzi elhelyezkedése különösen előnyös**, az M3-as autópálya megépülésével az ország gazdasági pólusai közelebb kerültek és a **keleti piacokba való hálózati bekapcsolódás lehetősége** óriási mértékben megnőtt. Az elmúlt időszak befektetés-szervezési sikerei elsősorban a **közművesített Ipari Parkhoz** kötődnek, ahol biztosítottak a gazdasági, tudományos és műszaki fejlesztés infrastrukturális feltételei, szakértői támogatás vehető igénybe a vállalkozások működtetéséhez, valamint korszerű információs rendszer és szolgáltatási háttér áll rendelkezésre. A letelepedni szándékozó, magasabb hozzáadott értékű termelést és szolgáltatást nyújtó vállalkozások a szakképzett munkaerő iránti igényüket a képzett, magasan kvalifikált szakemberek köréből, valamint a dél-borsodi régió szabad munkaerő-kínálatából meríthetik. Utóbbiak jelentős része azonban alacsony iskolázottsága és szakképzetlensége miatt esélytelen a munkába állásra, mivel **egyre inkább a több szakmához értő, komplex tudással rendelkező munkaerő iránt nő meg a kereslet.**

A KSH adatai alapján 2013-ben 1877 gazdasági vállalkozást regisztráltak Tiszaújvárosban, ezek túlnyomó része (85%-a) a szolgáltatási ágazatban, 12,6% az ipari; és 8,6% a mezőgazdasági ágakban folytatta tevékenységét. **A működő vállalkozásokra összességében elmondható, hogy kistérségen belüli térbeli eloszlása rendkívül koncentrált.** A KSH 2013-as adatai alapján a Tiszaújvárosban az ezer lakosra jutó kiskereskedelmi hálózati egységek száma (gyógyszertár nélkül) 16,2 db volt, míg ez az érték a Tiszaújváros járás területén csak 11,5 db, magyarországi viszonylatban pedig 15,1 db. Sajnos az érték csökkenő tendenciát mutat a településen. Amíg 2000-ben még 20,9 db volt az ezer lakosra jutó kiskereskedelmi hálózati egységek száma, addig ez az érték 2013-ig folyamatosan csökkent, ami összességében nem csak a településen, hanem járási és országos szinten is jellemző volt.

A **kistérségben működő kereskedelmi és magánszállások férőhelyeinek 99%-a Tiszaújvárosban található és a város részesül a kistérségi vendégforgalom 99%-ából is.** Ezek az adatok arról árulkodnak, hogy a **kistérség települései közül egyedül Tiszaújváros rendelkezik számottevő turisztikai vonzerővel, a kistelepüléseken, községekben gyakorlatilag nincs érzékelhető idegenforgalom.**

A vendéglátóhelyek száma 2000-ben felmért 116 db-hoz képest 2008-ban jelentősebben visszaesett, ekkor a felmért vendéglátóhelyek száma csak 91 db volt. 2013-ra emelkedés tapasztalható (104 db), azonban a 2000. évi értéket még nem sikerült elérni.

A 2002-2006. közötti időszakban felépített üzletházak (TESCO, SPAR, LIDL) beüzemelésének köszönhetően **a kereskedelmi ellátás a kistérség településeire kiterjedően is kiszélesedett, a városban gyakorlatilag minden árucikk megtalálhatóvá vált és nem mellékesen a helyi adó bevételek is növekedtek.**

Városi közszolgáltatások

Humán közszolgáltatások tekintetében elmondható, hogy bár Tiszaújvárosban kórház nem működik, azonban az **egészségügyi alapellátás és szakellátás kiemelkedő.** A Városi Rendelőintézet ad helyet a települési házi gyermekorvosi és felnőtt háziorvosi praxisoknak. A Tiszaszederkényi városrészen további felnőtt háziorvosi és gyermekorvosi rendelő található. Az alapellátási feladatokat 8 felnőtt és 4 gyermekorvosi szolgálat látja el. Területi ellátással működik 7 fogorvosi szolgálat, az alapellátási központi ügyelet. A településen 30 fős személyzettel, 4 db mentőautóval működik mentőállomás.

A szakellátások megfelelően szakképzett szakorvosi, és szakdolgozói kollektívával működnek. Az ellátások nagy része az OEP által finanszírozott, a házi orvosi szolgálatok működését azonban az önkormányzat finanszírozza teljes mértékben. A Rendelőintézet foglalkozás-egészségügyi ellátást is működtet, saját működési bevételeiből. A Rendelőintézet ezen túl komplex fiziko- és balneoterápiás ellátást nyújt a gyógyfürdőhöz kapcsolódva, mivel a termálfürdő kútjának vize gyógyvízminősítést kapott. A gyógyfürdő térségébe 4 szakellátást helyeztek ki. Az elmúlt években tovább bővült a szolgáltatások köre a hospice ellátással, amely már egy régóta jelen lévő kielégítetlen szükséglet megoldását vállalta föl. Rendelőintézet gyakran ad helyet, és segíti munkáját a különböző betegségtípusok köré szerveződő önszervező csoportoknak, civil szervezeteknek.

A szociális ellátáshoz kapcsolódóan megemlítenéd, hogy Tiszaújvárosban **jól kiépült a szociális és gyermekjóléti ellátások rendszere.** Az ellátások, szolgáltatások biztosítása egyrészt jogszabályi kötelezettség, másrészt a helyi társadalmi, gazdasági jellemzők alapján önként vállalt feladatként biztosítottak.

Tiszaújvárosban felsőoktatási intézmény nincs, de a **közoktatás intézmény rendszere jól kiépített.** Az **intézmények színvonalas működtetésére, a szükséges személyi és tárgyi feltételek biztosítására a település folyamatosan kiemelt fordít.** Az oktatáspolitikai fő irányainak meghatározása érdekében a település rendelkezik Oktatási Minőségirányítási Programmal, Közoktatási Intézkedési Tervvel, Testnevelés és Sportfejlesztési Koncepcióval.

A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján a helyben biztosítható közfeladatok közé, nevesítve bekerült a településüzemeltetés is.

A közfeladatok ellátása a településen megfelelő színvonalon biztosított és elmondható, hogy a város teljes körűen ellátja a településüzemeltetési és egyéb közszolgáltatási feladatait.

Tiszaújváros a saját lakosságának ellátásán túl **szolgáltatásokat nyújt a térség lakói számára is.** Elsősorban igazgatási, közrendvédelmi, oktatási, foglalkoztatási, egészségügyi, kereskedelmi és terület fejlesztési szerepköre tekinthető olyan funkcióknak, amelyek a városhatáron túl is érvényesülnek. Igazgatási központként önkormányzati, földhivatali szolgáltatásokat biztosít, igazságszolgáltatási feladatokat lát el.

Városszerkezet

A város szerkezetét tekintve öt fő, jól elkülönülő részből áll:

- ✓ A hagyományos falusias jellegű értékekkel bíró Tiszaszederkény
- ✓ A tervszerűen épített Tiszaújváros

- ✓ Iparterület
- ✓ A kertvárosias kialakítású Tisza-part városrész
- ✓ Tiszai Hőerőmű telephelye

Összességében elmondható, hogy **Tiszaújváros városszerkezetére a változatosság jellemző**. A településen jelen van az iparosított technológiával megépült, telepszerű, többszintes beépítésű lakókörnyezet, a telkes, családi házas és zárt sorú beépítés, a vállalkozói formában épített, piaci értékesítésű kistársasházak, a falusias környezet és a kisebb-nagyobb gazdasági létesítmények az ipari övezetben.

Tiszaújváros a jelentős ipari hagyományoknak köszönhetően jelentős fejlődésen ment át az utóbbi években, mely során mára a **térség életének igazgatási, gazdasági és szellemi központjává** vált. Ez kiemelt szempont a városfejlesztési céljainak kijelölésében, az infrastruktúra fejlesztésében.

A központi szerepkörhöz szükséges létesítményi, intézményi háttér döntő többségben már megvalósult, azonban **hiányzik az egységes szemlélettel kialakított városközpont**: egyes épített környezeti elemek elhelyezkedésük és adottságaik miatt szigetszerű hatással jelennek meg. Az utóbbi években **a város a fejlesztés olyan területét célozta meg a turizmus, az üdülés, az idegenforgalmi beruházások révén, amelyek további, a térségen kívüli hatással bíró fejlesztést is garantálnak**. Ennek kiterjesztése mind a természeti adottságokra alapozóan, mind a művi környezetre vonatkozóan további fejlesztési célkitűzéseket fogalmazhatnak meg.

Környezet

Tiszaújváros Város Önkormányzata kiemelten fontos feladatának tekinti a **település környezeti állapotának megőrzését, javítását és a gazdasági fejlődés káros hatásainak megelőzését és mérséklését, ill. a város fenntartható fejlődés elveinek megfelelő módon történő működtetését**.

A település rendelkezik Települési Környezetvédelmi Programmal, mely a 2015-2019-es időszakra szól. A tanulmányban akcióprogramok kerültek meghatározásra, melyek a feltárt problémákra, illetve a települési környezet javítására, a fenntartható fejlődésre is megoldási javaslatokat biztosít.

3. HELYZETÉRTÉKELŐ MUNKARÉSZ

3.1. A HELYZETELEMZÉS EREDMÉNYEINEK ÉRTÉKELÉSE, SZINTÉZIS

3.1.1. A FOLYAMATOK ÉRTÉKELÉSE

A helyzetfeltárásból megállapítható, hogy Tiszaújváros egy élhető, versenyképes és fenntartható város. Köszönhető ez annak, hogy az önkormányzat partneri kapcsolatot ápol polgáraival és vállalkozóival. Az erős lokálpatriotizmus alapja Tiszaújváros fejlődésének, a bizalomépítés pedig segíti a városrendezési célok megvalósítását. A település kiemelt figyelmet fordít a térségi partnerkapcsolatok építésére, elsődlegesen a szomszédos városokkal (Polgár, Mezőcsát) és kistérségekkel. Elmondható, hogy a szomszédos városokkal és településekkel együttműködve egy erős kistérséget alkotnak, melynek elsődleges jelentősége, hogy a Debrecen, Miskolc, Nyíregyháza által alkotott térségben súlyponti szerephez jussanak.

A három város (Tiszaújváros, Polgár, Mezőcsát) és kistérségei köré szerveződő kistérségi lokálpatriotizmusa segíti a lakosság megtartását, valamint a közös felkészülést a gazdasági és a társadalmi kihívásokra. A város és a térség versenyelőnye a gazdasági változásokhoz történő alkalmazkodásban, a munkahelyi struktúra piaci igényekhez történő átalakításokban, a munkahelyteremtésekben, az esetleges munkaerő átképzésekben mutatkozik, illetve bontakozhat ki. A Debrecen, Miskolc, Nyíregyháza térségi központi fekvésből adódó szerepkör felvállalásával biztosítja a lakosság megújulását, az elvándorlás pótlását, a városok és a kistérségi közötti lakossági mobilitás támogatásával kiegyensúlyozott kistérségi korösszetétel kialakulását teszi lehetővé. A szerepkör tovább erősödhet a Mezőkövesdi Kistérség bekapcsolásával, a mezőkövesdi repülőtér és a Záhony – Miskolc – Budapest vasútvonal integrálásával.

3.1.2. A TELEPÜLÉS ÉS KÖRNYEZETÉNEK FEJLESZTÉSÉT BEFOLYÁSOLÓ KÜLSŐ ÉS BELSŐ TÉNYEZŐK ÖSSZEFOGLALÓ ÉRTÉKELÉSE

A külső és belső tényezők értékeléséhez a SWOT analízis módszertanát használjuk fel. A következő elemzésben a lényegi pontok kiemelésére törekedtünk az áttekinthetőség érdekében.

Társadalom

34. táblázat – SWOT - társadalom

Erősségek	Gyengeségek
✓ Jól szervezett, kiépített komplex ellátó rendszer ✓ Minőségi szolgáltatások iránti elkötelezettség szociális és egészségügyi területen ✓ Professzionális szakemberek az ellátó rendszerben ✓ Magas szintű szakember ellátottság ✓ Szolgáltatások ismertsége ✓ Egységes szakmai elvek ✓ Jó munkaerő-piaci pozíció ✓ Magas iskolai végzettség, nagyszámú értelmiségi	✓ Civil szervezetek alacsony részvétele a szociális szolgáltatásokban ✓ Demográfiai változások, elöregedés ✓ Ellátórendszer gyenge és rendszertelen kapcsolata a civil szervezetekkel ✓ Kisebbségi önkormányzatok alacsony szerepvállalása a szociális problémák megoldásában ✓ Önkéntesek hiánya ✓ A lakhatási feltételek romlása, fiatalok elköltözése ✓ A városarculat hiányosságai, identitásvesztés
Lehetőségek	Veszélyek
✓ Foglalkoztatás bővítése iránti elkötelezettség ✓ Közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó képzési lehetőségek	✓ Gazdasági válság, növekvő munkanélküliség ✓ Magas betegségi kockázatok, lakosság egészségtudatos magatartásának hiánya

✓ Közoktatási és szociális ellátórendszer harmonizációja ✓ Kormányzati és EU-s programokban megmutatkozó szociális és esélyegyenlőségi érzékenység, elkötelezettség ✓ Fejlesztésekhez kapcsolódó humán fejlesztés ✓ Pályázati források kihasználása	✓ Gyorsan változó jogszabályi előírások ✓ Normatívák csökkenése ✓ Finanszírozások csökkenése ✓ Ellátásból kikerülők helyzetének megoldatlansága, ellátatlanság ✓ Romló megyei, térségi foglalkoztatási mutatók
--	--

Gazdaság

35. táblázat – SWOT - gazdaság

Erősségek	Gyengeségek
✓ Kiváló közlekedés-földrajzi, logisztikai elhelyezkedés ✓ Magas jövedelemtermelő képességű város – nagy vásárlóerő ✓ Tradicionális, stabil lábakon álló vegy- és energiaipar ✓ Jelentős hozzáadott értéket teremtő, korszerű technológiákat alkalmazó vállalatok ✓ Szakképzett munkaerő bázis ✓ Közművesített, nagyszámú munkavállalót foglalkoztató Ipari Park ✓ Vonzó, tiszta, rendezett, fejlett infrastruktúrával ellátott lakókörnyezet ✓ Idegenforgalmi vonzerővel bíró városi rendezvények, ✓ Infrastrukturális adottságok, termál- és gyógyfürdő ✓ Stabil önkormányzati gazdálkodás, stratégiai szemlélet, ✓ Világos helyi fejlesztéspolitika ✓ Alacsony mértékű rendszeres szociális segélyezés	✓ Szakképzett, illetve diplomás fiatalok elvándorlása ✓ Kevés szabad, felsőfokú végzettséget igénylő munkahely ✓ Turisztikai szezon időszakában a kereslethez nem igazodó szálláshelykínálat ✓ Tartósan állástalanok magas részaránya a regisztrált álláskeresők között ✓ A Tisza és a Sajó turisztikai vonzerejének kihasználatlansága ✓ Logisztikai központ hiánya
Lehetőségek	Veszélyek
✓ Uniós források növekvő mértékű beáramlása a vállalati szférába ✓ Új vállalkozások fogadására, további munkahelyek teremtésére nyitott Ipari Park ✓ Együttműködő városhálózat, közös turisztikai programok, marketing ✓ Több lábon álló gazdasági szerkezet teremtése az idegenforgalom szerepének növelésével, innovatív tevékenységek meghonosodásával ✓ A Tiszában rejlő gazdasági potenciál kiaknázása	✓ Elhúzódó gazdasági válság, csökkenő önkormányzati bevételek, kulcsprojektek megvalósításának elhalasztása ✓ Vállalatok csökkenő jövedelmezősége, munkahelyek megszűnése, növekvő munkanélküliség ✓ Iparűzési adó megszüntetése

Települési környezet

36. táblázat – SWOT – települési környezet

Erősségek	Gyengeségek
-----------	-------------

✓ Magas zöldfelületi arány ✓ Parkosított közterek ✓ Folyamatban lévő közterület rehabilitáció ✓ A zöldfelületek megújítása tervezői, városvezetői szempontok alapján történik ✓ Városházakban központi zöldfelület, parkrendszer megléte ✓ Sok játszótér, sportpálya	✓ A városközponti tó állapotának, vízminőségének romlása ✓ Néhány játszótéren már elavultak a játékszerek, a labdapályák felújításra szorulnak ✓ Épületek, településrészek nyári felmelegedése ✓ Egyes zöldfelületek rossz állapotúak, megújításra szorulnak ✓ Zöldfelületeket érő rendszeres rongálások ✓ Sok gyalogút hálózta be a városszövetet, de igazi sétálóutcája nincs a városnak ✓ A nagyobb parkok, mint pl. az Ifjúsági park, Március 15. tér rekonstrukciója szükséges ✓ A közterületeken az egyre növekvő gépkocsi forgalom miatt parkolóhely hiányok lépnek fel ✓ A közterületeken nincs nyilvános WC
Lehetőségek	Veszélyek
✓ Magas zöldfelületi arány megtartása, karbantartása ✓ Parkok, közösségi terek folyamatos megújítása, karbantartása pályázati forrásokból ✓ Védőerdő erősítése a város és az egyre bővülő TVK között ✓ Külterületi erdősítés a folyópartok közelében árvízvédelmi szempontból, valamint a mikroklíma javítása és a biológiai aktivitásérték növelése céljából ✓ A központi parkrendszer és a díszto folyamatos karbantartása ✓ Megkezdett közterület-rehabilitáció folytatása	✓ A városközponti tó vize szennyezett, gyenge minőségű ✓ A játékszerek nem felelnek meg az uniós előírásoknak, nem biztonságosak ✓ A sűrűn beépült, nagyarányú inaktív felülettel rendelkező részekben jelentős a nyári felmelegedés ✓ Elhanyagolt, kevésbé biztonságos zöldfelületek

Védett területek és környezetvédelem

37. táblázat – SWOT – védett területek és környezetvédelem

Erősségek	Gyengeségek
✓ A Tisza és a Sajó természeti értékei (biodiverzitás megőrzése, ártéri erdők, holtágak) ✓ Termálvíz kincs ✓ A településen üzemelő sérülékeny vízbázis található ✓ Természetvédelem társadalmasítása	✓ Természetközeli állapotú területek fogyása a településen ✓ A településen található termálvízre épülő szolgáltatások nem elég egyediek, gyógyturizmus hiányosságai ✓ A települést érintő érzékeny felszín alatti vízvédelmi terület védelme nem teljeskörűen megoldott ✓ Az 1972 óta működő települési hulladéklerakó rekultivációra szorul ✓ Holtágak, morotvák rehabilitációjának elmaradása, csapadékvizek gyors levezetése, nyári aszály és vízhiány, a belvízelvezetés nem

	teljeskörűen megoldott ✓ A települési hulladékkezelési rendszer további fejlesztést, népszerűsítést igényel, nincs települési komposztáló telep ✓ Szikes mezőgazdasági területek ✓ Ipari tevékenység okozta ökológiai konfliktusok (zagytarolók) ✓ Megújuló energiaforrások kihasználtsága alacsony, energiafüggőség ✓ Fenntartható életmód (alacsony víz- és energia felhasználás, háztartási hulladéktermelés visszaszorítása stb.) nem ismert, nem elterjedt ✓ Nincs települési klímapolitika ✓ A lakosságot zavaró zajszennyezés (vigalmi negyed)
Lehetőségek	Veszélyek
✓ Természet- és biodiverzitás védelem új alapokra helyezése a gazdálkodók, a hatósági oldal és a lakosság bevonásával, élőhely-védelem, -helyreállítás, élettelen természeti értékek megőrzése, vonalas létesítmények természetkárosító hatásának mérséklése ✓ Termálvíz kincs használatának fejlesztése a piaci igények ismeretében, a turisztikai potenciál erősítése ✓ Komplex vízvédelmi beruházások és ivóvízbázis-védelem ✓ Települési szilárd hulladéklerakók kármentesítése ✓ Tájrehabilitáció ✓ Települési szilárdhulladék gazdálkodási rendszerek fejlesztése (szelektív hulladékgyűjtés, komposztálás) ✓ Degradációra érzékeny talajokon földhasználat váltás ✓ Szennyezett területek kármentesítése ✓ Megújuló energia alapú térség-fejlesztés ✓ Fenntarthatóbb életmódot és fogyasztási lehetőségeket népszerűsítő, terjedésüket elősegítő ✓ Települési klímaprogram készítése összhangban	✓ Biodiverzitás csökkenés, természeti rendszerek, folyamatok sérülékenysége nő ✓ A szederkényi városrésztől északra eső, holtág rehabilitációra alkalmas területet a VTT nem sorolta az ártéri tájgazdálkodás övezetébe.

Települési környezeti infrastruktúra

38. táblázat – SWOT – települési környezeti infrastruktúra

Erősségek	Gyengeségek
✓ Korszerű szennyvíztisztító telep ✓ Közel 100%-os a rákötések aránya ✓ Az átemelők szervíz kapcsolata kiépített, a hidegtartalék szivattyúkat az aknába	✓ Közműtérképek hiánya, térinformatikai feldolgozás hiánya ✓ Korszerűsítendő ivóvíz hálózat (vezeték rendszer, ivóvíz tisztítás)

beépítették	✓ A távhőszolgáltatás korszerűsítésre szorul ✓ Rossz energiahatékonyság ✓ A szennyvíztisztító kiterhelt ✓ Az előregedett beton csatornaszakaszok könnyen meghibásodhatnak ✓ Az átemelők acélszerkezete (szivattyúk) rekonstrukciót, korrózió védelmet igényel ✓ A városszéli területfejlesztések szennyvízelvezetésének biztosításához az érintett átemelők kapacitásbővítése szükséges
Lehetőségek	Veszélyek
✓ Tiszaújváros a környezetében levő tíz település területéről fogadni tudja a keletkező szennyvizeket ✓ További igények kielégítésének lehetősége ✓ Rákötések számának növelésével a közműolló nyitottsága csökkenthető ✓ Elválasztott rendszerű csatornahálózat építése az új területeken	✓ A szennyvíztisztító kapacitásbővítését meg kell valósítani ✓ Hálózatrekonstrukció szükséges ütemezett fejlesztéssel ✓ Puffer tároló kapacitás és átemelő szivattyúcserek szükségesek

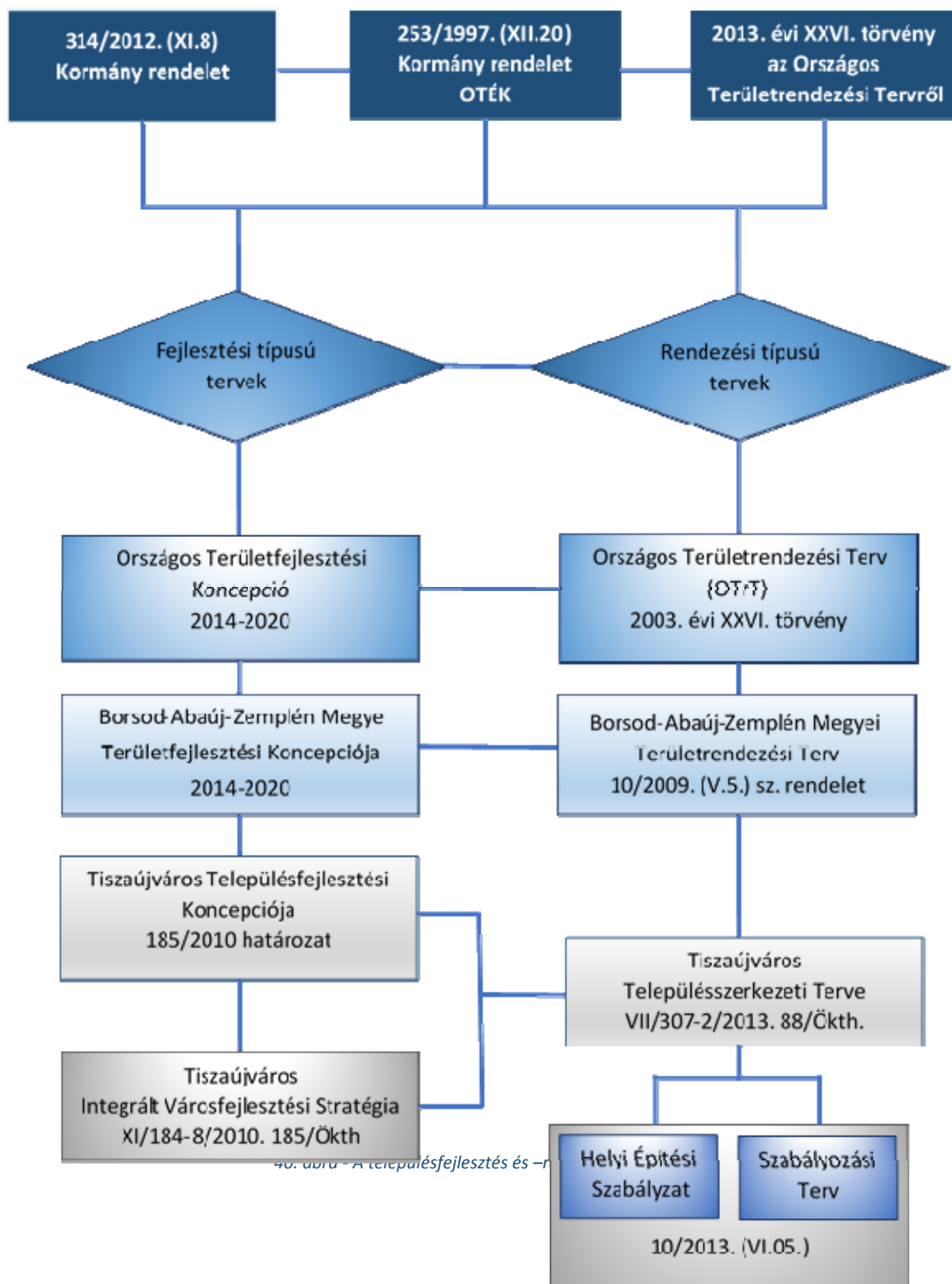
Közlekedési infrastruktúra

39. táblázat – SWOT – Közlekedési infrastruktúra

Erősségek	Gyengeségek
✓ Kiváló közlekedésföldrajzi helyzet ✓ Jó főúthálózati kapcsolatok ✓ A meglévő mellékúthálózat és közterületi rendszer megfelelő alapot képez a távlati fejlesztésekhez ✓ Meglévő autóbusz pályaudvar és kistérségi központi szerep ✓ Meglévő vasúthálózati kapcsolatok ✓ A Tisza potenciális közlekedési lehetőségeinek kihasználása ✓ Kerékpáros közlekedésre alkalmas morfológiai és környezeti állapot	✓ Északi főhálózati kapcsolat hiánya (Taktaköz, Hegyalja) ✓ Tiszaújváros és kistérsége közlekedési kapcsolatainak hiánya ✓ Alacsony szolgáltatási színvonal több közlekedési ágazat területén, ágazati versengés ✓ Helyi tömegközlekedés járatsűrűsége nem megfelelő ✓ Kerékpárút-hálózat hiánya ✓ A város közterületeinek (utak, terek) műszakilag és esztétikailag leromlott állapota ✓ Veszélyes útkereszteződések, körforgalmak hiánya ✓ Városi parkolási mérleg hiánya ✓ Garázsvárosok városkép romboló hatás
Lehetőségek	Veszélyek
✓ Kedvező adottságok kihasználása a logisztikai projektek megvalósításához, a regionális intermodális közlekedési gócpont szerep növelése ✓ Minőségi közlekedésen alapuló, város és környezete számára egyaránt gyümölcsöző együttműködés ✓ A város fejlődését szolgáló külső és belső úthálózati kapcsolatok fejlesztése	✓ Országos fejlesztési programokhoz való illeszkedés ✓ Szomszédos településekkel való összefogás és megegyezés

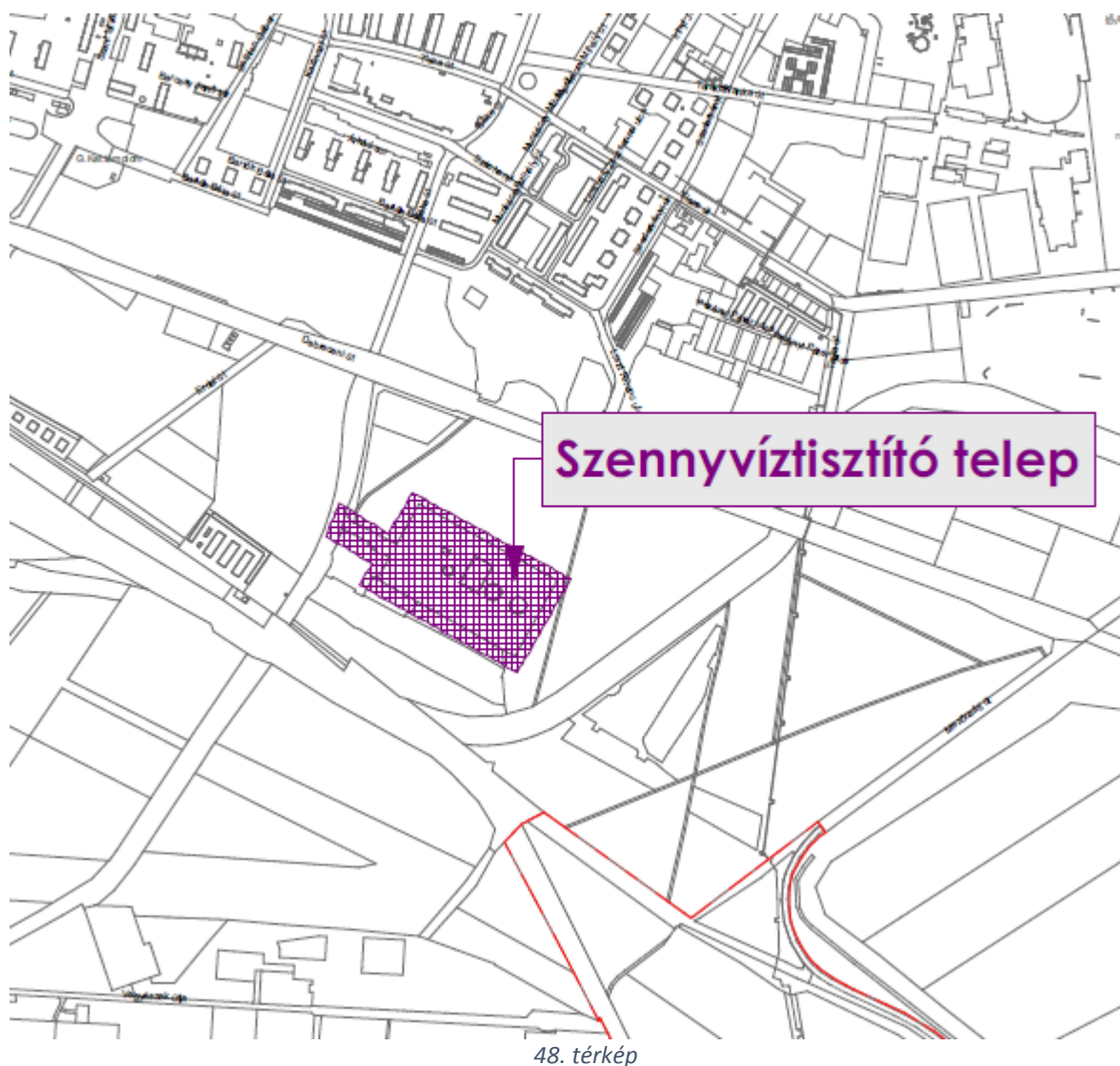
✓ Vonzóbb, élhetőbb város kialakítása a közterületek rendezésével, karbantartásával ✓ Helyi tömegközlekedés létrehozása ✓ Színvonalas vasúti közlekedés által biztosított előnyök kihasználása ✓ Az idegenforgalommal kapcsolatos vízi közlekedés különböző szintjeinek kiépítése, vízi szállítás létesítményeinek kiépítése (kikötő) ✓ A természeti környezet által biztosított előnyök kihasználása a kerékpáros turizmus fejlesztésében	
--	--

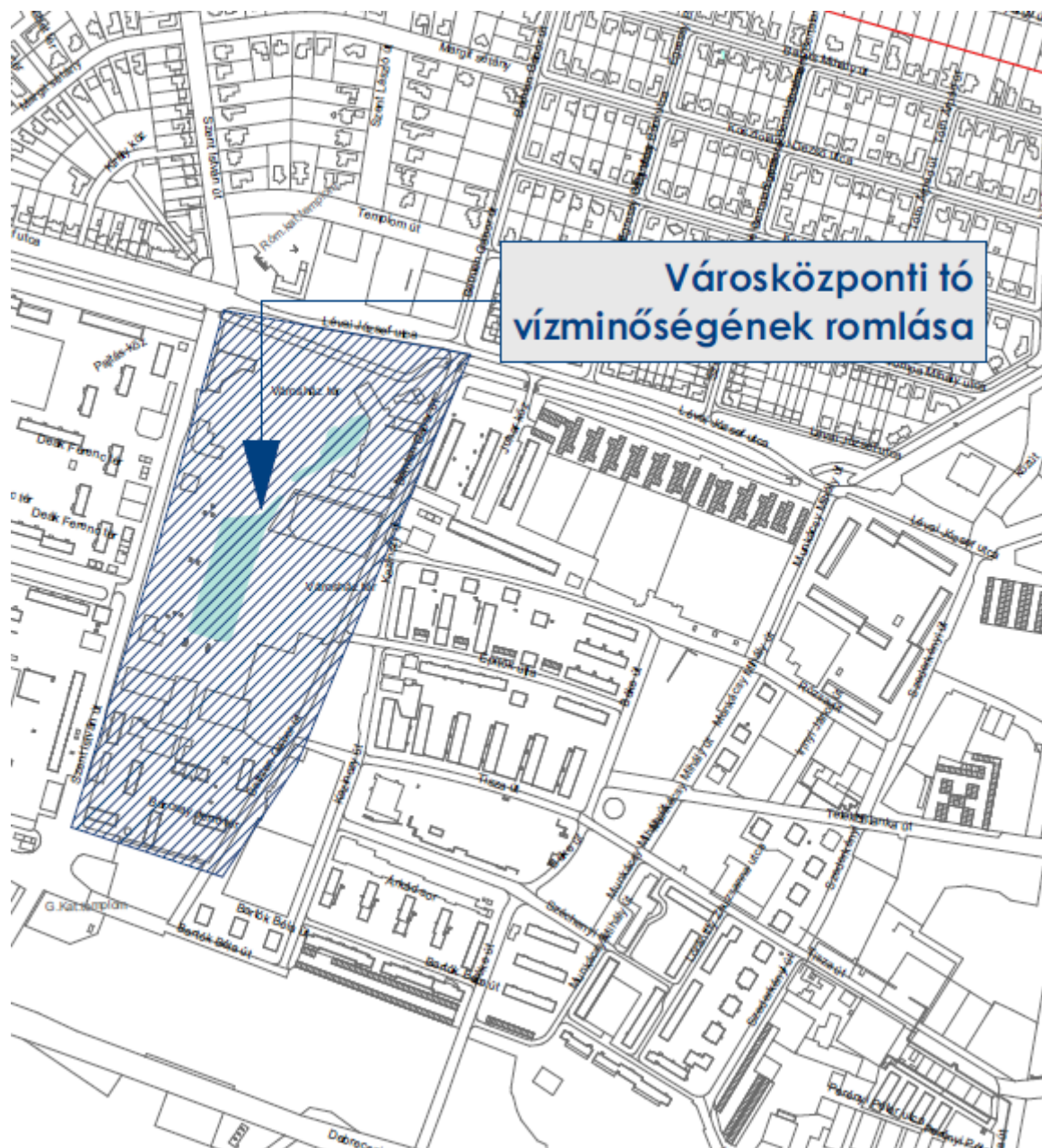
3.1.3. A TELEPÜLÉSFEJLESZTÉS ÉS –RENDEZÉS KAPCSOLATA

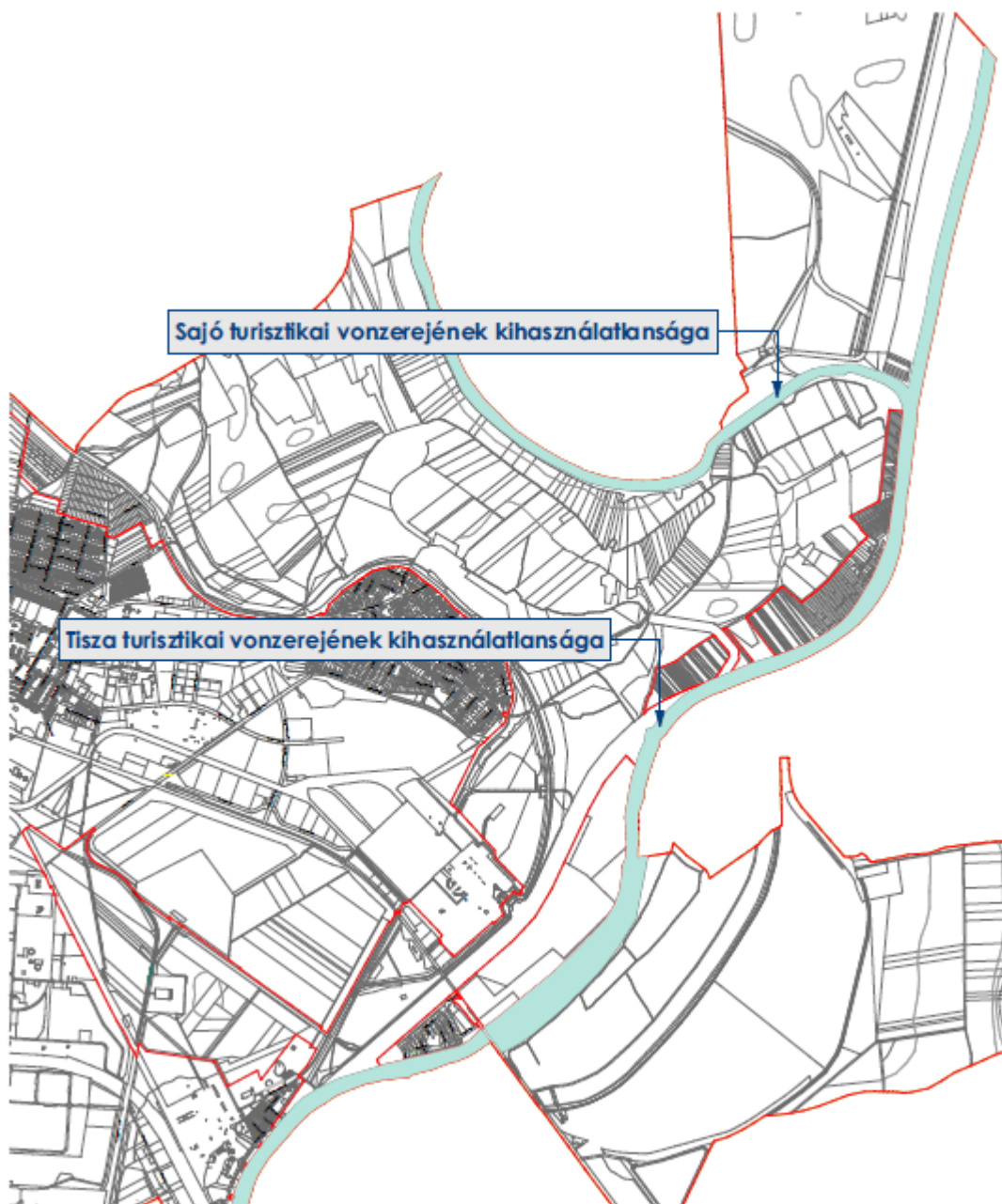
3.2. PROBLÉMATÉRKÉP

Tiszaújváros beazonosított problémáinak térképi formában való összefoglalását az alábbi problématérkép szemlélteti. A problématérkép célja a város kritikus területeinek, a városfejlesztés neuralgikus pontjainak térképi ábrázolása. A problématérkép területileg próbálja szemléltetni a SWOT elemzés alapján feltárt és térképen feltüntethető városi gyengeségeket és veszélyeket. A problématérképen megjelenő elemek a következők:

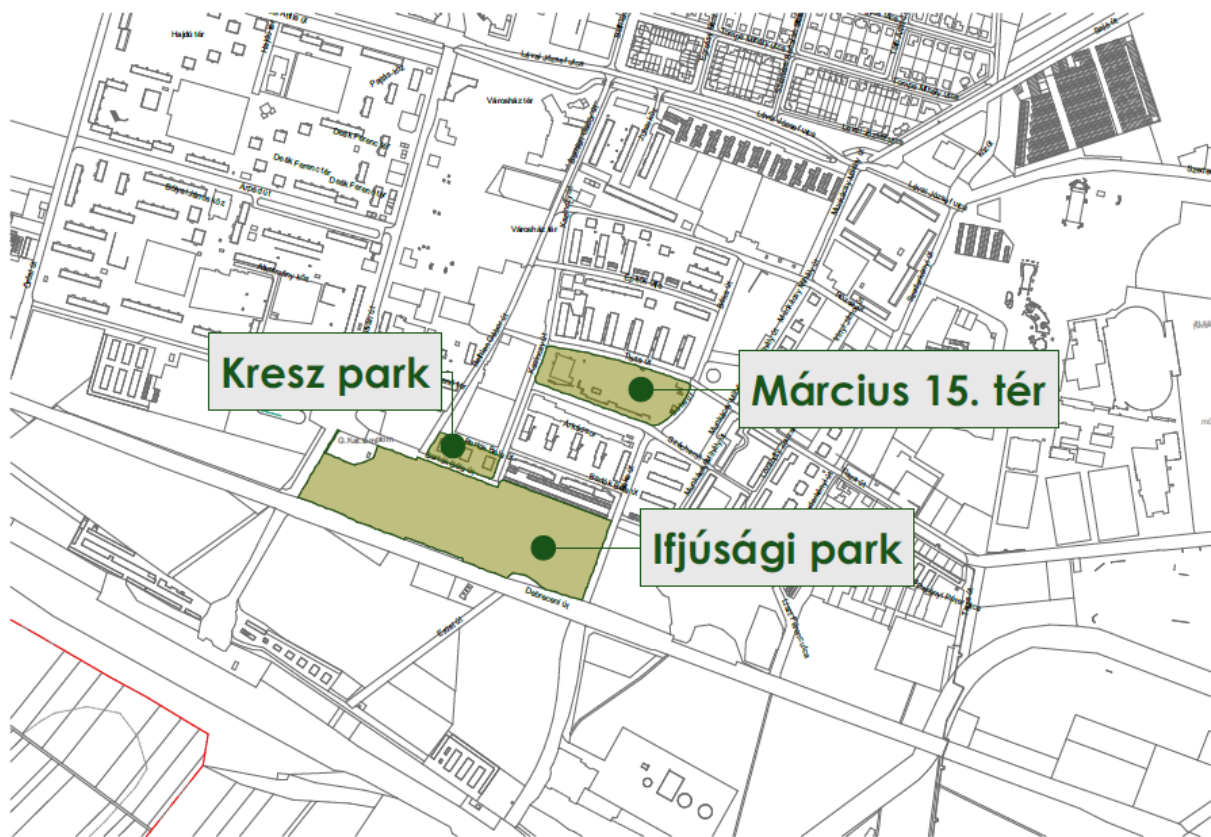

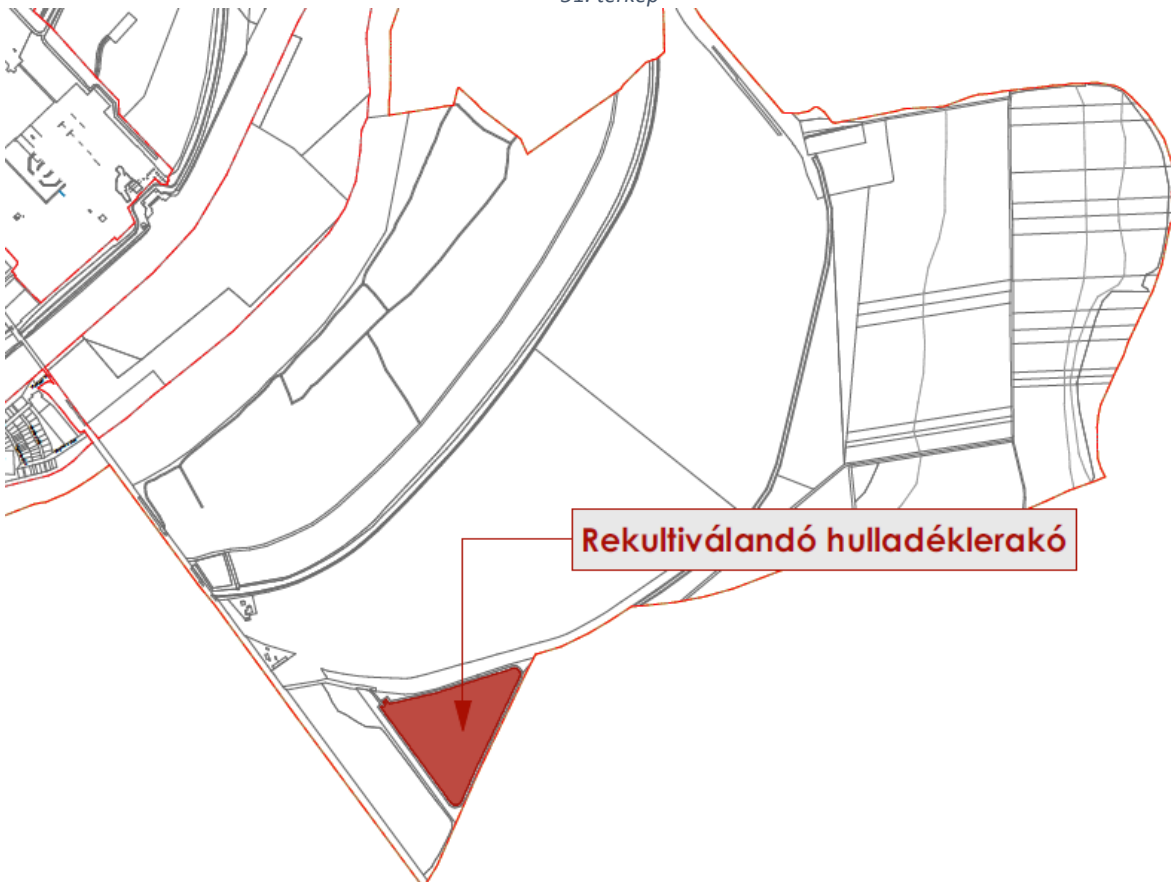
49. térkép

50. térkép

51. térkép

52. térkép

53. térkép

3.3. ELTÉRŐ JELLEMZŐKKEL RENDELKEZŐ TELEPÜLÉSRÉSZEK

3.3.1. TELEPÜLÉSRÉSZEK KIJELÖLÉSE, PONTOS LEHATÁROLÁSA, A LEHATÁROLÁS INDOKLÁSA, TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA, A LEHATÁROLT TELEPÜLÉSRÉSZEK RÖVID BEMUTATÁSA

A KSH a 2011. évi népszámlálási adatokkal számol a városrészek, és azok mutatóinak meghatározásakor. Ennek megfelelően ezekből az adatokból indulhatunk ki:

40. táblázat - Lakónépesség adatai településrészenként (2011.)

Mutató megnevezése	Tiszaújváros összesen*	1. Városközpont	2. Kertváros	3. Szederkényi városrész	4. Összekötő városrész	5. Tiszaparti városrész	6. TVK-MOL Iparterület	Külterület
Lakónépesség száma	16500	12307	2239	1645	20	266	13	4
Állandó népesség száma – a mutató a település egészére állítható elő, szegregátumokra nem	17274							
Lakónépességen belül 0-14 évesek aránya	14,5	13,3	20,5	16,4	5,0	11,7	0,0	0,0
Lakónépességen belül 15-59 évesek aránya	65,3	65,1	66,8	64,3	70,0	60,9	100,0	100,0
Lakónépességen belül 60-X évesek aránya	20,2	21,6	12,7	19,3	25,0	27,4	0,0	0,0

* Az oszlop tartalmazza a lakcím nélküli hajléktalanok (6 fő) adatait

(Forrás: KSH 2011)

A népszámlálási adatok alapján látható, hogy a legsűrűbben lakott rész a városközpont, „legöregebb” a Tisza-parti, „legfiatalabb” a kertváros, és a szederkényi városrész. Nyilván a városközpont a panellakások övezete, tehát érthető, hogy itt koncentrálódik a lakosság nagy része. A gyermekek száma láthatóan magas a kertvárosban, illetve szederkényben. A szederkényi városrészben a gyermekkorúak magas száma köszönhető egyrészt a központi városrészből kiköltöző fiatal gyermekes családoknak, illetve annak, hogy a roma lakosság magasabb számban van jelen ebben a városrészben, és náluk hagyományosan magasabb a gyermekek száma. Az alábbiakban láthatók a városrészek iskolai végzettségre, lakásállományra és foglalkoztatásra vonatkozó adatai:

41. táblázat - Iskolai végzettség településrészenként (2011.)

Mutató megnevezése	Tiszaújváros összesen*	1. Városközpont	2. Kertváros	3. Szederkényi városrész	4. Összekötő városrész	5. Tiszaparti városrész	6. TVK-MOL Iparterület	Külterület
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	9,0	8,0	3,3	24,4	28,6	6,8	7,7	0,0
Felsőfokú végzettségűek a 25 éves és idősebbek arányában	21,1	17,8	49,0	11,8	0,0	19,0	36,4	0,0

(Forrás: KSH 2011)

42. táblázat - Lakásállomány településrészenként (2011.)

Mutató megnevezése	Tiszaújváros összesen*	1. Városközpont	2. Kertváros	3. Szederkényi városrész	4. Összekötő városrész	5. Tiszaparti városrész	6. TVK-MOL Iparterület	Külterület
Lakásállomány (db)	7302	5758	833	586	...	121	0	...

Alacsony komfort fokozatú lakások aránya	1,1	0,5	0,6	8,2	0,0	0,8	0,0	33,3
A komfort nélküli, félkomfortos és szükségülakások aránya a lakott lakásokon belül	0,8	0,4	0,1	6,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Egyszobás lakások aránya a lakott lakásokon belül	7,8	9,3	1,2	1,8	0,0	11,1	0,0	0,0

(Forrás: KSH 2011)

43. táblázat - Foglalkoztatási adatok településrészenként (2011.)

Mutató megnevezése	Tiszaújváros összesen*	1. Városközpont	2. Kertváros	3. Szederkényi városrész	4. Összekötő városrész	5. Tiszaparti városrész	6. TVK-MOL Iparterület	Külterület
Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül	32,7	31,9	27,7	46,2	71,4	27,8	0,0	25,0
Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül	6,0	5,1	2,8	17,3	28,6	3,7	0,0	0,0
Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül	62,0	62,4	68,6	49,8	23,5	65,4	100,0	75,0
Foglalkoztatott nélküli háztartások aránya	32,8	34,6	14,6	38,4	0,0	39,8	0,0	0,0
Alacsony presztízsű foglalkoztatási csoportokban foglalkoztatottak aránya	33,0	35,4	14,2	45,0	75,0	37,2	46,2	66,7
A gazdaságilag nem aktív népesség aránya lakónépességen belül	49,6	49,7	45,8	55,1	55,0	49,6	0,0	25,0
Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta)	10,8	10,4	6,2	21,2	55,6	9,7	0,0	0,0
Tartós munkanélküliek aránya (legalább 360 napos munkanélküliség aránya)	5,8	5,4	3,5	12,4	11,1	6,0	0,0	0,0

(Forrás: KSH 2011)

A városrészek bemutatása

Tiszaújváros város rendelkezik 2010. decemberben jóváhagyott Integrált Városfejlesztési Stratégiával, melyben lehatárolásra kerültek az egyes városrészek. A Megalapozó Vizsgálatban az IVS-ben megfogalmazott városrészek kerülnek bemutatásra.

Városrészek beazonosítása

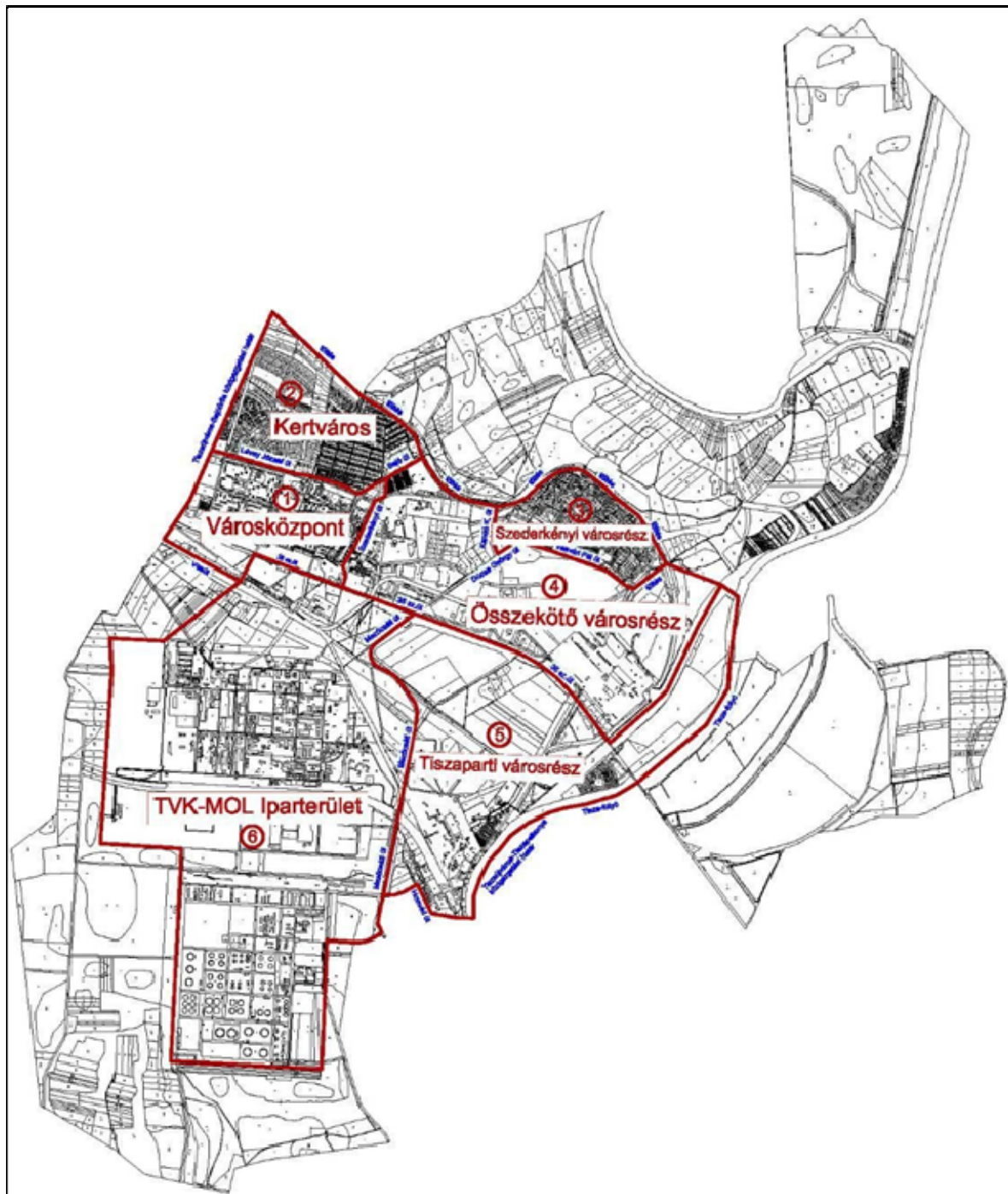
Tiszaújvárosban – tervezett város lévén – a mai napig jól elkülöníthetők a karakterükben, építési idejükben jellegzetesen eltérő városrészek. A városrészeket a városfejlődési egységeket, valamint a szerkezeti különbözőségeket alapul véve kerültek lehatárolásra.

A városrészeket a határoló közterületek felsorolásával lehet a legkönnyebben meghatározni. A 34. számú táblázat szemlélteti az egyes városrészi lehatárolásokat.

44. táblázat - Városrészek

1. Városközpont - Tiszaújvárosi töltés - Lévy J. út, - közigazgatási határ, - miskolci vasútvonal, - Béke út, - 35 sz. főút, - Szederkényi út, - Vörösmarty M. út, - Sajó u.	4. Összekötő városrész - Sajó menti töltés, - Kandó K. út, - Dózsa Gy. Út, - tiszai töltés, - üzemvíz csatorna, - 35 sz. főút, Szederkényi út, - Sajó u.
2. Kertváros - Lévy J. út, - közigazgatási határ, - Sajó menti töltés, - Sajó u.	5. Tisza-parti városrész - 35 sz. főút, - üzemvíz csatorna, - Tisza-folyó, - Honvéd út, - Mezőcsáti út
3. Szederkényi városrész - Sajó menti töltés, - tiszai töltés, - Vasvári P. u., - Kandó K. út	6. TVK, MOL Iparterület - 35 sz. főút, - Mezőcsáti út, - MOL finomító határai

(Forrás: IVS 2010.)

A városrészek beazonosítása – áttekintő térkép

54. térkép - (Forrás: IVS 2010.)

1. Városközpont

55. térkép - (Forrás: IVS 2010.)

1.1. A városrész rövid leírása A „Városközpont” elnevezés nem a városrész településen belüli fekvésére, hanem a város életében betöltött szerepére utal. A városközpontban található a Polgármesteri Hivatal, és itt helyezkednek el a közoktatás (általános iskola, gimnázium, szakmunkásképző és szakközépiskola, kollégium, óvoda és bölcsőde), a betegellátás és az idősgondozás (orvosi rendelő, mentőállomás, gyógyszertárak, idősek klubja, öregek napközi otthona, gondozóház), valamint közművelődés intézményei (könyvtár, Derkovits Gyula Művelődési Központ).

A többi városrészhez mérten tehát intézmények szempontjából jelentős koncentráció figyelhető meg itt, amely a népességben, a szolgáltatások elérésében, valamint a helyközi tömegközlekedési kapcsolatok közelségében szintén tetten érhető. A városrész a lakótelepek viszonylag nagy kiterjedésű „kertjeinek” köszönhetően zöldfelületi elemekkel is jól ellátott.

1.2. Gazdaság

Tiszaújvárosban a vállalkozássűrűség értelemszerűen a város centrumában a legnagyobb, ahol a kereskedelmi és szolgáltató vállalkozások domináns szerepe jellemző. A háztömbök alagsoraiban számtalan, többnyire gyorsan változó profilú, kis alapterületű „garázsbolt” működik. A nagy áruházláncok – pl. Tesco, Spar, Penny Market – városközpontba települése azon kisboltoknál (legyen szó garázsboltokról vagy az elegánsabb városi üzletházakban működő üzletekről) nem okozott érezhető forgalomkiesést, amelyek hosszabb időre visszatekintve működnek, hagyományosan visszatérő vevőkörrel bírnak, esetleg speciális fogyasztói igényeket elégítenek ki. A városközpont piacterének forgalma viszont érzékelhetően visszaesett a nagy üzletláncok zöltség- és gyümölcsdömpingje hatására. A pénzügyi szektor számos bankfiókkal, biztosítóval képviselteti magát a központi városrészben, illetve, az összességében mintegy 1000 főt foglalkoztató, az önkormányzat által fenntartott közintézmények zöme is itt található.

1.3. Társadalom

A városközpontot jellemzi, hogy a lakásállomány legnagyobb része itt található, jellemzően magas komfortfokozattal, panel-, és téglalapítású lakások magas számával. Az iskolázottságot tekintve nagyjából egyforma - 15% körüli - az alapfokú és a felsőfokú végzettséggel rendelkezők aránya. Ez azt is jelenti, hogy az itt élők többségében középfokú végzettségűek. Az aktív korú népességben belül a foglalkoztatottnak több mint fele, valamennyi foglalkoztatottnak a harmada él itt. Úgy tűnik az adatok alapján, hogy a városközpont az átlagos, általános tiszaújvárosi életformát jeleníti meg. A

városközpont területe magában foglalja a város nagy kiterjedésű, panellakásos, lakótelepi negyedét. A panelépületek állagmegóvása az épített környezet korszerűsítésén, esztétikusabbá tételén, a lakások energiahatékonyságát növelő technológiák alkalmazásán keresztül a jelenleginél élhetőbb, a fiatalok számára is vonzó lakókörnyezetet teremt. A panelprogram folytatódásával, a lakáshoz való hozzáférést megkönnyítő célzott önkormányzati programokkal, valamint a lakosság komfortérzetét javító közterületi fejlesztésekkel megállítható a városközpont elöregedése, hosszabb távon is fenntartható a fiatalabb korosztály jelenlétéből adódó magasabb szintű fizetőképes kereslet és biztosítható a városrész prosperálása. Ide koncentrálnak a város intézményei is. Hosszú évekig ez szinte kizárólagos jelleggel volt így. A városközpontban található a Polgármesteri Hivatal, a Rendelőintézet, a Posta, kereskedelmi egységek, kulturális, oktatási és szociális intézmények egy része, valamint a görög katolikus templom.

1.4. Környezet

A településrészen a következő védett építészeti értékek találhatók:

- Víztorony – az 1960 – as évek elején épült, a város jelképévé vált
- Új görög katolikus templom 1996.
- Szederkényi út 1. szám 1142/9 hrsz.
- Szederkényi út 3. szám 1142/8 hrsz.
- Szederkényi út 5. szám 1142/7 hrsz.
- Szederkényi út 7. szám 1142/6 hrsz.
- Szederkényi út 9. szám 1142/5 hrsz.
- Szederkényi út 11. szám 1134/9 hrsz.
- Szederkényi út 13. szám 1134/8 hrsz.
- Szederkényi út 15. szám 1134/7 hrsz.
- Teleki B. út 1. szám 1134/6 hrsz.
- Teleki B út. 3. szám 1134/5 hrsz.
- Teleki B. út 5. szám 1134/4 hrsz.
- Széchenyi út 11-23. szám 997/3 hrsz. lakóépület és üzletek.

A városközpont területe az 1. és a 2. szomszédsági egységet fedi le, jellemzően nagyvárosias beépítésű. A városrészben F+9, F+4, ill. F+3 szintes épületek találhatók, amelyek kezdetben blokkos, majd házgyári technológiával épült panelek. Az épületek egy része már felújításra került a panel-rehabilitációs program keretében, nagyobb részükön azonban ez a munka még hátra van. A központi funkciókat az itt működő városháza és az egyéb intézmények látják el.

A városközpontban jelentős kiterjedésű, ápoltságos állománnyal rendelkező zöldfelületek találhatók, amelyek kellemes, esztétikus lakóterületté teszik a nagyvárosias részt.

A városrész utakkal való feltártságát és közművesítettségét tekintve infrastrukturálisan jól ellátott. Ugyanez mondható el a városrészben található szolgáltatásokról.

1.5. A városrész funkcióellátottsága

A városrészen belül elérhető funkciók:

- ✓ oktatás (iskola, óvoda, bölcsőde),
- ✓ orvosi ellátás (rendelő, gyógyszerár)
- ✓ idősgondozás (napközi otthon, idősek klubja),
- ✓ egyházi intézmények (görög katolikus templom),
- ✓ szolgáltatások (panzió, étterem, fodrászat stb.),
- ✓ művelődés (könyvtár, művelődési központ, kiállító terem),
- ✓ államigazgatás intézményei (polgármesteri hivatal, földhivatal),
- ✓ helyközi tömegközlekedés lehetőségei (vasútállomás, autóbusz pályaudvar).

A településrész tehát funkcionálisan jól ellátott.

45. táblázat – Városközpont SWOT analízise

Erősség	Gyengeség
✓ széles szolgáltatási skála ✓ kereskedelem erős térbeni koncentrációja (kiskereskedelem, nagy áruházláncok) ✓ fogyasztói igények kielégítésének önkormányzati tulajdonú színterei (üzletházak, városi piactér) ✓ közintézmények jelentős foglalkoztatási hatása ✓ kedvező intézményi és infrastrukturális ellátottság ✓ építészeti értékekben való gazdagság ✓ kiterjedt zöldfelületi elemek	✓ a kistérségi bevásárló központ fejletlensége ✓ gyakori profilváltással működő, kevésbé színvonalas garázsoltok sokasága ✓ igénytelen, a városközpontot leértékelő vendéglátó- és szórakozóhelyek ✓ egyre kevesebb gazdasági célra hasznosítható ✓ beépítetlen önkormányzati ingatlan ✓ nincs fejlett, integrált egészségügyi centrum ✓ Derkovits Gyula Művelődési Központ hiányosságai, kistérségi művelődési központ hiánya ✓ intézmények elavulása ✓ csekély lakásmobilitás ✓ a lakások és a fűtési rendszer elavulása ✓ a város fejlődését késéssel követő közúthálózat ✓ nincs egységes városközpont ✓ helyközi tömegközlekedési csomópontok rossz ✓ gyalogos megközelíthetősége ✓ részben leromlott állapotú közterületi burkolatok
Lehetőség	Veszély
✓ önkormányzati programok a fiatalok lakáshoz, munkahelyhez jutásának elősegítésére ✓ közterületi burkolatok és zöldfelületi elemek pályázati források felhasználásával történő megújítása ✓ panel rehabilitációs programban való részvétel ✓ helyközi tömegközlekedési csomópontok jobb ✓ elérhetőségének biztosítása	✓ házigyári technológiával épült lakóépületek felújításának elmaradása ✓ fiatal, dolgozó népesség kiköltözése Sajóörösrre, ✓ Szederkényi, Tisza-parti városrészbe ✓ az önerő biztosításának nehézségei a felújítások ✓ során ✓ lakosság elöregedése

2. Kertváros

56. térkép - (Forrás: IVS 2010.)

2.1. A városrész rövid leírása

A „Kertváros” elnevezés egyértelmű utalás a városrész beépítettségi jellemzőire. A város- rész a 3. és a 4. szomszédsági egységet fedi le, a városközponttól északra terül el. Ez Tiszaújváros egyik legfiatalabb településrésze. Napjainkra területe csaknem megegyezik az 1. és 2. szomszédsági egység együttes területével. A jellemző telekméret 700-900 m², szabadonálló, ill. oldalhatáron álló beépítési móddal, családi-, ill. társasházakkal. A településen belül az egyik legnépszerűbb, és ennek megfelelően magasabb árfekvésű városrész.

A településrészen településközpont vegyes területek találhatóak, amelyek helyi központként funkcionálnak. Itt helyezkedik el a római katolikus és a református templom, ezeken kívül egyéb intézmény nincs a területen, a városrészben tehát a lakófunkció a domináns, kiegészülve az alapvető szolgáltatásokkal. A városrész a helyközi tömegközlekedés gyalogos megközelíthetősége szempontjából kedvezőtlen elhelyezkedésű.

2.2. Gazdaság

A Kertváros családi házas negyedében a lakófunkció érvényesül, a kereskedelmi vállalkozások, szolgáltatóegységek száma elenyésző és a kevés működő vállalkozás a városrész jól lehatárolható területein koncentrálódik. A Kertváros rendezettségével, tiszta környezetével, modern lakóépületeivel nagymértékben hozzájárul a pozitív városimázs kialakulásához, ami segíti a város egészének kedvező külső megítélését, a város számára előnyös „vásárlói” (befektetői, turista-) döntések meghozatalát. A városrész szemet gyönyörködtető, olykor egyedülálló építészeti megoldásai turistalátványossággként is szolgálnak, a városba látogatók közül sokan kíváncsiak az amerikai stílusú és elrendezésű vagy éppen különleges építésű családi házak sokasága által alkotott lakónegyedre. Egy „kertvárosi séta” akár a város komplex turisztikai programkínálatának része- ként is funkcionálhat, bővítve az egyébként csekély mennyiségben rendelkezésre álló attrakciók körét. A Kertváros terjeszkedése nyomán Tiszaújváros egyre közelebb kerül Sajóöröshöz, határaik már csak 1 km-re vannak egymástól. A városból átköltöző fiatal családoknak köszönhetően a falu egyre urbanizáltabb képet mutat. Bizonyos szolgáltatások (pl. posta, javítás) sok esetben könnyebben hozzáférhetőek a kertvárosi lakosság számára a dinamikusan fejlődő Sajóörösről, mint Tiszaújvárosban.

2.3. Társadalom

A kertvárosban jellemzően alacsony a lakások száma a népszámlálás adataiban, és alacsonyabb a laksűrűség is. Jellemzően a felsőfokú végzettségűek választották a kertvárosi életformát már 2011-ben is. A lakások komfortfokozata természetesen magas, hiszen új építésű házakról, társasházakról van. Jellemzően aktív korú, magasabb iskolai végzettségű, munkajövedelemmel, illetve rendszeres jövedelemmel rendelkező lakosság él itt. A városrészben a foglalkoztatottak aránya jelentősen meghaladja a városi átlagot. A népszámlálás óta eltelt időszakban a kertvárosi városrész kiterjedése jelentősen nőtt, több társasház is épült itt, ezért a városközpont és kertváros lakosainak aránya vélhetőleg eltolódott valamelyest.

A kertvárosra a népszámlálást követő években vált leginkább jellemzővé, hogy megjelentek szolgáltatások, kereskedelmi egységek, és számuk folyamatosan nő, így a városrész integrálódik a városhoz, annak szerves egységévé válik, hiszen így az egyéb városrészekben lakók is felkeresik ezt a részt. Ahogyan fentebb említettem néhány intézménnyel is bővült a kertváros (Városi Bíróság, Ügyészség, Földhivatal, ÁNTSz), illetve itt épült két templom is, ami a városlakók már régóta meglévő szükségletét elégítette ki.

A kertváros megítélése rendkívül kedvező a lakosság körében, azonban a magas telek-, és lakásárak miatt a lakosság jelentős részének nem jelent realizálható lakhatási lehetőséget, akadályozva ezzel az életszakaszoknak megfelelő természetes lakásmobilitást.

2.4. Környezet

A településrészen a következő védett építészeti értékek találhatók:

- ✓ Új római katolikus templom 1993. (Tervező: Rátkai Attila és Rátkainé Kiss Róza)
- ✓ Új református templom 1994. (Tervező: Hoór Kálmán).

A kertváros keleti, korábban beépült részén a lakótelkek fás növényállománya jelentősebb, így települési klimatizáló feladatát jobban képes ellátni, míg a nyugat felé eső kertek növényzete kiegészítésre szorul, illetve kisebb lombtömeget adó, fiatalabb állomány. A településrészen található közparkok kisebb kiterjedésűek, növényzetük sem jelentős, azonban erre kertvárosias beépítés esetén a hazai tapasztalatok szerint kisebb az igény.

A városrészben új építésű, illetve újszerű lakások találhatók. A lakások komfortfokozata is ennek megfelelően alakul. A városrész utakkal való feltártságát és közművesítettségét tekintve infrastruktúráisan jól ellátott. A településrész napi kereskedelmi cikkekkel, illetve alapvető szolgáltatásokkal való ellátottságát a településközpont vegyes övezetbe sorolt területek oldják meg.

2.5. A városrész funkcióellátottsága

A városrészen belül elérhető funkciók:

- ✓ lakófunkció,
- ✓ alapvető kereskedelmi és szolgáltatási funkciók.

Az oktatási, a vendéglátási, az orvosi, a kulturális és a sport igények nem helyben, hanem a Városközpontban kerülnek kielégítésre. Figyelembe véve, hogy a kertváros alapvető „célja” a kényelmes, csöndes lakófunkció biztosítása a városrészek közötti funkciómegosztás harmonikusnak tekinthető.

46. táblázat – Kertváros SWOT analízise

Erősség	Gyengeség
✓ városimázs-teremtő, rendezett, kulturált családi házas övezet ✓ jó állapotú lakásállomány ✓ a városrész lakossági megítélése kedvező ✓ magas iskolai végzettség, fiatalos korszerkezet ✓ védett építészeti értékek	✓ távolság a városközpont szolgáltatásaitól ✓ kereskedelmi egységekkel, szolgáltatásokkal való ellátottság alacsonyabb ✓ erőteljes lakó- és pihenőfunkció, ✓ kevés munkahely ✓ alacsony lakásmobilitás ✓ alacsony a városrész fásítottsága

✓ közterület rehabilitációs program megalkotása	✓ rossz a helyközi tömegközlekedés gyalogos megközelíthetősége ✓ a piaci kereslettel összhangban lévő építési telkek hiánya ✓ a településrészek közötti tömegközlekedés nem megfelelő járatsűrűsége miatt a kertváros tervezett bővítési területén jelentős értékvesztés következhet be
Lehetőség	Veszély
✓ új, az életminőséget javító szolgáltatások meghonosodása, Sajóörössel való kooperáció hiányzó gazdasági funkciók pótlására ✓ növekvő igény a kedvező természeti környezetben fekvő lakások iránt ✓ a lakosság növekvő igénye a családi házas lakókörnyezet iránt ✓ szolgáltatások fejlődése ✓ helyközi tömegközlekedési csomópontok jobb ✓ elérhetőségének biztosítása ✓ településrészek közötti közlekedés feltételeinek megteremtése	✓ a városrész terjeszkedésével nem tart lépést a szolgáltató ágazat fejlődése ✓ lakásmobilitás beszűkülése, életciklusokra gyakorolt hatása

3. Szederkényi városrész

3.1. A városrész rövid leírása

A városrész a Sajó partján fekszik, az '50-es években megindult tervezett városfejlesztés előtt kialakult, szervesen fejlődött településrész családiházias beépítéssel. A városfejlődés során megőrizte hagyományos utcaserkezetét, történeti jellegét. A településrész kedvező környezeti adottsága Sajó-parti fekvése, valamint a Tisza-part közelsége, mivel a folyóvizek kedvező talajvíz ellátottságot, valamint jó mikroklímát biztosítanak. Az organikusan fejlődött településrészt a tervezett városfejlesztés nem kapcsolta hozzá az új városrészekhez. A Városközponttól való távolság a helyi tömegközlekedés hiányosságai miatt jelentősen rontják az itt lakók mobilitását. A városrészből a helyközi tömegközlekedés csomópontjai gyalogosan nehezen elérhetők.

3.2. Gazdaság

Tiszaújváros csendes, nyugodt óvárosi részében egyre többen használják ki a Termálfürdő közelségéből adódó kereset-kiegészítés lehetőségét és foglalkoznak magánszálláshely-szolgáltatással. A fejlődő idegenforgalom fontos pillérévé válik a jövőben e városrész gazdasági életének, a közeli folyóvizek turisztikai célú hasznosításával tovább bővíthetnek a megélhetés forrásai. Az alacsonyabb keresetű fiatalok körében – akik nem tehetik meg, hogy a Kertvárosban vegyenek lakást, de a Városközpont paneltömbjeiben sem szeretnének élni – „köztes megoldásként” felértékelődnek Szederkény megfizethető ingatlanjai és a „szederkényi nyugalom”, tömegesebb beköltözésük új szolgáltatások megjelenését, az Óváros megújulását generálhatja. A városrészt jellemző, hagyományos falusi életvitelnek megfelelően a családi házakhoz többnyire kisebb-nagyobb alapterületű, művelhető kert is tartozik, ahol konyhakerti növények termesztése révén háztáji gazdálkodás folytatható. Az Óváros magán viseli mindazon jellegzetes társadalmi-gazdasági problémákat, amelyekkel a hazai falvak többsége is kénytelen szembenézni. A Szederkényi városrészben élők a városi átlaghoz viszonyítva alacsonyabb iskolai végzettséggel rendelkeznek, elhelyezkedési esélyeik rosszabbak, így körükben magasabb a munkanélküliség mértéke. A közszolgáltatások által teremtett munkalehetőségeken túl szinte alig létezik helyben más jövedelemszerzési forrás. További szociális feszültségek hordozója az elöregedő lakosság és a növekvő lélekszámú hátrányos helyzetű népesség területi koncentrációja, mely tényezők nagymértékben gátolják a Szederkényi városrész gazdasági felzárkózását.

3.3. Társadalom

A szederkényi városrész, ahogyan korábban már szó volt róla, a falusiasabb életformát testesíti meg a városlakók számára. A lakásállomány vegyesebb összetételű, több az alacsonyabb komfortfokozatú lakás. A lakónépességet tekintve az alacsony iskolai végzettségűek aránya magasabb számot mutat, valamint jelentősebb számban megtalálhatók itt a munkanélküliek is. A roma kisebbség jellemzően ebben a városrészben él.

A városrész egyre inkább előregszik majd, amit az ellátórendszerek jövőbeni tervezésekor figyelembe kell venni.

3.4. Környezet

Védett építészeti, természeti értékek

A településrészen a következő védett építészeti értékek találhatók:

- ✓ Református templom hajója 1799-ből, tornya 1810-ből való,
- ✓ Református parókia,
- ✓ Ady E. út 2. szám 120 hrsz.

A Szederkényi városrész közvetlen szomszédságában helyezkedik el a Morotva-erdő, amely védett természeti érték.

Falusias lakóterületként zöldfelületi aránya kedvező, a lakóterületek fás növényállománya azonban bővítésre szorul. A városrésztől északra található Morotva-erdő Tiszaújváros jelentős fás növényállománnyal rendelkező zöldfelületi eleme, amely a városban természetközeli élőhelyként is egyedülálló. A lakásállomány vegyesebb összetételű, több az alacsonyabb komfortfokozatú lakás. A városrész utakkal való feltártságát és közművesítetttségét tekintve infrastrukturálisan jól ellátott. Tiszaszederkényen az alapszintű szolgáltatások (élelmiszerellátás) érhetők el.

3.5. A városrész funkcióellátottsága

A városrészen belül elérhető funkciók:

- ✓ lakófunkció,
- ✓ alapvető kereskedelmi és szolgáltatási funkciók,
- ✓ posta,
- ✓ oktatás (óvoda, általános iskola),
- ✓ művelődés (közösségi ház, könyvtár).

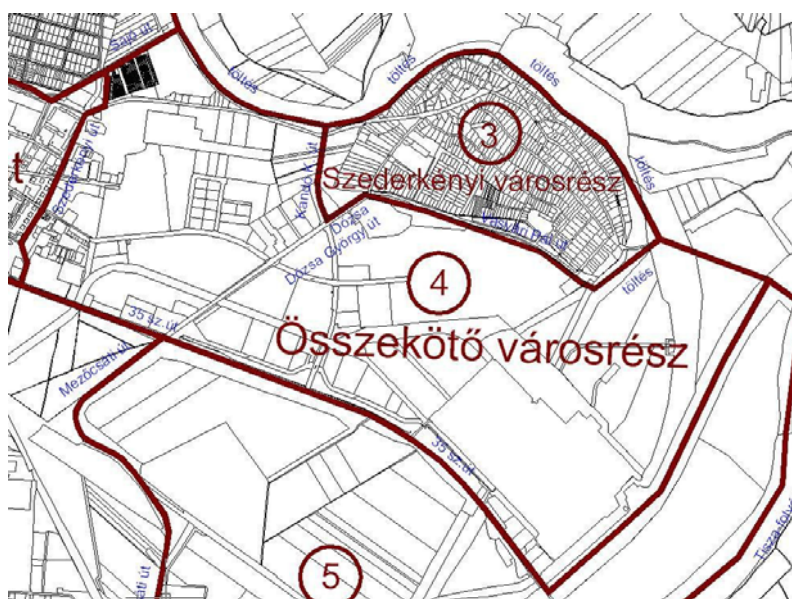
Az oktatási, a vendéglátási, az orvosi, a kulturális és a sport igények nem helyben, hanem a Városházban kerülnek kielégítésre. Figyelembe véve, hogy a Szederkényi városrész alapvető funkciója a kényelmes, csendes lakókörnyezet biztosítása a városrészek közötti funkciómegoszlás elfogadható, azonban a Kertvároshoz mérten hátrányt jelent a városrész jelentősebb távolsága a központtól. A városrésznek igazi központja, főtere, közparkja nincs.

47. táblázat – Szederkényi városrész SWOT analízise

Erősség	Gyengeség
✓ természeti értékek (Sajó-part, Tisza-part, ártéri erdők) és a Termálfürdő közelsége ✓ Szederkény, mint idegenforgalmi attrakció ✓ alacsony árfekvésű falusi kertek házak ✓ családi házas lakókörnyezet biztosítása ✓ a népesség javuló végzettségi viszonyai ✓ védett építészeti és természeti értékek ✓ beépíthető területek kínálata	✓ munkahelyek, gazdasági szolgáltatások hiánya ✓ a városi átlagnál magasabb mértékű munkanélküliség ✓ egyes szolgáltatások, kereskedelmi egységek hiánya ✓ alacsonyabb komfortfokozatú lakásállomány ✓ a városrész egységes arculatának hiánya, a turisztikai lehetőségek kihasználását nehezíti ✓ játszóterek és közparkok előregedése ✓ viszonylag alacsony a településrész fásítottsága

	✓ a helyi tömegközlekedés járatsűrűsége nem megfelelő ✓ rossz a helyközi tömegközlekedés gyalogos megközelíthetősége
Lehetőség	Veszély
✓ folyóvizekben rejlő, kiaknázatlan idegenforgalmi potenciál (pl. vízi- és horgászturizmus) ✓ fiatalok beköltözése ✓ falusi turizmus ✓ háztáji gazdálkodás ✓ a lakosság családi ház utáni igényének fennmaradása/ növekedése ✓ történeti múlt, identitás ✓ helyközi tömegközlekedési csomópontok jobb elérhetőségének biztosítása	✓ előregedő lakosság ✓ hátrányos helyzetű, segélyezésre szoruló népesség növekvő aránya ✓ a lakásállomány színvonala tovább romolhat ✓ helyi tömegközlekedés kialakításának elmaradása

4. Összekötő városrész

58. térkép - (Forrás: IVS 2010.)

4.1. A városrész rövid leírása

Az Összekötő városrész Szederkénytől délre terül el, kelet felé a Tisza-partig, nyugat felé pedig a városközpontig, illetve a kertvárosig terjed. A városrész változatos funkciókkal és jelentős fejlesztési területekkel rendelkezik. Keleti határában a Tisza-partján erdőterületek, és rétek helyezkednek el. A mezőgazdasági területektől délre ipari, gazdasági terület található, amelybe a szederkényi városrész felé egy különleges terület is beékelődik. Tovább nyugat felé haladva kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek következnek, majd településközpont vegyes, különleges sportolási célú, illetve különleges strand (termálfürdő) területek helyezkednek el. A városrész településközpont vegyes területekkel csatlakozik a városközponthoz. A városrész jellegéből adódóan központtal nem rendelkezik. A településrész területén helyezkedik el az AES Tisza II. Hőerőmű.

4.2. Gazdaság

Az ipari területnek számító Összekötő városrészben gazdasági tevékenységek folytatására alkalmas nagy kiterjedésű szabad területek állnak rendelkezésre, valamint itt működik az önkormányzat

gazdasági társasága, a Tiszaszolg 2004. Kft. által üzemeltetett, a város gazdasági életében meghatározó két komplexum is. A Termálfürdő a város legnagyobb idegenforgalmi vonzereje, melyet meleg nyári napokon több ezer fürdővendég, 80%-ban nem helyi lakos látogat. A vendégek között évről-évre egyre növekvő a külföldi, elsősorban szlovák és lengyel látogatók részaránya. Az Ipari Park a külön városrészt képező TVK-MOL iparterület mellett a város másik nagy ipari zónája, ahol a betelepült vállalatok a hagyományos vegy-, energia- és műanyagipar dominanciáját megtörve másfajta tevékenységekre (pl. elektronika, autóipar, megújuló energia) specializálódtak. Az Összekötő városrész a város motorjának szerepét tölti be abban az értelemben, hogy az itt képződő jelentős helyi adóbevételek forrást biztosítanak a szükségletekhez igazodó önkormányzati fejlesztések, célok megvalósítására. A város számára a Termálfürdő fejlesztése, színvonalas idegenforgalmi kiszolgáló infrastruktúra létesülése, az Ipari Park új betelepülő vállalkozásokkal való bővülése, fejlesztése meghatározó jövőbeni stratégiai irányok a két komplexum adóbevétel-termelő képességének megőrzése, javulása, a recesszió utáni időszakban a régiós versenytársakhoz viszonyított előnyösebb pozíció megszerzése szempontjából.

4.3. Társadalom

Ipari terület, társadalmi szintű elemzése nem értelmezhető.

4.4. Környezet

A településrészen védett építészeti és természeti értékek nem találhatók.

A városrészen jelentősebb zöldfelületként a sportolási célú területek, valamint a strand területe említhető. Ez utóbbi fás növényállománya bővítésre szorul. A városrész keleti határában – ahogy említettük – a Tisza-partján erdőterületek, és rétek helyezkednek el, amelyek egészen a szederkényi városrészt védő töltésig húzódnak. A városrészen nincs lakóterület. Az Összekötő városrész ipari területeinek kiépülése folyamatban van. A városrész iparilag legrégebben hasznosított területe a Tisza-parton fekvő AES Tisza II. Hőerőmű térsége. Az erőmű iparvágánnyal és közúti kapcsolattal rendelkezik. Az eddig kialakított ipari és kereskedelmi területek utakkal és közművekkel ellátottak, a bővítési területek infrastruktúrája beépítésükkel egy időben kerül kiépítésre. A városrészen érhető el a sportcentrum és a termálfürdő, továbbá nagyobb kereskedelmi egységek is itt kaptak helyet.

4.5. A városrész funkcióellátottsága

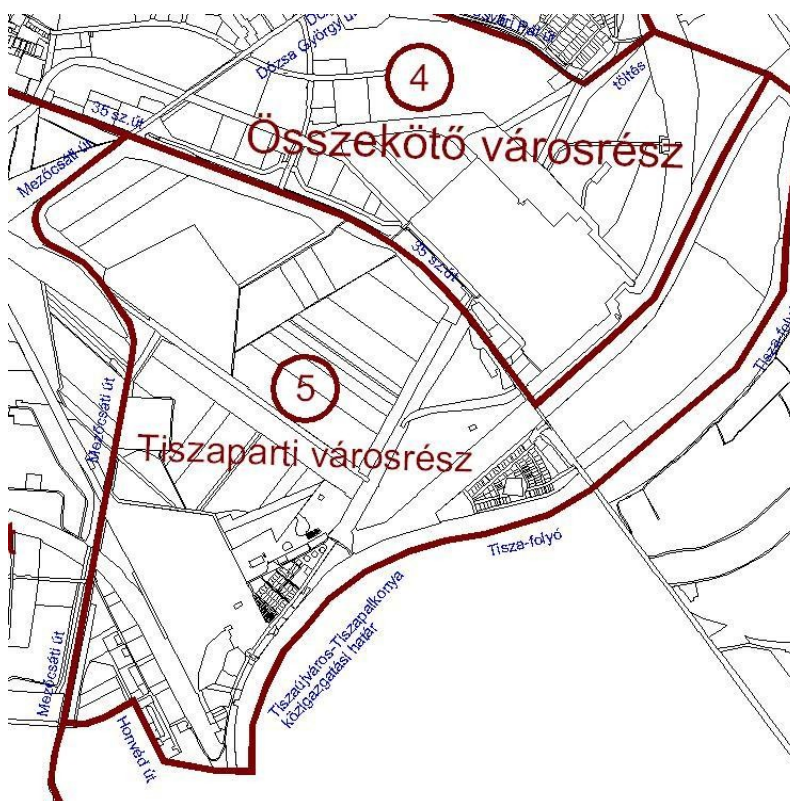
A városrész kereskedelmi, szolgáltató, gazdasági területeket és iparterületeket fed le, nyugati határában pedig mezőgazdasági területek és erdők húzódnak. Ennek megfelelően alapvető funkciója a város energiaellátásának biztosítása, a munkahelyteremtés, a város kereskedelmi kiszolgálása, míg a mezőgazdasági és erdészeti területeken a termelés.

48. táblázat – Összekötő városrész SWOT analízise

Erősség	Gyengeség
✓ Termálfürdő ✓ Sportcentrum ✓ mintegy 3.800 főt foglalkoztató Ipari Park ✓ erdőterületek, rétek	✓ turizmusfejlesztési stratégia hiánya ✓ idegenforgalmat kiszolgáló infrastruktúra fejletlensége (kevés színvonalas vendéglátóhely, kevés szállásférőhely) ✓ a termálfürdő és a sportcentrum környezetének, a megközelítő út térségének alacsony építészeti színvonala ✓ a termálfürdő, a kereskedelmi és az ipari területek gyéren fásítottak ✓ használcikk piac előnytelen kialakítása ✓ az ipari parkot kiszolgáló informatikai háttér hiánya

Lehetőség	Veszély
✓ a rekreációs és egészségturizmusban rejlő potenciál jobb kiaknázása ✓ idegenforgalmi szolgáltatások fejlődése ✓ új munkahelyek az Ipari Parkban ✓ gazdasági célra hasznosítható szabad területek ✓ települési fásítási program kidolgozása	✓ az ipari park fejlesztése vállalkozók hiányában lelassul, megáll ✓ tartós recesszió, csökkenő önkormányzati bevételek

5. Tisza-parti városrész

59. térkép - (Forrás: IVS 2010.)

5.1. A városrész rövid leírása

Az Összekötő városrésztől délre helyezkedik el, keleten a Tiszáig terjed a Tisza-szigetet is magában foglalva, nyugaton pedig a TVK- MOL iparterületig húzódik. A Tisza-sziget jellemzően üdülőterületként, illetve erdőként hasznosított, az erdőterületek a folyópart túloldalán is folytatódnak. A 35 sz. főúttól délre helyezkedik el egy jelentős kiterjedésű lezárt zagytér, ami a helyi ipari melléktermékek elhelyezését szolgálta, jelenleg rekultivációra szorul. A tervezett rekultivációs forma erdőtelepítés. A zagytértől délre található az AES Tiszapalkonyai Hőerőmű, amelynek közelében fekszik az úgynevezett készenléti lakótelep. Az erőműtől délre ipari, gazdasági területek találhatók. A településrész városközponttól való távolsága a helyi tömegközlekedés hiányosságai miatt jelentősen rontják az itt lakók mobilitását.

5.2. Gazdaság

Tiszaújváros szép természeti környezetben, a Tisza szomszédságában fekvő kisvárosi, kertvárosi hangulatú lakóterülete, melyet hajdan a Hőerőművel való kapcsolattartás hívott életre. Ma már ez az ipari funkció nem meghatározó, valamint a korábban élénk idegenforgalom kihasználására épített

létesítmények vagy nem működnek már (volt strand területe) vagy csak elenyésző forgalommal üzemelnek (étterem, illetve a kapcsolódó vízisport-telep és sport kemping területe). Az időskorú lakosság magas részaránya, a nehéz megközelíthetőség, a munkalehetőségek hiánya, a gazdasági szolgáltatások csekély jelenléte határozza meg a városrész gazdaságának karakterét. Gazdasági értelemben talán az egyetlen kitörési pontot a viszonylagos elszigeteltségből adódó csendes környezetre, a természeti értékek bemutatására, a Hőerőmű, mint ipartörténeti szimbólum turisztikai vonzerő szerepének megtalálására építő, hajdan élénk idegenforgalom újbóli életre keltése, a Tisza-parti városrész üdülőtérület funkciójának visszaadása jelentheti.

5.3. Társadalom

A Tisza-parti városrész területileg jelentősen elkülönül a várostól, történetét tekintve a hőerőműhöz kapcsolódó lakótelepnek épült. Mára jellemzően sok idős ember él ebben a városrészben, ugyanakkor a fiatalok is szívesen kiköltöznek ide, mivel a városközponthoz képest nagyobb alapterületű, de alacsonyabb fenntartású összkomfortos lakásokra, vagy régebbi építésű olcsóbb családi házra tehetnek így szert. Erre utalnak az iskolai végzettség, és a foglalkoztatás mutatói. A városrész nehezen, leginkább járművel közelíthető meg, autóbusz-közlekedés összeköti a várossal. Az egyre idősödő lakosság számára problémát okoz a tömegközlekedés, továbbá a városrészben nincs gyógyszertár, posta, alacsony a kereskedelmi egységek, szolgáltatások száma. A Tisza-parti városrészben a Tiszaújvárosi Humánszolgáltató Központ Szabadidőháza működik, szolgáltatásával igyekszik az idős lakossággal kapcsolatot tartani, helyet biztosítani az idősek és fiatalok hasznos szabadidő eltöltésének, társas kapcsolatok kialakításának. Jelentős szerep hárul a házi segítségnyújtásra abban, hogy az itt élő idős emberek ne szenvedjenek szükséglet a központi városrésztől való távolság miatt. A településrész igazán a mai napig sem vált szerves részévé a városnak, nem mutatja az előváros, vagy a kertváros jeleit, minden tekintetben elkülönül a többi városrésztől.

5.4. Környezet

A településrészen a következő védett építészeti értékek találhatók:

- ✓ Verebely út 1. szám 1622 hrsz.
- ✓ Verebely út 3. szám 1623 hrsz.
- ✓ Verebely út 5. szám 1624 hrsz.
- ✓ Verebely út 7. szám 1625 hrsz.
- ✓ Verebely út 1628/2 hrsz. üzlet.

A városrész területére esik a Tisza-sziget, amely védett természeti érték.

A településrész jelentős zöldfelületei eleme a Tisza mentén elhelyezkedő erdőterület. A részben rekultivációs, részben vizuális elválasztó céllal, a 35. sz. főúttól délre megvalósult erdőterületek szintén jelentős kiterjedésűek. A készenléti lakótelep zöldfelülete szépen fásított, továbbá jelentős fás növényállomány található az erőmű Tisza felé eső területén is. Az erőműtől dél-nyugatra eső Sajó-csatornát gazdag növényzet kíséri.

Kisebbségi értékű, de összkomfortos házgyári lakások, valamint szerényebb családi házak jellemzik az alacsony laksűrűségű városrész lakásállományát.

A városrész utakkal való feltártságát és közművesítettségét tekintve infrastrukturálisan jól ellátott. Az AES Tiszapalkonyai Hőerőmű önálló ipari vágánnyal, illetve környezetvédelmi infrastruktúrával rendelkezik.

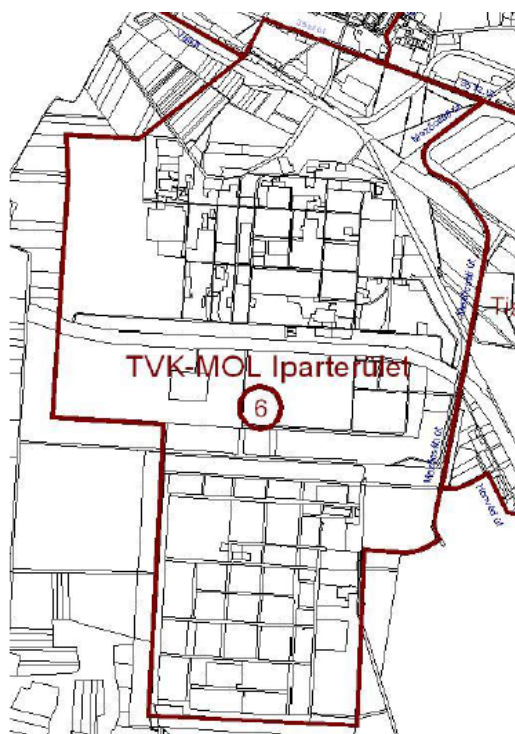
A lakótelepen a helyi élelmiszer alapellátás megoldott, a városrész közösségi házzal és könyvtárral rendelkezik.

49. táblázat – Tisza-parti városrész SWOT analízise

Erősség	Gyengeség
✓ Tisza-parti fekvés, személy- és teherhajózás lehetősége	✓ lakóterületek elöregedése
✓ családi házas lakókörnyezet biztosítása	✓ kerékpárút hálózat hiánya
	✓ viszonylagos elszigeteltség, városközponttól

✓ nagy alapterületű, olcsó lakások ✓ védett építészeti és természeti értékek ✓ jelentős fás növényállomány ✓ vízi turizmus megélénkülése, kiszolgáló létesítményeinek megújulása	- mért jelentős távolság ✓ munkahelyek, egyes szolgáltatások, kereskedelmi egységek hiánya ✓ intézmények hiánya ✓ közterületek elhanyagolt állapota ✓ a településrészek közötti tömegközlekedés járatsűrűsége nem megfelelő ✓ a helyközi tömegközlekedés csomópontjai a városrészből gyalogosan nehezen érhetők el ✓ rekultiválatlan zagytér
Lehetőség	Veszély
✓ ipari örökségturizmus (Hőerőmű) ✓ viszonylagos elszigeteltség	✓ előregedő lakosság ✓ közlekedés korlátai

6. TVK-MOL Iparterület

60. térkép - (Forrás: IVS 2010.)

6.1. A városrész rövid leírása

Az iparterület a 35 sz. főúttól és a vasúttól délre helyezkedik el, a lakóterületek felé erdők és kereskedelmi, szolgáltató gazdasági területek határolják. A városrészben található két üzem a Tiszai Vegyi Kombinát Nyrt. és a MOL Tiszai Finomítója Tiszaújvárosban a legjelentősebb foglalkoztatók.

6.2. Gazdaság

A hagyományosan kialakult ipari struktúrájának megfelelő vegy- és műanyagipari tevékenységet folytató vállalatok működnek ebben a városrészben, évtizedek óta biztosítva számos tiszaujvárosi család és környező településekről bejáró munkavállaló számára a megélhetést. Munkavállalói anyagi biztonságának megteremtésén túl az Iparterület magas szintű termelési technológiát alkalmazó, nemzetközileg is elismert vállalkozásai közvetve a város össz lakosságának társadalmi jólétét is szolgálják, jelentős iparüzési adó befizetésükkel fedezetet teremtenek a közszolgáltatások színvonalas működtetésére, a lakókörnyezetet komfortosabbá tevő fejlesztésekre. A város

kiszámítható működéséhez, gazdálkodásához stabil háttérrel biztosító Iparterületen a betöltetlen diplomás álláshelyek száma alacsony, a város nem képes megtartani a felsőfokú végzettségű fiatalokat. Az átlagbérek tekintetében a térség 2-4%-kal marad el az országos átlagtól, annak ellenére, hogy a vegyipari ágazat bérvisszonyai kiemelkedően kedvezőnek mondhatók. A relatív alacsony bérek szintén a város elhagyására ösztönzik a fiatal diplomás pályakezdeket.

6.3. Társadalom

Ipari terület, társadalmi szintű elemzése nem értelmezhető.

6.4. Környezet

A városrészen védett építészeti, illetve természeti érték nem található. Az ipari hasznosítás következtében jelentősen zöldfelület hiányos, kopár területről van szó. A nagy múltra visszatekintő iparterületek iparvágánnyal ellátottak, önálló környezetvédelmi infrastruktúrával rendelkeznek. A városrész – jellegéből adódóan – jelentősen szolgáltatás hiányos.

6.5. A városrész funkcióellátottsága

A városrész alapvető funkciója az ipari termelés, ezen túl egyéb funkciók ellátása nem szükséges.

50. táblázat – TVK-MOL Iparterület SWOT analízise

Erősség	Gyengeség
✓ jelentős számú munkavállalót foglalkoztató tradicionális vegy- és műanyagipari cégek ✓ jelentős hozzáadott értéket teremtő, korszerű technológiákat alkalmazó vállalatok ✓ önálló környezetvédelmi infrastruktúra ✓ iparvágány	✓ kevés szabad, felsőfokú végzettséget igénylő munkahely ✓ zöldfelület hiányos, kopár terület
Lehetőség	Veszély
✓ környezetvédelmi szempontokat szem előtt tartó innováció	✓ elhúzódó világgazdasági válság, iparterület ✓ csökkenő jövedelmezősége ✓ környezet- és természetvédelmi szempontokat ✓ figyelmen kívül hagyó iparfejlesztés

3.3.2. SZEGREGÁLT VAGY SZEGREGÁCIÓVAL VESZÉLYEZTETETT TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA, TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA ÉS HELYZETELEMZÉSE (POTENCIÁLIS AKCIÓTERÜLETEK)

A szegregált vagy szegregációval veszélyeztetett területek lehatárolása az úgynevezett szegregációs mutató alapján történik. Azon területek nyilvánulnak szegregátumnak, ahol a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon belül eléri, illetve meghaladja az 30%-ot. A szegregációs mutató a 2011-es népszámlálási adatokból állítható elő.

Tiszaújvárosban – tervezett város lévén – a mai napig jól elkülöníthetők a karakterükben, építési idejükben jellegzetesen eltérő városrészek. A városrészeket a városfejlődési egységeket, valamint a szerkezeti különbségeket alapul véve került lehatárolásra 6 városrész. A Központi Statisztikai Hivatal szegregációs mutatói alapján a hat városrész közül a Tiszaszederkényi városrész tekinthető szegregációval veszélyeztetettnek.

A KSH-tól kapott kimutatás olyan területeket jelöl meg, melyek eleget tesznek a szegregációs mutató kritériumának. A KSH adatai alapján az 50 főnél nagyobb lélekszámú szegregációval veszélyeztetett

területek: Rákóczi út, Arany János utca, Szabadság út, Vasvári P. utca, Bajcsy-Zsilinszky utca, Zrínyi Miklós utca. A szegregációval veszélyeztetett utcák lakosainak száma 50-100 fő között van.

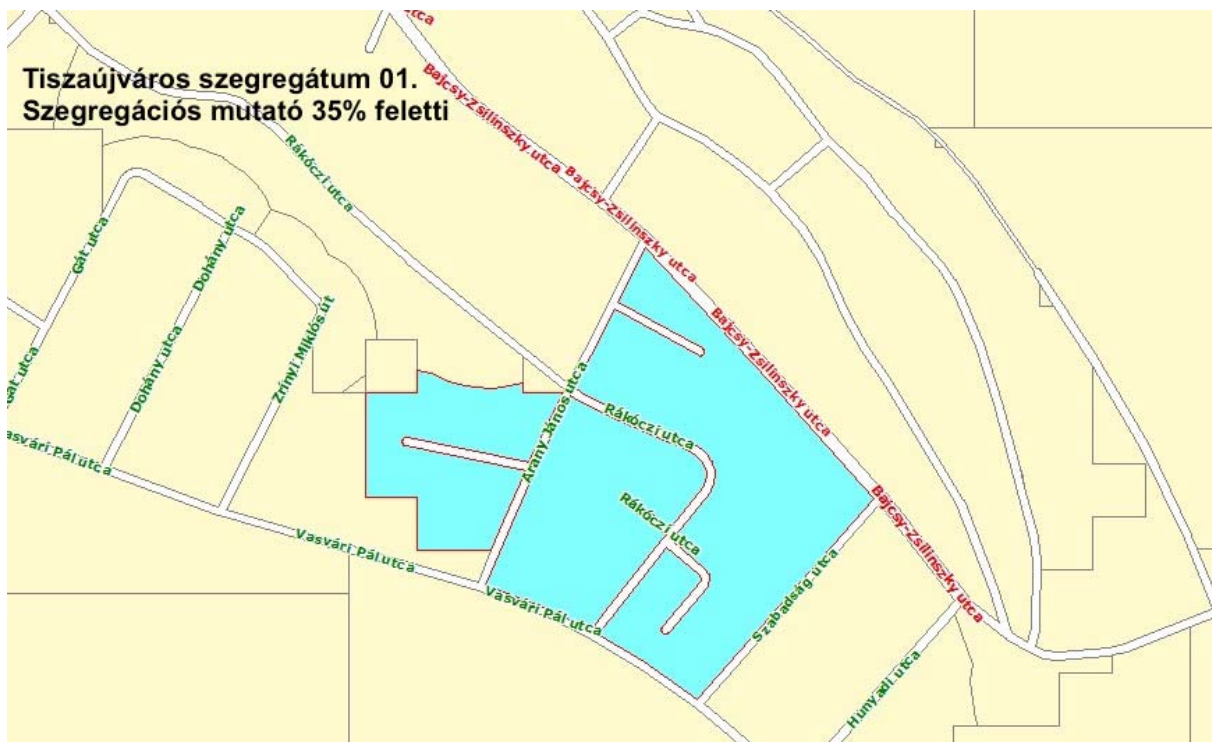
A szederkényi városrész, a falusiasabb életformát testesíti meg a városlakók számára. A lakásállomány vegyesebb összetételű, több az alacsonyabb komfortfokozatú lakás.

A városrészen belül elérhető funkciók:

- ✓ lakófunkció,
- ✓ alapvető kereskedelmi és szolgáltatási funkciók,
- ✓ posta,
- ✓ oktatás (óvoda, általános iskola),
- ✓ művelődés (közösségi ház, könyvtár).

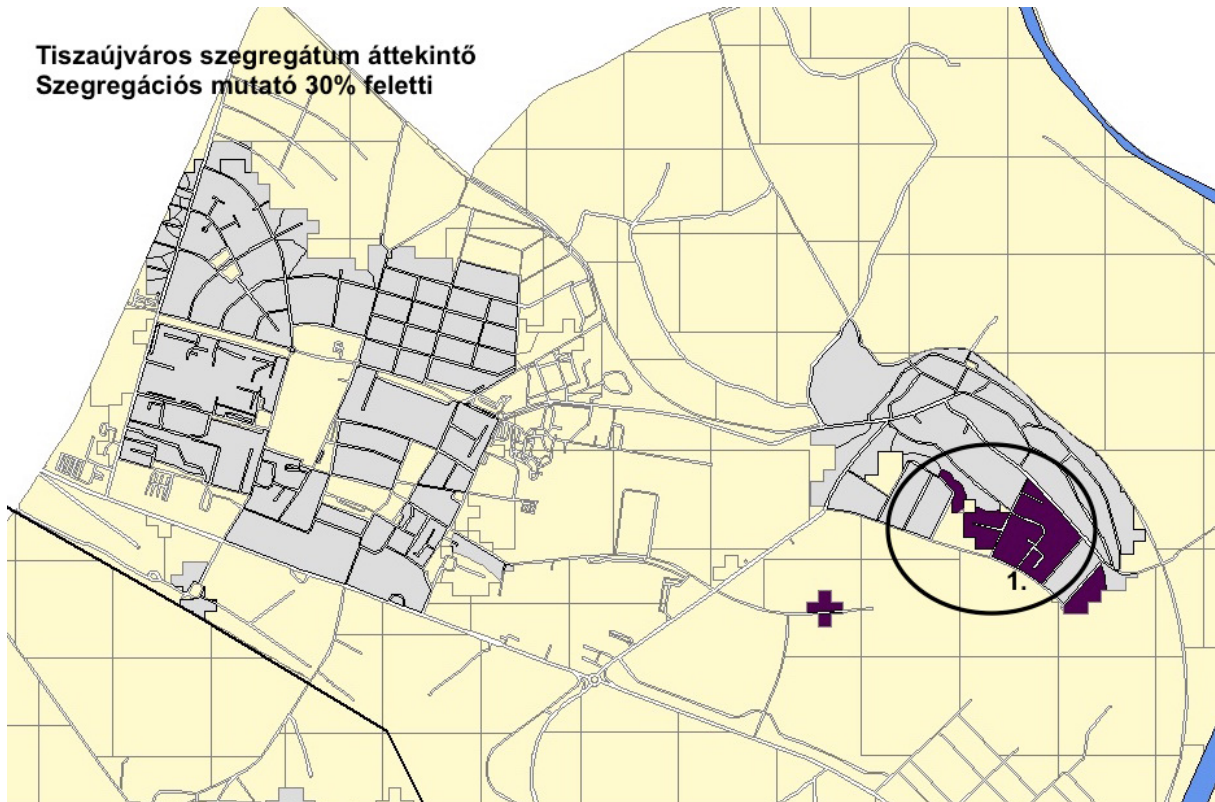
A lakónépességet tekintve az alacsony iskolai végzettségűek aránya magasabb számot mutat, valamint jelentősebb számban megtalálhatók itt a munkanélküliek is. A városrész egyre inkább előregszik majd, amit az ellátórendszerek jövőbeni tervezésekor figyelembe kell venni. A roma kisebbség néhány utcában magas arányban van jelen ugyan, azonban sokan közülük rendelkeznek munkajövedelemmel, alapfokúnál magasabb végzettséggel. Az életmódjuk ugyan többségében megfelel a hagyományos kisebbségi életformának, ugyanakkor jövedelmi viszonyait, életszínvonalukat tekintve valamelyest jobbak a lehetőségeik, mint a tipikus szegénytelepek lakóinak. A városrész mára tulajdonképpen szerves részévé vált a városnak, az itt lakók a városban dolgoznak, a város intézményeit, infrastruktúráját, szolgáltatásait igénybe veszik mindennapi életük során, ami pozitív változást jelent a helyi társadalomra.

A szegregációval való veszélyeztetettség megszüntetését szolgálja, hogy a településrészben is vannak intézmények, programok, valamint a szociális ellátórendszer is igyekszik pozitívan diszkriminálni, ezáltal jobb helyzetbe hozni az itteni lakosokat, természetesen a jogszabályok nyújtotta törvényes kereteken belül. 2015. évre a szegregációs mutatók jelentősen javultak.

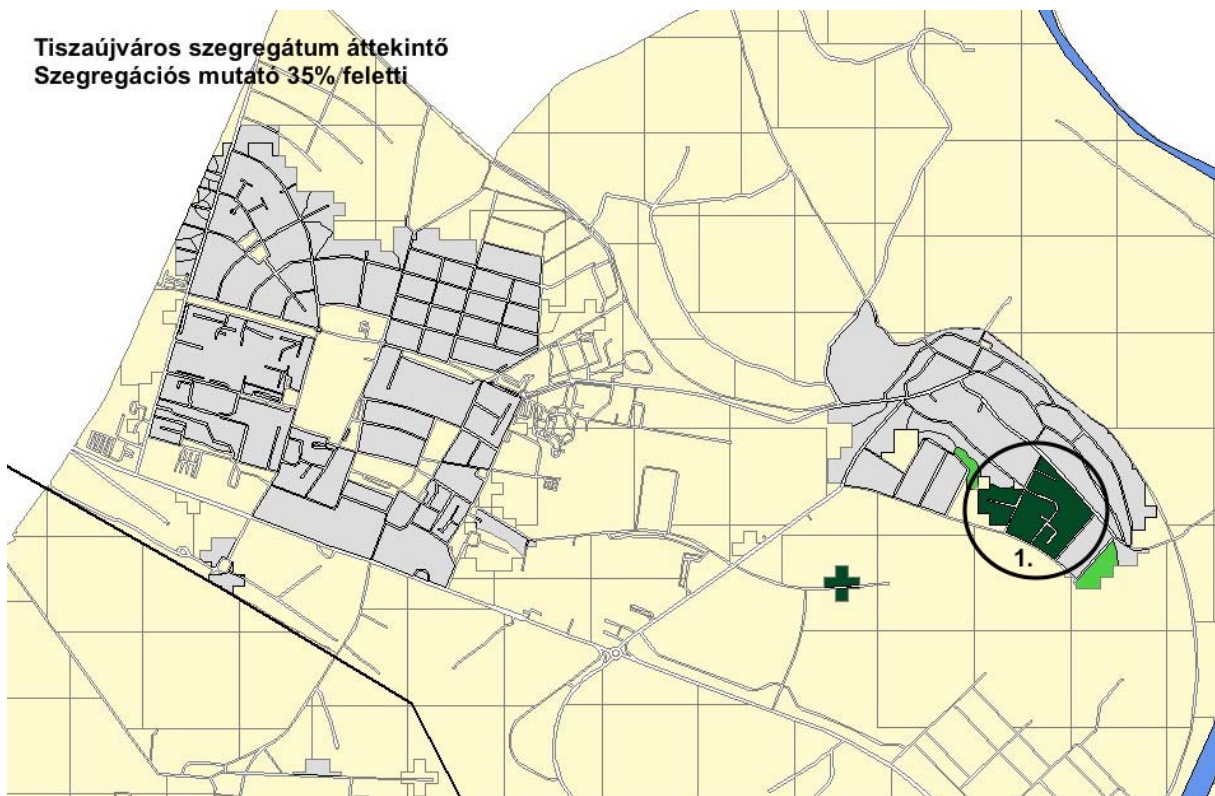
61. térkép - (Forrás: KSH 2015.)

Tiszaújváros szegregátum áttekintő
Szegregációs mutató 30% feletti

62. térkép - (Forrás: KSH 2015.)

Tiszaújváros szegregátum áttekintő
Szegregációs mutató 35% feletti

63. térkép - (Forrás: KSH 2015.)

3.3.3. EGYÉB SZEMPONTBÓL BEAVATKOZÁST IGÉNYLŐ TERÜLETEK LEHATÁROLÁSA, TÉRKÉPI ÁBRÁZOLÁSA ÉS HELYZETELEMZÉSE (POTENCIÁLIS AKCIÓTERÜLETEK)

Egyéb szempontból beavatkozást igénylő fejlesztési területként Tiszaújvárosban 3 olyan terület került kijelölésre, melyek potenciális akcióterületek lehetnek az elkövetkező időszakban. Az akcióterületeken felmerült projektötletek térben koncentráltak és egymással összehangolt elemeket tartalmaznak. Az egybefüggő vonallal körülhatárolt akcióterületen végbemenő fejlesztések egymásra szinergikus hatást fejtenek ki, az egyes projektelemek segítik más projektek megvalósulását, illetve hatásának kiteljesedését, volumenük, így várható hatásuk akkora, hogy érzékelhető változást idéznek elő az érintett akcióterületen.

Tiszaújvárosban a következő fejlesztési akcióterületek kerültek kijelölésre a 2014-2020 közötti időszakra:

1. Északi-lakóterületi akcióterület
2. Településközponti akcióterület
3. Tisza-parti akcióterület

64. térkép - Forrás: Önkormányzat

TÁBLÁZATJEGYZÉK

1. táblázat – IVS illeszkedése az EU 2020 Stratégiához
2. táblázat – IVS illeszkedése az OFTK-hoz
3. táblázat – IVS illeszkedése a BAZ Megyei Területfejlesztési Programhoz
4. táblázat – IVS-ben megfogalmazott fejlesztések
5. táblázat – Lakónépesség száma az év végén
6. táblázat – Természetes népmozgalom
7. táblázat – Vándorlási egyenleg
8. táblázat – Állandó népesség kor szerinti megoszlása Tiszaújvárosban 2000-2013
9. táblázat – Nemzetiségi összetétel 2001,2011
10. táblázat - Képzettségi mutatók alakulása országos, járási, települési viszonylatban
11. táblázat – Egészségi állapot Tiszaújvárosi járás 2013.
12. táblázat – Egészségi állapot Borsod-Abaúj-Zemplén megye 2013.
13. táblázat – Egészségi állapot Magyarország 2013
14. táblázat - 2013. évi kimutatás a településen működő civil szervezetekről
15. táblázat – Városi rendelőintézetben működő szakellátások
16. táblázat – Védőnői ellátásban részesültek száma 2005-2011
17. táblázat - Szociális helyzet Tiszaújvárosban
18. táblázat – Szociális ellátásban részesültek száma 2005-2011
19. táblázat - Más településről bejáró tanulók aránya
20. táblázat – Gazdasági ágazatok Tiszaújvárosban 2013
21. táblázat – Kiemelt vállalkozások Tiszaújvárosban 2012
22. táblázat – Legnagyobb gazdasági beruházások 2011-2014
23. táblázat – Önkormányzat vagyoni eszközeinek alakulása 2009- 2013
24. táblázat – Önkormányzati források alakulása 200-2013
25. táblázat – TiszaSzolg 2004 Kft lebonyolított pályázatai
26. táblázat – Földrészlet statisztikai fekvésenként
27. táblázat – Földrészlet statisztikai művelési áganként
28. táblázat - Külterületi földterületek művelési ág szerinti megosztása
29. táblázat - Vagyonelemek
30. táblázat – Lakásállomány 1997-2007
31. táblázat - KÖF/KIF TR állomások listája
32. táblázat – Légszennyezettségi paraméterek
33. táblázat - Felszínípusok
34. táblázat – SWOT - társadalom
35. táblázat – SWOT - gazdaság
36. táblázat – SWOT – települési környezet
37. táblázat – SWOT – védett területek és környezetvédelem
38. táblázat – SWOT – települési környezeti infrastruktúra
39. táblázat – SWOT – Közlekedési infrastruktúra
40. táblázat - Lakónépesség adatai településrészenként (2011.)
41. táblázat - Iskolai végzettség településrészenként (2011.)
42. táblázat - Lakásállomány településrészenként (2011.)
43. táblázat - Foglalkoztatási adatok településrészenként (2011.)
44. táblázat - Városrészek
45. táblázat – Városközpont SWOT analízise
46. táblázat – Kertváros SWOT analízise
47. táblázat – Szederkényi városrész SWOT analízise
48. táblázat – Összekötő városrész SWOT analízise
49. táblázat – Tisza-parti városrész SWOT analízise
50. táblázat – TVK-MOL Iparterület SWOT analízise

ÁBRAJEGYZÉK

1. ábra – Az IVS és Hosszútávú Fejlesztési Konceptió illeszkedése
2. ábra – Tiszaújváros lakónépességének alakulása 2007-2013-ig
3. ábra – Tiszaújváros vándorlási adatai 2002-2013
4. ábra – Tiszaújváros korcsoportok szerinti összetétele (%) 2000-2013
5. ábra – Tiszaújváros népességének nemek szerinti megoszlása 2000-2013
6. ábra – Nemzetiségi összetétel 2001,2011
7. ábra – Foglalkoztatottak aránya a 15-64 éves népességen belül (%) 2001,2011
8. ábra – Regisztrált munkanélküliek száma és összetétele Tiszaújvárosban 2001-2013
9. ábra – Munkanélküliek aránya (munkanélküliségi ráta) 2001,2011
10. ábra – Száz lakosra jutó adófizetők száma (fő) 2000-2012
11. ábra – Egy lakosra jutó nettó belföldi jövedelem (Ft) 2000-2012
12. ábra – Rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon
13. ábra – Legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 2001, 2011
14. ábra – Egyházhoz, felekezetekhez tartozók száma és megoszlása Tiszaújvárosban 2011
15. ábra – Egy házi- és házi gyermekorvosra jutó lakosok száma (fő) 2000-2013
16. ábra – Idősek nappali intézményeinek kapacitás kihasználtsága (ezrelék) 2004-2013
17. ábra – Önkormányzati kezelésben lévő tartós bentlakásos és átmeneti elhelyezést nyújtó intézmények kapacitás kihasználtsága (ezrelék) 2000-2013
18. ábra – Működő bölcsődei férőhelyek száma (db) 2000-2013 – Tiszaújváros
19. ábra – Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db) 2001-2013 Tiszaújváros
20. ábra – Általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (fő) 2001-2013 Tiszaújváros
21. ábra – Nappali tagozatos középiskolai tanulók száma (a hat-, nyolcévfolyamos gimnáziumok megfelelő évfolyamaival együtt) (fő) 2001-2013 - Tiszaújváros
22. ábra – Regisztrált munkanélküliek száma (fő) 2000-2013 - Tiszaújváros
23. ábra – Gazdasági ágazatok megoszlása Tiszaújvárosban 20013-ban
24. ábra – Összes szálláshely szállásférőhelyeinek száma (kereskedelmi és magánszállásadás) (db) - Tiszaújvárosban
25. ábra – Vendégéjszakák számának alakulása Tiszaújvárosban 2000-2013
26. ábra – Szállodai szállásférőhelyek aránya (összes szállásférőhelyből) (%)
27. ábra – Egy szállásférőhelyre jutó vendégéjszakák száma a szálláshelyeken (db)
28. ábra – Külföldi vendégéjszakák aránya a szálláshelyeken (%)
29. ábra – Egy lakosra jutó bruttó hozzáadott érték (1000 Ft)
30. ábra – Regisztrált vállalkozások száma (átalakulásra kötelezett és megszűnő gazdálkodási formákkal együtt, év végén) (db) - Tiszaújvárosba
31. ábra – Képzettségi mutatók 2011
32. ábra – Lakásállomány számának alakulása Tiszaújvárosban 2000-2013
33. ábra – Épített és megszűnt lakások számának alakulása Tiszaújvárosban 2001-2013
34. ábra – Épített lakások aránya (éves lakásállomány százalékában)
35. ábra – Vagyoni eszközök 2009-2013
36. ábra – Források összetétele 2009-2013
37. ábra – Az önkormányzat eszközállományának megoszlása 2013. I. félévi nettó érték alapján
38. ábra – Befektetett eszközök összetétele 2013. I. félévi nettó érték alapján
39. ábra – Városi klíma kialakulásának tényezői
40. ábra – A településfejlesztés és –rendezés kapcsolata

FELHASZNÁLT IRODALOM

Tiszaújváros Integrált Városfejlesztési Stratégiája 2010
Tiszaújváros Településfejlesztési koncepciója 2010
Tiszaújváros Településfejlesztési koncepciója Alátámasztó munkarész 2010
Településszerkezeti terv, valamint Szabályozási terv és Helyi Építési Szabályzat 2013
Tiszaújváros Város Önkormányzatának Középtávú Fejlesztési Terve 2014-2020
Tiszaújváros Önkormányzata Képviselő - Testületének Gazdasági programja 2011-2014
Tiszaújváros és Térsége Középtávú Fejlesztési Stratégiája I. Rövidtávú Fejlesztési Stratégia 2011
Tiszaújváros Önkormányzata Települési Esélyegyenlőségi Program 2012-2017
Tiszaújváros Települési Környezetvédelmi Programja 2014
Tiszaújváros Önkormányzatának közoktatási feladat-ellátási, intézményhálózat működtetési és fejlesztési terve (Intézkedési terv) 2007 - 2012
Tiszaújváros Local Agenda 21 – Helyi Fenntarthatósági Programja 2014
Tiszaújváros Önkormányzata Képviselő - Testületének 14/2012. (V.31.), 25/2011. (XII.01.), 19/2005. (VIII.31.) rendelettel módosított 24/2004. (VII.01.) rendelete a helyi értékek védelméről
Tiszaújváros Város Önkormányzata közép- és hosszú távú Vagyongazdálkodási Terve 2013
Tiszaújváros Sportfejlesztési Koncepciója 2009-2020